

त्रिपिटक  
अभिधम्मपिटक  
**धम्मसङ्गणी**  
**धम्मसङ्गणी**  
**धर्मसङ्गणी**

अनुवादक  
अनागारिका अग्गजाणी 'सासनधज धम्माचरिय'

Dhamma.Digital



**वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय**  
नेपाल ।

त्रिपिटक  
अभिधम्मपिटक  
**धम्मसङ्गणी**  
**धम्मसङ्गणी**  
धर्मसङ्गणी



अनुवादक  
अनागारिका अग्गजाणी 'सासनधज धम्माचरिय'

प्रकाशक  
अशोकरत्न वज्राचार्य  
डा.प्रदिपबहादुर वज्राचार्य  
अनूरत्न वज्राचार्य  
वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय  
नेपाल ।

## जिमिगु प्रकाशित त्रिपिटक ग्रन्थत -

दीघनिकाय (सुत्तपिटक)	(नेपाल भाषा)	(अप्राप्य)
दीघनिकाय (सुत्तपिटक)	(नेपाली)	(अप्राप्य)
मज्झिमनिकाय (सुत्तपिटक)	(नेपाल भाषा)	
मज्झिमनिकाय (सुत्तपिटक)	(नेपाली)	
संयुत्तनिकाय (सुत्तपिटक)	(नेपाल भाषा)	
इतिवृत्तक (खुद्दकनिकाय)	(नेपाल भाषा)	(अप्राप्य)
धम्मपद (खुद्दकनिकाय)	(नेपाल भाषा)	
मिलिन्द-प्रश्न (खुद्दकनिकाय)	(नेपाल भाषा)	
मिलिन्द-प्रश्न (खुद्दकनिकाय)	(नेपाली)	
निदान कथा (अर्थकथा, जातक)	(नेपाल भाषा)	
पुगलपञ्चत्ति (अभिधम्मपिटक)	(नेपाल भाषा)	
संगायनपाठ (संगायन पाठसंग्रह)	(नेपाल भाषा)	
जातक (खुगू खण्ड) (अर्थकथा)	(नेपाल भाषा)	
पटिसम्भिदामग्ग (सुत्तपिटक, खुद्दकनिकाय)	(नेपाल भाषा)	
धम्मसङ्गणी (अभिधम्मपिटक)	(नेपाल भाषा)	

### प्रथम संस्करण

बुद्ध संवत्	: २५६०
नेपाल संवत्	: १९३७
बिक्रम संवत्	: २०७३
ईस्वी संवत्	: २०१७

मू : ५५०१-

ISBN : 978-9937-0-2398-6

मुद्रण:

आइडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेस, ग्वाको, फोन: ५५३०५२२

Translated from Pali by Anagarika Agganyani, Director, IBMC

**Tipitaka : Abhidhammapitaka DHAMMASANGANI** (the collection of Dhamma)  
(Translated in Nepal Bhasha for the first Time in South Asia, 2017)

Bir-Purna Pustak Samgrahalaya, Nepal

## पिका:पाखें

थौं जिपिं लय्ता, धम्मप्रीतिं मन जाः, नेपाःया सुपुत्र शाक्यमुनि गौतम बुद्धं थनिं नीन्यासःत्याः दं सिबें न्ह्यो बियाः थकाः बिज्याःगु अतुल्य ज्ञान-भण्डारया छगू अंश छलपोल छिकपिनि ल्हाती थःगु मां भाषं क्यनेत ताःलागुलिं । महासागरथें गम्भीरगु, अनन्त आकाशथें विशाल जुया पार जुइ थाकूगु अले प्राकृतिक दहथें थाय्गाः मदुगु गम्भीर ज्ञानया खँ दुगु थुगु धम्मसङ्गणी ग्रन्थ पाठकपिनि न्ह्योने न्ह्यव्वये दुगु जिमि नितिं अहोभाग्यया खँ जुल ।

बुद्धि प्रज्ञा दुपिं व दुवाला स्वये सःपिंसं बुद्धया सिद्धान्त धर्मयात अवबोध याये फइगु जुया च्वन । इमि नितिं थ्व ग्रन्थ प्रज्ञाया खुराक (नसाः) खः । जिमि संग्रहालयया ग्वसाकथं बुद्धवचन त्रिपिटक नेपालभाषां भाषान्तर याना पूर्वकेगु ग्वसाकथं हनेबहःपिं अनुवादकपिंसं थःत बियातःगु कार्यभार सम्पन्न याना लःल्हाये हया बिज्यागु मध्ये प्रस्तुत ग्रन्थ **अभिधम्मपिटकया न्हापांगु ग्रन्थ धम्मसङ्गणी** नं छगू खः ।

गम्भीर अध्ययन व अभ्यास यानाः दुग्यं क दुहाँ वने माःगु बौद्ध प्राविधिक शब्द व खँ भरमारकथं छ्यला तःगु थुगु धम्मसङ्गणीया अनुवाद जिमि छँजः हनेबहम्ह भिन्चा अनागारिका अगग्राणी 'सासनधज धम्माचरिय' या कुशल अनुभवी ज्यःगु च्वसां जूगु धयागु नं थ्व छगू धर्मगौरवया खँ जुल ।

अभिधम्मपिटकय् दुगु न्हेगू प्रकरणमध्ये न्हापांगु महत्वपूर्णगु ग्रन्थ धम्मसङ्गणी खः । धर्मया थी थी परिभाषा कुशल, अकुशल व अव्याकृत धर्मयागु स्वरूप, थीथी नय (तरिका) द्वारा विभाजन याना निथी, स्वथी आदिकथं पुचः-पुचः याना छुटे-छुटे याना धर्मयात गम्भीरकथं क्यना तःगु दु । धम्मसङ्गणी ग्रन्थ अभिधम्मपिटकया मूल आधार जूगुलिं थुगु ग्रन्थया अध्ययन बिना मेमेगु ग्रन्थ थुइके अपु मजू । अन्य बौद्ध देशय् जूसा प्रारम्भिक व माध्यमिक स्तरयापिं विद्यार्थी, श्रामणेर, भिक्षु व गुरुमापिन्त अभिधम्मपिटक व्वने न्ह्यो अभिधर्मार्थसङ्ग्रह धयागु बचाधंगु सफू कन्थ व्वनेमाःगु अनिवार्य यानातःगु दु । अभिधर्मया आधारभूत मूल शिक्षा दयेवं धम्मसङ्गणी लगायतया ग्रन्थत व्वनेत सक्षम जुइ । अथे हे अभिधर्मया मूल आधार व सार जुयाच्वंगु थुगु ग्रन्थयात क्वातुक अध्ययन, चिन्तन, मनन व भाविता याये फत धाःसा वसपोल बुद्धं कनाः क्यनाः बिज्यागु धर्मयात मद्दक यथार्थकथं म्हसीके फुम्ह जुइ । सुं मनूया पाखें अथवा सुं देव, ब्रह्मा लगायत सुयापाखें नं धर्मया मामिलाय् भंगः लाकाः च्वने माली मखु । थथे जुइ फतधाःसा भौतिककथं छि, जि गरीबम्ह अथवा धनीम्ह छाय् मजुइमा आर्यधनया खँय् भीपिं निश्चितरूपं धनी हे जुइ । हालसालय् पिदंगु तथ्यांककथं संसारया बच्छि जनसंख्याया मनूतय्के गुलि नं, धन सम्पत्ति दुगु खः उलि च्याम्ह धनी मनूयाके दुगु जुल । परन्तु धम्मया ज्ञान दुम्ह सुं मनू थुपिं च्याम्ह मनूया न्ह्योने तुलना हे याये बहमजू कथं धनीम्ह जुइदइगु जुल ।

बुद्धवचनयात बांलाक थुइकेया नितिं, सिइकेया नितिं, थुगु ग्रन्थ तःसकं उपयोगी सन्दर्भ ग्रन्थकथं माने यानाः तःगु दु । गम्भीर अध्ययन व अभ्यास याना यनेवं भगवान् बुद्धं कना बिज्याःगु धर्मयात प्रयोगशालाय् तया परीक्षण याना स्वयेथें बांलाक स्पष्ट-स्पष्टकथं छर्लङ्ग जुइक स्वया खंका साक्षात्कार याना कायेत थुगु ग्रन्थं पाठकपिन्त कल्याणमित्रथें निर्देशन याइगु खँय् जिमित विश्वास दु ।

धर्मया मूल ग्रन्थया अभावय् धम्म (धर्म) या अध्ययन व अभ्यास याये मखंगु कारणं गम्भीरगु, खंका खंके थाकुगु, थुइकां थुइके थाकुगु, शान्तगु, प्रणीतगु, तर्क याना थुइके बहःमज्जुगु, निपुण (सूक्ष्म)गु व विज्ञपिसं जक सिद्धकेबहःगु धर्मया ज्ञानयात छखे तया सद्धर्म नाश यायेत पिदंगु थौंभिहगः त्वाकःबकःगु खँयात धर्म धका नाला जुयापिं भीपिं वास्तविक धर्म गुलि सःति वा ताःपा ? थुगु खँय् थः थःमं मूल्यांकन याना स्वये माःगु दु ।

पुनश्चः लसतां जागु मेगु छगू धर्मप्रीतिया महत्वपूर्ण खँ, च्यागू गुंगु शताब्दीपाखेया विश्वय् दकले पुलांगु पालि त्रिपिटक नेपालय् दुगु जुल । विश्व गनं मद्दुगु विश्व सम्पदा खः । थजागु अनमोलदुर्लभ ग्रन्थ प्रायः दयां नं नष्ट जुया लोप जुया वंगु कारणं भीके नमूना जक क्यनेत ल्यना च्वंगु छुं ताडपत्रया पानायात ध्यानय् तया जिमि संग्रहालय पाखें भगवान् बुद्धया थःगु हे मातृभाषां संगृहीत जुया च्वंगु सर्वप्राचीन प्रामाणिक पालि त्रिपिटकयात प्रेरणा कया नेपालील्लिपिं बुद्धजन्मभूमि नेपालं सम्पादन याये सिधेकुगु जुल । थुगु महान् ऐतिहासिक ज्याय् हनेबहःमं भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर व त्रिपिटकया ख्यलय् थःतथःमं समर्पित जुया बिज्याना च्वंमं दुण्डबहादुर वज्राचार्यपाखें चान्हिं मधासे सम्पादन यायां बृहत्तर कार्यभार सिधःगु अवस्थाय् थ्यंके धुंकुगु जुल ।

लुमंकेबहःजू सकल बौद्ध देशया नितिं पालि त्रिपिटक मूल ग्रन्थ खः, परन्तु नेपाःया नितिं थ्व धर्मया मूल ग्रन्थ जक मज्जुसे भीगु थःगु ऐतिहासिक व सांस्कृतिक जीवन्त ल्यना च्वंगु अनमोल महत्वपूर्ण दस्तावेज नं खः । भीगु आदि प्राचीन नासोया रूपय् दुगु त्रिपिटकयात अमूल्य सम्पदा कथं त्यंका तयेफत धाःसा, थ्वं क्यंगु निर्देश अनुसार व्यवहारय् आचरण याना वनेफत धाःसा, भी सकसियागु कल्याण जुइ । तसर्थ सचेत आम नेपाली एवं बौद्ध धायका जुया च्वनापिं भी सकसितं छगू युगय् छको जक जुइगु थुगु महान् पवित्र अभियानय् बुद्ध-शिक्षा प्रेमी व उकी सरोकार जिम्मेवार दुपिं सकल बौद्धपितं सद्धर्म उत्थान यायेगु महान् अभियानय् सरीक जुया बिज्यायेत/दीत बिनम्र निवेदन याना च्वना । सुभाय् ।

अन्तस, हनेबहःपिं पाठकवर्गं थज्यागु गम्भीर ग्रन्थ धम्मसङ्गणी संग्रह यानाः थःमं व्वनाः, थः परिवार दुजः व मित्रवर्गपिनि दथुइ नं धर्मचर्चा यानाः, याकाः व्वनेगु, व्वंकेगु, अभ्यास यायेगु व याकेगु भिं ज्याखँय् छपला न्त्येलुवा जुया बिज्यात/दिल धाःसा नेपाल भाषानुवादया साथे सम्पूर्ण मूल पालि त्रिपिटक नेपालं याकनं सगौरव पिदनेत सफल जुइगु जुल । साधुवाद ।

## वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय

पूर्णबहादुर वज्राचार्य एण्ड सन्स निवास

रत्नाकर महाविहार, हखबहाः, गाबहाः, यल

(दि. वीरमाया वज्राचार्य व दि. हेरादेवी वज्राचार्यया स्मृति दिं

पोहेलागाः पंचमी, ने.सं. ११३७, वि.सं. २०७३ माघ ४)

अशोकरत्न वज्राचार्य

डा. प्रदिपबहादुर वज्राचार्य

अनूरत्न वज्राचार्य

## जिगु धापु

बुद्धवचन त्रिपिटकया अभिधर्मपिटकया न्हापांगु महत्वपूर्ण ग्रन्थ 'धम्मसङ्गणी' ग्रन्थ अनुवाद यायेगु कार्यभार कयाथे पूर्वके दया लयता । अभिधर्मयागु मूल आधार एवं सार जुयाच्चंगु थुगु धम्मसङ्गणी ग्रन्थ दक्व परमार्थ धर्मतयत् थीथीकथं संग्रह याना क्यनातःगु ग्रन्थ खः । थुगु ग्रन्थय् व्यवस्थितरूपं दक्वसिवे न्हापां मातृका 'धलः' क्यनातःगु दु । थुगु मातृकायात (१) परमार्थ धर्मतयत् स्वपुचः याना कना बिज्यानातःगु 'त्रिकमातृका' व (२) परमार्थ धर्मतयत् निपुचः याना कना बिज्यानातःगु 'द्विकमातृका' धका निथीकथं विभाजन यानातःगु दु । द्विकमातृकायात नं (१) अभिधर्मकथं द्विकमातृका व (२) सूत्रन्तकथं द्विकमातृका धका निथीकथं विभाजन यानातःगु दु । थुगु मातृका धलः सम्पूर्ण अभिधर्मया हे मातृका 'धलः' खः । धम्मसङ्गणी अर्थकथालय् "द्वीवीसति तिका सतं दुकाति अयं सब्बञ्जुबुद्धेन देसिता सत्तन्नं पकरणानं मातिका नाम" अर्थात् निनीगू त्रिक, सच्छिगू द्विक सर्वज्ञबुद्धं देशना यानाबिज्याःगु न्हेगू अभिधर्म पकरणतयगु हे मातृका खः धयातःगु जुया त्रिक द्विक थ्व धम्मसङ्गणी ग्रन्थ छगूया जक मातृका मखुसे न्हेगू ग्रन्थया हे मातृका खः ।

थुगु मातृकाय् च्वंगु त्रिक द्विकयात प्रधानता बिया थुगु ग्रन्थयात प्यंगू काण्डय् विभाजन यानातःगु दु ।

१. **चित्तोत्पादकाण्ड** - कुशल, अकुशल व अव्याकृत चित्तया उत्पत्ति कारण, उगु चित्तलिसे मिले जूगु चैतसिकतयगु स्वभावयात विस्तृतरूपं थीथी पर्यायवाची शब्द छचला विचित्रकथं वर्णन याना क्यनातःगु काण्ड खः ।

२. **रूपकाण्ड** - कुशलत्रिक अन्तर्गतगु अव्याकृत धर्मय् दुथ्यागु रूपतयत् छपुचः निपुचःनिसें भिंछपुचः तक ब्वथलाः क्यनातःगु काण्ड खः ।

३. **निक्षेपकाण्ड** - सम्पूर्ण त्रिक द्विकतयत् सक्षिप्तं नं मजु विस्तृतं नं मजुगुकथं क्यनातःगु काण्ड खः ।

४. **अर्थकथाकाण्ड** - स्वभाव धर्मतयगु स्वरूपयात क्यनातःगु काण्ड खः । थुगु काण्डय् सौत्रान्तिकद्विक बाहेक ल्यं दुगु त्रिक द्विक दक्वयागु स्वरूप क्यनातःगु दु । अभिधर्मयागु दक्व सार थुगु अर्थकथाकाण्डय् मुनाच्चंगु जुया थुगु काण्ड अभिधर्म न्हेगू ग्रन्थया नुगःचु समान खः धका धयातःगु दु ।

थुगु धर्मसङ्गणी ग्रन्थ अभिधर्मयागु मूल आधार तथा सार जुयाच्चंगु जुया अनुवाद यानाबले सामान्य अनुवाद जक मयासे अर्थकथायागु वर्णन स्वया अनुवाद याना तयागु दु । गथेकि 'कुसला धम्मा' इत्यादियात कुशल धर्मत जक मधासे दोषरहितगु भिंगु प्रतिफल बिइगु कुशल धर्मत इत्यादिकथं अर्थ नं खुले जुइक अनुवाद यानागु जुल । बर्मी अनुवाद सफूयात नं लिधंसा कया अनुवाद यानागु दु ।

अनुवाद यायेगु भवलय् गुलिं गुलिं मथूगु शब्दया अर्थयात बांलाक स्पष्ट जुइक स्यनेकने याना बिज्याःम्ह श्रद्धेय डा. ज्ञानपूर्णक महास्थविरप्रति कृतज्ञता प्रकट यानाच्चना । वीर पूर्ण संग्रहालयया ग्वसाकथं त्रिपिटक ग्रन्थत नेपालभाषां अनुवाद याना पूर्वकेगु ज्या जुयाच्चंगु प्रशंसनीय जू । थुगु संग्रहालयया अध्यक्ष पाजु दुण्डबहादुर वज्राचार्य थुगु ग्रन्थ अनुवाद यायेत प्रेरणा बिया बिज्याःगु जक मखु अनुवादया क्रमय् माःबले माःकथं सल्लाह सुभाव बिया बिज्याःगुलिं वसपोलप्रति कृतज्ञता प्रकट यासे साधुवाद बियाच्चना । थुगु हे संग्रहालयपाखें प्रकाशन यायेगु सम्पूर्ण अभिभार काःगुलिं प्रकाशक

परिवार अशोकरत्न वज्राचार्य, डा. प्रदिपबहादुर वज्राचार्य व अनूनरत्न वज्राचार्यपित साधुवाद बिया च्वना । थुगु सफूतिइ आपालं मिहेनत याना धम्मसङ्गणीया म्हसीका च्वया बिज्यागुलिं तता अमिता धाख्वा व कम्प्यूटरया ज्या नापं प्रुफ स्वया ब्यूगुलिं तता सगिता धाख्वापित यक्व साधुवाद दु । अथे हे थुगु ग्रन्थ प्रेसय् वने न्ह्यवः माःगु सहयोग याना ब्यूपिं अनागारिका नन्दवती, मोनिस वज्राचार्य, मनिका वज्राचार्य व अनिसा वज्राचार्यपित नं धन्यवाद दु । इलय् प्रेसया ज्या सिधय्का ब्यूगुलिं आईडियल प्रिन्टिङ्ग प्रेसयात नं धन्यवाद बियाच्वना ।

अन्तस अभिधर्मयागु मूल आधार एवं सार जुयाच्वंगु थुगु ग्रन्थया गहनरूपं अध्ययन एवं अभ्यासद्वारा भगवान् बुद्धं क्यनाबिज्याःगु सत्य धर्मयात यथार्थरूपं थुइकेत तःधंगु सहयोग जुइ धयाःगु मति तथा ।

“चिरं तिष्ठतु सद्धम्मो”

ने.सं. ११३७ चिल्लागाः द्वितीया  
(२०७३ चैत्र १ गते, मंगलवाः)

अनागारिका अगग्राणी  
अन्तर्राष्ट्रिय बौद्ध भावना केन्द्र, बुद्धनगर, येँ ।



## धर्मसङ्गणीया म्हसीका

भगवान् बुद्धं बहुजन हित व सुखया नितिं बुद्धत्व प्राप्त याना विज्याये धुंकाणिसं महापरिनिर्वाण जुइ न्त्यो ४५ वर्षतक्क गां गामय्, नगरं नगरय्, देशं देशय् चारिका यायां निरन्तररूपं बिया विज्याःगु उपदेशत संग्रहित जूगु त्रिपिटक ग्रन्थय् अभिधर्मया थःगु विशिष्ट स्थान दु । वसपोलं बोधिज्ञान प्राप्तिं लिपा चौथौ सप्ताहया रूपय् न्हेनु न्हेचा रत्नाघर चैत्यय् च्वना अभिधर्मया चिन्तन, मनन व परामर्श याना विज्याःगु खः । लिपा वसपोलं थःत जन्म व्यूम्ह मां सन्तुषित देवपुत्र प्रमुख देवगणपिन्त स्वलातक्क अट्टरूपं अभिधर्मया उपदेश देशना याना विज्याःगु खः । भगवान् बुद्धं थुकथं कना विज्याःगु अभिधर्म उपदेशयात संक्षिप्तं मनुष्यलोकय् अग्रश्रावक सारिपुत्र महास्थविरयात कना विज्याःगु खः । सारिपुत्र महास्थविरं थःम्हं स्वयं चिन्तन मनन व भाविता यायेधुंका थः न्यासःम्ह शिष्यपिन्त कना विज्याःगु खः ।

“अभिधम्म” अभि व धम्म निगू शब्द मिलेजुया बनेजुगु खः । ‘अभि’ उपसर्गया अर्थ अतिरिक्त व विशिष्ट अर्थ कयातःगु दु । ‘धम्म’ शब्दया अर्थ स्वभाव कयातःगु दु । धम्मय् सुत्तन्तधम्म व अभिधम्म याना निगू दयाच्चंगुली धम्म शब्द परस्पर मिले जूसां नं अभिधम्म सुत्तन्तधम्मसिकं अतिरिक्त व विशिष्ट जूगुलिं “अभि अतिरेको धम्मो अभिधम्मो” व “अभि विसेसो धम्मो अभिधम्मो” धयागु विग्रह अनुसार अभिधम्म जूगु खः । उदाहरणया लागि सुत्तन्तपिटकय् “कुसलं कातब्बं बहु”- कुशलपुण्य कार्ययात यक्व यायेमाः आदिरूपं जक धयातःगु दु । कुशल धयागु छु खः ? स्कन्ध, आयतन, धातु, सत्यया रूपय् छु छु खः विस्तृतं क्यनातःगु मदु । अभिधर्मय् कुशल धयागु “अनवज्ज सुख विपाक लक्खण”- दोषरहित जुया भिंगु फल बिइगु लक्षण दुगु स्वभावयात कुशल धका क्यनातःगु दु । कुशल संक्षिप्तं २१ गू विस्तृतं ३७ गू, थुपिं चित्तनाप सम्प्रयुक्तजूगु चैतसिकतयगु स्वरूप, उलिजक मखु, थुपिं सम्प्रयुक्त चैतसिकतयत समेत स्कन्ध, आयतन, धातुया रूपय् परिच्छेद याना क्यनातःगु दु । थुकथं सुत्तन्त धर्मस्वयां विशिष्ट व अतिरिक्त जूगुलिं अभिधर्म धाःगु खः ।

अर्थकथाचार्यपिसं स्वंगू पिटकया सम्बन्धय् साराशं धया तःगु अनुसार विनयपिटक आणा देशना खः, सुत्तन्तपिटक वोहार देशना खःसा अभिधर्म परमार्थ देशना खः । अथेहे विनयपिटक अधिशीलशिक्षा खः, सुत्तन्तपिटक अधिचित्तशिक्षा खःसा अभिधर्म अधिप्रज्ञाशिक्षा खः ।

अभिधर्म देशनायात प्रथम संगायन याःपिं संगीतिकारपिसं विभाजन याना तःगु अनुसार पिटकया रूपय् अभिधम्मपिटक, निकायया रूपय् खुद्दकनिकाय, अङ्गया रूपय् वेय्याकरण, धर्मस्कन्धकथं ४२,००० धर्मस्कन्ध दु । ग्रन्थया रूपय् (१) धम्मसङ्गणी, (२) विभङ्ग, (३) धातुकथा, (४) पुग्गलपञ्जत्ति, (५) कथावत्थु (६) यमक व (७) पट्टान याना ७ थी ग्रन्थत दु ।

अभिधर्मपिटकया न्हापांगु ग्रन्थ धम्मसङ्गणी खः । थुगु ग्रन्थय् अभिधर्मया मुख्य सार जुया च्वंगु चित्त, चेतसिक, रूप व निर्वाण धयागु परमार्थ धर्मतयत छुटे छुटे याना गणात्मक व परिप्रश्नात्मक शैलीकथं संग्रह याना तःगु दु । थ्व ग्रन्थ अभिधर्मया मूल आधार जुयाच्चंगु खँ नामाकरण हे स्पष्ट जू । धम्मसङ्गणी अट्टकथाया “योजना” ग्रन्थय् उल्लेख जूगु कथं “कुसलादयो धम्मा सङ्गहन्ति एत्याति धम्मसङ्गणी” धयागु विग्रह अनुसार कुशल, अकुशल, अव्याकृत आदि फुक्क स्वभाव धर्मतयत थीथीकथं संग्रह याना क्यनातःगु ग्रन्थ जूगुलिं धम्मसङ्गणी धाःगु खः । “मणिसार मञ्जूसा टीका”य् उल्लेख



जूगु कथं “कुसलादयो येव धम्मा सम्मदेव गणीयन्ति एत्थ एतायाति वा धम्मसङ्गणी” धयागु मेगु विग्रह अनुसार कुशल, अकुशल आदि परमार्थधर्मतयूगु स्वरूपयात पूर्णरूपं गणना याना क्यनातःगुलिं धम्मसङ्गणी धाःगु खः ।

धम्मसङ्गणी ग्रन्थया शुरुइ मातृका (धलः) दु । परमार्थ धर्मतयूत स्वपुचः स्वपुचः याना थीथी ब्वथला तःगु ‘त्रिकमातृका’ (स्वपुचः धलः) व निपुचः निपुचः याना ब्वथलातःगु ‘द्विकमातृका’यात दकले न्हापां क्यनातःगु दु । त्रिकमातृकायात कुशलत्रिक, वेदनात्रिक, विपाकत्रिक आदि याना २२गू त्रिकयू ब्वथला तःगु दु । द्विकमातृकायात अभिधम्म तरीकां हेतुद्विक, चूलन्तरद्विक, आस्रवद्विक आदि याना १००गू द्विक व सुत्तन्त तरिकां विद्याभागीद्विक आदि याना ४२गू द्विकयू विभाजन याना क्यनातःगु दु । थुगु ग्रन्थ प्यंगू अध्याययू विभाजन याना मुख्य विषयवस्तुयात विस्तृतं क्यना तःगु दु । थुपिं खः- १. चित्तोत्पादकाण्ड, २. रूप काण्ड, ३. निक्षेप काण्ड व ४. अर्थकथा काण्ड ।

### मातृका (धलः)

(१) त्रिकमातृका (स्वपुचः धलः) : थ्व परमार्थ धर्मतयूत स्वपुचः स्वपुचः याना थीथी ब्वथला क्यनातःगु धलः (मातृका) खः । उदाहरणया लागि

### १. कुशलत्रिक :

(क) दोषरहितगु भिंगु फल बिइगु लक्षण दुगु ‘कुशल’ धर्मत, (ख) दोषसहितगु मभिंगु फल बिइगु लक्षण दुगु ‘अकुशल’ धर्मत व (ग) कुशल अकुशलया रूपयू धायेबहःमजूगु विपाक, क्रिया, रूप व निर्वाण धयागु ‘अव्याकृत’ धर्मत ।

### २. वेदनात्रिक :

(क) सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु ‘सुखसम्प्रयुक्त’ धर्मत, (ख) दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु ‘दुःखसम्प्रयुक्त’ धर्मत व (ग) दुःखसुख मखुगु मध्यस्थरूपं अनुभव याइगुलिसे सम्प्रयुक्तगु ‘अदुःख असुखसम्प्रयुक्त’ धर्मत ।

### ३. विपाकत्रिक :

(क) फल धर्मत ‘विपाक’, (ख) फल उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु ‘विपाक धर्म’ धर्मत व (ग) फल ‘विपाक’ नं मखु फल ‘विपाक’ यात उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु नं मखुगु ‘नैवविपाक नविपाक धर्म’ धर्मत ।

अथेहे उपादिन्नत्रिक, सक्लिष्टत्रिक, वितर्कत्रिक, प्रीतित्रिक, दर्शनत्रिक, दर्शनहेतुकत्रिक, आचयगामीत्रिक, शैक्षत्रिक, परित्रिक, परित्रारम्मणत्रिक, हीनत्रिक, मिथ्यात्वत्रिक, मार्गारम्मणत्रिक, उत्पन्नत्रिक, अतीतत्रिक, अतीतारम्मणत्रिक, अध्यात्मत्रिक, अध्यात्मारम्मणत्रिक व सनिदर्शनत्रिक जम्मा याना २२गूत्रिक धर्मत न्ह्यथना तःगु जुल ।

(२) द्विकमातृका (निपुचःया धलः) : थुगु मातृकायू १०० गू द्विकधर्मतयूत हेतुगुच्छक, चूलन्तरद्विक, आस्रवगुच्छक, संयोजनगुच्छक आदि १३ गू ली ब्वथला तःगु दु । गुच्छक धयागु स्वांयागु ज्वायूथें द्विकयात छथायू छपुचः यानातःगुयात धाःगु खः ।

१. हेतुगुच्छकः थुकी ६थी द्विक धर्म न्ह्यथना तःगु दु । उकीमध्ये निगू द्विक धर्म खः-

१) हेतुद्विक : (क) मूल कारण ‘हेतु’ धयागु धर्मत, (ख) मूल कारण ‘हेतु’ धाइ मखुगु धर्मत ।

२) सहेतुकद्विक : (क) मूल कारण 'हेतु' दुगु 'सहेतुक' धर्मत, (ख) मूल कारण 'हेतु' मदुगु 'अहेतुक' धर्मत । थुकथं हे चूलन्तरद्विकय् ७ गू द्विक धर्म, आस्रव गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, संयोजन गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, ग्रन्थ गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, ओघ गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, योगगुच्छकय् ६गू द्विकधर्म दु, नीवरण गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, परामर्शगुच्छकय् ५गू द्विक धर्म, महन्तरद्विकय् १४ गू द्विक धर्म, उपादान गुच्छकय् ६गू द्विक धर्म, क्लेश गुच्छकय् ८गू द्विक धर्म, व पृष्टिकद्विकय् १८गू द्विक धर्म याना जम्मा १०० गू द्विक धर्मत दु ।

**सौत्रान्तिकद्विक मातृका :** थुगु मातृका अङ्गुत्तरनिकायय् च्वंगु छगूगु निपात, निगूगु निपात व दीघनिकायय् च्वंगु संगीतिसूत्र, दशुत्तरसूत्रं मुंका क्यनातःगु धलः (मातृका) खः । सौत्रान्तिकतरीकां द्विकदुगु धर्मय् विद्याभागीद्विक, विद्युत्पमद्विक, बालद्विक, कृष्णद्विक, तपनीयद्विक, अधिवचनद्विक, निरुक्तिद्विक, पञ्चत्तिद्विक, नामरूपद्विक, अविद्याद्विक आदियाना जम्मा ४२गू द्विक दुगु धर्मत न्त्यव्वया तःगु जुल ।

**काण्डय् विभाजन** मातृकाय् च्वंगुत्रिक, द्विकयात प्रधानता बिया थुगु ग्रन्थयात प्यंगू काण्डय् विभाजन यानातःगु दु - १. चित्तुप्पादकाण्ड (चित्तोत्पादकाण्ड), २. रूपकाण्ड, ३. निक्खेपकाण्ड (निक्षेपकाण्ड) व ४. अट्ठकथाकाण्ड (अर्थकथाकाण्ड)

## १. चित्तुप्पादकाण्ड

चित्तुप्पादकाण्डय् चित्त व चैतसिकतयत् संश्लेषण व विश्लेषण याना क्यनातःगु दु । थुगु काण्डय् थीथी चित्तया उत्पत्तिया नापं उगु उगु चित्तलिसे सम्प्रयुक्त चित्त, चेतसिक नाम धर्मत उत्पन्न जुइगु बारे जक मखु, उत्पन्न जूगु उगु परमार्थ धर्मतय्गु स्वभावबारे नं विस्तृतं वर्णन याना तःगु दु । थुगु काण्डय् कुशलत्रिक (कुशल धर्म स्वपुचः) यात विशेषं क्यना तःगु दु । गथेकि-

**१. कुशल धर्म** - दोषरहित जुया सुखद् प्रतिफल बिइगु कुशल चित्त व थुगु चित्तनाप मिलेजूगु चैतसिक धर्मत, **२. अकुशल धर्म** - दोषसहित जुया दुःखद् प्रतिफल बिइगु अकुशल चित्त व थुगु चित्तनाप मिलेजूगु चैतसिक धर्मत व **३. अव्याकृत धर्म** - कुशल अकुशल धाये योग्य मजूगु अव्याकृत चित्त व थ्व चित्तनाप मिलेजूगु चैतसिक धर्मत ।

**१. कुशल धर्म**-कुशल चित्त भूमिभेदया हिसाबं थुकथं न्यागू प्रकारं विभाजन याना तःगु दु-

१. कामावचर कुशल चित्त- कामभूवनय् उत्पन्न जुइगु कुशल ८ गू,
२. रूपावचर कुशल चित्त- रूपभूवनय् उत्पन्न जुइगु कुशल ५ गू,
३. अरूपावचर कुशल चित्त- अरूपभूवनय् उत्पन्न जुइगु कुशल ४ गू,
४. त्रैभूमिक कुशल चित्त-काम, रूप, अरूप धइगु स्वंगू भूवनय् उत्पन्न जुइगु त्रैभूमिक कुशल १७ गू ,
५. लोकोत्तर कुशल चित्त - स्वंगू भूमिं मुक्त (उतीर्ण) जुइगु कुशल ४ गू । थुकथं कुशल चित्त जम्मां २१ गू दु ।

**१. कामावचर कुशल चित्त :** कामावचर कुशल ८गू थुकथं दु -

- (१) कामावचर प्रथम कुशल चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगत ज्ञान सम्प्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्त,
- (२) कामावचर द्वितीय चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगत ज्ञान सम्प्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्त,
- (३) कामावचर तृतीय चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगत ज्ञान विप्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्त,
- (४) कामावचर चतुर्थ चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगत ज्ञान विप्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्त,

- (५) कामावचर पञ्चम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्त,  
 (६) कामावचर षष्ठम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्त,  
 (७) कामावचर सप्तम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्त,  
 (८) कामावचर अष्टम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्त ।

थुपिमध्ये कामावचर कुसल प्रथमचित्त कारण चूलाना उत्पन्न जुइगु इलय् उत्पन्न जुइगु कुशल धर्मतयत् विशेषं विश्लेशन याना थीथीकथं संग्रह याना क्यनातःगु दु । कामावचर कुसलयात (क) पदभावनी (ख) कोट्टासवार व (ग) सुञ्जतवार(शून्यतावार) याना स्वंगू वारय् क्यना तःगु दु ।

**(क) पदभाजनी :** थुकी चित्तनापं सम्प्रयुक्त जूगु चैतसिकतयत् परिच्छेद याना क्यनातःगु दु । थुपि चैतसिकत स्पर्शपञ्चक, न्यागू ध्यानाङ्ग, च्यागू इन्द्रिय आदि भेदं १७ थी दु । छगू छगू गणनाया हिसाबं ५६गू दु । स्वभाव मिलेजूगु दोहरे मजुइक कायेबलय् ३८गू दु । थुपिं १७ थी चेतसिकत खः-

(१) स्पर्शपञ्चमक - स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना व चित्त, (२) न्यागू ध्यानाङ्ग - वितर्क, विचार, प्रीति, सुख व एकाग्रता, (३) च्यागू इन्द्रिय - श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय व जीवित-इन्द्रिय, (४) न्यागू मार्गङ्ग सम्यकदृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यकव्यायाम, सम्यकस्मृति व सम्यकसमाधि, (५) हेगू बल-श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरीबल व ओत्तप्पबल, (६) स्वंगू मूल- अलोभ, अद्वेष व अमोह, (७) स्वंगू कर्मपथ - अनभिध्या, अव्यापाद व सम्यकदृष्टि, (८) निगू लोकपाल धर्म - हिरी व ओत्तप्प, (९) निगू प्रश्रब्धि धर्म- कायप्रश्रब्धि व चित्तप्रश्रब्धि, (१०) निगू लहुताधर्म - कायलघुता व चित्तलघुता, (११) निगू मृदुताधर्म-कायमृदुता व चित्तमृदुता, (१२) निगू कर्मण्यताधर्म- कायकर्मण्यता व चित्तकर्मण्यता, (१३) निगू प्रागुण्यताधर्म - कायप्रागुण्यता व चित्तप्रागुण्यता, (१४) निगू ऋजुकताधर्म - कायऋजुकता व चित्तऋजुकता, (१५) उपकार धर्म - स्मृति व सम्प्रजन्य, (१६) युगनद्ध धर्म - समथ व विपश्यना, (१७) वीर्य व समाधि । ग्रन्थया मूख्य विषय एवं न्हापांगु अध्याय जुया च्वंगु चित्तोत्पाद काण्डया शुरुइ पदभाजनी छु गुगु धर्म कुशल खः? धयागु न्ह्यसः न्ह्यथनाः कारण चूलाइगु इलय् थुपिं थुपिं कुशल चित्त उत्पन्न जुइगु खः, उगु इलय् थुपिं थुपिं चित्त, चेतसिक नाम धर्मत नं उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत कुशल खः धका लिसः नं बांलाक न्ह्यथना तःगु दु ।

(१) न्हापांगु कामावचर प्रथम कुशल चित्तलिसे सम्बन्धित कुशलया विषयय् न्ह्यसःलिसः थुकथं न्ह्यव्वया तःगु दु । गथेकि-छु गुगु धर्मत कुशल खः ? कारण चूलाइगु गुगु इलय् रूपात्मण, शब्दारम्मण, गन्धारम्मण, रसारम्मण, प्रष्टव्यारम्मण व धर्मारम्मणमध्ये न्ह्यागूसां छगू-छगूयात आरम्मण याना सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु कामावचर कुशल चित्त उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ । उगु कारण चूलाइगु इलय् (१) थिइगु 'स्पर्श', (२) अनुभव याइगु 'वेदना', (३) म्हसिकीगु 'संज्ञा', (४) प्रेरित याइगु 'चेतना', (५) सिइगु 'चित्त', (६) चिन्तन याइगु 'वितर्क', (७) अनुमार्जन याइगु 'विचार', (८) यइपु ताइगु 'प्रीति', (९) सुख जुइगु, (१०) चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', (११) आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', (१२) आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', (१३) आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', (१४) आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', (१५) आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', (१६) आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', (१७) आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', (१८) आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', (१९) सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि',

(२०) सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', (२१) सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', (२२) सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', (२३) सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', (२४) धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', (२५) धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', (२६) धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', (२७) धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', (२८) धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (२९) धिसिमिसिधाःगु पाप खना मछालीगु स्वभाव 'हिरिबल', (३०) धिसिमिसिधाःगु पाप खना भयभीत जुइगु स्वभाव 'ओत्तप्पबल', (३१) ल्वःमवनीगु 'अलोभ', (३२) मस्यंकीगु, स्यंकेमास्ति मवइगु 'अद्वेष', (३३) सत्यधर्मय् भुले मजुइगु 'अमोह', (३४) मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वः मवनीगु, मुग्ध मजुइगु 'अनभिध्या', (३५) स्यंकेमास्ति मवइगु 'अव्यापाद', (३६) सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', (३७) पाप खना मछालीगु 'हिरी', (३८) पाप खना भयभीत जुइगु 'ओत्तप्प', (३९) काय शान्त जुइगु 'कायप्रश्रद्धि', (४०) चित्त शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रद्धि', (४१) काय हलुका जुइगु 'कायलघुता', (४२) चित्त हलुका जुइगु 'चित्तलघुता', (४३) काय नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', (४४) चित्त नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', (४५) कायया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता', (४६) चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता', (४७) कायया अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता', (४८) चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता', (४९) कायया तप्यनीगु 'कायऋजुकता', (५०) चित्तया तप्यनीगु 'चित्तऋजुकता', (५१) लुमंकीगु 'स्मृति', (५२) बांलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य', (५३) प्रतिपक्ष धर्मतयत्त शान्त याइगु 'शमथ', (५४) अनित्य, दुःख, अनात्म धका विशेषरूपं खनीगु 'विपश्यना', (५५) थल्हनीगु 'प्रग्राह', (५६) मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ । उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

थुकथं ५६ गू कुशल धर्मत क्यनेधुंका थुपिं प्रत्येक धर्मतयगु स्वभाव गजागु गजागु दु धयागु बारे विस्तृतं उल्लेख याना तःगु दु । उदाहरणया लागि

**स्पर्शया स्वभावः** थिइगु स्वभाव 'स्पर्श', थिइगु आकारप्रकार 'स्पर्शन', बांलाक थिइगु आकारप्रकार 'संस्पर्शन', बांलाक थिइगु पहः (दु) - 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

**वेदनाया स्वभावः** मज्जा तायेबहःगु सुखयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु आदि वेदनाया स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

**स्मृतिया स्वभावः** लुमंकीगु, छसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति स्मृति बल, सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' धयागु स्मृतिया स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

**सम्प्रजन्यया स्वभावः** थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव,

परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वी समानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' धयागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

थुकथं हे ५६ गु धर्मतयगु स्वभाव दक्वं न्ह्यव्वया पदभाजनी बार क्वचायेका तःगु जुल ।

**(ख) कोट्टासवारः** थ्व चित्त, चैतसिकधर्मतयत् स्कन्ध, आयतन, धातु आदिकथं पुचःलय् ल्याः खाना नीस्वंगु सामूहिकरूपं क्यनातःगु वार (कवः) खः । पदभाजनीवारय् उल्लेखित चित्त, चैतसिकतयत् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध धयागु प्यंगु स्कन्ध; मनायतन व धर्मायतन धयागु निगु आयतन; मनोविज्ञान धातु व धर्मधातु धयागु निगु धातु आदिरूपं २३गु कवलय् गणना याना २३गु निर्देशय् छुटे छुटे याना क्यनातःगु दु । गथेकि- सौमनस्य सहगत ज्ञानसम्प्रयुक्त प्रथम कामावचर चित्त उत्पन्न जुइबले उत्पन्नजुइगु धर्मत खः - वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, सङ्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध धयागु प्यंगु स्कन्ध; मनायतन व धर्मायतन धयागु निगु आयतन; मनोविज्ञानधातु व धर्मधातु धयागु निगु धातु; स्पर्श आहार, मनोसंचेतना आहार व विज्ञान आहार धयागु स्वंगु आहार; श्रद्धा, वीर्य, स्मृति, समाधि, प्रज्ञा, मन, सौमनस्य व जीवित धयागु च्यागु इन्द्रिय; वितर्क, विचार, प्रीति, सुख व एकाग्रता धयागु न्यागु ध्यानाङ्ग; सम्यकदृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति व सम्यक्समाधि धयागु न्यागु मार्गाङ्ग; श्रद्धा, वीर्य, स्मृति, समाधि, प्रज्ञा, हिरी, ओत्तप्प धयागु न्हेगु बल; अलोभ, अद्वेष, अमोह धयागु स्वंगु हेतु; स्पर्श छगु; वेदना छगु; संज्ञा छगु; चेतना छगु; चित्त छगु; वेदनास्कन्ध छगु; संज्ञास्कन्ध छगु; संस्कारस्कन्ध छगु; विज्ञानस्कन्ध छगु; मनायतन छगु; मन-इन्द्रिय छगु; मनोविज्ञानधातु छगु; धर्मायतन छगु; धर्मधातु छगु । उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु-थुपिं कुशल धर्मत खः ।

**(ग) सुञ्जतवार (शून्यतावार):** पदभाजनी क्यनातःगु प्रथम कामावचर कुशलचित्तनाप सम्प्रयुक्त जूगु धर्मत कारण कार्य मिले जुया उत्पन्न जुइगु स्वभाव धर्मत जक खः । उत्पन्न जुलकि विनाश जुइगु स्वभाव जक दु धका स्वभाव धर्मतयगु आत्मशून्य भाव थुइकेत (अवबोध याकेत) कोट्टासवारय् उल्लेख जुयाच्वंगु नीस्वंगु दुगु कवः (पुचः)लय् धर्मसमूह (छगु) थप याना नीप्यंगु दुगु कवः ल्याःखाना क्यनातःगु वार शून्यतावार खः । थन धर्म समूह धयागु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, सङ्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध खः ।

थुकथं कामावचर प्रथम चित्तया बारे उल्लेख यानालि बाकी दुगु कामावचर चित्तया बारे संक्षिप्तजक न्ह्यथना तःगु जुल । थुपिं चित्ततनाप मिले जूगु धर्मतयगु संख्या थुकथं दु -

(२) कामावचर द्वितीय चित्त : सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु कामावचर कुशलचित्तलिसे कामावचर प्रथम चित्तय् उल्लेख जूगु ५६गु धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(३) कामावचर तृतीय चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगतगु ज्ञान विप्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्तलिसे प्रज्ञेन्द्रिय, प्रज्ञाबल, सम्यक्दृष्टि २ गु, अमोह, सम्प्रजन्य, विपश्यना घटे याना प्रथम चित्तय् उल्लेख यानागु ४९गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(४) कामावचर चतुर्थ चित्त : सौमनस्यवेदनालिसे सहगतगु ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्तलिसे तृतीय चित्तलिसे समानगु ४९गू चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(५) कामावचर पञ्चम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्तलिसे प्रीति घटे याना, सुखया थासय् उपेक्षा, सौमनस्य इन्द्रियया थासय् उपेक्षा इन्द्रिय याना प्रथम चित्तय् उल्लेख यानागु ५५गू चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(६) कामावचर षष्ठम चित्त : उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु ज्ञान सम्प्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्तलिसे पञ्चम चित्तलिसे समानगु ५५गू चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(७) कामावचर सप्तम चित्त : उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञान विप्रयुक्तगु प्रेरणारहितगु चित्तलिसे प्रज्ञेन्द्रिय, प्रज्ञाबल, सम्यक्दृष्टि, अमोह, सम्प्रजन्य, विपश्यना घटे याना पञ्चम चित्तय् उल्लेख यानागु ४८गू चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(८) कामावचर अष्टम चित्त: उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञान विप्रयुक्तगु प्रेरणासहितगु चित्तलिसे सप्तम चित्तलिसे समानगु ४८गू चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ ।

**२. रूपावचर कुशलचित्त :** कामावचर कुशल चित्तयात विस्तृत विभाजन याना: क्यनेधुंका रूपावचर कुशलचित्तयात विस्तृत विभाजन याना क्यना त:गु जुल ।

(१) पृथ्वी, आपो, तेजो, वायो, नील, पीत, लोहित व ओदात कसिणतयत् आरम्मण याना प्राप्त जुइगु पृथ्वी आदि कसिण ध्यान,

(२) त:धंगु, चिधंगु कसिणयात क्वत्यला: प्राप्त जुइगु अभिभायतन ध्यान,

(३) क्लेशशत्रुपाखे बांलाक मुक्त जुया कसिणारम्मणय् न्त्याइपुकीगु विमोक्ष ध्यान व

(४) मैत्री, करुणा, मुदिताव उपेक्षा प्यंगू ब्रह्मविहारयात वृद्धि याना प्राप्त जुइगु ब्रह्मविहार ध्यान ।

(५) उद्धमातक संज्ञा आदि भिगू अशुभयात आरम्मण याना प्राप्त जुइगु अशुभ ध्यान ।

रूपावचर ध्यानत चतुष्कनयकथं ४गू व पञ्चकनयकथं ५गू दु । रूपावचर ध्यानत उत्पन्न जुइगु इलय् छु छु कुशल धर्मत गुकथं उत्पन्न जुइ धयागु बारे उल्लेख जुया च्वंगु दु । उदाहरणया रुपय् चतुष्कनयकथं ४गू रूपावचर कुशल चित्त उत्पन्न जुइगु इलय् उत्पन्न जुइगु कुशल धर्मत ख:-

(१) पृथ्वी कसिणयात आरम्मण याना वितर्क, विचार, प्रीति, सुख व एकाग्रता ध्यानअङ्ग न्यागुलिं युक्तगु प्रथमध्यान कुशल चित्तं च्वना च्वनीगु इलय् स्पर्श वेदना आदि (प्रथम कामावचर कुशल चित्तय् उल्लेखित ५६ गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(२) वितर्क, विचार मदुगु प्रीति, सुख व एकाग्रता ध्यान अङ्ग स्वंगुलिं युक्तगु द्वितीयध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, विचार, सम्यक्संकल्प घटे याना ५३गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(३) वितर्क, विचार, प्रीति मदुगु सुख व एकाग्रता ध्यान अङ्ग निगुलिं युक्तगु तृतीयध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, विचार, सम्यक्संकल्प, प्रीति घटे याना जम्मा ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(४) उपेक्षा व एकाग्रता ध्यान अङ्ग निगुलिं युक्तगु चर्तुथ ध्यान कुशलचित्त लिसे वितर्क, विचार, सम्यक्संकल्प, प्रीति घटे याना सौमनस्य-इन्द्रियया थासय् उपेक्षा इन्द्रिय तथा सुखया थासय् उपेक्षा तथा ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ । थुपिं धर्मत कुशल खः ।

पञ्चकनयकथं ५गू रूपावचर कुशल चित्त उत्पन्न जुइगु इलय् छु छु गुलि कुशल धर्मत उत्पन्न जुइ धयागु बारे सक्षिप्तं थुकथं दु-

(१) पृथ्वी कसिणयात आरम्मण याना वितर्क, विचार, प्रीति, सुख व एकाग्रता ध्यानअङ्ग न्यागुलिं युक्तगु प्रथमध्यान कुशल चित्तं च्वना च्वनीगु इलय् स्पर्श, वेदना आदि प्रथम कामावचर कुशल चित्तय् उल्लेखित ५६गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(२) वितर्क, मद्दुगु विचार, प्रीति, सुख व एकाग्रता ध्यान अङ्ग प्यंगुलिं युक्तगु द्वितीयध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, सम्यक्संकल्प घटे याना ५४गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(३) वितर्क, विचार, मद्दुगु प्रीति, सुख व एकाग्रता ध्यान अङ्ग स्वंगुलिं युक्तगु तृतीयध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, विचार, सम्यक्संकल्प घटे याना जम्मा ५३गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(४) वितर्क, विचार, प्रीति मद्दुगु सुख व एकाग्रता ध्यान अङ्ग निगुलिं युक्तगु चतुर्थध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, विचार, प्रीति, सम्यक्संकल्प घटे याना ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(५) वितर्क, विचार, प्रीति व सुख मद्दुगु उपेक्षा व एकाग्रता ध्यान अङ्ग निगुलिं युक्तगु पञ्चमध्यान कुशलचित्तलिसे वितर्क, विचार, प्रीति, सम्यक्संकल्प, घटे याना सौमनस्य-इन्द्रियया थासय् उपेक्षा इन्द्रिय तथा सुखया थासय् उपेक्षा तथा ५२ गू धर्मत उत्पन्न जुइ । थुपिं धर्मत कुशल खः ।

**३. अरूपावचर कुशलचित्तः** अरूपावचर ध्यानत ४गू दु । थुपिं अरूपावचर ध्यानत उत्पन्न जुइबले छु छु कुशल धर्मत गुकथं उत्पन्न जुइ धयागु बारे उल्लेख जुया च्वंगु दु ।

(१) प्रथम आरूप्य ध्यानः गुजागु स्वभाव दुगु धर्मयात कुशल धाइ ? गुगु इलय् अरूपभूमी उत्पन्न जुइत ध्यान वृद्धि याइ । दक्क आकारं रूपसंज्ञायात बांलाक पुलावना प्रतिघसंज्ञाया निरोध जूगुलिं थीथीकथया आरम्मणय् उत्पन्न जुइगु नानत्त संज्ञायात मनसिकार मयासे अन्त मद्दुगु आकाश धयागु - प्रथम आरूप्य ध्यानया आधारय् उत्पन्न जुइगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यनसंज्ञा' उपेक्षा सहगतगु चतुर्थध्यानय् ध्यना च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... विक्षिप्त मजुइगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ...। थुगु प्रथम आरूप्य ध्यान उत्पन्न जुइबले (रूपावचर पञ्चमध्यानय् उल्लेख जूगु) स्पर्श, वेदना आदि ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(२) द्वितीय आरूप्य : प्रथम आरूप्य ध्यानया आरम्मण जुयाच्वंगु आकाश प्रज्ञप्तियात आलम्बन मयासे उकीयात अतिक्रमण याना प्रथम अरूप विज्ञानयात आरम्मण याना (द्वितीय आरूप्य) विज्ञानानन्त्यायतन ध्यानं च्वनाच्वनीगु खः उगु इलय् प्रथम आरूप्यध्यानय् उल्लेख जूगुथें स्पर्श वेदना आदि ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(३) तृतीय आरूप्य : द्वितीय आरूप्य ध्यानया आरम्मण जुयाच्वंगु प्रथम आरूप्य विज्ञानयात आरम्मण मयासे उकीयात अतिक्रमण याना प्रथम आरूप्य विज्ञानया भ्याः भतिचा हे ल्यं मद्दुगु भाव धयागु नत्थिभाव प्रज्ञप्तियात आरम्मण याना (तृतीय आरूप्य) आकिंचन्यायतन ध्यानं च्वनाच्वनीगु खः उगु इलय् नं स्पर्श, वेदना आदि ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ ।

(४) चतुर्थ आरूप्य : तृतीय आरूप्य ध्यानया आरम्भण जुयाच्चंगु नत्थिभाव प्रज्ञप्तियात अतिक्रमण याना तृतीय आरूप्य विज्ञानयात आरम्भण याना स्थूलगु संज्ञा मदुगु सूक्ष्मगु संज्ञा मदुगु मखुगु (चतुर्थ आरूप्य) नैवसंज्ञाना संज्ञायतन ध्यानं च्वना च्वनीगु खः उगु इलनं स्पर्श, वेदना आदि ५२गू धर्मत उत्पन्न जुइ । थुपिं फुक्क धर्मत कुशल खः ।

**४. त्रैभूमिक कुशल :** कामावचरकुशल, रूपावचरकुशल, अरूपावचरकुशल चित्तयात काम, रूप व अरूप धयागु स्वंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु जुया “त्रैभूमिक कुशल” धाःगु खः । थुकियात हानं छक संक्षिप्तं थीथीकथं क्यना तःगु दु ।

(१) निम्नस्तरगु ‘हीन’ कुशल, (२) मध्यमस्तरगु ‘मज्झिम’ कुशल, (३) उत्तमस्तरगु ‘प्रणीत’ कुशल धका स्वथी दु । अथेहे (१) छन्द अधिपति दुगु कुशल, (२) वीर्य अधिपति दुगु कुशल, (३) चित्त अधिपति दुगु कुशल, (४) प्रज्ञा अधिपति दुगु कुशल धका प्यथी याना विभाजन याना तःगु दु ।

कुशल धर्म यायेबले छन्द, वीर्य, चित्त, प्रज्ञा कमसल जूसा ‘हीन’ कुशल जुइ । मध्यम जूसा ‘मज्झिम’ कुशल, उत्तम जूसा ‘प्रणीत’ कुशल जुइ । थुकथं कुशल धर्म परस्परय् जोडा जूसां स्तर जोडा मजू । उकीं (१) मनुष्यलोकय् मनु जुइगु समान जूसां नं मनूया जीवनस्तर फरक जुइ । (२) देवलोकय् देवता जुइगु समान जूसां नं देवताया जीवनस्तर फरक जुइ । (३) ब्रह्मलोकय् ब्रह्मा जुइगु समान जूसां ब्रह्माया जीवनस्तर फरक जुइ ।

कामावचर, रूपावचर व अरूपावचर चित्तत हीनगु वा मध्यस्थगु वा प्रणीतगु आदिकथं उत्पन्न जुइगु इलय् स्पर्श, वेदना आदि स्वभाव धर्मत छु छु उत्पन्न जुइ धयागु बारे नं उल्लेख याना तःगु दु ।

**५. लोकोत्तरकुशल:** थुगु लोकोत्तर कुशल नं (१) प्रथम भूमि (श्रोतापत्तिमार्ग), (२) द्वितीय भूमि (सकृदागामिमार्ग), (३) तृतीय भूमि (अनागामिमार्ग), (४) चतुर्थ भूमि (अरहत्तमार्ग) धका प्यथी दु । थ्व प्यंगू भूमिमध्ये छगू छगू भूमिइ (१) ध्यान, (२) मार्ग, (३) स्मृतिप्रस्थान, (४) सम्यकप्रधान, (५) ऋद्धिपाद, (६) इन्द्रिय, (७) बल, (८) बोध्यङ्ग, (९) सत्य, (१०) समथ, (११) धर्म, (१२) स्कन्ध, (१३) आयतन, (१४) धातु, (१५) आहार, (१६) स्पर्श, (१७) वेदना, (१८) संज्ञा, (१९) चेतना, (२०) चित्त याना २० गू तरिकां क्यना तःगु दु ।

चतुष्कनयकथं ध्यान ४ गू व पञ्चकनयकथं न्यागू ध्यान दु । थुपिं जम्मा ९ गूमध्ये छगू छगूली - (१) शुद्धिक प्रतिपदा ४गू, (२) सून्यत १गू, (३) सून्यतमूलकप्रतिपदा ४गू, (४) अप्रणिहित १गू, (५) अप्रणिहित मूलक प्रतिपदा ४ गू, (६) अधिपति व प्रतिपदा मिले याना १६ थीयानां ३० गू ३०गू तरिकां न्ह्यथना तःगु दु ।

उदाहरणया लागि - शुद्धिकप्रतिपदाकथं प्रथममार्गीय् थुकथं न्ह्यथना तःगु दु-छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा ‘दृष्टि’, द्वंगु धारणा ‘दृष्टि’लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतय्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु, लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, प्रथम ध्यानय् थ्यना च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, अनज्ञातंज्ञाप्यामी-इन्द्रिय (सिइके मननीगु निर्वाणयात सिइका काये दइन धका विचाः याःथें उत्पन्न जुयावःगु आधिपत्य दुगु



प्रज्ञा), सम्यक्संकल्प, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अमोह, अनभिध्या, अब्यापाद, सम्यक्दृष्टि, हिरी, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायत्तजुकता, चित्तत्तजुकता, स्मृति, सम्प्रजन्त्य, शमथ, विपश्यना, प्रग्राह व अविक्षेप याना ६० गू धर्मत उत्पन्नजुइ । उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

थुकथं कामावचर, रूपावचर, अरूपावचर, त्रैभूमिक व लोक्तर कुशल उत्पन्न जुइगु व थुमिगु स्वभावया बारे थीथीकथं क्यना तःगु जुल । थनतक्क कुशलत्रिकय् कुशल धर्मयात वर्णन याना तःगु तरिका क्वचागु जुल । कुशलायात हे बःकया बाँकी दनिगु 'अकुशल धर्म' व 'अब्याकृत धर्मतयत्तनं विस्तृतं थुइके माःगु जुल ।

**२. अकुशल धर्म :** अकुशल चित्त १२गू दु । थुपिं खः- (क) लोभमूल चित्त ८गू, (ख) दोषमूल चित्त २गू व (ग) मोह मूल चित्त २गू ।

थुपिं चित्त उत्पन्न जुइगु इलय् स्पर्श आदि छु छु धर्मत उत्पन्न जुइगु खः क्यना तःगु दु । उकीमध्ये उदाहरणया नितिं अकुशल प्रथम लोभमूल चित्तया बारे थुकथं दु-

छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? कारण चूलाइगु गुगु इलय् रूपावचरण, शब्दारम्मण, गन्धारम्मण, रसारम्मण, षष्ठव्यारम्मण, धर्मारम्मण मध्ये न्ह्यागूसां छगू छगूयात आरम्मण याना सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु द्रंगु दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्तगु अकुशल चित्त उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ । कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', अनुभव याइगु 'वेदना', म्हसिकीगु 'संज्ञा', प्रेरित याइगु 'चेतना', सिइगु 'चित्त', चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार', यइपु ताइगु 'प्रीति', आनन्द जुइगु 'सुख', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु वीर्य 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु मन 'मनन्द्रिय', आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' द्रंगु दृष्टि 'मिथ्यादृष्टि', द्रंकः चिन्तन याइगु 'मिथ्यासंकल्प', द्रंकः उद्योग याइगु 'मिथ्याव्यायाम', द्रंकः स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि', इकिधिकि मसंक कृतः याइगु 'वीर्यबल', इकिधिकि मसंक स्थिर जुइगु 'समाधिबल', कायदुश्चरित्र इत्यादि पापपाखें इकिधिकि मसंक मछ मजुइगु 'अहिरिकबल', कायदुश्चरित्र इत्यादि पापपाखें इकिधिकि मसंक मरयाइगु 'अनोत्तप्पबल', ल्वः वनीगु 'लोभ', भुले जुइगु 'मोह', मुग्ध जुइगु 'अभिध्या', द्रंकः खनीगु 'मिथ्यादृष्टि', कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखना मछः मजुइगु 'अहिरिक', कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखना मरयाइगु 'अनोत्तप्प', शान्त जुइगु 'शमथ', थल्लनीगु 'प्रग्राह', चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ । उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

थुकथं अकुशल प्रथम लोभमूल चित्त उत्पन्न जुइगु इलय् ३२ गू धर्मत उत्पन्न जुइः । थथेहे अकुशल द्वितीय लोभमूल चित्तनिसें अष्टम् चित्त उत्पन्न जुइगु इलय् कमश ३२गू, ३०गू, ३०गू, ३१गू, ३१गू, २९गू व २९गू धर्मतउत्पन्न जुइ । अथेहे दोषमूल चित्त २ गू उत्पन्न जुइगु इलय् २९गू, २९गू धर्मतउत्पन्न

जुइगु खःसा मोहमूल चित्त २ गू उत्पन्न जुइगु इलय् कमश २३गू, २८ गू धर्मत उत्पन्न जुइ । थुपिं फुक्क धर्मत अकुशल खः ।

**३. अव्याकृत चित्तः** अव्याकृत चित्त धयागु विपाकचित्त व क्रिया चित्त खः । अव्याकृत विपाकचित्त ३६गू व अव्याकृत क्रिया चित्त २०गू याना जम्मा ५६गू दु ।

अव्याकृत विपाकचित्त ३६गू धयागु अहेतुक कुशल विपाक चित्त ७गू, अहेतुक अकुशल विपाक चित्त ८गू, कामावचरकुशल विपाक चित्त ८गू, रूपावचर विपाक ५गू, अरूपावचर विपाक ४गू व लोकुत्तर फल ४गू खः।

अव्याकृत क्रिया चित्त २०गू धयागु अहेतुक क्रिया चित्त ३गू, सहेतुक कामावचर क्रिया चित्त ८ गू, रूपावचर क्रिया चित्त ५गू व अरूपावचर क्रिया चित्त ४गू खः ।

अव्याकृत चित्त ५६गू दुगुमध्ये अहेतुक कुशलविपाक पञ्चविज्ञानमध्ये चक्षुविज्ञानबारे उदाहरणया नितिं - छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीत कालय्) कामावचर कुशलकर्म यायेधुंकूगुया भाव, बारम्बार यायेधुंकूगुया भावया कारण, उपेक्षा सहगतगु वर्ण 'रूपारम्मण' हे आरम्मण दुगु (रूपारम्मणयात आरम्मण याना) फल 'विपाक' जुयाच्वंगु खना सिइगु चित्त 'चक्षुविज्ञान' उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ । उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', अनुभव याइगु 'वेदना', म्हसिकीगु 'संज्ञा', प्रेरित याइगु 'चेतना', सिइगु 'चित्त', तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता, आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु तटस्थता 'उपेक्षा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ, उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु मनसिकार धयागु गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः । अथेहे बाकि दुगु थीथी अव्याकृत चित्त उत्पन्न जुइगु उगु इलय् नं थीथी धर्मत उत्पन्न जुइ । थुपिं धर्मत नं अव्याकृत खः ।

थुकथं न्हापांगु अध्याय चित्तोत्पादकाण्डय् कुशल, अकुशल व अव्याकृतधर्मयागु स्वरूप, थी थी धर्मया स्वभाव छुटे-छुटे याना गम्भीरकथं क्यना तःगु जुल ।

**२. रूपकाण्डः** रूपयात विश्लेषण याना क्यनातःगु काण्ड रूप काण्ड खः । थुगु काण्डय् एकक, द्विक, तिकनिसैं एकादसकनय हिसाबं ११गू तरिकां वर्गीकरण याना मातृका (धलः) क्यनातःगु दु । गथेकि-

**एककनय** - अहेतुक, सपच्चय, संखत, हेतुविष्युक्त आदिरूपं रूपया अभिप्राययात ४३गू नाम पर्यायवाची शब्द अलंकृत याना क्यनातःगु दु । उकीमध्ये छुं छुं पर्यायवाची शब्द व अर्थ थुकथं दु-

अहेतुक - अलोभ, अद्वेष, अमोह सम्प्रयुक्त हेतु मदुगु रूप ।

सपच्चय(सप्रत्यय) - कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु प्यंगू कारण धर्म युक्त जूगु रूप ।

संखत(संस्कृत) - कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारण धर्म छगू छगूलिं बने जूगु रूप ।

रूप - शीतोष्ण आदि विरुद्ध हेतुया कारणं परिवर्तन जुइगु रूप ।

लौकिक (लौकिक) - उपादानया आरम्मण जुयाच्वंगु संस्कार लोक अन्तरगत जूगु रूप ।

सासव (साश्रव) - कामाश्रव, भवाश्रव, दृष्टाश्रव, अविद्याश्रव धैगुप्यंगू आश्रव धर्मया आरम्मण जुयाच्वंगु रूप ।

अपहातव्व - तदङ्ग प्रहाण, विष्कम्भण प्रहाण, समुच्छेद प्रहाण हिसाबं हटे याये मफुगु रूप ।

ओघनिय - कामओघ, भवओघ, दृष्टिओघ व अविद्याओघ धयागु प्यंगू ओघया आरम्मण जुयाच्चंगु रूप ।

उपादानिय - काम, दृष्टि, शीलव्रत, आत्मवाद धैगु प्यंगू उपादानया आरम्मण जुयाच्चंगु रूप ।

कामावचर - काम तृष्णाया गौचर जूगु रूप ।

**द्विकनयय्** रूप धर्मयात निगू भागय् विभाजन याना क्यनातःगु दु । गथेकि-

(१) उपादारूप - प्यंगू महाभूतया लिधंसा कया उत्पन्न जुइगु रूप ।

(२) नो उपादारूप - साहारा मकासे उत्पन्न जुइगु रूप ।

(१) उपादारूपः न्यागू प्रसाद रूप - चक्षु, श्रोत, घ्राण, जिह्वा व काय; न्हेगू गौचर रूप- रूपारम्मण, शब्दारम्मण, गन्धारम्मण, रसारम्मण, (आपो धातुं अलगग जुयाच्चंगु भूतरूप स्वंगूया समूह धइगु) प्रष्टव्यारम्मण; निगू भावरूप - स्त्रीत्व व पुरुषत्व; जीवितरूप - जीवितेन्द्रिय; आहाररूप - कबलीकार आहार; परिच्छेदरूप - आकाश धातु; निगू विज्ञप्तिरूप - कायविज्ञप्ति (शरीरद्वारा प्रकट जुइगु हाउभाउ) व वचीविज्ञप्ति (वचनद्वारा प्रकट जुइगु हाउभाउ); न्यागू विकाररूप- लघुता (हलुकापन), मृदुता (कोमलपन), कर्मन्यता (ज्याय् अनूकल जुयाच्चंगु भाव), निगू विज्ञप्ति रूप; प्यंगू लक्षणरूप - उपचय (रूपया उत्पत्ति अवस्था), सन्तति (अटूटरूपं विस्तृतं वृद्धि जुइगु) जरता (जीर्णत्व) व अनिच्चता (अनित्यता, अस्थिरता) ।

(२) नो उपादारूप : पृथ्वीधातु, आपो (जल) धातु, तेजो (वाफ) धातु व वायु धातु ।

एककनय दुकनय आदि हिसाबं रूपकाण्डय् क्यनातःगु यक्व प्रकारया रूपतय्त स्वभाव मिलेजूगुयात जोडे याना गणना याय्बले २७गू जक दु ।

**३. निक्षेपकाण्ड (निक्षेपकाण्ड)** : धलखय् न्त्यथना तःगु २२गूत्रिक व १४२गू द्विकतमध्ये चित्तोत्पादकाण्डय् कुशलत्रिक छगूयात जक विस्तृतरूपं क्यना तःगु दु । बाँकीत्रिक द्विकयात क्यना तःगु मदु । तर थुगु निक्षेपकाण्डय् कुशलत्रिक समेत याना बाँकीदुगुयात चित्तुत्पादकाण्ड कुशलत्रिकयातथें विस्तृतरूपं वर्णन मयासे न सक्षिप्त न विस्ताररूपं क्यना तःगु दु ।

**त्रिकनिक्षेप (स्वपुचः निक्षेप)**

**१. कुशलत्रिकः**

छु गुगु धर्मत कुशल खः ? ल्वःमवनीगु 'अलोभ', विनाश जुइके मास्ति मवइगु 'अद्वेष', भुले मजुइगु 'अमोह' धयागु कुशलतय्गु मूहा स्वंगू उगु अलोभादि कुशलमूल स्वंगूलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध; उगु अलोभादि कुशलमूल स्वंगूया कारणं उत्पन्न जुइगु शरीरं ज्या याइगु 'कायकर्म', वचनं खँ ल्हाइगु 'वचीकर्म', मनं बिचाः याइगु 'मनोकर्म' (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? ल्वःवनीगु 'लोभ', स्यंका बिइगु 'द्वेष', भुले जुइगु 'मोह' धयागु अकुशलतय्गु मूहा 'अकुशलमूल' स्वंगू उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगू नापं उत्पन्न जुइगु सन्ताप जुइकेयःगु सास्ति यायेयःगु 'क्लेश' धर्मत; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूया कारणं उत्पन्न जुइगु शरीरं ज्या याइगु 'कायकर्म', वचनं खँ ल्हाइगु 'वचीकर्म', मनं बिचाः याइगु 'मनोकर्म' (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) कुशल, अकुशलयागु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; उगु बाहेक कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (कुशल, अकुशल) कर्मतयगु फल 'विपाक' नं मखुगु, याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्वंगु गुगु धर्मत; फुक्क रूप व (कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारण धर्मतयसं) मर्मत यायेबहःमजगु स्वभाव 'असंस्कृत धातु' (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## २. वेदनात्रिकः

छु गुगु धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) सुखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (सुखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय् दुगु) सुखवेदना बाहेक; उगु सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

छु गुगु धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु दुःखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (दुःखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय् दुगु) दुःखवेदना बाहेक; उगु दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

छु गुगु धर्मत अदुःखमसुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) अदुःखमसुखवेदनाया उत्पत्तिस्थान जुयाच्वंगु चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (अदुःखमसुखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय् दुगु) अदुःखमसुखवेदना बाहेक; उगु अदुःखमसुख वेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु (ल्यं दुगु) संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत अदुःखमसुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू । थुकथं हेत्रिकनिक्षेपय् मेमेगुत्रिकधर्मतयेगु बारे नं उल्लेख याना तःगु जुल ।

## द्विकनिक्षेप (निपुचःनिक्षेप)

### १. हेतुद्विक

क) मूल कारण 'हेतु' धयागु धर्म : स्वंगू कुशल हेतु, स्वंगू अकुशल हेतु, स्वंगू अव्याकृत हेतु, गुंगू कामावचर हेतु, खुगू रूपावचर हेतु, खुगू अरूपावचर हेतु, खुगू अपरियापन्न हेतु (दु) ।

स्वंगू कुशल हेतु धयागु (१) ल्वःमवनीगु स्वभाव, 'अलोभ' (२) स्यंके विइ मखुगु स्वभाव 'अद्वेष' व (३) भुले जुइ मखुगु स्वभाव 'अमोह' खः ।

स्वंगू अकुशल हेतु धयागु (१) प्यपुनीगु स्वभाव 'लोभ', (२) स्यंकीगु स्वभाव 'द्वेष' व (३) भुले जुइगु स्वभाव 'मोह' खः ।

स्वंगू अव्याकृत हेतु खः - कुशल धर्मतयगु फल 'विपाक'धर्मय्, कुशल अकुशलया रूपय् धायेबहः मजगु याना मात्र जुयाच्वंगु 'क्रियाव्याकृत' धर्मय् (दुगु) अलोभ, अद्वेष, अमोह ।

उगु उगु (हेतुत) मध्ये गुंगू कामावचरहेतु खः - स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अकुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु ।

उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू रूपावचरहेतु खः - स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु ।

उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू अरूपावचरहेतु खः - स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु ।

उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू अपरियापन्न (लोकोत्तर) हेतु खः - स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) - थुपिं खुगू अपरियापन्नहेतु खः । उगु उगु (अपरियापन्न हेतुत) मध्ये स्वंगू कुशलहेतु खः - अलोभ, अद्वेष, अमोह । उगु उगु (अपरियापन्न हेतुत) मध्ये स्वंगू अव्याकृतहेतु खः - कुशलधर्मतयगु विपाकय (दुगु) अलोभ, अद्वेष, अमोह । थुपिं खुगू हेतुत स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु अपरियापन्न हेतु खः । थुपिं धर्मतयत हेतु धाइगु जुल ।

**ख) मूल कारण 'हेतु' मखुगु धर्मः** उगु हेतुतयत ल्यंका (मेगु), ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं हेतु मखु ।

**४. अर्थकथाकाण्ड** : परमार्थ धर्मतयगु स्वभाव वा धर्मतयगु स्वरूपयात छथासं मुंका क्यनातःगु काण्डयात अर्थकथाकाण्ड धाइ । चित्तुप्पादकाण्डय चित्त, चैतसिक, रूपतयगु स्वरूप दुसां नं छरे जुयाच्चंगु दु । थुकथं छरे जुयाच्चंगुयात एकत्रित याना अर्थकथाकाण्डय स्पष्टरूपं क्यना तःगु दु । अभिधम्मया हे सार अर्थकथाकाण्डय समावेश जुयाच्चंगु दु नाप गम्भीरातिगम्भीर जू । थुकेत्रिक, द्विक फुक्कयात क्यना तःगु दु । उदारणया नितिं -

**त्रिक अत्युद्धार** : स्वपुचः यानातःगु धर्मतयगु स्वरूपयात पिकया छथासं मुंका क्यनातःगुयात त्रिक अत्युद्धार धाइ ।

**१. कुशलत्रिक** : छु गुगु धर्मत कुशल खः ? काम, रूप, अरूप व अपरियापन्न धयागु प्यंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु नीछगू कुशल (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः । छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? भिनिगू अकुशल चित्तोत्पादत (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः । छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न प्यंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू विपाक; काम, रूप, अरूप स्वंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु नीगू क्रियाव्याकृत; रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

**२. वेदनात्रिक** : छु गुगु धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया विपाकपाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, क्रियापाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कुशल विपाक क्रियापाखें रूपावचरत्रिकचतुष्कध्यान, कुशल विपाकपाखें लोकोत्तरत्रिकचतुष्कध्यान, थुगु चित्तय उत्पन्न जुइगु सुखवेदना बाहेक ल्यं दुगु प्यीखुगू चैतसिकत दु - थुपिं धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

छु गुगु धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, दुःखसहगत कायविज्ञान, थुगु चित्तय उत्पन्न जुइगु दुःखवेदनायात ल्यंका मेगु ल्यं दुगु (नीछगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

छु गुगु धर्मत उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें भिगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलया फल 'विपाक' पाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, क्रियापाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, कुशलविपाकक्रियापाखें चतुष्कनयकथं स्वंगू रूपावचर चतुर्थध्यान, कुशलविपाकक्रियापाखें अरूपावचर चित्त (प्रत्येकय) प्यंगू याना भिनिगू, कुशलविपाकपाखें चतुष्कनयकथं

च्यागू लोकोत्तर चतुर्थध्यान, थुपिं चित्तय् उत्पन्न जुइगु उपेक्षावेदनायात ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मतयत् सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जूगु धर्म खः धकाः नं, दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जूगु धर्म खः धकाः नं, उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्त जूगु धर्म खः धकाः नं धायेबहः मजू ।

**हीनत्रिकः** छु गुगु धर्मत हीन खः ? भिनिगू अकुशल चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत हीन खः ।

छु गुगु धर्मत मध्यम खः ? (काम, रूप व अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयूगू लौकिक) कुशल, (काम, रूप व अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) - थुपिं धर्मत मध्यम खः ।

छु गुगु धर्मत प्रणीत खः ? (काम, रूप व अरूप) स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत प्रणीत खः । प्रणीत धर्मत - मार्ग ४गू, फल ४गू, चैतसिक ५९गू अथवा ३६गू, निर्वाण आदि रूपं क्यनातःगु दु । थुगु कथं अर्थकथाकाण्डय् छरे जुयाच्चंगुयात एकत्रित यानाक्यना तःगु दु ।

थुकथं थुगु ग्रन्थय् परमार्थ धर्मतयत् चित्तुप्पादकाण्ड, रूपकाण्ड, निक्खेपकाण्ड व अट्टकथाकाण्ड याना प्यंगू काण्डय् विभाजन याना तःगु जुल ।

अभिधर्मपिटकय् दुथ्यानाच्चंगु ७गू ग्रन्थतमध्ये न्हापांगु थुगु ग्रन्थ धम्मसङ्गणी अभिधर्म देशनाया मूल उपदेश संग्रहित जूगुलिं अभिधर्मया खँ थुइकेगु प्रवेशद्वार खः । थुगु धम्मसङ्गणी ग्रन्थ अभिधर्मया मूल सार एवं आधार जूगु न्हापांगु ग्रन्थ जूगुलिं थुगु ग्रन्थया अध्ययन विना मेमेगु अभिधर्मया ग्रन्थत थुइके तसकं थाकुइ । थुगु ग्रन्थयात अध्ययन, चिन्तन, मनन व भाविता यायेफत धाःसा भगवान् बुद्धं क्यना बिज्याःगु परमार्थ धर्मयात थुइकेत गुहालि जुइ । थज्यागु महत्वपूर्ण ग्रन्थ वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालयया रक्सालय् त्रिपिटक ग्रन्थ नेपाल भाषां अनुवाद व प्रकाशन यायेगु परियोजनाकथं न्हापांगु वार पिहाँ वःगु बुद्धजन्मभूमि नेपाया नितिं गौरवया विषय जुल । उकिं हनेबहःपिं अनुवादक व प्रकाशकपिनिगु कृतःयात न्ह्याक्व प्रशंसा याःसां कम हे जुइ । यथार्थ धर्म थुइका धर्मया नामय् जुया च्वनीगु भ्रमजालं मुक्तजुइत पाठकपित थुगु ग्रन्थ अध्ययन यायेगु अवसर चूके मयायेया नितिं अनुरोध दु ।

ने.सं. १९३७ सिल्लागा अष्टमी  
(वि.सं. २०७३ फागुन ८ गते)

**बमिता धाब्जा**  
'परियत्ति सद्वम्म कोविद'

## घलःपौ 'मातृका'

पिकाःपाखें			
जिगु धापु			
धर्मसङ्गणीया म्हसीका			
<b>अभिधर्मपिटक</b>	१	<b>रूपावचरकुशल</b>	५८
<b>धर्मसङ्गणी</b>	१	चतुष्कनय	५८
<b>मातृका 'घलः'</b>	१	पञ्चकनय	६१
१. त्रिकलातृका 'स्वपुत्रः घलः'	१	प्यंगू प्रतिपदा	६४
२. द्विकलातृका निपुत्रः घलः'	५	प्यंगू आरम्मण (आलम्बन)	६५
हेतुगुच्छक	५	आरम्मण प्रतिपदा मिश्रक भिंखुगूवार	६६
चूलन्तरद्विक	६	च्यागू कसिण भिंखुगूवार	६८
आस्रवगुच्छक	७	अभिभायतन	६९
संयोजनगुच्छक	७	प्यंगू प्रतिपदा	६९
ग्रन्थगुच्छक	८	निगू आरम्मण	७०
ओघगुच्छक	९	आरम्मण प्रतिपदा मिश्रक च्यागूवार	७१
योगगुच्छक	१०	हानं च्यागूवार	७३
नीवरणगुच्छक	१०	अप्रमाण	७३
परामर्शगुच्छक	११	प्यंगू प्रतिपदा	७४
महन्तरद्विक	१२	निगू आरम्मण	७५
उपादानगुच्छक	१४	हानं च्यागूवार	७५
क्लेशगुच्छक	१४	हानं नं च्यागूवार	७७
पृष्ठीद्विक	१५	अभिभायतन भिंखुगूवार	७८
सौत्रान्तिकद्विकमातृका	१८	स्वंगू विमोक्ष भिंखुगूवार	७८
१. चित्तोत्पादकाण्ड 'चित्तचैतसिक काण्ड'	२३	प्यंगू ब्रह्मविहारध्यान भिंखुगूवार	७९
<b>कामावचरकुशल</b>	२३	अशुभध्यान भिंखुगूवार	८०
पदभाजनी	२३	<b>अरूपावचरकुशल</b>	८२
कोट्टासवार	३६	प्यंगू अरूपध्यान भिंखुगूवार	८२
शून्यतवार	४९	<b>त्रैभूमिककुशल</b>	८३
		कामावचरकुशल	८३
		रूपावचरकुशल	८४
		अरूपावचरकुशल	८६
		<b>लोकोत्तरकुशल</b>	९०
		शुद्धिकप्रतिपदा	९०
		शून्यत	१०७
		शून्यतमूलक प्रतिपदा	१०७

अप्रणिहित	१०८
अप्रणिहितमूलक प्रतिपदा	१०९
नीगू महानय	११०
अधिपति	११०
<b>भिनिगू अकुशलचित्त</b>	<b>११४</b>
<b>अव्याकृत विपाक</b>	<b>१३१</b>
कुशलविपाक पञ्चविज्ञान	१३१
कुशलविपाक मनोधातु	१३६
कुशलविपाक सौमनस्यसहगत मनोविज्ञानधातु	१३९
कुशलविपाक उपेक्षासहगत मनोविज्ञानधातु	१४२
च्यागू महाविपाक	१४४
रूपावचरविपाक	१४५
अरूपावचरविपाक	१४६
<b>लोकोत्तरविपाक</b>	<b>१४८</b>
शुद्धिकप्रतिपदा	१४८
शुद्धिकशून्यत	१४९
शून्यतप्रतिपदा	१५१
शुद्धिकअप्रणिहित	१५२
अप्रणिहितप्रतिपदा	१५३
नीगू महानय	१५५
छन्दाधिपतेय्य शुद्धिकप्रतिपदा	१५६
छन्दाधिपतेय्य शुद्धिकशून्यत	१५७
छन्दाधिपतेय्य शून्यतप्रतिपदा	१५९
नीगू महानय	१६३
द्वितीयादिमार्ग विपाक	१६३
<b>अकुशलविपाक अव्याकृत</b>	<b>१६५</b>
अकुशलविपाक पञ्चविज्ञान	१६५
अकुशलविपाक मनोधातु	१६७
अकुशलविपाक मनोविज्ञानधातु	१६७
<b>अहेतुकक्रिया अव्याकृतचित्त</b>	<b>१६८</b>
क्रियामनोधातु	१६८

सौमनस्यसहगत क्रियामनोविज्ञानधातु	१६९
उपेक्षासहगत क्रियामनोविज्ञानधातु	१७०
<b>सहेतुकक्रिया अव्याकृतचित्त</b>	<b>१७१</b>
सहेतुक कामावचर क्रिया	१७१
रूपावचरक्रिया	१७१
अरूपावचरक्रिया	१७२
<b>३. रूपकाण्ड</b>	<b>१७४</b>
उद्देश 'संक्षिप्त'	१७४
<b>मातृका 'घलः'</b>	<b>१७४</b>
एकक	१७४
द्विक	१७६
त्रिक	१८०
चतुष्क	१८६
पञ्चक	१८९
षष्टक	१८९
सप्तक	१८९
अष्टक	१९०
नवक	१९०
दशक	१९१
एकादशक	१९१
<b>रूपविभाजन</b>	<b>१९२</b>
निर्देश 'विस्तृत'	१९२
एकक	१९२
द्विक	२०८
त्रिक	२२०
चतुष्क	२३८
पञ्चक	२४९
षष्टक	२५०
सप्तक	२५०
अष्टक	२५१
नवक	२५१



दशक	२५१	महन्तरद्विक	३३९
एकादशक	२५२	उपादानगुच्छक	३४२
<b>३. निक्षेप काण्ड</b>	<b>२५४</b>	क्लेशगुच्छक	३४४
त्रिकनिक्षेप	२५४	पृष्ठद्विक	३४६
द्विकनिक्षेप	२६३		
हेतुगुच्छक	२६३		
चूलन्तरद्विक	२६८		
आस्रवगुच्छक	२७०		
संयोजनगुच्छक	२७३		
ग्रन्थगुच्छक	२७८		
ओघगुच्छक	२८१		
योगगुच्छक	२८१		
नीवरणगुच्छक	२८२		
परामर्शगुच्छक	२८६		
महन्तरद्विक	२८७		
उपादानगुच्छक	२९०		
क्लेशगुच्छक	२९३		
पृष्ठद्विक	३००		
<b>सौत्रान्तिकद्विकनिक्षेप</b>	<b>३०७</b>		
<b>४. अर्थकथाकाण्ड</b>	<b>३१८</b>		
त्रिक अत्युद्धार	३१८		
द्विक अत्युद्धार	३२६		
हेतुगुच्छक	३२६		
चूलन्तरद्विक	३२८		
आस्रवगुच्छक	३३०		
संयोजनगुच्छक	३३१		
ग्रन्थगुच्छक	३३३		
ओघगुच्छक	३३५		
योगगुच्छक	३३५		
नीवरणगुच्छक	३३५		
परामर्शगुच्छक	३३७		

वसपोल भगवान् अरहत् सम्यक्सम्बुद्धयात नमस्कार

## अभिधर्मपिटक

### धर्मसङ्गणी

#### मातृका 'धलः'

#### (१) त्रिकमातृका<sup>१</sup> 'स्वपुचः धलः'

##### १. कुशलत्रिक

- (क) दोषरहितगु भिङ्गु फल विङ्गु लक्षण दुगु 'कुशल' धर्मत ।
- (ख) दोषसहितगु मभिङ्गु फल विङ्गु लक्षण दुगु 'अकुशल' धर्मत ।
- (ग) कुशल अकुशलया रूप्यु धायेबहःमज्जू (विपाक, क्रिया, रूप व निर्वाण धयागु) 'अव्याकृत' धर्मत ।

##### २. वेदनात्रिक

- (क) सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु 'सुखसम्प्रयुक्त' धर्मत ।
- (ख) दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु 'दुःखसम्प्रयुक्त' धर्मत ।
- (ग) दुःखसुख मखु मध्यस्थरूपं अनुभव याइगु 'अदुःखमसुखवेदना' लिसे सम्प्रयुक्तगु 'अदुःख-मसुखसम्प्रयुक्त' धर्मत ।

##### ३. विपाकत्रिक

- (क) फल 'विपाक' धर्मत ।
- (ख) फल 'विपाक' उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु 'विपाकधर्म' धर्मत ।
- (ग) फल 'विपाक' नं मखु फल 'विपाक' यात उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु नं मखुगु 'नैव विपाक न विपाकधर्म' धर्मत ।

##### ४. उपादिन्त्रिक

- (क) (आरम्मण यायेगुकथं) तृष्णा व दृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूप्यु गृहितगु नं जुया तःसकं आसक्त जुइसःगु उपादानधर्मतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु 'उपादिन्नुपादानिय' धर्मत ।
- (ख) (आरम्मण यायेगुकथं) तृष्णा व दृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूप्यु गृहितगु मज्जुया तःसकं आसक्त जुइसःगु उपादान धर्मतय्गु आरम्मण जक जुयाच्चंगु 'अनुपादिन्नुपादानिय' धर्मत ।

<sup>१</sup>परमार्थ धर्मतयत् स्वपुचः स्वपुचः याना धीधी ब्वथला क्यनातःगु धलः (मातृका) खः ।

(ग) (आरम्मण यायेगुक्थं) तृष्णा व दृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूप्य् गृहितं नं मजू, तःसकं आसक्त जुइसःगु 'उपादानं' धर्मतय्गु आरम्मणं नं मजूगु 'अनुपादिन्न अनुपादानिय' धर्मत ।

### ५. संक्लिष्टत्रिक

(क) दाह जुइका बिइयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेशधर्मतय्सं दाह व सास्ति याका च्वनेमाःगु जुया दाह जुइका बिइयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेशतय्त दयकेया नितिं ल्वःगु 'संक्लिष्टसंक्लेशिक' धर्मत ।

(ख) दाह जुइका बिइयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेशधर्मतय्सं दाह व सास्ति याका च्वनेम्वाःगु (तर) दाह जुइका बिइयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेशतय्त दयकेया नितिं ल्वःगु 'असंक्लिष्टसंक्लेशिक' धर्मत ।

(ग) दाह जुइका बिइयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेशधर्मतय्सं दाह व सास्ति याका नं च्वनेम्वाःगु दाह जुइकेयःगु सास्ति यायेयःगु क्लेश दयकेया नितिं ल्वःगु नं मखुगु 'असंक्लिष्टअसंक्लेशिक' धर्मत ।

### ६. वितर्कत्रिक

(क) चिन्तन याइगु 'वितर्क' व अनुमार्जन याइगु 'विचार' नापं उत्पन्न जुइगु 'सवितर्कसविचार' धर्मत ।

(ख) चिन्तन याइगु 'वितर्क' धाःसा मद्दु, अनुमार्जन याइगु 'विचार' जक दुगु 'अवितर्कविचारमात्र' धर्मत ।

(ग) चिन्तन याइगु 'वितर्क' नं मद्दु, अनुमार्जन याइगु 'विचार' नं मद्दुगु 'अवितर्कअविचार' धर्मत ।

### ७. प्रीतित्रिक

(क) प्रीतिनापं उत्पन्न जुइगु 'प्रीतिसहगत' धर्मत ।

(ख) सुखनापं उत्पन्न जुइगु 'सुखसहगत' धर्मत ।

(ग) उपेक्षानापं उत्पन्न जुइगु 'उपेक्षसहगत' धर्मत ।

### ८. दर्शनत्रिक

(क) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु 'दर्शनं प्रहातव्य' धर्मत ।

(ख) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु 'भावनां प्रहातव्य' धर्मत ।

(ग) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु नं मखु, च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु नं मखुगु 'नैव दर्शनं न भावनां प्रहातव्य' धर्मत ।

### ९. दर्शनहेतुकत्रिक

(क) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु 'दर्शनं प्रहातव्यहेतुक' धर्मत ।

(ख) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु 'भावनां प्रहातव्यहेतुक' धर्मत ।

(ग) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु नं मखु, च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु नं मखुगु 'नैव दर्शनं न भावनां प्रहातव्यहेतुक' धर्मत ।

### १०. आचयगामीत्रिक

(क) प्रतिसन्धि च्युतिपाखे थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु 'आचयगामी' धर्मत ।

(ख) निर्वाणपाखे थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु 'अपचयगामी' धर्मत ।

(ग) प्रतिसन्धि च्युतिपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखु, निर्वाणपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखुगु 'नैव आचयगामि न अपचयगामी' धर्मत ।

### ११. शैक्षत्रिक

- (क) न्हेम्ह शैक्ष पुद्गलपिनिगु सम्पत्ति जुयाच्चंगु 'शैक्ष' धर्मत ।
- (ख) अशैक्ष 'अरहन्त' पुद्गलयागु सम्पत्ति जुयाच्चंगु 'अशैक्ष' धर्मत ।
- (ग) न्हेम्ह शैक्ष पुद्गलपिनिगु सम्पत्ति नं मखु, अशैक्ष 'अरहन्त' पुद्गलयागु सम्पत्ति नं मखुगु 'नैवशैक्ष न अशैक्ष' धर्मत ।

### १२. परित्रत्रिक

- (क) कम आनुभाव दुगु 'परित्र' धर्मत ।
- (ख) भव्य विशाल व उत्तमभावय् थ्यंगु 'महर्गत' धर्मत ।
- (ग) तुलना यायेसःगु राग आदिया विपरीत 'अप्रमाण' धर्मत ।

### १३. परित्रारम्मणत्रिक

- (क) कम आनुभाव दुगु धर्म हे आरम्मण दुगु 'परित्रारम्मण' धर्मत ।
- (ख) भव्य विशाल व उत्तम भावय् थ्यंगु धर्म हे आरम्मण दुगु 'महर्गतारम्मण' धर्मत ।
- (ग) तुलना यायेसःगु राग आदिया विपरीत धर्म हे आरम्मण दुगु 'अप्रमाणारम्मण' धर्मत ।

### १४. हीनत्रिक

- (क) क्वह्यंगु 'हीन' धर्मत ।
- (ख) मध्यस्थगु 'मध्यम' धर्मत ।
- (ग) प्रणीतगु 'प्रणीत' धर्मत ।

### १५. मिथ्यात्वत्रिक

- (क) विपरीत स्वभाव दया च्युतिया अनन्तरय् फल बिइगुकथं क्वातुसे च्वंगु 'मिथ्यात्वनियत' धर्मत ।
- (ख) विपरीत मजुइगु स्वभाव दया थःगु अनन्तरय् फल बिइगुकथं क्वातुसे च्वंगु 'सम्यक्त्वनियत' धर्मत ।
- (ग) (निगू आकारकथं) फल बिइगु क्वातुसे मच्चंगु 'अनियत' धर्मत ।

### १६. मार्गारम्मणत्रिक

- (क) मार्ग धयागु आरम्मण दुगु 'मार्गारम्मण' धर्मत ।
- (ख) मार्ग धयागु हेतु दुगु 'मार्गहेतुक' धर्मत ।
- (ग) मार्ग धयागु अधिपति दुगु 'मार्गाधिपति' धर्मत ।

### १७. उत्पन्नत्रिक

- (क) उत्पाद स्थिति भङ्ग धका धायेबहःगु स्वंगू क्षणय् थ्यनावं च्वंगु 'उत्पन्न' धर्मत ।
- (ख) उत्पाद स्थिति भङ्ग धका धायेबहःगु स्वंगू क्षणय् थ्यने धुकूगु नं मखु, थ्यनाच्चंगु नं मखुगु 'अनुत्पन्न' धर्मत ।
- (ग) अवश्य एकान्तं उत्पन्न जुइतिनिगु 'उत्पादि' धर्मत ।

**१८. अतीतत्रिक**

- (क) उत्पाद इत्यादि स्वगू क्षणय् थ्यना पुला वंगु 'अतीत' धर्मत ।
- (ख) उत्पाद इत्यादि स्वगू क्षणय् मध्यनीगु 'अनागत' धर्मत ।
- (ग) उगु उगु कारणयात बःकया उत्पन्न जुयाच्चंगु 'प्रत्युत्पन्न' धर्मत ।

**१९. अतीतारम्मणत्रिक**

- (क) अतीत धर्म हे आरम्मण दुगु 'अतीतारम्मण' धर्मत ।
- (ख) अनागत धर्म हे आरम्मण दुगु 'अनागतारम्मण' धर्मत ।
- (ग) प्रत्युत्पन्न धर्म हे आरम्मण दुगु 'प्रत्युत्पन्नारम्मण' धर्मत ।

**२०. अध्यात्मत्रिक**

- (क) दुने 'अध्यात्म' सन्तानय् उत्पन्न जुइगु 'अध्यात्म' धर्मत ।
- (ख) पिने 'बाह्य' सन्तानय् उत्पन्न जुइगु 'बाह्य' धर्मत ।
- (ग) दुने पिने 'अध्यात्म-बाह्य' सन्तानय् उत्पन्न जुइगु 'अध्यात्मबाह्य' धर्मत ।

**२१. अध्यात्मारम्मणत्रिक**

- (क) दुने 'अध्यात्म' धर्म हे आरम्मण दुगु 'अध्यात्मारम्मण' धर्मत ।
- (ख) पिने 'बाह्य' धर्म हे आरम्मण दुगु 'बाह्यारम्मण' धर्मत ।
- (ग) दुने पिने 'अध्यात्म-बाह्य' धर्म हे आरम्मण दुगु 'अध्यात्मबाह्यारम्मण' धर्मत ।

**२२. सनिदर्शनत्रिक**

- (क) स्वयेगुलिसे नं थियेगुलिसे नं नापं उत्पन्न जुइगु 'सनिदर्शनसप्रतिघ' धर्मत ।
- (ख) स्वयेगु धाःसा मदु थियेगु नापं जक उत्पन्न जुइगु 'अनिदर्शनसप्रतिघ' धर्मत ।
- (ग) स्वयेगु नं मदु थियेगु नं मदुगु 'अनिदर्शनअप्रतिघ' धर्मत ।

त्रिकमातृका क्वचाल ।

## २. द्विकमातृका<sup>२</sup> 'निपुचः धलः'

### १. हेतुगुच्छक<sup>३</sup>

#### १. हेतुद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' धयागु धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' धाइ मखुगु धर्मत ।

#### २. सहेतुकद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' दुगु 'सहेतुक' धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' मदुगु 'अहेतुक' धर्मत ।

#### ३. हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' लिसे सम्प्रयुक्त जूगु (मिले जूगु) 'हेतुसम्प्रयुक्त' धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' लिसे विप्रयुक्तगु (मिले मजूगु) 'हेतुविप्रयुक्त' धर्मत ।

#### ४. हेतु सहेतुकद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' नं धाइगु मूल कारण 'हेतु' नं दुगु धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' जक दया मूल कारण 'हेतु' धाइ मखुगु धर्मत ।

#### ५. हेतु हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' नं धाइगु मूल कारण 'हेतु' नापं नं सम्प्रयुक्त जूगु धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' नापं जक सम्प्रयुक्त जुया मूल कारण 'हेतु' धाइ मखुगु धर्मत ।

#### ६. न हेतु सहेतुकद्विक

- (क) मूल कारण 'हेतु' मखूसां नं मूल कारण 'हेतु' दुगु धर्मत ।
- (ख) मूल कारण 'हेतु' नं मखुगु मूल कारण हेतु नं मदुगु धर्मत ।

हेतुगुच्छक क्वचाल ।

<sup>२</sup>परमार्थधर्मतयत् निपुचः निपुचः याना धीथी ब्थला क्यनातःगु धलः (मातृका) खः ।

<sup>३</sup>स्वांयागु ज्यायधे द्विकतयत् छथाय् छपुचः यानातःगु जुया गुच्छक धागु जुल ।

## २. चूलन्तरद्विक<sup>५</sup>

### ७. सप्रत्ययद्विक

- (क) (कर्म, चित्त, ऋतु व आहार धयागु) प्यंगू कारण धर्मलिसे उत्पन्न जुइगु 'सप्रत्यय' धर्मत ।  
 (ख) (कर्म, चित्त, ऋतु व आहार धयागु) प्यंगू कारण धर्मलिसे उत्पन्न जुइ मखुगु 'अप्रत्यय' धर्मत ।

### ८. संस्कृतद्विक

- (क) (कर्म, चित्त, ऋतु व आहार धयागु) प्यंगू कारण धर्म मर्मत सम्भार यायेबहःगु 'संस्कृत' धर्मत ।  
 (ख) (कर्म, चित्त, ऋतु व आहार धयागु) प्यंगू कारण धर्म मर्मत सम्भार यायेबहः मजूगु 'असंस्कृत' धर्मत ।

### ९. सनिदर्शनद्विक

- (क) स्वयेगु लिसे उत्पन्न जुइगु 'सनिदर्शन' धर्मत ।  
 (ख) स्वयेगु लिसे उत्पन्न जुइ मखुगु 'अनिदर्शन' धर्मत ।

### १०. सप्रतिघद्विक

- (क) धियेगु लिसे उत्पन्न जुइगु 'सप्रतिघ' धर्मत ।  
 (ख) धियेगु लिसे उत्पन्न जुइ मखुगु 'अप्रतिघ' धर्मत ।

### ११. रूपीद्विक

- (क) विपरीणाम स्वभाव दुगु 'रूपी' धर्मत ।  
 (ख) विपरीणाम स्वभाव मदुगु 'अरूपी' धर्मत ।

### १२. लौकिकद्विक

- (क) लोकय् दुध्यागु 'लौकिक' धर्मत ।  
 (ख) लोकं उत्तीर्णगु 'लोकोत्तर' (लोकोत्तर) धर्मत ।

### १३. केनचिविज्ञेयद्विक

- (क) छुं छगू चित्तं सिइकेमाःगु, सिइकेबहःगु 'केनचिविज्ञेय' धर्मत ।  
 (ख) छुं छगू चित्तं सिइकेम्वाःगु, सिइकेबहः मजूगु धर्मत ।

चूलन्तरद्विक ववचाल ।

<sup>५</sup>मेगु द्विकसिकं चिधंगु व हेतुगुच्छक, आसवगुच्छक निगूया बिचय च्वंगु द्विक जुया चूलन्तरद्विक धाःगु खः ।

### ३. आस्रवगुच्छक

#### १४. आस्रवद्विक

- (क) आस्रव धयागु धर्मत (ताःहाकगु संसारदुःखात वाः वयेका उत्पन्न जुइका बिइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) आस्रव धाइ मखुगु धर्मत ।

#### १५. सास्रवद्विक

- (क) आस्रवतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु 'सास्रव' धर्मत ।  
 (ख) आस्रवतयगु आरम्मण मज्जूगु 'अनास्रव' धर्मत ।

#### १६. आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) आस्रवलसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) आस्रवलसे विप्रयुक्त धर्मत ।

#### १७. आस्रवसास्रवद्विक

- (क) आस्रव नं धाइगु आस्रवतयगु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) आस्रवतयगु आरम्मण जक जुया आस्रव धाइ मखुगु धर्मत ।

#### १८. आस्रव आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) आस्रव नं धाइगु आस्रवलसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) आस्रवलसे जक सम्प्रयुक्त जुया आस्रव धाइ मखुगु धर्मत ।

#### १९. आस्रवविप्रयुक्त सास्रवद्विक

- (क) आस्रवलसे विप्रयुक्त जूसां नं आस्रवतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) आस्रवलसे नं विप्रयुक्त जुया आस्रवतयगु आरम्मण नं मज्जूगु धर्मत ।

आस्रवगुच्छक क्वचाल ।

### ४. संयोजनगुच्छक

#### २०. संयोजनद्विक

- (क) संयोजन धयागु धर्मत (वर्त दुःखय् स्वापु तथा चिनाबिइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) संयोजन धाइ मखुगु धर्मत ।

#### २१. संयोजनियद्विक

- (क) संयोजनतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु 'संयोजनिय'धर्मत ।  
 (ख) संयोजनतयगु आरम्मण मज्जूगु 'असंयोजनिय' धर्मत ।



**२२. संयोजनसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) संयोजनलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) संयोजनलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**२३. संयोजन संयोजनियद्विक**

- (क) संयोजन नं धाइगु संयोजनतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) संयोजनतय्गु आरम्मण जक जुया संयोजन धाइ मखुगु धर्मत ।

**२४. संयोजन संयोजनसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) संयोजन नं धाइगु संयोजनलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) संयोजनलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया संयोजन धाइ मखुगु धर्मत ।

**२५. संयोजनविप्रयुक्त संयोजनियद्विक**

- (क) संयोजनलिसे विप्रयुक्त जूसां नं संयोजनतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) संयोजनलिसे नं विप्रयुक्त जुया संयोजनतय्गु आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

संयोजनगुच्छक क्वचाल ।

**५. ग्रन्थ (गथः) गुच्छक****२६. ग्रन्थद्विक**

- (क) ग्रन्थ धयागु धर्मत (प्रतिसन्धि च्चनेगु, च्युति जुइगुद्वारा वर्तदुःख्य स्वाका गथः चिनेसःगु धर्मत) ।  
 (ख) ग्रन्थ धाइ मखुगु धर्मत ।

**२७. ग्रन्थनियद्विक**

- (क) ग्रन्थधर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु 'ग्रन्थनिय' धर्मत ।  
 (ख) ग्रन्थधर्मतय्गु आरम्मण मजूगु 'अग्रन्थनिय' धर्मत ।

**२८. ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) ग्रन्थलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) ग्रन्थलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**२९. ग्रन्थ ग्रन्थनियद्विक**

- (क) ग्रन्थ नं धाइगु ग्रन्थतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) ग्रन्थतय्गु आरम्मण जक जुया ग्रन्थ धाइ मखुगु धर्मत ।

**३०. ग्रन्थ ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) ग्रन्थ नं धाइगु ग्रन्थलिसे नं सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) ग्रन्थलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया ग्रन्थ धाइ मखुगु धर्मत ।

**३१. ग्रन्थविप्रयुक्त ग्रन्थनियद्विक**

- (क) ग्रन्थलिसे विप्रयुक्त जूसां नं ग्रन्थतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) ग्रन्थलिसे नं विप्रयुक्त जुया ग्रन्थतय्गु आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

ग्रन्थगुच्छक व्वचाल ।

**६. ओघगुच्छक**

**३२. ओघद्विक**

- (क) ओघ धयागु धर्मत (वर्तदुःखय् दुबे जुइका विइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) ओघ धाइ मखुगु धर्मत ।

**३३. ओघनियद्विक**

- (क) ओघतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु 'ओघनिय' धर्मत ।  
 (ख) ओघतय्गु आरम्मण मजूगु 'अनोघनिय' धर्मत ।

**३४. ओघसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) ओघलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) ओघलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**३५. ओघ ओघनियद्विक**

- (क) ओघ नं धाइगु ओघतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) ओघतय्गु आरम्मण जक जुया ओघ धाइ मखुगु धर्मत ।

**३६. ओघ ओघसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) ओघ नं धाइगु ओघलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) ओघलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया ओघ धाइ मखुगु धर्मत ।

**३७. ओघविप्रयुक्त ओघनियद्विक**

- (क) ओघलिसे विप्रयुक्त जूसां नं ओघतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) ओघलिसे नं विप्रयुक्त जुया ओघतय्गु आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

ओघगुच्छक व्वचाल ।

## ७. योग (स्वापु) गुच्छक

### ३८. योगद्विक

- (क) योग धयागु धर्मत (वर्तदुःखय् स्वापु तथा विइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) योग धाइ मखुगु धर्मत ।

### ३९. योगनियद्विक

- (क) योगतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु 'योगनिय' धर्मत ।  
 (ख) योगतय्गु आरम्मण मजूगु 'अयोगनिय' धर्मत ।

### ४०. योगसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) योगलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) योगलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

### ४१. योग योगनियद्विक

- (क) योग नं धाइगु योगतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) योगतय्गु आरम्मण जक जुया योग धाइ मखुगु धर्मत ।

### ४२. योग योगसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) योग नं धाइगु योगलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) योगलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया योग धाइ मखुगु धर्मत ।

### ४३. योगविप्रयुक्त योगनियद्विक

- (क) योगलिसे विप्रयुक्त जूसां नं योगतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) योगलिसे नं विप्रयुक्त जुया योगतय्गु आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

योगगुच्छक क्वचाल ।

## ८. नीवरण (बाधा) गुच्छक

### ४४. नीवरणद्विक

- (क) नीवरण धयागु धर्मत (ध्यान, मार्ग व फलतय्त् पना विइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) नीवरण धाइ मखुगु धर्मत ।

**४५. नीवरणियद्विक**

- (क) नीवरणतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु 'नीवरणिय' धर्मत ।
- (ख) नीवरणतय्गु आरम्मण मज्जूगु 'अनीवरणिय' धर्मत ।

**४६. नीवरणसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) नीवरणलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।
- (ख) नीवरणलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**४७. नीवरण नीवरणियद्विक**

- (क) नीवरण नं धाइगु नीवरणतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।
- (ख) नीवरणतय्गु आरम्मण जक जुया नीवरण धाइ मखुगु धर्मत ।

**४८. नीवरण नीवरणसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) नीवरण नं धाइगु नीवरणलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।
- (ख) नीवरणलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया नीवरण धाइ मखुगु धर्मत ।

**४९. नीवरणविप्रयुक्त नीवरणियद्विक**

- (क) नीवरणलिसे विप्रयुक्त जूसां नं नीवरणतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।
- (ख) नीवरणलिसे नं विप्रयुक्तजुया नीवरणतय्गु आरम्मण नं मज्जूगु धर्मत ।

नीवरणगुच्छक व्वचाल ।

Dhamma.Digital

**९. परामर्शगुच्छक**

**५०. परामर्शद्विक**

- (क) परामर्श धयागु धर्मत (अनित्ययात नित्य धका द्वंगुकथं परामर्श यायेसःगु धर्मत) ।
- (ख) परामर्श धाइ मखुगु धर्मत ।

**५१. परामष्टद्विक**

- (क) परामर्शया आरम्मण जुयाच्चंगु 'परामष्ट' धर्मत ।
- (ख) परामर्शया आरम्मण मज्जूगु 'अपरामष्ट' धर्मत ।

**५२. परामर्शसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) परामर्शलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।
- (ख) परामर्शलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**५३. परामर्श परामष्टद्विक**

- (क) परामर्श नं धाइगु परामर्शया आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) परामर्शया आरम्मण जूसां नं परामर्श धाइ मखुगु धर्मत ।

**५४. परामर्शविप्रयुक्त परामष्टद्विक**

- (क) परामर्शलसे विप्रयुक्त जूसां नं परामर्शया आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) परामर्शलसे नं विप्रयुक्तजुया परामर्शया आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

परामर्शगुच्छक क्वचाल ।

**१०. महन्तरद्विक****५५. सारम्मणद्विक**

- (क) आरम्मण यायेगु दुगु 'सारम्मण' धर्मत ।  
 (ख) आरम्मण यायेगु मदुगु 'अनारम्मण' धर्मत ।

**५६. चित्तद्विक**

- (क) चित्त धर्मत ।  
 (ख) चित्त मखुगु धर्मत ।

**५७. चैतसिकद्विक**

- (क) चैतसिक धर्मत ।  
 (ख) चैतसिक मखुगु धर्मत ।

**५८. चित्तसम्प्रयुक्तद्विक**

- (क) चित्तलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) चित्तलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

**५९. चित्तसंसृष्टद्विक**

- (क) चित्तलिसे ल्वाकःज्याःगु 'चित्तसंसृष्ट' धर्मत ।  
 (ख) चित्तलिसे ल्वाकः मज्याःगु 'चित्तविसंसृष्ट' धर्मत ।

**६०. चित्तसमुत्स्थानद्विक**

- (क) चित्त हे उत्पत्ति कारण दुगु 'चित्तसमुत्स्थान' धर्मत ।  
 (ख) चित्त हे उत्पत्ति कारण मदुगु धर्मत ।

५ मेगु द्विकसिबे तःधंगु व परामार्शगुच्छक, उपादानगुच्छक निगुया विचय् (दथुइ) च्वंगु द्विक जुया महन्तरद्विक धाःगु खः ।

### ६१. चित्तसहभुद्विक

- (क) चित्त नापं उत्पन्न जुइगु 'चित्तसहभु' धर्मत ।  
 (ख) चित्त नापं उत्पन्न जुइमखुगु धर्मत ।

### ६२. चित्तानुपरिवर्तीद्विक

- (क) चित्तपाखे छसिकथं लिना वनीगु 'चित्तानुपरिवर्त' धर्मत ।  
 (ख) चित्तपाखे छसिकथं लिना वनी मखुगु धर्मत ।

### ६३. चित्तसंसृष्ट समुत्स्थानद्विक

- (क) चित्तलिसे नं ल्वाकः ज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं दुगु 'चित्तसंसृष्ट समुत्स्थान' धर्मत ।  
 (ख) चित्तलिसे नं ल्वाकः मज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं मदुगु धर्मत ।

### ६४. चित्तसंसृष्ट समुत्स्थानसहभुद्विक

- (क) चित्तलिसे नं ल्वाकः ज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं दुगु, चित्तनापं नं उत्पन्न जुइगु 'चित्तसंसृष्ट समुत्स्थानसहभु' धर्मत ।  
 (ख) चित्तलिसे नं ल्वाकः मज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं मदुगु, चित्तनापं नं उत्पन्न जुइ मखुगु धर्मत ।

### ६५. चित्तसंसृष्ट समुत्स्थानानुपरिवर्तीद्विक

- (क) चित्तलिसे नं ल्वाकः ज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं दुगु, चित्तपाखे नं छसिकथं लिना वनीगु 'चित्तसंसृष्ट समुत्स्थानानुपरिवर्त' धर्मत । (चैतसिकधर्मत)  
 (ख) चित्तलिसे नं ल्वाकः मज्याःगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण नं मदुगु, चित्तपाखे नं छसिकथं लिना वनी मखुगु धर्मत ।

### ६६. आध्यात्मिकद्विक

- (क) अध्यात्मसन्तानय् उत्पन्न जुइगु 'आध्यात्मिक' धर्मत ।  
 (ख) बाह्य सन्तानय् उत्पन्न जुइगु 'बाहिरिक' धर्मत ।

### ६७. उपादाद्विक

- (क) बःकया उत्पन्न जुइयःगु 'उपादा' धर्मत ।  
 (ख) बःमकासे उत्पन्न जुइयःगु धर्मत ।

### ६८. उपादिन्नद्विक

- (क) (आरम्मण यायेगुकथं) तृष्णा व दृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूपय् गृहितगु 'उपादिन्न' धर्मत ।  
 (ख) (आरम्मण यायेगुकथं) तृष्णा व दृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूपय् गृहित मज्जूगु 'अनुपादिन्न' धर्मत ।

महन्तरद्विक व्वचाल ।

## ११. उपादानगुच्छक

### ६९. उपादानद्विक

- (क) उपादान धयागु धर्मत (क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) उपादान धाइ मखुगु धर्मत (क्वातुक्क आसक्त जुइ मसःगु धर्मत) ।

### ७०. उपादानियद्विक

- (क) उपादानतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु 'उपादानिय' धर्मत ।  
 (ख) उपादानतय्गु आरम्मण मजूगु 'अनुपादानिय' धर्मत ।

### ७१. उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) उपादानलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।  
 (ख) उपादानलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

### ७२. उपादान उपादानियद्विक

- (क) उपादान नं धाइगु उपादानतय्गु आरम्मण नं जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) उपादानतय्गु आरम्मण जक जुया उपादान धाइ मखुगु धर्मत ।

### ७३. उपादान उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

- (क) उपादान नं धाइगु उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) उपादानलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया उपादान धाइ मखुगु धर्मत ।

### ७४. उपादानविप्रयुक्त उपादानियद्विक

- (क) उपादानलिसे विप्रयुक्त जूसां नं उपादानतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत ।  
 (ख) उपादानलिसे नं विप्रयुक्त जुया उपादानतय्गु आरम्मण नं मजूगु धर्मत ।

उपादानगुच्छक क्वचाल ।

## १२. क्लेशगुच्छक

### ७५. क्लेशद्विक

- (क) क्लेश धयागु धर्मत (दाह जुइका बिइसःगु सास्ति याना बिइसःगु धर्मत) ।  
 (ख) क्लेश धाइ मखुगु धर्मत ।

### ७६. संक्लेशिकद्विक

- (क) दाह जुइका बिइगु शास्ति याना बिइगु क्लेशत दयेकेत ल्वःगु 'संक्लेशिक' धर्मत (क्लेशतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु धर्मत) ।  
 (ख) क्लेशत दयेकेत ल्वः मजूगु 'असंक्लेशिक' धर्मत ।

### ७७. सक्लिष्टद्विक

(क) क्लेशतयसं दाह जुइका च्वनेमाःगु सास्ति याका च्वनेमाःगु 'सक्लिष्ट' धर्मत (क्लेशतयगु दबाब फया च्वनेमाःगु अकुशल धर्मत) ।

(ख) क्लेशतयसं दाह जुइका च्वनेम्वाःगु, सास्ति याका च्वनेम्वाःगु 'असक्लिष्ट' धर्मत (क्लेशतयगु दबाब भोगे यायेम्वाःगु धर्मत) ।

### ७८. क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

(क) क्लेशतलिसे सम्प्रयुक्त धर्मत ।

(ख) क्लेशतलिसे विप्रयुक्त धर्मत ।

### ७९. क्लेशसंक्लेशिकद्विक

(क) क्लेश नं धाइगु क्लेशत दयेकेत ल्वः नं जूगु धर्मत (क्लेश नं धाइगु क्लेशया आरम्मण नं जुयाच्वंगु धर्मत)

(ख) क्लेशत दयेकेत जक ल्वः जुया क्लेश धाइ मखुगु धर्मत ।

### ८०. क्लेशसक्लिष्टद्विक

(क) क्लेश नं धाइगु क्लेशतयसं दाह जुइका सास्ति याका नं च्वनेमाःगु धर्मत ।

(ख) क्लेशतयसं दाह जुइका सास्ति याकाच्वनेमाःगु जक जुया क्लेश धाइ मखुगु धर्मत ।

### ८१. क्लेश क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

(क) क्लेश नं धाइगु क्लेशलिसे नं सम्प्रयुक्त धर्मत ।

(ख) क्लेशलिसे जक सम्प्रयुक्त जुया क्लेश धाइ मखुगु धर्मत ।

### ८२. क्लेशविप्रयुक्तसंक्लेशिकद्विक

(क) क्लेशधर्मतलिसे विप्रयुक्त जूसां नं क्लेशयात (दयेकेत) ल्वःगु धर्मत ।

(ख) क्लेशधर्मतलिसे नं विप्रयुक्त जुया क्लेशयात (दयेकेत) नं ल्वः मजूगु धर्मत ।

क्लेशगुच्छक क्वचाल ।

## १३. पृष्ठिद्विक<sup>६</sup>

### ८३. दर्शनप्रहातव्यद्विक

(क) सोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु 'दर्शनं प्रहातव्य' धर्मत ।

(ख) सोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःमजूगु धर्मत ।

<sup>६</sup>अन्तिम्य च्वंगु द्विक जुया पृष्ठिद्विक धाःगु जुल ।



**८४. भावनाप्रहातव्यद्विक**

- (क) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु 'भावनां प्रहातव्य' धर्मत ।  
 (ख) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःमज्जूगु धर्मत ।

**८५. दर्शनप्रहातव्यहेतुकद्विक**

- (क) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु 'दर्शनं प्रहातव्यहेतुक' धर्मत ।  
 (ख) स्रोतापत्तिमार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु मखुगु धर्मत ।

**८६. भावनाप्रहातव्यहेतुकद्विक**

- (क) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु 'भावनां प्रहातव्यहेतुक' धर्मत ।  
 (ख) च्वय्यागु स्वंगू मार्गं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु मखुगु धर्मत ।

**८७. सवितर्कीद्विक**

- (क) चिन्तन याइगु 'वितर्क' सहगतगु 'सवितर्क' धर्मत ।  
 (ख) चिन्तन याइगु 'वितर्क' सहगत मज्जूगु 'अवितर्क' धर्मत ।

**८८. सविचारद्विक**

- (क) अनुमार्जन याइगु 'विचार' सहगतगु 'सविचार' धर्मत ।  
 (ख) अनुमार्जन याइगु 'विचार' सहगत मज्जूगु 'अविचार' धर्मत ।

**८९. सप्रीतिकद्विक**

- (क) यइपु ताइगु 'प्रीति' दुगु 'सप्रीतिक' धर्मत ।  
 (ख) यइपु ताइगु 'प्रीति' मद्दुगु 'अप्रीतिक' धर्मत ।

**९०. प्रीतिसहगतद्विक**

- (क) यइपु ताइगु 'प्रीति' सहगतगु 'प्रीतिसहगत' धर्मत ।  
 (ख) यइपु ताइगु 'प्रीति' सहगतमज्जूगु धर्मत ।

**९१. सुखसहगतद्विक**

- (क) सुख सहगतगु 'सुखसहगत' धर्मत ।  
 (ख) सुख सहगत मज्जूगु धर्मत ।

**९२. उपेक्षासहगतद्विक**

- (क) उपेक्षा सहगतगु 'उपेक्षासहगत' धर्मत ।  
 (ख) उपेक्षा सहगत मज्जूगु धर्मत ।

**९३. कामावचरद्विक**

- (क) कामभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु 'कामावचर' धर्मत ।  
 (ख) कामभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइ मखुगु धर्मत ।

**९४. रूपावचरद्विक**

- (क) रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु 'रूपावचर' धर्मत ।  
 (ख) रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइ मखुगु धर्मत ।

**९५. अरूपावचरद्विक**

- (क) अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु 'अरूपावचर' धर्मत ।  
 (ख) अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइ मखुगु धर्मत ।

**९६. परियापन्नद्विक**

- (क) वर्तदुःख्य् समावेश जूगु (दुतिना च्वंगु) 'परियापन्न' धर्मत ।  
 (ख) वर्तदुःख्य् समावेश मजूगु 'अपरियापन्न' धर्मत ।

**९७. नैर्यानिकद्विक**

- (क) वर्तदुःखं पिहाँ वनेगुया कारण जुयाच्वंगु 'नैर्यानिक' धर्मत ।  
 (ख) वर्तदुःखं पिहाँ वनेगुया कारण मखुगु 'अनैर्यानिक' धर्मत ।

**९८. नियतद्विक**

- (क) च्युतिया अनन्तरय् नं थः उत्पन्न जूगुया अनन्तरय् नं फल बिइगु क्वातूसे च्वंगु 'नियत' धर्मत ।  
 (ख) च्युतिया अनन्तरय् नं थः उत्पन्न जूगुया अनन्तरय् नं फल बिइगु क्वातूसे मच्वंगु 'अनियत' धर्मत ।

**९९. सउत्तरद्विक**

- (क) थःसिबे च्वन्त्यागु श्रेष्ठ उत्तमगु धर्म दुगु 'सउत्तर' (लौकिक) धर्मत ।  
 (ख) थःसिबे च्वन्त्यागु श्रेष्ठ उत्तमगु धर्म मदुगु 'अनुत्तर' (लोकोत्तर) धर्मत ।

**१००. शरणद्विक**

- (क) ख्वयेगुया कारण जुयाच्वंगु राग आदि दुगु 'शरण' धर्मत ।  
 (ख) ख्वयेगुया कारण जुयाच्वंगु राग आदि मदुगु 'अरण' धर्मत ।

पृष्ठद्विक क्वचाल ।  
 द्विकमातृका क्वचाल ।  
 अभिधर्ममातृका क्वचाल ।

## १४. सौत्रान्तिक<sup>१</sup>द्विकमातृका

### १०१. विद्याभागीद्विक

(क) च्यागू विद्यापाखे लिक्क वनेसःगु 'विद्याभागी' धर्मत । मेकथं - विद्या च्यागू भागय् उत्पन्न जुइगु 'विद्याभागी' धर्मत ।

(ख) अविद्यापाखे लिक्क वनेसःगु 'अविद्याभागी' धर्मत । मेकथं - अविद्या भागय् उत्पन्न जुइगु 'अविद्याभागी' धर्मत ।

### १०२. विद्युत्पमद्विक

(क) विद्युत् समानगु 'विद्युत्पम' धर्मत ।

(ख) मलः समानगु 'वज्रपम' धर्मत ।

### १०३. बालद्विक

(क) मूर्ख जुइका बिइगु 'बाल' धर्मत ।

(ख) पण्डित जुइका बिइगु 'पण्डित' धर्मत ।

### १०४. कृष्णद्विक

(क) मलिनगु 'कृष्ण' धर्मत । (दुःखीम्ह मनु जुइका बिइगु धर्मत)

(ख) शुद्धगु 'शुक्ल' धर्मत । (सुखी भाग्यमानीम्ह मनु जुइका बिइगु धर्मत)

### १०५. तपनीयद्विक

(क) दाह जुइका बिइगु 'तपनीय' धर्मत ।

(ख) दाह जुइका बिइ मसःगु 'अतपनीय' धर्मत ।

### १०६. अधिवचनद्विक

(क) नामप्रज्ञप्ति जुयाच्चंगु 'अधिवचन' धर्मत ।

(ख) नामप्रज्ञप्तिया कारण जुयाच्चंगु 'अधिवचनपथ' धर्मत ।

### १०७. निरुक्तिद्विक

(क) उद्धरण याना क्येने (पिकया धाये) बहःगु (शब्दप्रज्ञप्ति) 'निरुक्ति' धर्मत ।

(ख) उद्धरण याना क्येनेगुया (पिकया धायगेया) कारणजुयाच्चंगु 'निरुक्तिपथ' धर्मत ।

### १०८. प्रज्ञप्तिद्विक

(क) थीथीकथं सिइके बिइसःगु 'प्रज्ञप्ति' धर्मत ।

(ख) थीथीकथं सिइके बिइसःगु धर्मया कारण जुयाच्चंगु 'प्रज्ञप्तिपथ' धर्मत ।

<sup>१</sup>अङ्गुत्तरनिकायय् च्वंगु एकनिपात, द्विकनिपात व दीघनिकायय् च्वंगु संगीतिसूत्र, दशुत्तरसूत्रं मुंका क्यनातःगु धलः (मातृका) खः ।

**१०९. नामरूपद्विक**

- (क) नाम धर्म । (आरम्मणय् क्वच्छुइसःगु, क्वच्छुइका बिइसःगु धर्मत)  
 (ख) रूप धर्म । (परिवर्तन जुइसःगु धर्मत)

**११०. अविद्याद्विक**

- (क) मस्युगु 'अविद्या' धर्म । (सत्ययात त्वःपुइगु सिइके बहःगु मसिइगु, सिइके बहःमजूगुयात सिइगु 'अविद्या' धर्म)  
 (ख) भवय् आसक्त जुया चाहना याइगु 'भवतृष्णा' धर्म ।

**१११. भवदृष्टिद्विक**

- (क) भव नित्यकथं उत्पन्न जुइगु धारणा 'भवदृष्टि' ।  
 (ख) भव त्वादलीगुकथं उत्पन्न जुइगु धारणा 'विभवदृष्टि' ।

**११२. शाश्वतदृष्टिद्विक**

- (क) (आत्म, लोक) नित्य धका उत्पन्न जुइगु धारणा 'शाश्वतदृष्टि' ।  
 (ख) (आत्म, लोक) त्वादली धका उत्पन्न जुइगु धारणा 'उच्छेददृष्टि' ।

**११३. अन्तवादृष्टिद्विक**

- (क) (आत्म, लोक) अन्त वा सिमाना दु धका उत्पन्न जुइगु धारणा 'अन्तवादृष्टि' ।  
 (ख) (आत्म, लोक) अन्त वा सिमाना मद् धका उत्पन्न जुइगु धारणा 'अनन्तवादृष्टि' ।

**११४. पूर्वन्तानुदृष्टिद्विक**

- (क) न्ह्योनेया भागपाखे छसिकथं लिना वनीगु द्वंगु धारणा 'पूर्वन्तानुदृष्टि' ।  
 (ख) ल्यूनेया भागपाखे छसिकथं लिना वनीगु द्वंगु धारणा 'अपरन्तानुदृष्टि' ।

**११५. अहिरिकद्विक**

- (क) पाप खना मछ्छाः मजुइगु 'अहिरिक' धर्म ।  
 (ख) पाप खना मग्ग्याइगु 'अनोत्तप्प' धर्म ।

**११६. हिरीद्विक**

- (क) पाप खना मछ्छालीगु 'हिरी' धर्म ।  
 (ख) पाप खना ग्याइगु 'ओत्तप्प' धर्म ।

**११७. दौवचस्यताद्विक**

- (क) न्वाय् थाकूहसिगु भाव 'दौवचस्यता' ।  
 (ख) मभिंमह मित्र दुहसिगु भाव 'पापमित्रता' ।

**११८. सौवचस्यताद्विक**

- (क) न्वाय् अपुम्हेसिगु भाव 'सौवचस्यता' ।  
 (ख) भिम्ह मित्र दुम्हेसिगु भाव 'कल्याणमित्रता' ।

**११९. आपत्तिकुशलताद्विक**

- (क) आपत्तिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'आपत्तिकुशलता' (आपत्तिइ दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) आपत्तिं दनेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'आपत्तिव्युत्थानकुशलता' (आपत्तिं दनेगुलिइ दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

**१२०. समापत्तिकुशलताद्विक**

- (क) समापत्तिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'समापत्तिकुशलता' (समापत्तिइ च्वनेगुयात फारे याना सिइकेफुगु ज्ञान दुम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) समापत्तिं दनेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'समापत्तिव्युत्थानकुशलता' (समापत्तिं दनेगुयात फारे याना सिइकेफुगु ज्ञान दुम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

**१२१. धातुकुशलताद्विक**

- (क) स्वभाव धातुइ कुशलम्हेसिगु भाव 'धातुकुशलता' (भिंच्यागू धातुइ सःस्यू दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) (उगु स्वभाव धातु) मनन यायेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'मनसिकारकुशलता' (भिंच्यागू धातुतय्त मनन यायेगुलिइ दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

**१२२. आयतनकुशलताद्विक**

- (क) आयतनय् कुशलम्हेसिगु भाव 'आयतनकुशलता' (भिंनिगू आयतनय् सःस्यू दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) प्रतीत्यसमुत्पादय् कुशलम्हेसिगु भाव 'प्रतीत्यसमुत्पादकुशलता' (प्रतीत्यसमुत्पादय् सःस्यू दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

**१२३. स्थानकुशलताद्विक**

- (क) कारण खःगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'स्थानकुशलता' (कारण खःगुलिइ सःस्यू दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) कारण मखुगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव 'अस्थानकुशलता' (कारण मखुगुलिइ सःस्यू दक्षम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

**१२४. अद्यवद्विक**

- (क) तःप्यम्हेसिगु भाव 'अद्यव' (तःप्यम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।  
 (ख) नाइसे छाइसे च्वम्हेसिगु भाव 'मद्दव' (नाइसे छाइसे च्वम्ह जुइका बिइगु धर्म) ।

### १२५. क्षान्तिद्विक

- (क) सहयायेगु 'क्षान्ति' धर्म।  
 (ख) भिंगु ज्याय् न्त्याइपुम्हेसिगु भाव 'सौरत्य' (भिंगु ज्याय् न्त्याइपुम्ह जुइका विइगु धर्म) ।

### १२६. साखल्यद्विक

- (क) नरम कोमलगु खँ दुम्हेसिगु भाव 'साखल्य' (नरम कोमल यइपुसे च्वंगु खँ ल्हायेसःम्ह जुइका विइगु धर्म) ।  
 (ख) लोक व्यवहार जुयाच्चंगु कुशलवार्ता यायेगु 'पटिसन्थार' (लोकवर्त पूर्वम्ह जुइगु) ।

### १२७. इन्द्रियअगुप्तद्वारताद्विक

- (क) इन्द्रियय् सुरक्षित मज्जूगु लुखाःद्वा दुम्हेसिगु भाव 'इन्द्रियय् अगुप्तद्वारता' (मिखा आदि इन्द्रिययात संयम मयाइम्ह जुइका विइगु धर्म) ।  
 (ख) भोजनय् मात्रायात मस्युम्हेसिगु भाव (खाना भोजनय् मात्रायात मस्युम्ह जुइका विइगु धर्म) ।

### १२८. इन्द्रियगुप्तद्वारताद्विक

- (क) इन्द्रियय् सुरक्षितगु लुखाःद्वा दुम्हेसिगु भाव 'इन्द्रियय् गुप्तद्वारता' (मिखा आदि इन्द्रिययात संयम याइम्ह जुइका विइगु धर्म) ।  
 (ख) भोजनय् मात्रायात स्युम्हेसिगु भाव (खाना भोजनय् मात्रायात स्युम्ह जुइका विइगु धर्म) ।

### १२९. मृषितस्मृतित्वद्विक

- (क) ल्वःमनीगु स्मृति दुम्हेसिगु भाव 'मृषितस्मृतित्व' (विस्मृतिम्ह जुइका विइगु धर्म) ।  
 (ख) विवेक बुद्धि मदुम्हेसिगु भाव 'असम्प्रजन्य' (ज्ञां मदुम्ह जुइका विइगु धर्म) ।

### १३०. स्मृतिद्विक

- (क) लुमकेसःगु 'स्मृति' धर्म ।  
 (ख) विवेक विचाः यायेसःगु 'सम्प्रजन्य' धर्म ।

### १३१. पटिसंख्यानबलद्विक

- (क) इकिधिकि मसंक प्रत्यवेक्षण याइगु 'पटिसंख्यानबल' (धिसिमिसिधाःगु प्रत्यवेक्षण) ।  
 (ख) इकिधिकि मसंक भाविता याइगु 'भावनाबल' (धिसिमिसिधाःगु भावना) ।

### १३२. शमथद्विक

- (क) (विपरीत अकुशल धर्मतय्त) शान्त याना विइगु 'शमथ' धर्म ।  
 (ख) अनित्य आदि विशेषगु आकारकथं खंकीगु 'विपश्यना' धर्म ।

### १३३. शमथनिमित्तद्विक

- (क) शान्त याना विइगु 'शमथ' या कारण 'शमथनिमित्त'धर्म ।  
 (ख) सम्प्रयुक्त धर्मतय्त थल्हनीगु 'प्रग्राह' या कारण 'प्रग्राहनिमित्त' धर्म ।

**१३४. प्रगाहद्विक**

- (क) सम्प्रयुक्त धर्मतयत् थल्हनीगु 'प्रगाह' ।  
 (ख) चिलाय्मिलाय् मदनीगु 'अविक्षेप' ।

**१३५. शीलविपत्तिद्विक**

- (क) आचरण शील स्यनीगु 'शीलविपत्ति' ।  
 (ख) धारणा स्यनीगु 'दृष्टिविपत्ति' ।

**१३६. शीलसम्पदाद्विक**

- (क) आचरण शीलं सम्पन्न जुइगु 'शीलसम्पदा' ।  
 (ख) धारणां सम्पन्न जुइगु 'दृष्टिसम्पदा' ।

**१३७. शीलविशुद्धिद्विक**

- (क) आचरण शीलया विशेषरूपं शुद्ध जुइगु 'शीलविशुद्धि' ।  
 (ख) दृष्टि धारणया विशेषरूपं शुद्ध जुइगु 'दृष्टिविशुद्धि' ।

**१३८. दृष्टिविशुद्धिद्विक**

- (क) दृष्टि धारणाया विशेषरूपं शुद्ध जुइगु ।  
 (ख) विशेषरूपं शुद्धगु दृष्टि अनुकूलगु कुतः ।

**१३९. संवेगद्विक**

- (क) थारान्हुइबहःगु कारणय् थारा न्हुइगु ।  
 (ख) थारान्हुम्हेसिया ल्वःगुकथं कुतः याइगु ।

**१४०. असन्तुष्टिद्विक**

- (क) कुशलधर्मय् सन्तोष जुइ मफुम्हेसिगु भाव (कुशलधर्मय् सन्तोष जुइ मफुम्ह जुइका बिइगु धर्म ) ।  
 (ख) कुतः याइगु 'वीर्य'य् लिमच्यूम्हेसिगु भाव । (कुशलधर्म वृद्धि जुइकेत कुतः यायेगुलिइ लिमचिलीम्ह जुइका बिइगु धर्म ) ।

**१४१. विद्याविमुक्तिद्विक**

- (क) घुसे जुइगुकथं दुचायेक सिइगु 'विद्या' ।  
 (ख) मुक्त जुइगु 'विमुक्ति' ।

**१४२. क्षयज्ञानद्विक**

- (क) क्लेशयात फुका गंका छोयेसःगु (मार्ग) ज्ञान ।  
 (ख) क्लेश हानं उत्पन्न जुइके मबिइगु (फल) ज्ञान (क्लेशयात हानं उत्पन्न मजुइका बिइगु मार्गया अन्तय् उत्पन्न जुइगु फल ज्ञान) ।

सौत्रान्तिक द्विकमातृका क्वचाल ।  
 मातृका क्वचाल ।

## १. चित्तोत्पादकाण्ड<sup>५</sup> 'चित्तचैतसिक काण्ड'

### कामावचरकुशल

#### पदभाजनी<sup>६</sup>

#### प्रथमचित्त

१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? कारण चूलाइगु गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु कामावचर कुशल चित्त रूपारम्मणयात जूसां शब्दारम्मणयात जूसां गन्धारम्मणयात जूसां रसारम्मणयात जूसां प्रष्टव्यारम्मणयात जूसां धर्मारम्मणयात जूसां न्ह्यागूसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ । कारण चूलाइगु उगु इलय्

- (१) थिइगु 'स्पर्श', (स्वयादिसँ § २)
- (२) अनुभव याइगु 'वेदना', (स्व. § ३)
- (३) म्हसिकीगु 'संज्ञा', (स्व. § ४)
- (४) प्रेरित याइगु 'चेतना', (स्व. § ५)
- (५) सिइगु 'चित्त', (स्व. § ६)
- (६) चिन्तन याइगु 'वितर्क', (स्व. § ७)
- (७) अनुमार्जन याइगु 'विचार', (स्व. § ८)
- (८) यइपु ताइगु 'प्रीति', (स्व. § ९)
- (९) आनन्द जुइगु 'सुख' (स्व. § १०)
- (१०) चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', (स्व. § ११)
- (११) आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', (स्व. § १२)
- (१२) आधिपत्य दुगु कृतः 'वीर्य-इन्द्रिय', (स्व. § १३)
- (१३) आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', (स्व. § १४)
- (१४) आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', (स्व. § १५)
- (१५) आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', (स्व. § १६)
- (१६) आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', (स्व. § १७)
- (१७) आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', (स्व. § १८)
- (१८) आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', (स्व. § १९)
- (१९) सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', (स्व. § २०)
- (२०) सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', (स्व. § २१)
- (२१) सहीरूपं कृतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', (स्व. § २२)

<sup>५</sup> चित्त व चैतसिकतयत् संश्लेषण, विश्लेषण याना क्यनातःगु परिच्छेद खः ।

<sup>६</sup> स्वभाव धर्मतयत् धीधी ब्वथला तःगुयात पदभाजनी धाइ ।



- (२२) सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', (स्व. § २३)  
 (२३) सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', (स्व. § २४)  
 (२४) धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', (स्व. § २५)  
 (२५) धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', (स्व. § २६)  
 (२६) धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', (स्व. § २७)  
 (२७) धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', (स्व. § २८)  
 (२८) धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (स्व. § २९)  
 (२९) धिसिमिसिधाःगु पाप खना मच्छालीगु स्वभाव 'हिरिबल', (स्व. § ३०)  
 (३०) धिसिमिसिधाःगु पाप खना भयभित जुइगु स्वभाव 'ओत्तप्पबल', (स्व. § ३१)  
 (३१) ल्वःमवनीगु 'अलोभ', (स्व. § ३२)  
 (३२) मस्यंकीगु, स्यंके मास्ति मवइगु 'अद्वेष', (स्व. § ३३)  
 (३३) सत्य धर्मय् भुले मजुइगु (बेहोसी मजुइगु) 'अमोह', (स्व. § ३४)  
 (३४) मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वः मवनीगु, मुग्ध मजुइगु 'अनभिध्या', (स्व. § ३५)  
 (३५) स्यंके मास्ति मवइगु 'अव्यापाद', (स्व. § ३६)  
 (३६) सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', (स्व. § ३७)  
 (३७) पाप खना मच्छालीगु 'हिरी', (स्व. § ३८)  
 (३८) पाप खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्प', (स्व. § ३९)  
 (३९) काय (चैतसिक स्कन्ध स्वंगू समूह)या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि', (स्व. § ४०)  
 (४०) चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि', (स्व. § ४१)  
 (४१) कायया हलुका जुइगु 'कायलघुता', (स्व. § ४२)  
 (४२) चित्तया हलुका जुइगु 'चित्तलघुता', (स्व. § ४३)  
 (४३) कायया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', (स्व. § ४४)  
 (४४) चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', (स्व. § ४५)  
 (४५) कायया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता', (स्व. § ४६)  
 (४६) चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता', (स्व. § ४७)  
 (४७) कायया अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता', (स्व. § ४८)  
 (४८) चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता', (स्व. § ४९)  
 (४९) कायया तप्यनीगु 'कायत्तजुकता', (स्व. § ५०)  
 (५०) चित्तया तप्यनीगु 'चित्तत्तजुकता', (स्व. § ५१)  
 (५१) लुमंकीगु 'स्मृति', (स्व. § ५२)  
 (५२) बांलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य', (स्व. § ५३)  
 (५३) प्रतिपक्ष धर्मतयत् शान्त याइगु 'शमथ', (स्व. § ५४)  
 (५४) (अनित्य, दुःख, अनात्म) विशेषरूपं खनीगु 'विपश्यना', (स्व. § ५५)  
 (५५) थल्हनीगु 'प्रगाह', (स्व. § ५६)  
 (५६) मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (स्व. § ५७) उत्पन्न जुइ । उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा,

मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्ति, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

२. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव 'स्पर्श', थिइगु आकारप्रकार 'स्पर्शन', बांलाक थिइगु आकारप्रकार 'सस्पर्शन', बांलाक थिइगु पहः (दु) – उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

३. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु मज्जा तायेबहःगु सुखयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) – उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

४. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु 'संज्ञा', म्हसिकीगु आकारप्रकार 'सञ्जानन', म्हसिकीगु पहः (दु) – उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

५. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव 'चेतना', बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार 'सञ्चेतना', प्रेरित याइगु पहः (दु) – उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

६. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् व्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव 'मन', सिइगु स्वभाव 'मानस', चित्तनुगुः 'हृदय', यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव 'पण्डर', सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुत्रः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

७. उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव 'तर्क', विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव 'वितर्क', बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव 'संकल्प', स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव 'अर्पणा', विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव 'व्यर्पणा', चित्तयात आरम्मणपाखे न्त्योने द्यतना बिइगु स्वभाव, सहीरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव 'सम्यक्संकल्प' (दु) – उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

८. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु 'विचार', बारम्बार अनुमार्जन याइगु 'अनुविचार', लिक्कसं अनुमार्जन याइगु 'उपविचार', चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु 'चित्तया अनुसन्धनता', चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वंथे जुइगु स्वभाव (दु) – उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रीतिया स्वभाव

९. उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् यइपुताइगु 'प्रीति', प्रमुदित जुइगु 'प्रमोद्य', तसकं प्रमुदित जुइगु 'आमोदना', यक्व प्रमुदित जुइगु 'प्रमोदना', प्रफुल्लित जुइगु 'हास', यक्व प्रफुल्लित जुइगु 'प्रहास', आश्वस्त जुइगु 'वित्ति', उत्साहित जुइगु 'ओदग्य', चित्तया यइपु ताइगु (दु) – उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुखया स्वभाव

१०. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु (व) सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु)– उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

११. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु 'चित्तया स्थिति', बांलाक स्थिर जुइगु 'सपिठति', घुसे जुया स्थिर जुइगु 'अवस्थिति', चिला मवनीगु 'अविसाहार', चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप', चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव 'अविसाहटमानसता', शान्त याइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) – उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### श्रद्धा-इन्द्रियया स्वभाव

१२. उगु इलय् आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याइगु 'श्रद्धा', विश्वास याइगु आकारप्रकार 'सद्दहना', दुतिनीगु आकारप्रकार

‘ओकप्पना’, तसकं प्रसन्न जुइगु ‘अभिप्रासाद’, विश्वास याइगु ‘श्रद्धा’, आधिपत्य दुगु विश्वास ‘श्रद्धा-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु विश्वास ‘श्रद्धाबल’ (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु विश्वास ‘श्रद्धा-इन्द्रिय’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्य-इन्द्रियया स्वभाव

१३. उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः ‘वीर्य-इन्द्रिय’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु ‘वीर्यारम्भ’, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु ‘नैष्क्य’, तःनं तः कुतः याइगु ‘पराक्रम’, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु ‘उद्याम’, उच्चोग याइगु ‘व्यायाम’, दुःखायात सह याइगु ‘उत्साह’, तीव्ररूपं कुतः याइगु ‘उत्सोली’, धिसि धाइगु ‘थाम’, धारण याइगु ‘धिति’, शिथिल मज्जू कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव ‘अशिथिल पराक्रमता’, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव ‘अनिक्षिप्तछन्दता’, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव ‘अनिक्षिप्तधुरता’, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु ‘धुरसम्प्राह’, वीरपिनिगु ज्या ‘वीर्य’, आधिपत्य दुगु कुतः ‘वीर्य-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु कुतः ‘वीर्यबल’, बांलाक कुतः याइगु ‘सम्यक्व्यायाम’ (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः ‘वीर्य-इन्द्रिय’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृति-इन्द्रियया स्वभाव

१४. उगु इलय् आधिपत्य दुगु लुमन्ति ‘स्मृति-इन्द्रिय’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु ‘स्मृति’, छसिकथं लुमंकीगु ‘अनुस्मृति’, हाकनं लुमंकीगु ‘प्रतिस्मृति’, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार ‘शरणता’, धारण याइगु आकारप्रकार ‘धारणता’, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार ‘अपिलापनता’, भुले मजुइगु ‘असम्मसुनता’, लुमंकीगु ‘स्मृति’, आधिपत्य दुगु लुमन्ति ‘स्मृति-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति ‘स्मृतिबल’, सहीरूपं लुमंकीगु ‘सम्यक्स्मृति’ (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु लुमन्ति ‘स्मृति-इन्द्रिय’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधि-इन्द्रियया स्वभाव

१५. उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता ‘समाधि-इन्द्रिय’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु ‘चित्तया स्थिति’, बांलाक स्थिर जुइगु ‘सण्ठिति’, घुसे जुया स्थिर जुइगु ‘अवस्थिति’, चिला मवनीगु ‘अविसाहार’, चिल्लाय् मदनीगु ‘अविक्षेप’, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव ‘अविसाहटमानसता’, शान्त याइगु ‘शमथ’, आधिपत्य दुगु स्थिरता ‘समाधि-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु स्थिरता ‘समाधिबल’, सहीरूपं स्थिर जुइगु ‘सम्यक्समाधि’ (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता ‘समाधि-इन्द्रिय’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञा-इन्द्रियया स्वभाव

१६. उगु इलय् आधिपत्य दुगु प्रज्ञा ‘प्रज्ञा-इन्द्रिय’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु ‘प्रज्ञा’, थीथीकथं सिइगु स्वभाव ‘पजानन’, (अनित्य आदियात) परीक्षण याइगु स्वभाव ‘विचय’, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव ‘पविचय’, (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव ‘धर्मविचय’, बांलाक (अनित्य आदियात) लक्षित याइगु स्वभाव ‘सलक्षणा’, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव ‘उपलक्षणा’, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव ‘प्रत्युपलक्षणा’, पण्डितयागु भाव ‘पाण्डित्य’, कुशलता दुम्हेसिगु भाव ‘कौशल्य’, निपुणता दुम्हेसिगु भाव ‘नेपुण्य’, (अनित्य आदियात) प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव ‘वेभव्या’, (अनित्य आदियात) चिन्तन याइगु स्वभाव ‘चिन्ता’,

परीक्षण याइगु स्वभाव 'उपपरिक्षा', पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव 'भूरी', क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव 'मेधा', प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वच्छुइकीगु स्वभाव 'परिणायिका', थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु 'विपश्यना', बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव 'सम्प्रजन्य', कोर्डा समानगु स्वभाव 'पतोद', थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (क्लेशयात त्वाःल्हायेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', (थः उत्पन्न जुयाच्चंम्ह पुद्गलयात थच्छवया विइफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत', (यइपुताइगुयात उत्पन्न जुइकेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुइगु 'अमोह', (प्यंगू सत्ययात) परीक्षण याइगु स्वभाव 'धर्मविचय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

१७. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्त आरम्भणपाखे क्वच्छुना सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, मनहृदय, यच्चूगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्ति स्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सौमनस्य-इन्द्रियया स्वभाव

१८. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु (व) सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु)- उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

१९. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु 'आयु', स्थिर जुइगु कारण स्वभाव 'स्थिति', उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव 'यपना', उत्पत्ति जुइके विइगु स्वभाव 'यापना', उत्पन्न जुइगु स्वभाव 'इरियता', उत्पत्ति कारण स्वभाव 'वत्तना', पालन याइगु स्वभाव 'पालना', दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिकारिकरूपं रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्दृष्टिया स्वभाव

२०. उगु इलय् सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित

याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि'(दु) - उगु इलय् सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्सङ्कल्पया स्वभाव

२१. उगु इलय् सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्सङ्कल्प' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्त्योने दतना बिइगु स्वभाव, सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्व्यायामया स्वभाव

२२. उगु इलय् सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु शुरूइ कुतः याइगु, अलिच्छं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जू कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्स्मृतिया स्वभाव

२३. उगु इलय् सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्समाधिया स्वभाव

२४. उगु इलय् सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त याइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### श्रद्धाबलया स्वभाव

२५. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याइगु, विश्वास याइगु आकारप्रकार, दुतिनीगु आकारप्रकार, तसकं प्रसन्न जुइगु, विश्वास याइगु 'श्रद्धा', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल'(दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्यबलया स्वभाव

२६. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरूइ कुतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीब्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जू कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृतिबलया स्वभाव

२७. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छिसिंकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, त्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मज्जूइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधिबलया स्वभाव

२८. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदिनिगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त याइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञाबलया स्वभाव

२९. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, थीथीकथं सिइगु, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा,

धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्न, भ्रुले मजुङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### हिरिबलया स्वभाव

३०. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालिगु 'हिरिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म मछ्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछ्छालेसः - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालिगु 'हिरिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### ओत्तप्पबलया स्वभाव

३१. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना भयभित जुङ्गु 'ओत्तप्पबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्यायेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेसः - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना भयभित जुङ्गु 'ओत्तप्पबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अलोभया स्वभाव

३२. उगु इलय् ल्वःमवनीगु 'अलोभ' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वः मवनीगु स्वभाव 'अलोभ', ल्वः मवनीगु आकारप्रकार, ल्वः मवंम्हेसिगु पहः, आसक्त मजुङ्गु, आसक्त मजुङ्गु आकारप्रकार, आसक्त मजुम्हेसिगु पहः, मुग्ध मजुङ्गु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वः मवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् ल्वःमवनीगु 'अलोभ' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अद्वेषया स्वभाव

३३. उगु इलय् मस्यंकीगु 'अद्वेष' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मस्यंकीगु स्वभाव 'अद्वेष', स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुम्हेसिगु पहः, चित्त स्यनी मखुगु, चित्त स्यंके मास्ति मवङ्गु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु मस्यंकीगु 'अद्वेष कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् मस्यंकीगु 'अद्वेष' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अमोहया स्वभाव

३४. उगु इलय् भ्रुले मजुङ्गु 'अमोह' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिङ्गु, थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याङ्गु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याङ्गु स्वभाव, बांलाक लक्षित याङ्गु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याङ्गु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिङ्कीगुलिइ क्वछुङ्कीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वङ्गु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी शस्त्र,



धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्रकाश, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, सहीरूपं सिङ्खनीगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् भुले मजुङ्गु 'अमोह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अनभिध्याया स्वभाव

३५. उगु इलय् मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वः मवनीगु 'अनभिध्या' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वः मवनीगु स्वभाव 'अलोभ', ल्वः मवनीगु आकारप्रकार, ल्वः मवन्हेसिगु पहः, आसक्त मजुङ्गु, आसक्त मजुङ्गु आकारप्रकार, आसक्त मजुङ्गु पहः, मुग्ध मजुङ्गु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वः मवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वः मवनीगु 'अनभिध्या' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अव्यापादया स्वभाव

३६. उगु इलय् स्यंके मास्ति मवङ्गु 'अव्यापाद' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मस्यंकीगु स्वभाव, स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुम्हेसिगु पहः, चित्त स्यनी मखुगु, चित्त स्यंके मास्ति मवङ्गु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु अद्वेष (दु) - उगु इलय् स्यंके मास्ति मवङ्गु 'अव्यापाद' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यकदृष्टिया स्वभाव

३७. उगु इलय् सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु धीधीकथं सिङ्गु, धीधीकथं सिङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, धीधीकथं परीक्षण याङ्गु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याङ्गु स्वभाव, बांलाक लक्षित याङ्गु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याङ्गु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिङ्कीगुलिङ्गु क्वच्छुङ्कीगु स्वभाव, धीधीकथं ज्ञानं स्वङ्गु स्वभाव, बांलाक धीधीकथं सिङ्गु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी शस्त्र, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्रकाश, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला, धीधीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### हिरीया स्वभाव

३८. उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालिगु 'हिरी' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म मछ्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछ्छालेसः - उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालिगु 'हिरी' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### ओत्तप्पया स्वभाव

३९. उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना भयभित्त जुइगु 'ओत्तप्प' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्यायेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेसः - उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना भयभित्त जुइगु 'ओत्तप्प' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायप्रश्रब्धिया स्वभाव

४०. उगु इलय् काय(चैतसिकपुचः)या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्धया गुगु शान्तसुखपहः, शान्तसितलपहः, शान्तसुख जुइगु, शान्तसितल जुइगु, (स्वंगू स्कन्धया) शान्तसितल जूगु भाव (दु) - उगु इलय् काय (चैतसिक पुचः) या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तप्रश्रब्धिया स्वभाव

४१. उगु इलय् चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु शान्तसुखपहः, शान्तसितलपहः, शान्तसुख जुइगु, शान्तसितल जुइगु, शान्तसितल जूगु विज्ञानस्कन्धया भाव (दु) - उगु इलय् मनया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायलघुताया स्वभाव

४२. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या हलुका जुइगु 'कायलघुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु याउँसे हलुका जुइगु, च्वाइगु, याउँइगु पहः, धिलासुस्ति मजुइगु पहः, कसे मजुइगु पहः (दु) - उगु इलय् काइ (चैतसिक पुचः)या हलुका जुइगु 'कायलघुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तलघुताया स्वभाव

४३. उगु इलय् चित्तया हलुका जुइगु 'चित्तलघुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु याउँसे हलुका जुइगु, च्वाइगु, याउँइगु पहः, धिलासुस्ति मजुइगु पहः, कसे मजुइगु पहः (दु) - उगु इलय् चित्तया हलुका जुइगु 'चित्तलघुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायमृदुताया स्वभाव

४४. उगु इलय् काय (चैतसिक पुचः)या नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु नाइसे च्वनीगु पहः, नरम जुइगु पहः, कडा मजुइगु पहः, कठोर मजुइगु पहः (दु) - उगु इलय् चैतसिक पुचःया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तमृदुताया स्वभाव

४५. उगु इलय् चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु नाइसे च्वनीगु पहः, नरम जुइगुपहः, कडा मजुइगु पहः, कठोर मजुइगु पहः (दु) - उगु इलय् चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायकर्मण्यताया स्वभाव

४६. उगु इलय् काय(चैतसिकपुचः)या ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्धया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुया कारण स्वभाव, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगु पहः (दु) - उगु इलय् काय (चैतसिकपुचः)या ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तकर्मण्यताया स्वभाव

४७. उगु इलय् चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुया कारण स्वभाव, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगु पहः (दु) - उगु इलय् चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायप्रागुण्यताया स्वभाव

४८. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्धया गुगु अभ्यस्त जुइगु, अभ्यस्त जुइगु कारण स्वभाव, अभ्यस्त जुइगु पहः (दु) - उगु इलय् काय (चैतसिक पुचः)या अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तप्रागुण्यताया स्वभाव

४९. उगु इलय् चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु अभ्यस्त जुइगु, अभ्यस्त जुइगु कारण स्वभाव, अभ्यस्त जुइगु पहः (दु) - उगु इलय् चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायञ्चजुकताया स्वभाव

५०. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या तप्यनीगु 'कायञ्चजुकता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्धया गुगु तप्यनीगु, तप्यंगु आकारप्रकारं उत्पन्न जुइगु पहः, बेमक्वगु पहः, चाः मतुगु पहः, क्वमच्छुगु पहः (दु) - उगु इलय् काय (चैतसिक पुचः)या तप्यनीगु 'कायञ्चजुकता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तञ्चजुकताया स्वभाव

५१. उगु इलय् चित्तया तप्यनीगु 'चित्तञ्चजुकता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु तप्यनीगु, तप्यंगु आकारप्रकारं उत्पन्न जुइगु पहः, बेमक्वगु पहः, चाः मतुगु पहः, क्वमच्छुगु पहः (दु) - उगु इलय् चित्तया तप्यनीगु 'चित्तञ्चजुकता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृतिया स्वभाव

५२. उगु इलय् लुमंकीगु, 'स्मृति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति

‘स्मृतिबल’, सहीरूपं लुमंकीगु ‘सम्यक्स्मृति’ (दु) – उगु इलय् लुमंकीगु ‘स्मृति’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्प्रजन्यया स्वभाव

५३. उगु इलय् बांलाक थीथीकथं सिइगु ‘सम्प्रजन्य’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वच्छुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, प्रज्ञा आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु ‘सम्यकदृष्टि’ (दु) – उगु इलय् बांलाक थीथीकथं सिइगु ‘सम्प्रजन्य’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### शमथया स्वभाव

५४. उगु इलय् प्रतिपक्ष धर्मतय्त शान्त याइगु ‘शमथ’ धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्माणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाया मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता ‘समाधि-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु स्थिरता ‘समाधिबल’, सहीरूपं स्थिर जुइगु ‘सम्यक्समाधि’ (दु) – उगु इलय् प्रतिपक्ष धर्मतय्त शान्त याइगु ‘शमथ’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विपश्यनाया स्वभाव

५५. उगु इलय् विशेषरूपं खनीगु ‘विपश्यना’ धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वच्छुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोर्डा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु ‘सम्यकदृष्टि’ (दु) – उगु इलय् विशेषरूपं खनिगु ‘विपश्यना’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रग्राहया स्वभाव

५६. उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मजूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अविक्षेपया स्वभाव

५७. उगु इलय् मनचिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'समथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि'(दु) - उगु इलय् मनचिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

पदभाजनी क्वचाल ।  
प्रथमभाणवार क्वचाल ।

## कोट्टासवार<sup>१०</sup>

५८. उगु इलय्
  १. प्यंगू स्कन्ध, (स्व. § ५९)
  २. निगू आयतन, (स्व. § ६४)
  ३. निगू धातु, (स्व. § ६७)
  ४. स्वंगू आहार, (स्व. § ७०)
  ५. च्यागू इन्द्रिय, (स्व. § ७४)
  ६. न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान, (स्व. § ८३)
  ७. न्यागू अङ्ग दुगु मार्ग, (स्व. § ८९)
  ८. न्हेगू बल, (स्व. § ९५)
  ९. स्वंगू हेतु, (स्व. § १०३)
  १०. छगू स्पर्श, (स्व. § १०७)
  ११. छगू वेदना, (स्व. § १०८)
  १२. छगू संज्ञा, (स्व. § १०९)
  १३. छगू चेतना, (स्व. § ११०)

<sup>१०</sup>चित्त, चैतसिकधर्मतय् स्कन्ध, आयतन, धातु आदिकथं पुचःलय् ल्याः खाना नीस्वंगू सामूहिकरूपं क्यनातःगु वार (कवः) खः ।

१४. छगू चित्त, (स्व. § १११)
१५. छगू वेदनास्कन्ध, (स्व. § ११२)
१६. छगू संज्ञास्कन्ध, (स्व. § ११३)
१७. छगू संस्कारस्कन्ध, (स्व. § ११४)
१८. छगू विज्ञानस्कन्ध, (स्व. § ११५)
१९. छगू मनायतन, (स्व. § ११६)
२०. छगू मन-इन्द्रिय, (स्व. § ११७)
२१. छगू मनोविज्ञानधातु, (स्व. § ११८)
२२. छगू धर्मायतन, (स्व. § ११९)
२३. छगू धर्मधातु (स्व. § १२०) उत्पन्न जुइ । उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु

कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### स्कन्धनिर्देश

५९. उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध धयागु छु छु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध खः ।

### वेदनास्कन्ध

६०. उगु इलय् वेदनास्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु मज्जा तायेबहःगु सुखयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुखवेदना (दु) – उगु इलय् वेदनास्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञास्कन्ध

६१. उगु इलय् संज्ञास्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा' यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु भाव (दु) – उगु इलय् संज्ञास्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संस्कारस्कन्ध

६२. उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार', यइपु ताइगु 'प्रीति', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा प्रज्ञा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', सहीरूपं लुमकीगु 'सम्यक्स्मृति',

सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता समाधिबल', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा प्रज्ञाबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना मच्छालीगु 'हिरिबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्पबल', ल्वःमवनीगु 'अलोभ', मस्यंकीगु 'अद्वेष', सत्य धर्मय् भुले मजुइगु 'अमोह', मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वःमवंकीगु 'अनभिध्या',स्यंके मास्ति मवइगु 'अव्यापाद', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', पाप खना मच्छालीगु 'हिरी', पाप खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्प', काय (चैतसिक स्कन्ध स्वंगू समूह)या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि', चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि', कायया हलुकागु स्वभाव 'कायलघुता', चित्तया हलुकागु स्वभाव 'चित्तलघुता', कायया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', कायया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता', चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता', कायया अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता', चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता', कायया तप्यनीगु 'कायऋजुकता', चित्तया तप्यनीगु 'चित्तऋजुकता', लुमंकीगु 'स्मृति', बांलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य', प्रतिपक्ष धर्मतय् शान्त याइगु 'समथ', (अनित्य, दुःख, अनात्म) धयागुविशेष आकारं सिइखनिगु 'विपश्यना', उत्साह याइगु 'प्रगाह', चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (दु) । उंपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत दु - उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### विज्ञानस्कन्ध

६३. उगु इलय् विज्ञानस्कन्ध धयागु गजागु स्वभावदुगु जुयाच्वन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव 'मन', सिइगु स्वभाव 'मानस', चित्तनुगः 'हृदय', यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव 'पण्डर', सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् विज्ञानस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन । उगु इलय् थुपिं प्यंगू स्कन्धत उत्पन्न जुइ ।

### आयतन निर्देश

६४. उगु इलय् चित्तया उत्पत्तिस्थान 'आयतन' निगू धयागु छु छु खः ? मनायतन, धर्मायतन खः ।

### मनायतन

६५. उगु इलय् मनायतन धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव 'मन', सिइगु स्वभाव 'मानस', चित्तनुगः 'हृदय', यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव 'पण्डर', सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् मनायतन धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

## धर्मायतन

६६. उगु इलय् धर्मायतन धयागु छु छु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – उगु इलय् थुगु धर्मायतन खः । उगु इलय् थुपिं निगू आयतनत उत्पन्न जुइ ।

## धातु निर्देश

६७. उगु इलय् निगू धातु धयागु छु छु खः ? मनोविज्ञानधातु, धर्मधातु खः ।

## मनोविज्ञानधातु

६८. उगु इलय् मनोविज्ञानधातु धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् व्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् मनोविज्ञानधातु धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## धर्मधातु

६९. उगु इलय् धर्मधातु धयागु छु छु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – उगु इलय् थुगु धर्मधातु खः । उगु इलय् थुपिं निगू धातुत उत्पन्न जुइ ।

## आहारनिर्देश

७०. उगु इलय् स्वंगू आहार धयागु छु छु खः ? स्पर्शाहार, मनोसञ्चेतनाहार, विज्ञानाहार खः ।

## स्पर्शाहार

७१. उगु इलय् स्पर्शाहार धयागु गजागु स्वभावदुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) – उगु इलय् स्पर्शाहार धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## मनोसञ्चेतनाहार

७२. उगु इलय् मनोसञ्चेतनाहार धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगुया पहः (दु) – उगु इलय् मनोसञ्चेतना धयागु थजागु स्वभाव खः ।

## विज्ञानाहार

७३. उगु इलय् विज्ञानाहार धयागु गजागु स्वभावदुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् व्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु



मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिङ्गु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिङ्गु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् विज्ञानाहार धयागु थजागु स्वभाव खः । उगु इलय् थुपिं स्वंगू आहार उत्पन्न जुइ ।

## इन्द्रिय निर्देश

७४. उगु इलय् च्यागू इन्द्रिय धयागु छु छु खः ? श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय ।

### श्रद्धा-इन्द्रिय

७५. उगु इलय् श्रद्धा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याइगु 'श्रद्धा', विश्वास याइगु आकारप्रकार, दुतिनीगु आकारप्रकार, तःसकं प्रसन्न जुइगु, विश्वास याइगु, आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' (दु) - उगु इलय् श्रद्धा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्य-इन्द्रिय

७६. उगु इलय् वीर्य-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मजूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - उगु इलय् वीर्य-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृति-इन्द्रिय

७७. उगु इलय् स्मृति-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिंकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, त्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' (दु) - उगु इलय् स्मृति-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधि-इन्द्रिय

७८. उगु इलय् समाधि-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हैसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् समाधि-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञा-इन्द्रिय

७९. उगु इलय् प्रज्ञा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिङ्गु 'प्रज्ञा', थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव 'पजानन', परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'विचय', थीथीकथं परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'पविचय', धर्मयात परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'धर्मविचय', बांलाक लक्षित याङ्गु स्वभाव 'सलक्षणा', लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव 'उपलक्षणा', न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव 'प्रत्युपलक्षणा', पण्डितयागु भाव 'पाण्डित्य', कुशलता दुम्हेसिगु भाव 'कौशल्य', निपुणता दुम्हेसिगु भाव 'नेपुण्य', प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव 'वेभव्या', चिन्तन याङ्गु स्वभाव 'चिन्ता', परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'उपपरिक्षा', पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव 'भूरी', क्लेशयात सास्ति याङ्गु स्वभाव 'मेधा', प्रतिवेध याना सिङ्कीगुलिइ क्वलुङ्कीगु स्वभाव 'परिणायिका', थीथीकथं ज्ञानं स्वङ्गु 'विपश्यना', बांलाक थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव 'सम्प्रजन्य', कोडा समानगु स्वभाव 'पतोद', प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपीप्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुङ्गु 'अमोह', परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'धर्मविचय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् प्रज्ञा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रिय

८०. उगु इलय् मन-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वलुङ्गु आरम्मणयात सिङ्के फुगु स्वभाव, सिङ्गु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिङ्गु स्वभाव 'मन', सिङ्गु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिङ्गु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिङ्गु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् मन-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सौमनस्य-इन्द्रिय

८१. उगु इलय् सौमनस्य-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाङ्गु मज्जा ताङ्गु, चित्तय् बःकाङ्गु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुङ्गु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याङ्गु (व) सुखयात अनुभव याङ्गु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुङ्गु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याङ्गु (व) सुख अनुभव याङ्गु 'वेदना' (दु) - उगु इलय् सौमनस्य-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रिय

८२. उगु इलय् जीवित-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुङ्गु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुङ्गु स्वभाव, उत्पत्ति जुङ्के विङ्गु स्वभाव, उत्पन्न जुङ्गु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याङ्गु स्वभाव, दीर्घायु जुङ्गुया कारण स्वभाव, आधिपत्य दुगु रक्षा याङ्गु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) - उगु इलय् जीवित-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । उगु इलय् थुपिं च्यागु इन्द्रियत उत्पन्न जुङ्गु ।

## ध्याननिर्देश

८३. उगु इलय् न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान धयागु छु छु खः ? चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार', यइपुताइगु 'प्रीति', आनन्द जुइगु 'सुख', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' खः ।

### वितर्क

८४. कारण चूलाइगु उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने घतना बिइगु स्वभाव, सहीरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव 'सम्यक्संकल्प' (दु) - उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचार

८५. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु, बारम्बार अनुमार्जन याइगु, लिक्कसं अनुमार्जन याइगु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वंथे जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रीति

८६. उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् यइपुताइगु, प्रमुदित जुइगु, तःसकं प्रमुदित जुइगु, यक्व प्रमुदित जुइगु, प्रफुल्लित जुइगु, यक्व प्रफुल्लित जुइगु, आश्वस्त जुइगु, उत्साहित जुइगु, चित्तया यइपु ताइगु (दु) - उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुख

८७. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु, सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) - उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया एकाग्रता

८८. उगु इलय् चित्तया एकाग्रता धयागुगजागु स्वभावदुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधि बल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् चित्तया एकाग्रता धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । उगु इलय् थुगु न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान उत्पन्न जुइ ।

## मार्गनिर्देश

८९. उगु इलय् न्यागू अङ्ग दुगु मार्ग धयागु छु छु खः ? सम्यक्दृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि खः ।

### सम्यक्दृष्टि

९०. उगु इलय् सम्यक्दृष्टि धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिङ्गु, थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याङ्गु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याङ्गु स्वभाव, बांलाक लक्षित याङ्गु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याङ्गु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याङ्गु स्वभाव, परीक्षणयाङ्गु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याङ्गुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याङ्गु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिङ्गीगुलिङ्गु क्वच्छुङ्गीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वङ्गु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिङ्गु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला, थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुङ्गु स्वभाव, परीक्षण याङ्गु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) – उगु इलय् सम्यक्दृष्टि धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### सम्यक्संकल्प

९१. उगु इलय् सम्यक्संकल्प धयागु गजागु स्वभावदुगु जुयाच्वन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याङ्गु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याङ्गु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याङ्गु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्भणपाखे थ्यंका बिङ्गु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिङ्गु स्वभाव, चित्तयात आरम्भणपाखे न्ह्योने द्यतना बिङ्गु स्वभाव, सहीरूपं चिन्तन याङ्गु स्वभाव 'सम्यक्संकल्प' (दु) – उगु इलय् सम्यक्संकल्प धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### सम्यक्व्यायाम

९२. उगु इलय् सम्यक्व्यायाम धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाङ्गु गुगु शुरुङ्ग कुतः याङ्गु, अलिङ्गं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याङ्गु, तःनंतः कुतः याङ्गु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याङ्गु, उद्योग याङ्गु, दुःखयात सह याङ्गु, तीव्ररूपं कुतः याङ्गु, धिसि धाङ्गु, धारण याङ्गु, शिथिल मजुगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिङ्गु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याङ्गु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) – उगु इलय् सम्यक्व्यायाम धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### सम्यक्स्मृति

९३. उगु इलय् सम्यक्स्मृति धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिंकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति'(दु) - उगु इलय् सम्यक्स्मृति धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्समाधि

९४. उगु इलय् सम्यक्समाधि धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधि बल', सहीरूपंस्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् सम्यक्समाधि धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । उगु इलय् थुगु न्यागू अङ्ग दुगु मार्ग उत्पन्न जुइ ।

### बलनिर्देश

९५. उगु इलय् बल न्हेगू धयागु छु छु खः ? श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरीबल, ओत्तप्पबल खः ।

### श्रद्धाबल

९६. उगु इलय् श्रद्धाबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याइगु 'श्रद्धा', विश्वास याइगु आकारप्रकार, दुतिनीगु आकारप्रकार, तःसकं प्रसन्न जुइगु, विश्वास याइगु, आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' (दु) - उगु इलय् श्रद्धाबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्यबल

९७. उगु इलय् वीर्यबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मजुगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - उगु इलय् वीर्यबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृतिबल

९८. उगु इलय् स्मृतिबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिंकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु

लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमकीगु 'सम्यक्स्मृति' (दु) - उगु इलय् स्मृतिबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधिबल

९९. उगु इलय् समाधिबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधि बल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - उगु इलय् समाधिबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञाबल

१००. उगु इलय् प्रज्ञाबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् प्रज्ञाबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### हिरिबल

१०१. उगु इलय् हिरिबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म मच्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मच्छालेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मच्छालेसः - उगु इलय् हिरिबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### ओत्तप्पबल

१०२. उगु इलय् ओत्तप्पबल धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्याये बहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्यायेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेसः - उगु इलय् ओत्तप्पबल धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । उगु इलय् थुपिं न्हेगू बलत उत्पन्न जुइ ।

## हेतुनिर्देश

१०३. उगु इलय् स्वंगू हेतु धयागु छु छु खः ? अलोभ, अद्वेष, अमोह खः ।

### अलोभ

१०४. उगु इलय् अलोभ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वः मवनीगु स्वभाव 'अलोभ', ल्वः मवनीगु आकारप्रकार, ल्वः मवम्व्हेसिगु पहः, आसक्त मजुइगु, आसक्त मजुइगु आकारप्रकार, आसक्त मजुम्व्हेसिगु पहः, मुग्ध मजुइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वः मवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् अलोभ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अद्वेष

१०५. उगु इलय् अद्वेष धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मस्यंकीगु स्वभाव 'अद्वेष', स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुम्व्हेसिगु पहः, चित्त स्यनी मखुगु, चित्त स्यंके मास्ति मवइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु मस्यंकीगु 'अद्वेष कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् अद्वेष धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अमोह

१०६. उगु इलय् अमोह धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक सिइखनीगु 'सम्यकदृष्टि' (दु) - उगु इलय् अमोह धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । उगु इलय् थुपिं स्वंगू हेतुत् उत्पन्न जुइ ।

### छगू स्पर्श

१०७. उगु इलय् छगू स्पर्श धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु इलय् थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् छगू स्पर्श धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू वेदना

१०८. उगु इलय् छगू वेदना धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु (व) सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) - उगु इलय् छगू वेदना धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू संज्ञा

१०९. उगु इलय् छगू संज्ञा धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् म्हेसिकीगु, म्हेसिकीगु आकारप्रकार, म्हेसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् छगू संज्ञा धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## छगू चेतना

११०. उगु इलय् छगू चेतना धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु प्रेरणा बिइगु, बांलाक प्रेरणा बिइगु आकारप्रकार, चित्तया प्रेरणा बिइगु पहः (दु) – उगु इलय् छगू चेतना धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## छगू चित्त

१११. उगु इलय् छगू चित्त धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्भणय् क्वच्छुना आरम्भणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वांगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् छगू चित्त धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## छगू वेदनास्कन्ध

११२. उगु इलय् छगू वेदनास्कन्ध छगू धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु (व) सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) – उगु इलय् छगू वेदनास्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## छगू संज्ञास्कन्ध

११३. उगु इलय् छगू संज्ञास्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु भाव (दु) – उगु इलय् छगू संज्ञास्कन्धधयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## संस्कारस्कन्ध

११४. उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार', यइपु ताइगु 'प्रीति', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना मछ्छालीगु 'हिरिबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्पबल', ल्वःमवनीगु 'अलोभ', मस्यंकीगु 'अद्वेष', सत्य धर्मय् भुले मजुइगु 'अमोह', मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वःमवकीगु 'अनभिध्या', स्यंके मास्ति मवइगु 'अव्यापाद', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', पाप खना मछ्छालीगु 'हिरी', पाप खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्प', काय (चैतसिक स्कन्ध स्वंगू समूह)या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि', चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि', कायया हलुकागु स्वभाव 'कायलघुता', चित्तया



हलुकागु स्वभाव 'चित्तलघुता', कायया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', कायया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता', चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता', कायया अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता', चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता', कायया तप्यनीगु 'कायत्तजुक्ता', चित्तया तप्यनीगु 'चित्तत्तजुक्ता', लुमकीगु 'स्मृति', बालाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य', प्रतिपक्ष धर्मतयत् शान्त याइगु 'समथ', (अनित्य, दुःख, अनात्म) धयागुविशेष आकारं सिइखनिगु 'विपश्यना', उत्साह याइगु 'प्रग्राह', चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (दु) । उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत दु - उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू विज्ञानस्कन्ध

११५. उगु इलय् छगू विज्ञानस्कन्ध धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् छगू विज्ञानस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू मनायतन

११६. उगु इलय् छगू मनायतन धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् छगू मनायतन धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू मन-इन्द्रिय

११७. उगु इलय् छगू मन-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् छगू मन-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू मनोविज्ञानधातु

११८. उगु इलय् छगू मनोविज्ञानधातु धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् छगू मनोविज्ञानधातु धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### छगू धर्मायतन

११९. उगु इलय् छगू धर्मायतन धयागु छु खः ? उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदनास्कन्ध', म्हसिकीगु 'संज्ञास्कन्ध', मर्मत याइगु 'संस्कारस्कन्ध' (दु) – उगु इलय् छगू धर्मायतन धयागु थुगु खः ।

### छगू धर्मधातु

१२०. उगु इलय् छगू धर्मधातु धयागु छु खः ? उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदनास्कन्ध', म्हसिकीगु 'संज्ञास्कन्ध', मर्मत याइगु 'संस्कारस्कन्ध' (दु) – उगु इलय् छगू धर्मधातु धयागु थुगु खः ।

उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, कम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

कोट्टासवार क्वचाल ।

### शून्यतवार<sup>११</sup>

१२१. उगु इलय्
१. धर्म, (स्व. § १२२)
२. स्कन्ध, (स्व. § १२३)
३. आयतन, (स्व. § १२४)
४. धातु, (स्व. § १२५)
५. आहार, (स्व. § १२६)
६. इन्द्रिय, (स्व. § १२७)
७. ध्यान, (स्व. § १२८)
८. मार्ग, (स्व. § १२९)
९. बल, (स्व. § १३०)
१०. हेतु, (स्व. § १३१)
११. स्पर्श, (स्व. § १३२)
१२. वेदना, (स्व. § १३३)
१३. संज्ञा, (स्व. § १३४)
१४. चेतना, (स्व. § १३५)
१५. चित्त, (स्व. § १३६)
१६. वेदनास्कन्ध, (स्व. § १३७)
१७. संज्ञास्कन्ध, (स्व. § १३८)
१८. संस्कारस्कन्ध, (स्व. § १३९)
१९. विज्ञानस्कन्ध, (स्व. § १४०)



<sup>११</sup>स्वभाव धर्मतय्गु आत्म शून्य भाव थुइकेत (अबबोध याकेत) कोट्टासवारय् उल्लेख जुयाच्चंगु नीस्वंगु दुगु कवः (पुचः)लय् धर्म समूह (छगू) थप याना नीप्यंगु दुगु कवः ल्याःखाना क्यनातःगु वार खः ।

- २० .मनायतन, (स्व. § १४१)  
 २१ .मन-इन्द्रिय, (स्व. § १४२)  
 २२. मनोविज्ञानधातु, (स्व. § १४३)  
 २३. धर्मायतन, (स्व. § १४४)

२४. धर्मधातु (स्व. § १४५) उत्पन्न जुइ; उषिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, कम्मक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### धर्म

१२२. उगु इलय् छु गुगु धर्मत उत्पन्न जुइ ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – उगु इलय् थुपिं धर्मत उत्पन्न जुइ ।

### स्कन्ध

१२३. उगु इलय् छु गुगु स्कन्धत उत्पन्न जुइ ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – उगु इलय् थुपिं स्कन्धत उत्पन्न जुइ ।

### आयतन

१२४. उगु इलय् छु गुगु आयतनत उत्पन्न जुइ ? मनायतन, धर्मायतन (दु) – उगु इलय् थुपिं आयतनत उत्पन्न जुइ ।

### धातु

१२५. उगु इलय् छु गुगु धातुत उत्पन्न जुइ ? मनोविज्ञानधातु धर्मधातु दु – उगु इलय् थुपिं धातुत उत्पन्न जुइ ।

### आहार

१२६. उगु इलय् छु गुगु आहारत उत्पन्न जुइ ? स्पर्शाहार, मनोसञ्चेतनाहार, विज्ञानाहार – उगु इलय् थुपिं आहारत उत्पन्न जुइ ।

### इन्द्रिय

१२७. उगु इलय् छु गुगु इन्द्रियत उत्पन्न जुइ ? श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय – उगु इलय् थुपिं इन्द्रियत उत्पन्न जुइ ।

### ध्यान

१२८. उगु इलय् छु गुगु ध्यान उत्पन्न जुइ ? वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता – उगु इलय् थुगु ध्यान उत्पन्न जुइ ।

### मार्ग

१२९. उगु इलय् छु गुगु मार्ग उत्पन्न जुइ ? सम्यक्दृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि – उगु इलय् थुगु मार्ग उत्पन्न जुइ ।

### बल

१३०. उगु इलय् छु गुगु बलत उत्पन्न जुइ ? श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल – उगु इलय् थुपिं बलत उत्पन्न जुइ ।

### हेतु

१३१. उगु इलय् छु गुगु हेतुत उत्पन्न जुइ ? अलोभ, अद्वेष, अमोह – उगु इलय् थुपिं हेतुत उत्पन्न जुइ ।

### स्पर्श

१३२. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु स्पर्श उत्पन्न जुइ ।

### वेदना

१३३. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु वेदना उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु वेदना उत्पन्न जुइ ।

### संज्ञा

१३४. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु संज्ञा उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु संज्ञा उत्पन्न जुइ ।

### चेतना

१३५. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु चेतना उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु चेतना उत्पन्न जुइ ।

### चित्त

१३६. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु चित्त उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु चित्त उत्पन्न जुइ ।

### वेदनास्कन्ध

१३७. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु वेदनास्कन्ध उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु वेदनास्कन्ध उत्पन्न जुइ ।

### संज्ञास्कन्ध

१३८. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु संज्ञास्कन्ध उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु संज्ञास्कन्ध उत्पन्न जुइ ।

### संस्कारस्कन्ध

१३९. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु संस्कारस्कन्ध उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु संस्कारस्कन्ध उत्पन्न जुइ ।

**विज्ञानस्कन्ध**

१४०. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु विज्ञानस्कन्ध उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु विज्ञानस्कन्ध उत्पन्न जुइ ।

**मनायतन**

१४१. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु मनायतन उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु मनायतन उत्पन्न जुइ ।

**मन-इन्द्रिय**

१४२. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु मन-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु मन-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ।

**मनोविज्ञानधातु**

१४३. उगु इलय् गजागु स्वभाव दुगु मनोविज्ञानधातु उत्पन्न जुइ ..... पूर्ववत्..... उगु इलय् थजागु स्वभाव दुगु मनोविज्ञानधातु उत्पन्न जुइ ।

**धर्मायतन**

१४४. उगु इलय् छु गुगु धर्मायतन उत्पन्न जुइ ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध – उगु इलय् थुगु धर्मायतन उत्पन्न जुइ ।

**धर्मधातु**

१४५. उगु इलय् छु गुगु धर्मधातु उत्पन्न जुइ ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध – उगु इलय् थुगु धर्मधातु उत्पन्न जुइ ।

उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

शून्यतावार क्वचाल ।

प्रथमचित्त क्वचाल ।

## द्वितीयचित्त

१४६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ । उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्नजुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

द्वितीय चित्त क्वचाल ।

## तृतीयचित्त

१४७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां, शब्दारम्भणयात जूसां, गन्धारम्भणयात जूसां, रसारम्भणयात जूसां, प्रष्टव्यारम्भणयात जूसां, धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ । उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अनभिध्या, अव्यापाद, हिरि, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायञ्जुकता, चित्तञ्जुकता, स्मृति, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्हेगू इन्द्रिय, न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगुमार्ग, खुगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श, ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलयमेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्नजुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मतदु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

## संस्कारस्कन्ध

१४८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, प्रीति, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अनभिध्या, अव्यापाद, हिरि, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता,

चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायऋजुकता, चित्तऋजुकता, स्मृति, शमथ, प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका मेगु नं कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, कम्म्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

तृतीयचित्त व्वचाल ।

## चतुर्थचित्त

१४९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? उगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु संस्कार सहितगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्मणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्मणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

चतुर्थचित्त व्वचाल ।

## पञ्चमचित्त

१५०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? उगु इलय् तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा' वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्मणयात जूसां शब्दारम्मणयात जूसां गन्धारम्मणयात जूसां, रसारम्मणयात जूसां, प्रष्टव्यारम्मणयात जूसां, धर्मारम्मणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अमोह, अनभिध्या, अव्यापाद, सम्यक्दृष्टि, हिरी, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायऋजुकता, चित्तऋजुकता, स्मृति, सम्प्रजन्य, शमथ, विपश्यना, प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ । उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

१५१. उगु कामावचर कुशलचित्त उत्पन्न जुइगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगुजुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थिइगु, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु भाव (दु) – उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

१५२. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु चित्तय् बहःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) – उगु इलय् वेदना धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन... पूर्ववत् ...।

### उपेक्षाया स्वभाव

१५३. उगु इलय् तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) – उगु इलय् तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ...।

### उपेक्षा-इन्द्रियया स्वभाव

१५४. उगु इलय् आधिपत्य दुगु तटस्थता 'उपेक्षा-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु 'वेदना' (दु)– उगु इलय् आधिपत्य दुगु तटस्थता 'उपेक्षा-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ...। उषिं बाहेक उगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुइगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ...।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, न्यागू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतू, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उषिं बाहेक उगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुइगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्म दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।



### संस्कारस्कन्ध

१५५. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, प्रज्ञाबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अमोह, अनभिध्या, अव्यापाद, सम्यक्दृष्टि, हिरी, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायऋजुकता, चित्तऋजुकता, स्मृति, सम्प्रजन्य, शमथ, विपश्यना, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ ।

उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध बाहेक ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नाम धर्म दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

पञ्चमचित्त व्वचाल ।

### षष्टमचित्त

१५६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्भण जूसां ...पूर्ववत् ... धर्मारम्भण जूसां न्यागुसां छगु छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

षष्टमचित्त व्वचाल ।

### सप्तमचित्त

१५७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? कारण चूलाइगु उगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु कामावचर कुशल चित्त रूपारम्भणयात जूसां शब्दारम्भणयात जूसां गन्धारम्भणयात जूसां रसारम्भणयात जूसां प्रष्टव्यारम्भणयात जूसां धर्मारम्भणयात जूसां न्यागूसां छगु छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

कारण चूलाइगु उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अनभिध्या, अव्यापाद, हिरी, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायऋजुकता, चित्तऋजुकता, स्मृति, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ । उपिं धर्मत बाहेक उगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुइगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्कर्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ...।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्हेगू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, खुगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत्... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ...।

### संस्कारस्कन्ध

१५८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्संकल्प, सम्यक्व्यायाम, सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि, श्रद्धाबल, वीर्यबल, स्मृतिबल, समाधिबल, हिरिबल, ओत्तप्पबल, अलोभ, अद्वेष, अनभिध्या, अव्यापाद, हिरी, ओत्तप्प, कायप्रश्रब्धि, चित्तप्रश्रब्धि, कायलघुता, चित्तलघुता, कायमृदुता, चित्तमृदुता, कायकर्मण्यता, चित्तकर्मण्यता, कायप्रागुण्यता, चित्तप्रागुण्यता, कायन्नजुकता, चित्तन्नजुकता, स्मृति, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ ।

उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता, करुणा, मुदिता, सम्यक्वचन, सम्यक्मान्त, सम्यक्आजीविका धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत्... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

सप्तमचित्त क्वचाल ।

## अष्टमचित्त

१५९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु कामावचर कुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मायतनयात जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुइ, उगु इलय् थिइगु स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

अष्टमचित्त क्वचाल ।

च्यागू कामावचर महाकुशलचित्त क्वचाल ।

द्वितीयभाणवार क्वचाल ।

## रूपावचरकुशल

### चतुष्कनय

#### प्रथमध्यानचित्त

१६०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान वृद्धि याइ), कामगुणपाखें विरत जुया हे अकुशल धर्मपाखें अलग जुया हे चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार' दुगु नीवरण रहित जूगु कारण उत्पन्न जूगु यइपु ताइगु 'प्रीति' आनन्द जुइगु 'सुख' दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः; उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्रथमध्यानचित्त क्वचाल ।

#### द्वितीयध्यानचित्त

१६१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया निमित्तं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान वृद्धि याइ), चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार' शान्त जूगु कारण थःगु सन्तानय् उत्पन्न जुइगु चित्तयात तःसकं प्रसन्न जुइका बिइसःगु उत्तम जुयाच्चंगु समाधियात वृद्धि जुइकीगु वितर्क नं मदुगु विचार नं मदुगु स्थिर जुइगु 'समाधि'या कारण उत्पन्न जूगु यइपु ताइगु 'प्रीति' आनन्द जुइगु 'सुख' दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्मण दुगु द्वितीयध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः । उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', अनुभव याइगु 'वेदना', म्हसिकीगु 'संज्ञा', प्रेरित याइगु 'चेतना', सिइगु 'चित्त', यइपु ताइगु 'प्रीति', आनन्द जुइगु 'सुख', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु कृतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि', सहीरूपं कृतःयाइगु 'सम्यकव्यायाम' ... पूर्ववत्... थल्हनीगु 'प्रग्राह' उत्पन्न जुइ, चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ...।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, स्वंगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### संस्कारस्कन्ध

१६२. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', यइपु ताइगु 'प्रीति', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि', सहीरूपं कुतःयाइगु 'सम्यक्व्यायाम' ...पूर्ववत्... थल्हनीगु 'प्रग्राह', चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु ) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

द्वितीयध्यानचित्त क्वचाल ।

### तृतीयध्यानचित्त

१६३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, यइपु ताइगु 'प्रीति' खना घृणा तायेकूगुलिं उपेक्षित जुया लुमंकीगु 'स्मृति' व बोलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्यं' सम्पन्नम्ह जुया च्वनाच्वनी, सुखयात नं कायद्वारा अनुभव यानाच्वनी, गुगु तृतीयध्यानया कारणं उगु तृतीयध्यान प्राप्तम्ह पुद्गलयात बुद्ध आदि आर्यपिसं "उपेक्षाभाव तयेफु खनिसा, स्मृति दु खनिसा सुखपूर्वक च्वनेगु बानि दु खनिसा" धका प्रशंसा यानाच्वनी, पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु उगु तृतीयध्यानय् थ्यना (तृतीयध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, सुख, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम ...पूर्ववत् ... प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मतदु - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत्... ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, निगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु कामपाखें पिहाँ वनीगुया कारण 'मार्ग', न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श ...पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

१६४. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम (सम्यक्स्मृति, सम्यक्समाधि) ... पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप दु; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

तृतीयध्यान क्वचाल ।

## चतुर्थध्यानचित्त

१६५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान वृद्धि याइ), सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं दुःखयात नं प्रहाण याःगुलिं न्हापां हे सौमनस्य दौर्मनस्यतय्गु निरोध व शान्त जूगुलिं दुःख नं मदु सुख नं मदुगु उपेक्षां उत्पन्न जुइकेमाःगु स्मृतिया छचाःखेरं शुद्ध जुइगु दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्भण दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक् व्यायाम ...पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत्... ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, निगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु कामपाखें पिहाँ वनीगु कारण 'मार्ग', न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श ...पूर्ववत्... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत् ... ।

## संस्कारस्कन्ध

१६६. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्-व्यायाम ...पूर्ववत् ... प्रग्राह, अविक्षेप (दु); उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

चतुष्कनय क्वचाल ।

## पञ्चकनय

### प्रथमध्यानचित्त

१६७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान वृद्धि याइ), कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत्... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श ...पूर्ववत्... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### द्वितीयध्यानचित्त

१६८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' धाःसा मदु अनुमार्जन याइगु 'विचार' जक दुगु स्थिर जुइगु 'समाधि'या कारण उत्पन्न जुयावःगु प्रीतिसुख दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु द्वितीयध्यानय् थ्यना (द्वितीय ध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम ...पूर्ववत्... प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत्... ।

## कोट्टसवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श...पूर्ववत्... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत्... ।

### संस्कारस्कन्ध

१६९. उगु इलय् छु गुगु धर्मत संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, विचार, प्रीति, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम, ...पूर्ववत्... प्रगाह, अविक्षेप (दु); उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्मत संस्कारस्कन्ध खः ...पूर्ववत्... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### तृतीयध्यानचित्त

१७०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ ध्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारण ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु तृतीयध्यानय् ध्यना (तृतीयध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः । उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम, ... पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु ) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, स्वंगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श...पूर्ववत्...छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

१७१. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, प्रीति, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम, ... पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप (दु); उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु ) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु धजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## चतुर्थध्यानचित्त

१७२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, प्रीति खना घृणाजुगुलिं ...पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः । उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, सुख, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम, ...पूर्ववत्...प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं नामधर्मत कुशल खः ...पूर्ववत्... ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, निगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

## संस्कारस्कन्ध

१७३. उगु इलय् छु गुगु धर्मत संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम ...पूर्ववत्... प्रगाह, अविक्षेप (दु); उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्मत संस्कारस्कन्ध खः ...पूर्ववत्... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## पञ्चमध्यानचित्त

१७४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्वंगु ध्यान वृद्धि याइ), सुख्यात नं प्रहाण यागुलिं ...पूर्ववत्... पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक् व्यायाम ...पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ...पूर्ववत् ... ।



## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, च्यागू इन्द्रिय, निगु अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

१७५. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, चित्तया एकाग्रता, श्रद्धा-इन्द्रिय, वीर्य-इन्द्रिय, स्मृति-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, प्रज्ञा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, सम्यक्दृष्टि, सम्यक्व्यायाम ... पूर्ववत् ... प्रगाह, अविक्षेप उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

पञ्चकनय क्वचाल ।

## प्यंगू प्रतिपदा

१७६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१७७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१७८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१७९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वी कसिण हे आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१८०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान

...पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्यंगू प्रतिपदा क्वचाल ।

## प्यंगू आरम्मण (आलम्बन)

१८१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्शउत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१८२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु अप्रमाणगु (तुलना याये बहःमज्जू) आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१८३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१८४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु तुलना यायेबहः मज्जू 'अप्रमाण' आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१८५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान... पूर्ववत्... आनुभाव कमगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु तुलना याये बहः मज्जू आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु तुलना याये बहःमज्जू अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्यंगू आरम्मण क्वचाल ।





पूर्ववत् ... दुःख प्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञान बुद्धि दुगुआनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु चीधंगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाणगु आरम्मण दुगु पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

भिंखुगुवार क्वचाल ।

## च्यागू कसिण भिंखुगुवार

२०३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... लः 'आपो' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... मि 'तेजो' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... फय् 'वायु' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... वंचुगु 'नील' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... म्हासुगु 'पीत' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... ह्याउंगु 'लोहित' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... तुयुगु 'ओदात' कसिणमण्डल हे आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

च्यागू कसिण भिंखुगुवार क्वचाल ।

## अभिभायतन<sup>१२</sup>

२०४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२०५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइउत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ...पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान... पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

शुद्धिकनय क्वचाल ।

## प्यंगु प्रतिपदा

२०६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२०७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत्... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२०८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत्... सुखप्रतिपदा मन्द

<sup>१२</sup>आरम्भणयात क्वत्यला प्राप्त जुइगु ध्यानयात अभिभायतन (अभिभायतन) धाइ ।

ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...  
अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२०९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु  
ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे  
बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत्  
अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत्... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण  
ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ...  
अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२१०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु  
ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे  
बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत्  
अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु  
कारण ...पूर्ववत् ... द्वितीयध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ...पूर्ववत्  
...प्रथमध्यान... पूर्ववत् ...दुःखप्रतिपदा मन्दज्ञानबुद्धि दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्णज्ञानबुद्धि दुगु ...  
पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु ...पूर्ववत् ... सुख प्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु पञ्चमध्यानय्  
थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्  
... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्यंगू प्रतिपदा क्वचाल ।

## निगू आरम्मण

२११. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु  
ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे  
बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत्  
अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु  
चीधंगु आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्  
... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२१२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु  
ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे  
बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत्  
अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे...पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु  
चीधंगु आरम्मण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्  
... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२१३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु  
ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे  
बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत्  
अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु







## हानं च्यागूवार

२२३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु बांलागु वर्ण 'सुवर्ण' बांमलागु वर्ण 'दुवर्ण' दुगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका धका (मनं तुनां) कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२२४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, चीधंगु बांलागु वर्ण 'सुवर्ण' बांमलागु वर्ण 'दुवर्ण' दुगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ...पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ...चतुर्थ ध्यान ...पूर्ववत् ...प्रथम ध्यान ...पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...थुपिं धर्मत कुशल खः ।

थुगु नं च्यागूवार क्वचाल ।

## अप्रमाण

२२५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२२६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ...पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ...पूर्ववत् ...प्रथम ध्यान ...पूर्ववत् ... पञ्चम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

अप्रमाण क्वचाल ।



## निगू आरम्मण

२३२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु अप्रमाणगु आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२३३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) रूप वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२३४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... आनुभाव कमगु अप्रमाणगु आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

निगू आरम्मण व्वचाल ।

## हानं च्यागुवार

२३५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२३६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द



ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२४३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भावितायाइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... दुःख प्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु .....पूर्ववत् ..... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ...पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव कमगु अप्रमाण आरम्मण दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा तीक्ष्ण ज्ञानबुद्धि दुगु आनुभाव अप्रमाणगु अप्रमाण आरम्मण दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

हानं च्यागूवार क्वचाल ।

## हानं नं च्यागूवार

२४४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु बांलागु वर्ण 'सुवर्ण' बांमलागु वर्ण 'दुवर्ण' दुगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखे विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२४५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतयत् भाविता याइ, अप्रमाणगु बांलागु वर्ण 'सुवर्ण' बांमलागु वर्ण 'दुवर्ण' दुगु उगु वर्णकसिणमण्डलतयत् अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ...पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ...पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

हानं नं च्यागूवार क्वचाल ।

## अभिभायतन भिंखुगूवार

२४६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता याइ, वँचुगु, वँचुगु वर्ण दुगु, छधि वँचुगु जुया प्रकट जूगु, वँचुगु वर्ण युक्त जूगु उगु वर्णकसिणमण्डलतय्त अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२४७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता याइ, म्हासुगु, म्हासुगुवर्ण दुगु, छधि म्हासुगु जुया प्रकट जूगु, म्हासुगु वर्ण युक्त जूगु ... पूर्ववत् ... ह्याउंगु, ह्याउंगु वर्ण दुगु, छधि ह्याउंगु जुया प्रकट जूगु, ह्याउंगु वर्ण युक्त जूगु ... पूर्ववत् ... तुयुगु, तुयुगु वर्ण दुगु, छधि तुयु जुया प्रकट जूगु, तुयुगु वर्णयुक्तगु उगु वर्ण कसिणमण्डलयात अभिभूत याना सिइके खंके धका मनं तुनां कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

हानं अभिभायतन भिंखुगूवार क्वचाल ।

## स्वंगू विमोक्ष भिंखुगूवार

२४८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, रूपध्यान दुःमह व्यक्ति (बाह्य नीलकसिण आदि) वर्ण कसिणमण्डलयात (ध्यानरूपी मिखां) भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे..... पूर्ववत् ..... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२४९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, आध्यात्म सन्तानय् (केश आदियागु) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता मयासे बाह्य सन्तानय् (नील आदि) वर्णकसिणमण्डलतय्त भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२५०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, शोभायमानगु कसिणआरम्मण 'शुभ' धका आरम्मण याना कामगुणपाखें विरत जुया हे... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

स्वंगू विमोक्ष भिंखुगूवार क्वचाल ।





द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान...पूर्ववत् ... करुणासहगतगु चतुर्थ ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२६०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... मुदितासहगतगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२६१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ...पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ...पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ...पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान...पूर्ववत् ... मुदितासहगतगु चतुर्थ ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२६२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान वृद्धि याइ), शरीरय् जुइगु सुखायत नं प्रहाण याःगुलिं...पूर्ववत् ...उपेक्षा सहगतगु चतुर्थ ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्यंगू ब्रह्मविहारध्यान भिंखुगूवार क्वचाल ।

## अशुभध्यान भिंखुगूवार

Dhamma.Digital

२६३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे ...पूर्ववत् ... मरणोपरान्त फसं जाःगु छयंगु म्हिचाःथें (फुले फुले जुया घच्चायापुसे च्वंगु) मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'उद्धुमातकसंज्ञा' सहगतगु प्रथम ध्यानय् थ्यना विहार याना च्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

२६४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? (१) गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ, कामगुणपाखें विरत जुया हे...पूर्ववत् ...

(२) वँचुगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'विनीलकसंज्ञा' सहगतगु ..... पूर्ववत् .....

(३) न्हि स्वाला स्वालां वया घच्चाइपुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'विपुब्बकसंज्ञा सहगतगु' ...पूर्ववत् ...

(४) दथुइ त्वाःदला घच्चाइपुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'विच्छेद्दकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(५) थीथी आकारं खिचाः धौं इत्यादितयसं कच्चा कुच्चा थला नयातःगु जुया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'विक्खायितकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(६) धीधी कथं ल्हाः छथाय् तुति छथाय् उखें थुखें वांछ्वयातःगु जुया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'विक्षिप्तकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(७) शस्त्र अस्त्रं ध्यना नाना प्रकारं ल्हाः छथाय् तुति छथाय् वांछ्वयातःगु जुया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'हतविक्षिप्तकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(८) बाःवःगु हि दया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'लोहितकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(९) त्वं वाया वाया दाया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'पुलुवकसंज्ञा' सहगतगु ...पूर्ववत् ...

(१०) क्वें पुचः जक जुया घच्चायापुसे च्वंगु मृतक शरीरय् उत्पन्न जूगु 'अस्तिकसंज्ञा' सहगतगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

अशुभध्यान भिंखुगुवार क्वचाल ।  
रूपावचरकुशलचित्त क्वचाल ।



## अरूपावचर कुशल

### प्यंगू अरूपध्यान भिंखुगूवार

#### प्रथम अरूपध्यान

२६५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ ध्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं वर्ण कसिणमण्डलय् उत्पन्न जूगु संज्ञा (रूपध्यान, रूपध्यानया आरम्मण) 'रूपसंज्ञा'तय्त बांलाक पुला वंगुलिं (वस्तु आरम्मण निगूलिसे) ठक्कर नेःगु कारणं उत्पन्न जुइगु संज्ञा 'प्रतिघसंज्ञा'तय्तु निरोध जूगुलिं थीथी आरम्मणय् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नानत्तसंज्ञा'तय्त बिचाः मयागुलिं अन्त मदुगु आकाश धयागु (प्रथमअरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुख्यात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा'सहगतगु चतुर्थध्यानय् ध्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

#### द्वितीय अरूपध्यान

२६६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ ध्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं आकाशानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुनावना अन्त मदुगु विज्ञान (चित्त) धयागु (द्वितीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'विज्ञानानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुख्यात नं प्रहाण याःगुलिं .....पूर्ववत् ..... तटस्थ जूगु 'उपेक्षा' सहगतगु चतुर्थध्यानय् ध्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

#### तृतीय अरूपध्यान

२६७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ ध्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं विज्ञानानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुलावना विज्ञानया भतिचा हे ल्यं मदु धयागु (तृतीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकिंचन्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुख्यात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा' सहगतगु चतुर्थध्यानय् ध्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## चतुर्थ अरूपध्यान

२६८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं आकिंचन्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना स्थूलगु संज्ञा धाःसा मद्दु तर शूक्ष्मगु संज्ञा मद्दुगु मखुगु (चतुर्थ अरूपध्यानया) आधार (आरम्भण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नैवसंज्ञानासंज्ञायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ...पूर्ववत् ...उपेक्षा सहगतगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

प्यंगू अरूपध्यान भिंखुगूवार क्वचाल ।  
अरूपावचरकुशलचित्त क्वचाल ।

## स्वंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु 'त्रैभूमिक'कुशल

### कामावचरकुशल प्रथमचित्त

२६९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् १. सौमनस्य सहगतगु, ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु -
- (क) हीनगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ ...पूर्ववत् ...
  - (ख) मध्यस्थगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत्...
  - (ग) प्रणीतगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (घ) छन्दाधिपति (छन्द हे प्रमुखता) दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (ङ) वीर्याधिपति (वीर्य हे प्रमुखता) दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (च) चित्ताधिपति (चित्त हे प्रमुखता) दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (छ) वीमंशाधिपति (प्रज्ञाज्ञान हे प्रमुखता) दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (झ) मध्यस्थगु छन्दाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत्...
  - (ञ) प्रणीतगु छन्दाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (ठ) मध्यस्थगु वीर्याधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त...पूर्ववत् ...
  - (ड) प्रणीतगु वीर्याधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त...पूर्ववत् ...
  - (ण) मध्यस्थगु चित्ताधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त...पूर्ववत् ...
  - (त) प्रणीतगु चित्ताधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...
  - (थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त...पूर्ववत् ...

- (द) मध्यस्थगु वीमंशाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त ...पूर्ववत् ...  
 (ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु  
 इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... मन चिल्लाय् मदनीगु अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत  
 कुशल खः ।

### कामावचरकुशल द्वितीयचित्त आदि

२७०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय्  
 २. सौमनस्यसहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ...पूर्ववत् ...  
 ३. सौमनस्यसहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु ...पूर्ववत् ...  
 ४. सौमनस्यसहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ...पूर्ववत् ...  
 ५. उपेक्षसहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु ...पूर्ववत् ...  
 ६. उपेक्षासहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ...पूर्ववत् ...  
 ७. उपेक्षासहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु ...पूर्ववत् ...  
 ८. उपेक्षासहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु संस्कार सहितगु हीनगु ...पूर्ववत् ...मध्यस्थगु ...पूर्ववत्...  
 प्रणीतगु ...पूर्ववत् ... छन्दाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ... वीर्याधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...चित्ताधिपति दुगु  
 ...पूर्ववत् ... हीनगु छन्दाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ... मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...हीनगु  
 वीर्याधिपतिदुगु ...पूर्ववत् ... मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...हीनगु चित्ताधिपति दुगु ...पूर्ववत्  
 ... मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ... प्रणीतगु चित्ताधिपति दुगु कामावचरकुशलचित्त उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु  
 इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ...  
 थुपिं धर्मत कुशल खः ।

Dhamma.Digital

कामावचर कुशलचित्त क्वचाल ।

### रूपावचरकुशल

#### प्रथमध्यान

२७१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु  
 ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), कामपाखें अलग जुया हे  
 ....पूर्ववत् .... पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु -  
 (क) हीनगु ...पूर्ववत् ...  
 (ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ग) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...  
 (घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

- (च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (झ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ञ) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ठ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ड) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ण) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (त) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (द) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः,  
 उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## द्वितीयध्यान आदि

२७२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपावचरभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ), चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्मण दुगु -

- (क) हीनगु ... पूर्ववत् ...  
 (ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ग) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (झ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ञ) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ठ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ड) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

- (ण) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (त) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (द) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...

(ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

रूपावचरकुशल व्वचाल ।

## अरूपावचरकुशल

### प्रथम अरूपध्यान

२७३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भावितायाइ), दक्व आकारं वर्णकसिणमण्डलय् उत्पन्न जूगु संज्ञा (रूपध्यान, रूपध्यानया आरम्मण) 'रूपसंज्ञा'तय्त् बांलाक पुला वंगुलिं (वस्तु आरम्मण निगूलिसे) ठक्कर नःगु कारणं उत्पन्न जूगु संज्ञा 'प्रतिघसंज्ञा'तय्गु निरोध जूगुलिं थीथी (आरम्मणय् उत्पन्न जूगु) संज्ञा 'नानत्तसंज्ञा'तय्त् विचाः मयागुलिं अन्त मदुगु आकाश धयागु (प्रथमअरूपध्यानया) आधार(आरम्मण)य् उत्पन्न जुइगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ...

- (क) हीनगु ... पूर्ववत् ...  
 (ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ग) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (झ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ञ) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ठ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ड) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ण) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (त) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...

(थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...

(द) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## द्वितीय अरूपध्यान

२७४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं आकाशानन्त्यातन ध्यानयात बांलाक पुलावना अन्त मदुगु विज्ञान (चित्त) धयागु (द्वितीयरूपध्यानया)आधार (आरम्भण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'विज्ञानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु, सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं .....पूर्ववत्

(क) हीनगु ...पूर्ववत् ...

(ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...

(ग) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...

(घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

(ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

(च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

(छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

(ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...

(झ) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(ञ) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...

(ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...

(ठ) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(ड) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...

(ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...

(ण) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(त) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...

(थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...

(द) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।



## तृतीय अरूपध्यान

२७५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं विज्ञानानन्त्यातन ध्यानयात बांलाक पुलावना विज्ञानया भतिचा हे ल्यं मदु धयागु (तृतीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकिंचन्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ...पूर्ववत् ...

- (क) हीनगु ...पूर्ववत् ...
- (ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...
- (ग) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...
- (घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...
- (ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...
- (च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...
- (छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...
- (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...
- (झ) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...
- (ञ) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...
- (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...
- (ठ) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...
- (ड) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...
- (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...
- (ण) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...
- (त) प्रणीतगु ...पूर्ववत् ...
- (थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ...पूर्ववत् ...
- (द) मध्यस्थगु ...पूर्ववत् ...

(ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

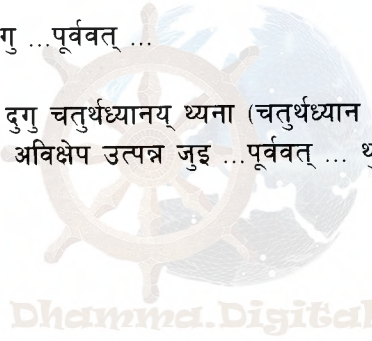
## चतुर्थ अरूपध्यान

२७६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), दक्व आकारं आकिंचन्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना स्थूलगु संज्ञा धाःसा मदु तर शूक्ष्मगु संज्ञा मदुगु मखुगु (चतुर्थअरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्नजुगु संज्ञा 'नैवसंज्ञानासंज्ञायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ...पूर्ववत् ...

- (क) हीनगु ...पूर्ववत् ...
- (ख) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...

- (ग) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (घ) छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ङ) वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (च) चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (छ) वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ज) हीनगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (झ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ञ) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ट) हीनगु वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ठ) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (ड) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (ढ) हीनगु चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (ण) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...  
 (त) प्रणीतगु ... पूर्ववत् ...  
 (थ) हीनगु वीमंशाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ...  
 (द) मध्यस्थगु ... पूर्ववत् ...

(ध) प्रणीतगु वीमंशाधिपति दुगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना)च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।



अरूपावचरकुशलचित्तं क्वचाल ।  
 त्रैभूमिक कुशलचित्तं क्वचाल ।

## लोकोत्तरकुशल

### शुद्धिकप्रतिपदा

#### प्रथममार्ग

२७७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहां वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय्

- (१) थिइगु 'स्पर्श', (स्व. § २७८)
- (२) अनुभव याइगु 'वेदना', (स्व. § २७९)
- (३) म्हसिकीगु 'संज्ञा', (स्व. § २८०)
- (४) प्रेरित याइगु 'चेतना', (स्व. § २८१)
- (५) सिइगु 'चित्त', (स्व. § २८२)
- (६) चिन्तन याइगु 'वितर्क', (स्व. § २८३)
- (७) अनुमार्जन याइगु 'विचार', (स्व. § २८४)
- (८) यइपु ताइगु 'प्रीति', (स्व. § २८५)
- (९) आनन्द जुइगु 'सुख', (स्व. § २८६)
- (१०) चित्तया छगू जक आरम्भण दूगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', (स्व. § २८७)
- (११) आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', (स्व. § २८८)
- (१२) आधिपत्य दुगु कृतः 'वीर्य-इन्द्रिय', (स्व. § २८९)
- (१३) आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', (स्व. § २९०)
- (१४) आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', (स्व. § २९१)
- (१५) आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', (स्व. § २९२)
- (१६) आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', (स्व. § २९३)
- (१७) आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', (स्व. § २९४)
- (१८) आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', (स्व. § २९५)
- (१९) सिइके मननीगु निर्वाणयात सिइका काये दइन धका विचाःयाःथे उत्पन्न जुयावःगु आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'अनज्ञातज्ञाप्यामीति-इन्द्रिय' (स्व. § २९६)
- (२०) सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', (स्व. § २९७)
- (२१) सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', (स्व. § २९८)
- (२२) सहीरूपं खं ल्हायेगु 'सम्यक्वचन', (स्व. § २९९)
- (२३) सहीरूपं ज्या याइगु 'सम्यक्कर्मान्त', (स्व. § ३००)
- (२४) सहीरूपं जीविका याइगु 'सम्यक्आजीविका', (स्व. § ३०१)
- (२५) सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', (स्व. § ३०२)
- (२६) सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', (स्व. § ३०३)

- (२७) सहीरूपं स्थिर जुड्गु 'सम्यक्समाधि', (स्व. § ३०४)  
 (२८) धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', (स्व. § ३०५)  
 (२९) धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', (स्व. § ३०६)  
 (३०) धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', (स्व. § ३०७)  
 (३१) धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', (स्व. § ३०८)  
 (३२) धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (स्व. § ३०९)  
 (३३) धिसिमिसिधाःगु पाप खना मच्छालीगु 'हिरिबल', (स्व. § ३१०)  
 (३४) धिसिमिसिधाःगु पाप खना भयभित जुड्गु 'ओत्तप्पबल', (स्व. § ३११)  
 (३५) ल्वःमवनीगु 'अलोभ', (स्व. § ३१२)  
 (३६) मस्यंकीगु 'अद्वेष', (स्व. § ३१३)  
 (३७) सत्य धर्मय् भुले मजुड्गु 'अमोह', (स्व. § ३१४)  
 (३८) मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वःमवनीगु 'अनभिध्या', (स्व. § ३१५)  
 (३९) विनाश जुड्के विड्मास्ति मवड्गु 'अव्यापाद', (स्व. § ३१६)  
 (४०) सहीरूपं खनिगु 'सम्यकदृष्टि', (स्व. § ३१७)  
 (४१) पाप खना मच्छालीगु 'हिरी', (स्व. § ३१८)  
 (४२) पाप खना भयभित जुड्गु 'ओत्तप्प', (स्व. § ३१९)  
 (४३) काय (चैतसिक स्कन्ध स्वंगू समूह)या शान्त जुड्गु 'कायप्रश्रब्धि', (स्व. § ३२०)  
 (४४) चित्तया शान्त जुड्गु 'चित्तप्रश्रब्धि', (स्व. § ३२१)  
 (४५) कायया हलुकागु स्वभाव 'कायलघुता', (स्व. § ३२२)  
 (४६) चित्तया हलुकागु स्वभाव 'चित्तलघुता', (स्व. § ३२३)  
 (४७) कायया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', (स्व. § ३२४)  
 (४८) चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', (स्व. § ३२५)  
 (४९) कायया ज्याय् अनुकूल जुड्गु 'कायकर्मण्यता', (स्व. § ३२६)  
 (५०) चित्तया ज्याय् अनुकूल जुड्गु 'चित्तकर्मण्यता', (स्व. § ३२७)  
 (५१) कायया अभ्यस्त जुड्गु 'कायप्रागुण्यता', (स्व. § ३२८)  
 (५२) चित्तया अभ्यस्त जुड्गु 'चित्तप्रागुण्यता', (स्व. § ३२९)  
 (५३) कायया तप्यनीगु 'कायऋजुकता', (स्व. § ३३०)  
 (५४) चित्तया तप्यनीगु 'चित्तऋजुकता', (स्व. § ३३१)  
 (५५) लुमंकीगु 'स्मृति', (स्व. § ३३२)  
 (५६) बांलाक थीथीकथं सिड्गु 'सम्प्रजन्य', (स्व. § ३३३)  
 (५७) प्रतिपक्ष धर्मतयत् शान्त याड्गु 'शमथ', (स्व. § ३३४)  
 (५८) (अनित्य, दुःख, अनात्म धयागु) विशेषकथं खनीगु 'विपश्यना', (स्व. § ३३५)  
 (५९) उत्साह याड्गु 'प्रग्राह', (स्व. § ३३६)  
 (६०) मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (स्व. § ३३७) उत्पन्न जुड्गु; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुड्गु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

२७८. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

२७९. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु मज्जा तायेबहःगु सुखयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

२८०. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

२८१. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगु पहः (दु) - उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

२८२. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वछुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

२८३. कारण चूलाइगु उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने दतना बिइगु स्वभाव, मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प' (दु) - उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

२८४. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु, बारम्बार अनुमार्जन याइगु, लिक्कसं अनुमार्जन याइगु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वथे जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रीतिया स्वभाव

२८५. उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् यइपु ताइगु, प्रमुदित जुइगु, तःसकं प्रमुदित जुइगु, यक्व प्रमुदित जुइगु, प्रफुल्लित जुइगु, यक्व प्रफुल्लित जुइगु, आश्वस्त जुइगु, उत्साहित जुइगु, सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु यइपु ताइगु 'प्रीतिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुखया स्वभाव

२८६. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु (व) सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु (व) सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) - उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

२८७. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुध्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुइगु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### श्रद्धा-इन्द्रियया स्वभाव

२८८. उगु इलय् आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याइगु, विश्वास याइगु आकारप्रकार, दुतिनीगु आकारप्रकार, तःसकं प्रसन्न जुइगु, विश्वास याइगु 'श्रद्धा', आधिपत्य दुगु विश्वास याइगु 'श्रद्धा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु विश्वास याइगु 'श्रद्धा-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्य-इन्द्रियया स्वभाव

२८९. उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरूइ कुतः याइगु, अलिछं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु,

च्चय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखायत सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कृबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञानया) अङ्ग जुयाच्चंगु उद्योग याइगु 'वीर्यसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृति-इन्द्रियया स्वभाव

२९०. उगु इलय् आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्गज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु लुमंकीगु 'स्मृतिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधि-इन्द्रियया स्वभाव

२९१. उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुइगु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञा-इन्द्रियया स्वभाव

२९२. उगु इलय् आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', थीथीकथं सिइगु स्वभाव 'पजानन', (अनित्य आदियात) परीक्षण याइगु स्वभाव 'विचय', थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव 'पविचय', (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव 'धर्मविचय', बांलाक (अनित्य आदियात) लक्षित याइगु स्वभाव 'सलक्षणा', लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव 'उपलक्षणा', न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव 'प्रत्युपलक्षणा', पण्डितयागु भाव 'पाण्डित्य', कुशलता दुम्हेसिगु भाव 'कौशल्य', निपुणता दुम्हेसिगु भाव 'नेपुण्य', (अनित्य आदियात) प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव 'वेभव्या', (अनित्य आदियात) चिन्तन याइगु स्वभाव 'चिन्ता', परीक्षण याइगु स्वभाव 'उपपरिक्षा', पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव 'भूरी', क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव 'मेधा', प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ व्वल्लुइकीगु स्वभाव 'परिणायिका', थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु 'विपश्यना', बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव 'सम्प्रजन्य', कोर्डा समानगु स्वभाव 'पतोद', प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (क्लेशयात त्वाःल्हायेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', (थः उत्पन्न जुयाच्चंम्ह पुद्गलयात थल्लुवया बिइफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत', (यइपुताइगुयात उत्पन्न जुइकेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुइगु 'अमोह',

(प्यंगु सत्ययात) परीक्षण याइगु स्वभाव 'धर्मविचय', सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुध्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्य) धर्मतयत्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

२९३. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्त आरम्भणपाखे क्वछुना सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, मनहृदय, यच्चूगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्ति स्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइके सःगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सौमनस्य-इन्द्रियया स्वभाव

२९४. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुख अनुभव याइगु वेदना (दु)- उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

२९५. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके बिइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव, आधिकारिकरूपं रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अनज्ञातंज्ञाप्यामीति-इन्द्रियया स्वभाव

२९६. उगु इलय् मस्युनीगु निर्वाणयात सिइन धका बिचाःयाःथें उत्पन्न जुयावःगु आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'अनज्ञातंज्ञाप्यामीति-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु धीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', धीथीकथं सिइगु स्वभाव 'पजानन', परीक्षण याइगु स्वभाव 'विचय', धीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव 'पविचय', धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव 'धर्मविचय', बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव 'सलक्षणा', लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव 'उपलक्षणा', न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव 'प्रत्युपलक्षणा', पण्डितयागु भाव 'पाण्डित्य', कुशलता दुम्हेसिगु भाव 'कौशल्य', निपुणता दुम्हेसिगु भाव 'नेपुण्य', प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव 'वेभव्या', चिन्तन याइगु स्वभाव 'चिन्ता', परीक्षण याइगु स्वभाव 'उपपरिक्षा', पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव 'भूरी', क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव 'मेधा', प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव 'परिणायिका', धीथीकथं ज्ञानं स्वइगु 'विपश्यना', बांलाक धीथीकथं सिइगु स्वभाव 'सम्प्रजन्य', कोर्डासमानगु स्वभाव



‘पतोद’, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा ‘प्रज्ञा-इन्द्रिय’, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा ‘प्रज्ञाबल’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र ‘प्रज्ञाशस्त्र’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद ‘प्रज्ञाप्राशाद’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः ‘प्रज्ञा-आलोक’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश ‘प्रज्ञा-ओभास’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला ‘प्रज्ञाप्रचोत’, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न ‘प्रज्ञारत्न’, भुले मजुइगु ‘अमोह’, परीक्षण याइगु स्वभाव ‘धर्मविचय’, सहीरूपं खनीगु ‘सम्यकदृष्टि’, मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगू सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु ‘धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग’ (दु) – उगु इलय् मस्यनीगु निर्वाणयात सिइन धका बिचाःयाःथे उत्पन्न जुयावःगु आधिपत्य दुगु प्रज्ञा ‘अनज्ञातज्ञाष्यामीति-इन्द्रिय’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्दृष्टिया स्वभाव

२९७. उगु इलय् सहीरूपं खनीगु ‘सम्यक्दृष्टि’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु ‘सम्यक्दृष्टि’, मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगू सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु ‘धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग’ (दु) – उगु इलय् सहीरूपं खनीगु ‘सम्यक्दृष्टि’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्सङ्कल्पया स्वभाव

२९८. उगु इलय् सहीरूपं चिन्तन याइगु ‘सम्यक्सङ्कल्प’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्त्योने चःतना बिइगु स्वभाव, मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं चिन्तन याइगु ‘सम्यक्संकल्प’ (दु) – उगु इलय् सहीरूपं चिन्तन याइगु ‘सम्यक्संकल्प’ धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्वचनया स्वभाव

२९९. उगु इलय् सहीरूपं खँ ल्हाइगु ‘सम्यक्वचन’ धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्यंगू वचीदुश्चरित्रपाखे तापाकनिसे वरित जुइगु स्वभाव ‘आरति’, विशेषरूपं वरित जुइगु स्वभाव ‘विरति’, लिचिला वरित जुइगु स्वभाव ‘प्रतिविरति’, वरित जुइसःगु स्वभाव ‘वेरमणी’, मयाइगु स्वभाव ‘अक्रिया’, अकरणीय स्वभाव ‘अकरण’, वचीदुश्चरित्रयात उल्लंघन मयाइगु स्वभाव, वचीदुश्चरित्र धयागु सिमाना पुला मवनीगु स्वभाव ‘वेलाअनतिक्रम’, वचीदुश्चरित्रया कारणयात घात

यायेसःगु स्वभाव 'सेतुघात', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं खँ ल्हाइगु 'सम्यक्वचन' (दु) -उगु इलय् सहीरूपं खँ ल्हाइगु 'सम्यक्वचन' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्कर्मन्तया स्वभाव

३००. उगु इलय् सहीरूपं ज्या याइगु 'सम्यक्कर्मन्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् कायदुश्चरित्र स्वंगूपाखें गुगु तापाकनिसें विरत जुइगु 'आरति', विशेषरूपं विरत जुइगु स्वभाव 'विरति', लिचिला विरत जुइगु स्वभाव 'प्रतिविरति', विरत जुइयःगु स्वभाव 'वेरमणी' मयाइगु स्वभाव 'अक्रिया', अकरणीय स्वभाव 'अकरण', पुला मवनीगु (कायदुश्चरित्रयात उल्लंघन मयाइगु) स्वभाव, कायदुश्चरित्र धयागु सिमानायात पुला मवनीगु स्वभाव 'वेलाअनतिक्रम', कायदुश्चरित्रया कारणयात घात यायेसःगु स्वभाव 'सेतुघात', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं ज्या याइगु 'सम्यक्कर्मन्त' (दु) -उगु इलय् सहीरूपं ज्या याइगु 'सम्यक्कर्मन्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्आजीविकाया स्वभाव

३०१. उगु इलय् सहीरूपं जीविका याइगु 'सम्यक्आजीविका' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मिथ्याआजीवपाखें तापाकनिसें विरत जुइगु स्वभाव 'आरति', विशेषरूपं विरत जुइगु स्वभाव 'विरति', लिचिला विरत जुइगु स्वभाव 'प्रतिविरति', शत्रुयात विनाश यायेसःगु स्वभाव (विरत जुइसःगु स्वभाव) 'वेरमणी', मयाइगु स्वभाव 'अक्रिया', अकरणीय स्वभाव 'अकरण', पुलामवनीगु (उल्लंघन मयाइगु) स्वभाव, मिथ्याजीव धयागु सिमानायात पुला मवनीगु स्वभाव 'वेलाअनतिक्रम', मिथ्याजीवया कारणयात घात याइगु स्वभाव 'सेतुघात', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं जीवन हनेगु 'सम्यक्आजीविका' (दु) -उगु इलय् सहीरूपं जीविका याइगु 'सम्यक्आजीविका' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

Dhamma.Digital

### सम्यक्व्यायामया स्वभाव

३०२. उगु इलय् सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरूइ कुतः याइगु, अलिख्णिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञानया) अङ्ग जुयाच्चंगु उद्योग याइगु 'वीर्यसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्स्मृतिया स्वभाव

३०३. उगु इलय् सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छिसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय',

धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिङ्गु (मार्गज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु लुमंकीगु 'स्मृतिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्समाधिया स्वभाव

३०४. उगु इलय् सहीरूपं स्थिर जुङ्गु 'सम्यक्समाधि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुङ्गु, बांलाक स्थिर जुङ्गु, घुसे जुया स्थिर जुङ्गु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुङ्गु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुङ्गु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिङ्गु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुङ्गु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् सहीरूपं स्थिर जुङ्गु 'सम्यक्समाधि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### श्रद्धाबलया स्वभाव

३०५. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विश्वास याङ्गु, विश्वास याङ्गु आकारप्रकार, दूतिनीगु आकारप्रकार, तःसकं प्रसन्न जुङ्गु, विश्वास याङ्गु 'श्रद्धा', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्यबलया स्वभाव

३०६. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाङ्गुगुगु शुरुङ्गु कुतः याङ्गु, अलिच्छं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याङ्गु, तःनंतः कुतः याङ्गु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याङ्गु, उद्योग याङ्गु, दुःखयात सह याङ्गु, तीव्ररूपं कुतः याङ्गु, धिसि धाङ्गु, धारण याङ्गु, शिथिल मज्जूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतःगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिङ्गु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय, धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याङ्गु 'सम्यक्व्यायाम', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिङ्गु (मार्ग ज्ञानया) अङ्ग जुयाच्चंगु उद्योग याङ्गु 'वीर्यसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृतिबलया स्वभाव

३०७. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिंस्कथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याङ्गु आकारप्रकार, ल्यहें मपुङ्गु आकारप्रकार, भुले मजुङ्गु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिङ्गु (मार्गज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु लुमंकीगु 'स्मृतिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधिबलया स्वभाव

३०८. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्भणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुइगु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रज्ञाबलया स्वभाव

३०९. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ व्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडा समानगु स्वभाव, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, इकिधिकि मसंक सिइगु, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु 'सम्यकदृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### हिरिबलया स्वभाव

३१०. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालीगु 'हिरिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म मछ्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछ्छालेसः - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालीगु 'हिरिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### ओत्तप्पबलया स्वभाव

३११. उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्पबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्यायेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेसः - उगु इलय् धिसिमिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना भयभित जुइगु 'ओत्तप्पबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अलोभया स्वभाव

३१२. उगु इलय् ल्वःमवनीगु 'अलोभ' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वःमवनीगु स्वभाव, ल्वःमवनीगु आकारप्रकार, ल्वःमवन्हेसिगु भाव, आसक्त मजुइगु, आसक्त मजुइगु आकारप्रकार, आसक्त मजुइसिगु पहः, मुग्ध मजुइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वः मवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् ल्वःमवनीगु 'अलोभ' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अद्वेषया स्वभाव

३१३. उगु इलय् मस्यंकीगु 'अद्वेष' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् स्यंके बिइ मखुगु स्वभाव, स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुइसिगु पहः, चित्त स्यनी मखुगु, चित्त स्यंके मास्ति मवइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु स्यंके बिइ मखुगु 'अद्वेष कुशलमूल' (दु) - उगु इलय् मस्यंकीगु 'अद्वेष' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अमोहया स्वभाव

३१४. उगु इलय् भुले मजुइगु 'अमोह' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, इकिधिकि मसंक सिइगु, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु 'सम्यकदृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्गं ज्ञानं)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्यं) धर्मतयूत परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु)- उगु इलय् भुले मजुइगु 'अमोह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अनभिध्याया स्वभाव

३१५. उगु इलय् मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वः मवनीगु 'अनभिध्या' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वःमवनीगु स्वभाव, ल्वःमवनीगु आकारप्रकार, ल्वःमवन्हेसिगु पहः, आसक्त मजुइगु, आसक्त मजुइगु आकारप्रकार, आसक्त मजुइसिगु पहः, मुग्ध मजुइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वःमवनीगु 'अलोभ' (दु) - उगु इलय् मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वःमवनीगु 'अनभिध्या' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अव्यापादया स्वभाव

३१६. उगु इलय् चित्त स्यंके बिइ मास्ति मवइगु 'अव्यापाद' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मस्यंकीगु स्वभाव, स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुइसिगु पहः, चित्त स्यनी

मखुगु, चित्त स्यंके विइ मास्ति मवइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु अद्वेष (दु) – उगु इलय् चित्त स्यंके विइ मास्ति मवइगु 'अव्यापाद' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्यक्दृष्टिया स्वभाव

३१७. उगु इलय् बांलाक सिइगु 'सम्यक्दृष्टि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, इकिधिकि मसंक सिइगु, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु) – उगु इलय् बांलाक सिइगु 'सम्यक्दृष्टि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### हिरीया स्वभाव

३१८. उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालीगु 'हिरी' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म मछ्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछ्छालेसः – उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छालीगु 'हिरी' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### ओत्तप्पया स्वभाव

३१९. उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना ग्याइगु 'ओत्तप्प' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्यायेसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेसः – उगु इलय् कायदुश्चरित्रादि खना ग्याइगु 'ओत्तप्प' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायप्रशब्धिया स्वभाव

३२०. उगु इलय् काय(चैतसिकपुचः)या शान्त जुइगु 'कायप्रशब्धि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु शान्तसुखभाव, शान्तसितलभाव, शान्तसुख जुइगु, शान्तसितल जुइगु, शान्तसितल जूगु (स्कन्ध स्वंगूया) भाव, बांलाक सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु शान्त सुख जुइगु (दु) – उगु इलय् काइ (चैतसिक पुचः)या शान्त जुइगु 'कायप्रशब्धि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तप्रश्रब्धिया स्वभाव

३२१. उगु इलय् चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु शान्तसुखभाव, शान्तसितलभाव, शान्तसुख जुइगु, शान्तसितल जुइगु, शान्तसितल जूगु विज्ञानस्कन्धया भाव, बांलाक सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु शान्त सुख जुइगु (दु) - उगु इलय् मनया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायलघुताया स्वभाव

३२२. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या हलुका जुइगु 'कायलघुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु याउँसे हलुका जुइगु, च्वाइगु पहः, धिलासुस्ति मजुइगु पहः, कसे मजुइगु भाव (दु) - उगु इलय् काइ (चैतसिक पुचः) या हलुका जुइगु 'कायलघुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तलघुताया स्वभाव

३२३. उगु इलय् चित्तया हलुका जुइगु 'चित्तलघुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु याउँसे हलुका जुइगु, च्वाइगुभाव, धिलासुस्ति मजुइगुभाव, कसे मजुइगुभाव (दु) - उगु इलय् चित्तया हलुका जुइगु 'चित्तलघुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायमृदुताया स्वभाव

३२४. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु नाइसे च्वनीगुभाव, नरम जुइगुभाव, कडा मजुइगुभाव, कठोर मजुइगुभाव (दु) - उगु इलय् काइ (चैतसिक पुचः)या नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तमृदुताया स्वभाव

३२५. उगु इलय् चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु नाइसे च्वनीगुभाव, कडा मजुइगुभाव, नरम जुइगुभाव, कठोर मजुइगुभाव (दु) - उगु इलय् चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायकर्मण्यताया स्वभाव

३२६. उगु इलय् काय(चैतसिकपुचः)या ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुया कारण स्वभाव, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुभाव (दु) - उगु इलय् काइ (चैतसिकपुचः)या अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तकर्मण्यताया स्वभाव

३२७. उगु इलय् चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुया कारण स्वभाव, बांलागु ज्याय् अनुकूल जुइगुभाव (दु) - उगु इलय् चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायप्रागुण्यताया स्वभाव

३२८. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु अभ्यस्त जुइगु, अभ्यस्त जुइगु कारण स्वभाव, अभ्यस्त जुइगुया भाव (दु) - उगु इलय् काय (चैतसिक पुचः)या अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तप्रागुण्यताया स्वभाव

३२९. उगु इलय् चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु अभ्यस्त जुइगु, अभ्यस्त जुइगु कारण स्वभाव, अभ्यस्त जुइगुया भाव (दु) - उगु इलय् चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### कायञ्चुकताया स्वभाव

३३०. उगु इलय् काय(चैतसिक पुचः)या तप्यनीगु 'कायञ्चुकता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्धया गुगु तप्यनीगु, तप्यंगु आकारप्रकारं उत्पन्न जुइगु भाव, बेमक्वगुया भाव, चाः मतुगुया भाव, क्वमछूगुया भाव (दु) - उगु इलय् काइ (चैतसिक पुचः)या तप्यनीगु 'कायञ्चुकता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तञ्चुकताया स्वभाव

३३१. उगु इलय् चित्तया तप्यनीगु 'चित्तञ्चुकता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् विज्ञानस्कन्धया गुगु तप्यनीगु, तप्यंगु आकारप्रकारं उत्पन्न जुइगु भाव, बेमक्वगुया भाव, चाः मतुगुया भाव, क्वमछूगुया भाव (दु) - उगु इलय् चित्तया तप्यनीगु 'चित्तञ्चुकता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### स्मृतिया स्वभाव

३३२. उगु इलय् लुमंकीगु, 'स्मृति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु लुमंकीगु, छसिंकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यहें मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिभिसि धाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु बांलाक सिइगु (मार्गज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु लुमंकीगु 'स्मृतिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् लुमंकीगु 'स्मृति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सम्प्रजन्यया स्वभाव

३३३. उगु इलय् बांलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण



याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वल्लुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, इकिधिकि मसंक सिइगु, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्गं ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् बांलाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### शमथया स्वभाव

३३४. उगु इलय् प्रतिपक्ष धर्मतय्त शान्त याइगु 'शमथ' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिवल', सहीरूपस्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्गं ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुइगु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् प्रतिपक्ष धर्मतय्त शान्त याइगु 'शमथ' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विपश्यनाया स्वभाव

३३५. उगु इलय् विशेषरूपं खनीगु 'विपश्यना' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वल्लुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडा समानगु स्वभाव, प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा, धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न, भुले मजुइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्गं ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगु सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् विशेषरूपं खनीगु 'विपश्यना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रग्राहया स्वभाव

३३६. उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु, अलिच्छं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जू कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु

अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु उद्योग याइगु 'वीर्यसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अविक्षेपया स्वभाव

३३७. उगु इलय् मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मण्य् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', बांलाक स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुध्यागु सहीरूपं सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु स्थिर जुइगु 'समाधिसम्बोध्यङ्ग' (दु) - उगु इलय् मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नाम धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, गुंगू इन्द्रिय, न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान, च्यागू अङ्ग दुगु मार्ग, न्हेगू बल, स्वंगू हेतु, छगू स्पर्श, छगू वेदना, छगू संज्ञा, छगू चेतना, छगू चित्त, छगू वेदनास्कन्ध, छगू संज्ञास्कन्ध, छगू संस्कारस्कन्ध, छगू विज्ञानस्कन्ध, छगू मनायतन, छगू मन-इन्द्रिय, छगू मनोविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नाम धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

### संस्कारस्कन्ध

३३८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चिन्तन याइगु 'वितर्क', अनुमार्जन याइगु 'विचार', यइपु ताइगु 'प्रीति', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु विश्वास 'श्रद्धा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', सिइके मननीगु निर्वाणयात सिइका काये दइन धका बिचाः याःथे उत्पन्न जुयावःगु आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'अनज्ञातज्ञायामीति-इन्द्रिय', सहीरूपं खनिगु 'सम्यक्दृष्टि', सहीरूपं चिन्तन याइगु 'सम्यक्संकल्प', सहीरूपं खं ल्हाइगु 'सम्यक्वचन', सहीरूपं ज्या याइगु 'सम्यक्कर्मान्त', सहीरूपं जीविका याइगु 'सम्यक्आजीविका', सहीरूपं कुतः याइगु 'सम्यक्व्यायाम', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति', सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि', धिसिमिसिधाःगु विश्वास 'श्रद्धाबल', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', धिसिमिसिधाःगु लुमन्ति 'स्मृतिबल', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना मच्छलीगु 'हिरिबल', धिसिमिसिधाःगु पाप खना ग्याइगु 'ओत्तप्पबल', ल्वःमवनीगु 'अलोभ', मस्यंकीगु 'अद्वेष', सत्य धर्मय् भुले मजुइगु 'अमोह', मेपिनिगु सम्पत्ति ल्वःमवंकीगु 'अनभिद्या', स्यंके

मास्ति मवइगु 'अव्यापाद', सहीरूपं सिइगु सम्यक्दृष्टि, पाप खना मछ्छलीगु 'हिरी', पाप खना ग्याइगु 'ओत्तप्प', काय (चैतसिक स्कन्ध स्वंगू समूह)या शान्त जुइगु 'कायप्रश्रब्धि', चित्तया शान्त जुइगु 'चित्तप्रश्रब्धि', कायया हलुकागु स्वभाव 'कायलघुता', चित्तया हलुकागु स्वभाव 'चित्तलघुता', कायया नाइसे च्वनीगु 'कायमृदुता', चित्तया नाइसे च्वनीगु 'चित्तमृदुता', कायया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'कायकर्मण्यता', चित्तया ज्याय् अनुकूल जुइगु 'चित्तकर्मण्यता', कायया अभ्यस्त जुइगु 'कायप्रागुण्यता', चित्तया अभ्यस्त जुइगु 'चित्तप्रागुण्यता', कायया तप्यनीगु 'कायन्नजुकता', चित्तया तप्यनीगु 'चित्तन्नजुकता', लुमंकीगु 'स्मृति', बालाक थीथीकथं सिइगु 'सम्प्रजन्य', प्रतिपक्ष धर्मतयूत शान्त याइगु 'शमथ', (अनित्य, दुःख, अनात्म) धयागु विशेष आकारं सिइखनिगु 'विपश्यना', उत्साह याइगु 'प्रग्राह', मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (दु) । उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, ल्यंदुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता) धयागु गुगु नाम धर्मतदु – उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

३३९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयूत प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयूत प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयूत प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयूत प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क'अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

शुद्धिक प्रतिपदा व्वचाल ।

## रागादिपाखें शून्य जूगु 'शून्यत' मार्ग

३४३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

शून्यत मार्ग क्वचाल ।

## शून्यतमूलक प्रतिपदा

३४५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४६. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु

प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतय्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३४९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतय्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु, रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्र ज्ञानबुद्धि दुगु, रागादिपाखें शून्य जूगुलिं 'शून्यत' नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

शून्यतमूलक प्रतिपदा व्वचाल ।

## रागादि प्रार्थनां अलगगु 'अप्रणिहित' मार्ग

३५०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतय्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... रागादि प्रार्थना मदुगुलिं अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३५१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतय्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... रागादि प्रार्थना मदुगुलिं अप्रणिहित नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

अप्रणिहित मार्ग व्वचाल ।



## नीगू महानय

३५७. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय्

(१) लोकोत्तर ध्यान भाविता याइ २७७ – ३५६)

(२) लोकोत्तर मार्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(३) लोकोत्तर स्मृतिप्रस्थान भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(४) लोकोत्तर सम्यक्प्रधान भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(५) लोकोत्तर ऋद्धिपाद भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(६) लोकोत्तर इन्द्रिय भावितायाइ ... पूर्ववत् ...

(७) लोकोत्तर बल भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(८) लोकोत्तर बोध्यङ्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(९) लोकोत्तर सत्य भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१०) लोकोत्तर शमथ भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(११) लोकोत्तर धर्म भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१२) लोकोत्तर स्कन्ध (प्यंगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१३) लोकोत्तर आयतन (निगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१४) लोकोत्तर धातु (निगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१५) लोकोत्तर आहार भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१६) लोकोत्तर स्पर्श भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१७) लोकोत्तर वेदना भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१८) लोकोत्तर संज्ञा भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(१९) लोकोत्तर चेतना भाविता याइ ... पूर्ववत् ...

(२०) द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरध्यानयात भाविता याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

वीसति महानय क्वचाल ।

## अधिपति

३५८. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीर्याधिपति दुगु ...

पूर्ववत् ... चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीमंशाधिपति दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३५९. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथममूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीय ध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीय ध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थ ध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीमंशाधिपति दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

३६०. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् लोकोत्तर मार्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्मृतिप्रस्थान भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सम्यक्प्रधान भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर ऋद्धिपाद भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर इन्द्रिय भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बल भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बोध्यङ्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सत्य भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर समथ भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर धर्म भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्कन्ध (प्यंगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर आयतन (निगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर धातु (निगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर आहार भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्पर्श भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर वेदना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर संज्ञा भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर चेतना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथममूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरचित्त भाविता याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... प्रथम ध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीमंशाधिपति दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

अधिपति क्वचाल ।

प्रथममार्ग क्वचाल ।

## द्वितीयमार्ग

३६१. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् कामावचरभूमिइ आसक्त जुइगु 'कामराग' स्यंकीगु 'व्यापाद'यात सालुका यंकेया नितिं द्वितीयभूमिइ (सकृदागामिस्तरय्) थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धितयत् विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरध्यान वृद्धि याइ, कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... प्रथममार्ग सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगुकथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

द्वितीयमार्ग क्वचाल ।



## तृतीयमार्ग

३६२. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय कामावचरभूमिइ आसक्त जुइगु 'कामराग' स्यंकीगु 'व्यापाद'यात ल्यं, पुल्यं मदयेक प्रहाण यायेया नितिं तृतीयभूमिइ (अनागामिस्तरय्) थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धितयत् विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरध्यान वृद्धि याइ, कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... क्वय्यागु निगूमार्ग सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगुकथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

तृतीयमार्ग क्वचाल ।

## चतुर्थमार्ग

३६३. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? गुगु इलय् रूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'रूपराग', अरूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'अरूपराग', च्वयच्चय् धाइगु 'मान', मन चंचल जुइगु 'औधृत्य', सिइके बहःगुयात मसिइगु (प्यंगू सत्ययात मसिइगु) 'अविद्या'तयत् ल्यं, पुल्यं मदयेक प्रहाण यायेया नितिं चतुर्थभूमिइ (अरहन्त स्तरय्) थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धितयत् विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरध्यान वृद्धि याइ, कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... क्वय्यागु स्वंगू मार्ग सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगुकथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

## अज्ञा-इन्द्रिय

३६४. उगु इलय् क्वय्यागु स्वंगू मार्ग सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगुकथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-

आलोक', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुइगु 'अमोह', परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइखनीगु 'सम्यकदृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागु बांलाक सिइगु (मार्ग ज्ञान)या अङ्ग जुयाच्चंगु धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग'(दु)- उगु इलय् क्वय्यागु स्वंगू मार्ग सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगुकथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; थुपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

चतुर्थमार्ग क्वचाल ।  
लोकोत्तरचित्त क्वचाल ।



## भिनिगू अकुशल चित्त

### लोभमूल प्रथमचित्त

३६५. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? कारण चूलाइगु गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्तगु अकुशल चित्त रूपारम्मणयात जूसां शब्दारम्मणयात जूसां गन्धारम्मणयात जूसां रसारम्मणयात जूसां प्रष्टव्यारम्मणयात जूसां धर्मारम्मणयात जूसां न्ह्यागूसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ । कारण चूलाइगु उगु इलय्

- (१) थिइगु 'स्पर्श', (स्व. § ३६६)
- (२) अनुभव याइगु 'वेदना', (स्व. § ३६७)
- (३) म्हसिकीगु 'संज्ञा', (स्व. § ३६८)
- (४) प्रेरित याइगु 'चेतना', (स्व. § ३६९)
- (५) सिइगु 'चित्त', (स्व. § ३७०)
- (६) चिन्तन याइगु 'वितर्क', (स्व. § ३७१)
- (७) अनुमार्जन याइगु 'विचार', (स्व. § ३७२)
- (८) यइपु ताइगु 'प्रीति', (स्व. § ३७३)
- (९) आनन्द जुइगु 'सुख', (स्व. § ३७४)
- (१०) चित्तया छगू जक आरम्मण दूगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', (स्व. § ३७५)
- (११) आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', (स्व. § ३७६)
- (१२) आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', (स्व. § ३७७)
- (१३) आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', (स्व. § ३७८)
- (१४) आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय', (स्व. § ३७९)
- (१५) आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', (स्व. § ३८०)
- (१६) द्वंगु दृष्टि 'मिथ्यादृष्टि', (स्व. § ३८१)
- (१७) द्वक चिन्तन याइगु 'मिथ्यासंकल्प', (स्व. § ३८२)
- (१८) द्वक उद्योग याइगु 'मिथ्याव्यायाम', (स्व. § ३८३)
- (१९) द्वक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि', (स्व. § ३८४)
- (२०) धिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', (स्व. § ३८५)
- (२१) धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', (स्व. § ३८६)
- (२२) धिसिधाःगु (कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखनां) मछा मजुइगु 'अहिरिकबल', (स्व. § ३८७)
- (२३) धिसिधाःगु (कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखना) मग्गाइगु 'अनोत्तप्पबल', (स्व. § ३८८)
- (२४) ल्वः वनीगु 'लोभ', (स्व. § ३८९)
- (२५) भुले जुइगु 'मोह', (स्व. § ३९०),
- (२६) मुग्ध जुइगु 'अभिध्या', (स्व. § ३९१),
- (२७) द्वक खनीगु 'मिथ्यादृष्टि' (स्व. § ३९२),
- (२८) (कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखना) मछाः मजुइगु 'अहिरिक', (स्व. § ३९३)
- (२९) (कायदुश्चरित्र इत्यादि पापखना) मग्गाइगु 'अनोत्तप्प', (स्व. § ३९४)
- (३०) शान्त जुइगु 'शमथ', (स्व. § ३९५)

(३१) थल्हनीगु 'प्रग्राह', (स्व.९३९६)

(३२) चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' (स्व.९ ३९७) उत्पन्नजुइ । उगु इलय् उर्पिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुर्पिं धर्मत अकुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

३६६. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) – उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

३६७. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु मज्जा तायेबहःगु सुखयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु, सुखअनुभव याइगु वेदना (दु) – उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

३६८. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) – उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

३६९. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगु पहः (दु) – उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

३७०. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगाः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

३७१. कारण चूलाइगु उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने चःतना बिइगु स्वभाव, द्वंक चिन्तन याइगु 'मिथ्यासंकल्प' (दु) - उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

३७२. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु, बारम्बार अनुमार्जन याइगु, लिक्कसं अनुमार्जन याइगु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वथे जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रीतिया स्वभाव

३७३. उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् यइपुताइगु, प्रमुदित जुइगु, तःसकं प्रमुदित जुइगु, यक्व प्रमुदित जुइगु, प्रफुल्लित जुइगु, यक्व प्रफुल्लित जुइगु, आश्वस्त जुइगु, उत्साहित जुइगु, चित्तया यइपु ताइगु (दु) - उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुखया स्वभाव

३७४. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु व सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु व सुख अनुभव याइगु 'वेदना' (दु) - उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

३७५. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्वंकः स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्य-इन्द्रियया स्वभाव

३७६. उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शरूइ कुतः याइगु, अलिच्छं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीब्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जुगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु

अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिडुगु, वीरपिनिगु ज्या 'वीर्य', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', द्रंक कुतः याडुगु 'मिथ्याव्यायाम' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधि-इन्द्रियया स्वभाव

३७७. उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुडुगु, बांलाक स्थिर जुडुगु, घुसे जुया स्थिर जुडुगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हसिगु भाव, शान्त जुडुगु 'समथ', आधिकारिकरूपं स्थिर जुडुगु 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्रंक स्थिर जुडुगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

३७८. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव, आरम्मणय् क्वळुना आरम्मणयात सिडके फुगु स्वभाव, सिडगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिडगु स्वभाव 'मन', सिडगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिडगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिडगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् सिडगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सौमनस्य-इन्द्रियया स्वभाव

३७९. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाडुगु मज्जा ताडुगु, चित्तय् बःकाडुगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुडुगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याडुगु, सुखयात अनुभव याडुगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुडुगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याडुगु सुखवेदना (दु)- उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

३८०. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याडुगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुडुगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुडुके बिडुगु स्वभाव, उत्पन्न जुडुगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याडुगु स्वभाव, दीर्घायु जुडुगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिपत्य दुगु रक्षा याडुगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याडुगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मिथ्यादृष्टिया स्वभाव

३८१. उगु इलय् द्रंक खनीगु 'मिथ्यादृष्टि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु द्रंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्रंगु धारणाय् दुध्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्रंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंकवने मफयेक थाकूका बिइगु) द्रंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक् दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्रंगु धारणा धयागु विचलित जुडुगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाविइसःगु कारण

जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा 'दृष्टिसंयोजन', (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा यायेबहःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् द्वंकः खनीगु 'मिथ्यादृष्टि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मिथ्यासङ्कल्पया स्वभाव

३८२. उगु इलय् द्वंक चिन्तन याइगु 'मिथ्यासङ्कल्प' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, तीव्ररूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने छःतना बिइगु स्वभाव, द्वंक चिन्तन याइगु स्वभाव 'मिथ्यासंकल्प' (दु) - उगु इलय् द्वंक चिन्तन याइगु 'मिथ्यासंकल्प' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मिथ्याव्यायामया स्वभाव

३८३. उगु इलय् द्वंक कृतः याइगु 'मिथ्याव्यायाम' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरूइ कृतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कृतः याइगु, तःनं तः कृतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कृतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखायात सह याइगु, तीव्ररूपं कृतः याइगु, धिसि धाइगु, अकुशल चित्तकमयात धारण याइगु, शिथिल मजूगु कृतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या 'वीर्य', आधिपत्य दुगु कृतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिधाःगु कृतः 'वीर्यबल', द्वंक कृतः याइगु 'मिथ्याव्यायाम' (दु) - उगु इलय् द्वंक कृतः याइगु 'मिथ्याव्यायाम' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मिथ्यासमाधिया स्वभाव

३८४. उगु इलय् द्वंक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्वंक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् द्वंक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्यबलया स्वभाव

३८५. उगु इलय् धिसिधाःगु कृतः 'वीर्यबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरूइ कृतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कृतः याइगु, तःनंतः कृतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कृतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखायात सह याइगु, तीव्ररूपं कृतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मजूगु कृतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या 'वीर्य', आधिपत्य दुगु कृतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिधाःगु कृतः 'वीर्यबल', द्वंक कृतः याइगु 'मिथ्याव्यायाम' (दु) - उगु इलय् धिसिधाःगु कृतः 'वीर्यबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधिबलया स्वभाव

३८६. उगु इलय् धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बालाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्रुक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अहिरिकबलया स्वभाव

३८७. उगु इलय् धिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छाः मजुइगु 'अहिरिकबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभाव धर्म मछ्छालेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना मछ्छाले मसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछ्छाले मसः - उगु इलय् धिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मछ्छाः मजुइगु 'अहिरिकबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अनोत्तप्पबलया स्वभाव

३८८. उगु इलय् धिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मग्याइगु 'अनोत्तप्पबल' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना ग्याये मसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्याये मसः - उगु इलय् धिसिधाःगु कायदुश्चरित्रादि खना मग्याइगु 'अनोत्तप्पबल' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### लोभया स्वभाव

३८९. उगु इलय् ल्वःवनीगु 'लोभ' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वःवनीगु, ल्वःवनीगु आकारप्रकार, ल्वःवंम्हेसिगु भाव, आसक्त जुइगु, आसक्त जुइगु आकारप्रकार, आसक्त जुम्हेसिगु भाव, मुग्ध जुइगु, अकुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु लोभ (दु) - उगु इलय् ल्वःवनीगु 'लोभ' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मोहया स्वभाव

३९०. उगु इलय् भुले जुइगु 'मोह' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइके मसःगु स्वभाव, सहि धर्म अनुकूल जुइक सिइके मसःगु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दाँजे याना) सिइके मसःगु स्वभाव (द्रुक सिइगु स्वभाव), प्रतिवेध याना मसिइगु स्वभाव, अनित्य आदिकथं ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, समताय् तथा भाविता याये मसःगु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक भाविता याइगु) स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मसःगु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमसःगु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका बिइगु स्वभाव, मुख् जुइकीगु स्वभाव, बालाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव 'मोह', तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छचाःखेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव 'अविद्या', (वर्तदुःखय्) दुवे जुइका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-ओघ', (वर्तदुःखय्) स्वाका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-योग', छसिकथं सुला च्वनेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-अनुशय', (क्लेशत) ब्वं ब्वं दना उपद्रव मचे यायेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-परियुष्ठान', (हितसुखय् थ्यकः वने मफयेक पनेसःगु जुया चुकः समानगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्यालङ्गी',



अकुशल धर्मतयगु मूहा जुयाच्चंगु भुले जुइगु मोह 'अकुशलमूल' (दु) - उगु इलय् भुले जुइगु 'मोह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अभिध्याया स्वभाव

३९१. उगु इलय् मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु ल्वःवनीगु, ल्वःवनीगु आकारप्रकार, ल्वःवन्हेसियागु भाव, आसक्त जुइगु, आसक्त जुइगु आकारप्रकार, आसक्त जूम्हेसिगु भाव, मुग्ध जुइगु, अकुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु लोभ (दु) - उगु इलय् मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मिथ्यादृष्टिया स्वभाव

३९२. उगु इलय् द्वंक खनीगु 'मिथ्यादृष्टि' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाया दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाया थ्यंकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यकदृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःख्य चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा 'दृष्टिसंयोजन', (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा यायेबहःगु लंपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् द्वंकः खनीगु 'मिथ्यादृष्टि' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अहिरिकया स्वभाव

३९३. उगु इलय् इकिधिकि मसंक कायदुश्चरित्रादि खना मच्छाः मजुइगु 'अहिरिक' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभाव धर्म मच्छालेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना मच्छालेमसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मच्छालेमसः - उगु इलय् मच्छाः मजुइगु 'अहिरिक' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अनोत्तप्पया स्वभाव

३९४. उगु इलय् इकिधिकि मसंक कायदुश्चरित्रादि खना मग्गाइगु 'अनोत्तप्प' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्रादि खना ग्याये मसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना थारान्हुइ मसः - उगु इलय् मग्गाइगु 'अनोत्तप्प' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### शमथया स्वभाव

३९५. उगु इलय् शान्त जुइगु 'शमथ' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्वंक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् शान्त जुइगु 'शमथ' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रग्राहया स्वभाव

३९६. उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु शुरुइ कुतः याइगु, अल्लिं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय् च्वय् थहाँ वना कुतः याइगु, उद्योग याइगु, दुःखायत सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, शिथिल मज्जूगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तिया भाव, अभिभारयात बांलाक कुबिइगु, वीरपिनिगु ज्या 'वीर्य', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', द्वंक कुतः याइगु 'मिथ्याव्यायाम'(दु) - उगु इलय् थल्हनीगु 'प्रग्राह' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अविक्षेपया स्वभाव

३९७. उगु इलय् चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु गुजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया आरम्मणय् स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय् मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु 'शमथ', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', द्वंक स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि' (दु) - उगु इलय् चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नाम धर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगु स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु (दुर्गति भवय् थ्यनीगु कारण) मार्ग, प्यंगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ, उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

३९८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चिन्तन याइगु 'वितर्क', परामर्श याइगु 'विचार', यइपु ताइगु 'प्रीति', चित्तया छगू जक आरम्मण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय', द्वंगु दृष्टि 'मिथ्यादृष्टि', द्वंकः चिन्तन याइगु 'मिथ्यासंकल्प', द्वंकः उद्योग याइगु 'मिथ्याव्यायाम', द्वंकः स्थिर जुइगु 'मिथ्यासमाधि', धिसिमिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल', धिसिमिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल', (कायदुश्चरित्र इत्यादि पाप खना) धिसिमिसिधाःगु मच्छः मजुइगु स्वभाव 'अहिरिकबल', (कायदुश्चरित्र इत्यादि पाप खना) धिसिमिसिधाःगु मग्याइगु स्वभाव 'अनोत्तप्पबल', ल्वः वनीगु 'लोभ', भुले जुइगु 'मोह', मुग्ध जुइगु 'अभिध्या', द्वंकः खनीगु 'मिथ्यादृष्टि', (कायदुश्चरित्र इत्यादि पाप खना) मच्छः मजुइगु 'अहिरिक', (कायदुश्चरित्र इत्यादि पाप खना) मग्याइगु 'अनोत्तप्प', शान्त जुइगु 'शमथ', कुतः याइगु 'प्रग्राह', मन चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका,

मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल द्वितीयचित्त

३९९. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु अकुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल तृतीयचित्त

४००. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे विप्रयुक्तगु अकुशल चित्त रूपारम्भणयात जूसां शब्दारम्भणयात जूसां गन्धारम्भणयात जूसां रसारम्भणयात जूसां प्रष्टव्यारम्भणयात जूसां धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

Dhamma.Digital

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगु स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, न्यागू अङ्ग दुगु ध्यान, स्वंगू अङ्ग दुगु मार्ग, प्यंगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

## संस्कारस्कन्ध

४०१. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, प्रीति, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, मान धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल चतुर्थचित्त

४०२. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे विप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु अकुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां गुगु न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल पञ्चमचित्त

४०३. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्तगु अकुशल चित्त रूपारम्भणयात जूसां शब्दारम्भणयात जूसां गन्धारम्भणयात जूसां रसारम्भणयात जूसां प्रष्टव्यारम्भणयात जूसां धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यादृष्टि, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, मिथ्यादृष्टि, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशलखः ।

## स्पर्शया स्वभाव

४०४. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगुया भाव (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## वेदनाया स्वभाव

४०५. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु अनुभव याइगु 'वेदना'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु चित्तय् बहःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## उपेक्षाया स्वभाव

४०६. उगु इलय् उपेक्षा धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं

उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु)- उगु इलय् उपेक्षा धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

### उपेक्षा-इन्द्रियया स्वभाव

४०७. उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमजूगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु)-उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

### कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, प्यंगू अङ्ग दुगु मार्ग, प्यंगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु)गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४०८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यादृष्टि, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, मिथ्यादृष्टि, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रगाह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्धखः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

### लोभमूल षष्टमचित्त

४०९. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु अकुशलचित्त रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल सप्तमचित्त

४१०. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसेसहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे विप्रयुक्तगु अकुशल चित्त रूपारम्मणयात जूसां शब्दारम्मणयात जूसां गन्धारम्मणयात जूसां रसारम्मणयात जूसां प्रष्टव्यारम्मणयात जूसां धर्मारम्मणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अकुशल खः ...पूर्ववत् ...।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, स्वंगू अङ्ग दुगु मार्ग, प्यंगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, मान धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अकुशल खः ...पूर्ववत् ... ।

## संस्कारस्कन्ध

४११. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, लोभ, मोह, अभिध्या, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेपदुः उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, मान धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## लोभमूल अष्टमचित्त

४१२. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षावेदनालिसे सहगतगु द्वंगु दृष्टिलिसे विप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु अकुशलचित्त रूपारम्मणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्मणयात जूसां गुगु न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## द्वेषमूल प्रथमचित्त

४१३. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् मन सुख मदइगु 'दौर्मनस्य' सहगतगु आरम्मणलिसे जोरं ठक्कर नइगु 'प्रतिघ' (द्वेष)लिसे सम्प्रयुक्तगु अकुशलचित्त रूपारम्मण जूसां, शब्दारम्मण जूसां, गन्धारम्मण जूसां, रसारम्मण जूसां स्पष्टव्यारम्मण जूसां, धर्मारम्मण जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, दुःख, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, दौर्मनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, द्वेष, मोह, व्यापाद, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उषिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, ईर्ष्या, मात्सर्य, कौकृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

४१४. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श'धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगुया पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

४१५. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मज्जा ताये बहःमजूगुयात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु चित्तय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, चित्तय् बःकाइगु दुःख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगुयात अनुभव याइगु, दुःखात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगु अनुभव याइगु, दुःख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### दुःखया स्वभाव

४१६. उगु इलय् मन आनन्द मजुइगु 'दुःख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, मनय् बःकाइगु दुःख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगुयात अनुभव याइगु, दुःखात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगु अनुभव याइगु, दुःख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् दुःख धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### दौर्मनस्य-इन्द्रियया स्वभाव

४१७. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक दुःख 'दौर्मनस्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् मनय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, मनय् बःकाइगु दुःख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःमजूगुयात अनुभव याइगु, दुःखात अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया

बांलाक संघट्टन जुगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगुयात अनुभव याइगु, दुःख अनुभव याइगु वेदना (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक दुःख 'दौर्मनस्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### द्वेषया स्वभाव

४१८. उगु इलय् स्यंकीगु 'द्वेष' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्यंकीगु 'द्वेष', स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकेसःम्हेसिगु भाव, विपरीत जुइगु, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जुइसःम्हेसिगु भाव, विरोध, प्रतिविरोध, कडाम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु, मनया मयइगु (दु) – उगु इलय् स्यंकीगु 'द्वेष' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### व्यापादया स्वभाव

४१९. उगु इलय् स्यंके मास्तिवइगु 'व्यापाद' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु स्यंकीगु 'द्वेष', स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकेसःम्हेसिगु भाव, विपरीत जुइगु, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जुइसःम्हेसिगु भाव, विरोध, प्रतिविरोध, कडाम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु, मनया मयइगु (दु) – उगु इलय् स्यंके मास्तिवइगु 'व्यापाद' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, ईर्ष्या, मात्सर्य, कौकृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगु स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, स्वंगू अङ्ग दुगु मार्ग, प्यंगू बल, निगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, ईर्ष्या, मात्सर्य, कौकृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अकुशलखः ... पूर्ववत् ...।

### संस्कारस्कन्ध

४२०. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, द्वेष, मोह, व्यापाद, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रगाह, अविक्षेप (दु), उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, औधृत्य, ईर्ष्या, मात्सर्य, कौकृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## द्वेषमूल द्वितीयचित्त

४२१. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् मन सुख मदइगु 'दौर्मनस्य' सहगतगु आरम्मणलिसे जोरं ठक्कर नइगु 'प्रतिघ' (द्वेष) लिसे सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु अकुशलचित्त रूपारम्मण



जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्मण जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## मोहमूल प्रथमचित्त

४२२. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? उगु इलय् उपेक्षासहगतगु संशय जुइगु 'विचिकित्सा' सम्प्रयुक्तगु अकुशलचित्त रूपारम्मणयात जूसां शब्दारम्मण जूसां, गन्धारम्मण जूसां रसारम्मण जूसां प्रष्टव्यारम्मण जूसां धर्मारम्मण जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, वीर्यबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, विचिकित्सा, मोह, अहिरिक, अनोत्तप्प, प्रग्राहउत्पन्न जुइ, उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## स्पर्शया स्वभाव

४२३. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगुया पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

## चित्त एकाग्रताया स्वभाव

४२४. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुइगु (दु) - उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

## विचिकित्साया स्वभाव

४२५. उगु इलय् संशय जुइगु 'विचिकित्सा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् संशय (शङ्का) जुइगु, संशय जुइगु आकारप्रकार, संशय जुइगुया भाव, मसिइगु, स्वभावयात विचाः यातकि (निर्णय याये मफया) थाके जुइका बिइगु स्वभाव, द्वं मद्रं निधिकथं (छुटे याये मफया) कम्प जुइसःगु स्वभाव, निपु लं समानगु स्वभाव, संशय यायेसःगु स्वभाव, एकान्तकथं ग्रहण यायेत असामर्थ्य स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणपाखें लिचिलीगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) छचाःखेरं (आरम्मणपाखें) सरे जुइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया आरम्मणय् ज्ञानद्वारा) दुतिने मफइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया स्तम्भित जुइगु स्वभाव, मनयात कोरे यायेथें जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् संशय जुइगु 'विचिकित्सा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, प्यंगू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, निगू अङ्ग दुगु मार्ग, स्वंगू बल, छगू हेतु, छगू स्पर्श... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार, औधृत्य धयागु)गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४२६. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, वीर्यबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, विचिकित्सा, मोह, अहिरिक, अनोत्तप्प, प्रग्राह (दु); उपिं(धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## मोहमूल द्वितीयचित्त

४२७. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? गुगु इलय् उपेक्षा सहगतगु, औधृत्य सम्प्रयुक्तगु अकुशल चित्त रूपारम्भण जूसां ... पूर्ववत् ... न्त्यागुसां छगू छगुयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय्स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, औधृत्य, मोह, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु)गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

४२८. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु भाव (दु) – उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### औधृत्यया स्वभाव

४२९. उगु इलय् चंचल जुइगु 'औधृत्य' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु चंचल जुइगु, स्थिर मजुइगु, चित्तयात चिल्लाय् मल्लाय् दंका बिइसःगु स्वभाव, चित्तया कम्म जुइगु स्वभाव (दु) – उगु इलय् चंचल जुइगु 'औधृत्य' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु)गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, प्यंगू अङ्ग दुगु ध्यान, स्वंगू अङ्ग दुगु मार्ग, प्यंगू बल, छगू हेतु, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अकुशल खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४३०. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, मिथ्यासंकल्प, मिथ्याव्यायाम, मिथ्यासमाधि, वीर्यबल, समाधिबल, अहिरिकबल, अनोत्तप्पबल, औधृत्य, मोह, अहिरिक, अनोत्तप्प, शमथ, प्रग्राह, अविक्षेप उत्पन्न जुइ; उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, औधृत्य धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अकुशल खः ।



अकुशलचित्त भिनिगू क्वचाल ।  
अकुशलपदभाजनी क्वचाल ।

## अव्याकृत विपाक

### कुशलविपाक पञ्चविज्ञान

#### चक्षुविज्ञान

४३१. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीत कालय्) कामावचर कुशलकर्म यायेधुंकूगुया भाव, बारम्बार यायेधुंकूगुया भावया कारणं, उपेक्षा सहगतगु वर्ण 'रूपारम्भण' हे आरम्भण दुगु (रूपारम्भणयात आरम्भण याना) फल 'विपाक' जुयाच्चंगु खना सिइगु चित्त 'चक्षुविज्ञान' उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', अनुभव याइगु 'वेदना', म्हसिकीगु 'संज्ञा', प्रेरित याइगु 'चेतना', सिइगु 'चित्त', तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता, आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु तटस्थ स्वभाव 'उपेक्षा-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

#### स्पर्शया स्वभाव

४३२. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

#### वेदनाया स्वभाव

४३३. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनायात अनुकूलगु चक्षुविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहः मज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

#### संज्ञाया स्वभाव

४३४. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु चक्षुविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

४३५. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु चक्षुविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगु पहः (दु) – उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

४३६. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वछुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु चक्षुविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### उपेक्षाया स्वभाव

४३७. उगु इलय् उपेक्षा धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) – उगु इलय् उपेक्षा धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

### चित्तया एकाग्रताया स्वभाव

४३८. उगु इलय् चित्तया छ्गू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुइगु (दु) – उगु इलय् चित्तया छ्गू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

४३९. उगु इलय् आधिकारिकरूपं सिइगु 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वछुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु चक्षुविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### उपेक्षा-इन्द्रियया स्वभाव

४४०. उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन

जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) – उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

४४१. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके बिइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिकारिकरूपं रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन; उगु इलय् उपिं(धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्म दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श... पूर्ववत् ... छगू चक्षुविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्म दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४४२. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगु भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु आरक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु); उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्म दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## श्रोतविज्ञान आदि

४४३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीत इलय्) कामावचर कुशलकर्म यायेधुंकूगुया भाव, बारम्बार यायेधुंकूगु भावया कारण, उपेक्षा सहगतगु फल जुयाच्वंगु, शब्दारम्भण हे आरम्भण दुगु (शब्दारम्भणयात आरम्भण याना) श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ ... पूर्ववत् ... उपेक्षासहगतगु गन्धारम्भण हे आरम्भण दुगु घ्राणविज्ञान उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ ... पूर्ववत् ... उपेक्षासहगतगु रसारम्भण हे आरम्भण दुगु जिक्काविज्ञान उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ ... पूर्ववत् ... सुख सहगतगु प्रष्टव्यारम्भण हे आरम्भण दुगु कायविज्ञान उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, सुख, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, सुख-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रियउत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्वंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्म दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शिया स्वभाव

४४४. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

४४५. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनायात अनुकूलगु कायविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा ताइगु, कायय् बःकाइगु सुख, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, मज्जातायेबहःगु अनुभव याइगु सुख वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

४४६. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु कायविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

४४७. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु कायविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगुया पहः (दु) - उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

४४८. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु कायविज्ञानधातु (दु) - उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुखया स्वभाव

४४९. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा ताइगु, कायय् बःकाइगु सुख, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, मज्जातायेबहःगु अनुभव याइगु सुख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

४५०. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुइगु (दु) – उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

४५१. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वछुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु कायविज्ञानधातु (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुख-इन्द्रिययास्वभाव

४५२. उगु इलय् आधिपत्य दुगु आनन्द जुइगु 'सुख-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगुजुयाच्चन ? उगु इलय् कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा ताइगु, कायय् बःकाइगु सुख, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु सुखयात अनुभव याइगु, कायविज्ञानचित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु, सुख अनुभव याइगु वेदना (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु आनन्द जुइगु 'सुख-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

४५३. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके बिइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिपत्य दुगु रक्षा 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु आरक्षा 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उगु इलय् उपिं(धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू कायविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।



### संस्कारस्कन्ध

४५४. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय (दु); उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

कुशलविपाक पञ्चविज्ञान क्वचाल ।

## कुशलविपाक मनोधातु

४५५. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीतकालय्) कामावचर कुशलकर्म याये धुंकूगुया भाव, बारम्बार याये धुंकूगु भावया कारण विपाक जुयाच्चंगु उपेक्षा सहगतगु आरम्मणयात सिइगु मात्र स्वभाव 'मनोधातु' (सम्प्रतिच्छन्न चित्त) रूपारम्मणयात जूसां ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यारम्मणयात जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शिया स्वभाव

४५६. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थिइगु, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

४५७. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् वेदनायात अनुकूलगु मनोधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहः मज्जुगु नं मखुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

४५८. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

४५९. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना'यात अनुकूलगु मनोधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगुया पहः (दु) - उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

४६०. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोधातु (दु) - उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

४६१. उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका विइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका विइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने घतना विइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

४६२. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु, बारम्बार अनुमार्जन याइगु, लिक्कसं अनुमार्जन याइगु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वंथे जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् अनुमार्जनयाइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### उपेक्षाया स्वभाव

४६३. उगु इलय् उपेक्षा धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमजूगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् उपेक्षा धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया एकाग्रता स्वभाव

४६४. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुइगु (दु) - उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

४६५. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वछुना आरम्मणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिकारिकरूपं सिइगु 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु चित्तयात अनुकूलगु मनोधातु (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### उपेक्षा-इन्द्रियया स्वभाव

४६६. उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमजूगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

४६७. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके विइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिभोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिभोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

४६८. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय (दु); उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिभोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

कुशलविपाक मनोधातु क्वचाल ।

## कुशलविपाक सौमनस्यसहगत मनोविज्ञानधातु

४६९. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? उगु इलय् (अतीत इलय्) कामावचर कुशलकर्म यायेधुंकूगु भाव, बारम्बार यायेधुंकूगु भावया कारणं फल विपाक जुयाच्चंगु सौमनस्य सहगतगु विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (सन्तीरणचित्त) रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

४७०. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः(दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

४७१. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु वेदनायात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

४७२. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

४७३. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगुया पहः (दु) - उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

४७४. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणपाखे व्वच्छुना सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, मनहृदय, यच्चूगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्ति स्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइके सःगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु स्पर्श आदियात अनुकूलगु विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (दु) - उगु इलय् सिइगु चित्त धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

४७५. कारण चूलाइगु उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याइगु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याइगु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याइगु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिइगु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिइगु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्त्थोने चतना बिइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् चिन्तन याइगु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

४७६. उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु अनुमार्जन याइगु, बारम्बार परामर्श याइगु, लिक्कसं परामर्श याइगु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तइगु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वंथे जुइगु स्वभाव (दु) - उगु इलय् अनुमार्जन याइगु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### प्रीतिया स्वभाव

४७७. उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् यइपुताइगु, प्रमुदित जुइगु, तःसकं प्रमुदित जुइगु, यक्व प्रमुदित जुइगु, प्रफुल्लित जुइगु, यक्व प्रफुल्लित जुइगु, आश्वस्त जुइगु, उत्साहित जुइगु, चित्तया यइपु ताइगु (दु) - उगु इलय् यइपु ताइगु 'प्रीति' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सुखया स्वभाव

४७८. उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् आनन्द जुइगु 'सुख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

४७९. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगुजुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुइगु (दु) - उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

४८०. उगु इलय् आधिपत्य दुगु 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणपाखे व्वछुना सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, मनहृदय, यचूगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव 'मन', सिइगु धयागु उत्पत्ति स्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिइगु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिइके सःगु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु स्पर्श आदियात अनुकूलगु विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### सौमनस्य-इन्द्रियया स्वभाव

४८१. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन? उगु इलय् चित्तय् बःकाइगु मज्जा ताइगु, चित्तय् बःकाइगु सुख, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगुयात अनुभव याइगु, सुखयात अनुभव याइगु, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःगु अनुभव याइगु सुख वेदना (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु मानसिक सुख 'सौमनस्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

४८२. उगु इलय् आधिपत्य दुगुआरक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके बिइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृतखः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४८३. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, प्रीति, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय (दु); उपिं (धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

कुशलविपाक सौमनस्यसहगत मनोविज्ञानधातु व्वचाल ।

## कुशलविपाक उपेक्षासहगत मनोविज्ञानधातु

४८४. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीतकालय्) कामावचरकुशलकर्म याना सिद्ध जुइधुंकूगु भाव, बारम्बार याना सिद्ध जुइधुंकूगु भावया कारणं उपेक्षासहगतगु विपाक जुयाच्चंगु (आरम्भणयात) विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (सन्तीरणचित्त) रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ।

उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उगु इलय् उषिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

४८५. उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु थिइगु, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः(दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वेदनाया स्वभाव

४८६. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातु (सन्तीरणचित्त) या बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु चित्तय् बहःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### संज्ञाया स्वभाव

४८७. उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु म्हसिकीगु 'संज्ञा'यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु म्हसिकीगु, म्हसिकीगु आकारप्रकार, म्हसिकीगु पहः (दु) - उगु इलय् म्हसिकीगु 'संज्ञा' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चेतनाया स्वभाव

४८८. उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' यात अनुकूलगु मनोविज्ञानधातुया बांलाक थिइगुलिं उत्पन्न जुइगु गुगु प्रेरित याइगु स्वभाव, बांलाक प्रेरित याइगु आकारप्रकार, प्रेरित याइगुया पहः (दु) - उगु इलय् प्रेरित याइगु 'चेतना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया स्वभाव

४८९. उगु इलय् सिइगु 'चित्त' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्भणय् क्वच्छुना आरम्भणयात सिइके फुगु स्वभाव, सिइगु स्वभाव, चित्तनुगः,

यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिङ्गु स्वभाव 'मन', सिङ्गु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिङ्गु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिङ्गु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु स्पर्श आदियात अनुकूलगु विशेषरूपं सिङ्गु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु'(दु) – उगु इलय् सिङ्गु 'चित्त' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वितर्कया स्वभाव

४९०. उगु इलय् चिन्तन याङ्गु 'वितर्क' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु चिन्तन याङ्गु स्वभाव, विशेषरूपं चिन्तन याङ्गु स्वभाव, बांलाक चिन्तन याङ्गु स्वभाव, स्थिरगु चित्तयात आरम्मणपाखे थ्यंका बिङ्गु स्वभाव, विशेषकथं थ्यंका बिङ्गु स्वभाव, चित्तयात आरम्मणपाखे न्ह्योने घतना बिङ्गु स्वभाव (दु) – उगु इलय् चिन्तन याङ्गु 'वितर्क' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### विचारया स्वभाव

४९१. उगु इलय् अनुमार्जन याङ्गु 'विचार' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु परामर्श याङ्गु, बारम्बार परामर्श याङ्गु, लिक्कसं परामर्श याङ्गु, चित्तयात आरम्मणलिसे दिपाः मदयेक स्वापु तङ्गु, चित्तया आरम्मणयात दिपाः मदयेक स्वया च्वंथे जुङ्गु स्वभाव (दु) – उगु इलय् अनुमार्जन याङ्गु 'विचार' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### उपेक्षाया स्वभाव

४९२. उगु इलय् उपेक्षा धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बहःकाङ्गु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमजूगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुङ्गु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याङ्गु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुङ्गु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याङ्गु वेदना (दु) – उगु इलय् उपेक्षा धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### चित्तया एकाग्रता स्वभाव

४९३. उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तया गुगु स्थिर जुङ्गु (दु) – उगु इलय् चित्तया छगू जक आरम्मण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### मन-इन्द्रियया स्वभाव

४९४. उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् गुगु विचित्रगु स्वभाव 'चित्त', आरम्मणय् क्वच्छुना आरम्मणयात सिङ्के फुगु स्वभाव, सिङ्गु स्वभाव, चित्तनुगः, यच्चुसे पिच्चुसे च्वंगु स्वभाव, सिङ्गु स्वभाव 'मन', सिङ्गु धयागु उत्पत्तिस्थान 'मनायतन', आधिकारिकरूपं सिङ्गु 'मन-इन्द्रिय', विशेषरूपं सिङ्गु 'विज्ञान', विशेषरूपं सिङ्गु चित्तपुचः 'विज्ञानस्कन्ध', उगु स्पर्श आदियात अनुकूलगु विशेषरूपं सिङ्गु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।



### उपेक्षा-इन्द्रियया स्वभाव

४९५. उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् चित्तय् बहःकाइगु मज्जा तायेबहःगु नं मखु मज्जा तायेबहःमज्जुगु नं मखुगु गुगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु स्वभाव, चित्तया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु दुःख नं मखु सुख नं मखुगु गुगु अनुभव याइगु वेदना (दु) ) – उगु इलय् उपेक्षा-इन्द्रिय धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### जीवित-इन्द्रियया स्वभाव

४९६. उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन? उगु इलय् नामधर्मयागु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, उत्पत्ति जुइके बिइगु स्वभाव, उत्पन्न जुइगु स्वभाव, उत्पत्ति कारण स्वभाव, पालन याइगु स्वभाव, दीर्घायु जुइगुया कारण स्वभाव 'जीवित', आधिपत्य दुगु रक्षा 'जीवित-इन्द्रिय' (दु) – उगु इलय् आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु 'जीवित- इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन; उगु इलय् उपिं (धर्मत) बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## कोट्टासवार

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

४९७. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय (दु); उपिं(धर्मत) बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत (दु) – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

कुशलविपाक उपेक्षासहगत मनोविज्ञानधातु क्वचाल ।

## च्यागू महाविपाक

४९८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीतकालय्) कामावचर कुशलकर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भाव बारम्बार याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भावया कारणं

- (१) सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...
- (२) सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...
- (३) सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...

(४) सौमनस्य वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...

(५) उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...

(६) उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं सम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...

(७) उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...

(८) उपेक्षा वेदनालिसे सहगतगु ज्ञानं विप्रयुक्तगु, प्रेरणा सहिततगु फल विपाक जुयाच्वंगु विशेषरूपं सिद्धगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगु छगूयात आरम्भण याना उत्पन्न जुयाच्वंगु जुइ; उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... अव्याकृत धर्मतयगु मूहा जुयाच्वंगु ल्वःमवनीगु 'अलोभ' ... पूर्ववत् ... अव्याकृत धर्मतयगु मूहा जुयाच्वंगु मस्यंकीगु 'अद्वेष' ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

च्यागु महाविपाक व्वचाल ।

## रूपावचरविपाक

### प्रथमध्यान

४९९. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् रूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्वंगु ध्यान वृद्धि याइ), कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु रूपावचरकुशलकर्मयात हे याना वये धुंकूगु भाव, बारम्बार याना वयेधुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... चिल्लाय् मदनीगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### द्वितीयध्यानादि

५००. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् रूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (रूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्वंगु ध्यान वृद्धि याइ), चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु द्वितीयध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यान ... पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु रूपावचरकुशलकर्मयात हे याना वये धुंकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुंकूगु भावया कारणं सुखयात नं प्रहाणयाःगुलिं ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु पञ्चमध्यानय् थ्यना च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

रूपावचर विपाकचित्त व्वचाल ।

## अरूपावचरविपाक

### आकाशानन्त्यायतन विपाकचित्त

५०१. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगु कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), फुक्क आकारप्रकारं (कसिण) रूपय् उत्पन्न जुइगु संज्ञा (रूपध्यान, रूपध्यानया आरम्मण) 'रूपसंज्ञातयत्' बांलाक पुला वंगुलिं (वस्तु आरम्मण निथी) लिसे ठक्कर नगुलिं उत्पन्न जूगु संज्ञा 'प्रतिघसंज्ञा'तयगु निरोध जूगुलिं थीथी (आरम्मणय् उत्पन्न जुइगु) संज्ञा 'नानत्तसंज्ञा'तयत् बिचाः मयागुलिं अन्त मदुगु आकाश धयागु (प्रथम अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु अरूपावचर कुशलकर्मयात हे याना वये धुकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुकूगु भावया कारणं फुक्क आकारप्रकारं (कसिण) रूपय् उत्पन्न जूगु संज्ञा (रूपध्यान, रूपध्यानया आरम्मण) यात बांलाक पुलावंगुलिं, (वस्तु आरम्मण निगू लिसे), उत्पन्न जूगु संज्ञा 'प्रतिघसंज्ञा'या निरोध जूगुलिं, थीथी आरम्मणय् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नानात्तसंज्ञा'यात बिचाः मयागुलिं, अन्त मदुगु आकाश धयागु (प्रथम अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... फल 'विपाक' जुयाच्चंगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### विज्ञानन्त्यायतन विपाकचित्त

५०२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया नितिं कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्चंगु ध्यान भाविता याइ), फुक्क आकारप्रकारं आकाशानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुलावना अन्त मदुगु विज्ञान (चित्त) धयागु (द्वितीयअरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'विज्ञानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् थ्यना(चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु अरूपावचर कुशलकर्मयात हे याना वये धुकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुकूगु भावया कारणं फुक्क आकारप्रकारं आकाशानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुलावना अन्त मदुगु विज्ञान (चित्त) धयागु (द्वितीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मणय्) उत्पन्न जूगु संज्ञा 'विज्ञान-न्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु, सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... फल 'विपाक' जुयाच्चंगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) विहार याना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## आकिंचन्यायतन विपाकचित्त

५०३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? उगु इलय् अरूपभूमिइ उत्पन्न जुइया निति कारण जुयाच्वंगु ध्यान भाविता याइ (अरूपभूमिइ थ्यनीगुया कारण जुयाच्वंगु ध्यानयात भाविता याइ), फुक्क आकारप्रकारं विज्ञानन्त्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना विज्ञानयाभतिचा हे ल्यं मदुगु (तृतीयारूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकिंचन्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान प्राप्त याना विहारयाना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु अरूपावचर कुशलकर्मयात हे याना वये धुंकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुंकूगु भावया कारणं फुक्क आकारप्रकारं विज्ञानन्त्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना प्रथम-अरूपविज्ञानया छुं भतिचा जक नं ल्यंमदुधयागु (तृतीय-अरूपध्यानया) आधार (नास्तिभावआरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकिंचन्यायतनसंज्ञा' सहगतगु, सुखयात नं प्रहाणयाःगुलिं ... पूर्ववत् ... फल 'विपाक' जुयाच्वंगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) विहारयाना च्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## नैवसंज्ञानासंज्ञायतन विपाकचित्त

५०४. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् अरूपभूमिइ फुक्कआकारप्रकारं आकिंचन्यायतनध्यानयात बांलाक पुला वंगुलिं स्थूलगु संज्ञाला मदु, तर शूक्ष्मगु संज्ञा मदुगु मखुगु (चतुर्थअरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नैवसंज्ञानासंज्ञायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानयात प्राप्त याना च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु अरूपावचर कुशलकर्मयात हे याना वये धुंकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुंकूगु कारणं फुक्क आकारप्रकारं आकिंचन्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना स्थूलगु संज्ञाला मदु, तर शूक्ष्मगु संज्ञा मदुगु मखूगु (चतुर्थ-अरूपध्यान)या आधारय् (आरम्मणय्) उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नैवसंज्ञानासंज्ञायतनसंज्ञा' सहगतगु, सुखयात नं प्रहाणयाःगुलिं ... पूर्ववत् ... फल 'विपाक' जुयाच्वंगु चतुर्थध्यानय् थ्यना(चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अरूपावचरविपाक क्वचाल ।

## लोकोत्तरविपाक (लोकोत्तर विपाक)

### प्रथममार्ग विपाक

#### शुद्धिकप्रतिपदा

५०५. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि', द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहां वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु (रागादिपाखे शून्य जूगुलिं) शून्यत नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्चंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... सोतापतिमार्गद्वारा सिइके धुंकूगु धर्मयात हे आधिपत्य दुगु कथं सिइगु 'अज्ञा-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५०६. छगुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहां वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तरकुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, (रागादि कारण 'निमित्त', नित्य धका भापिइगु 'नित्यनिमित्त' आदि मद्गुलिं) अनिमित्त नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्चंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्नजुइ ... पूर्ववत् ... अज्ञा-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५०७. छगुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहां वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, (रागादि प्रार्थना मद्गुलिं)

अप्रणिहित नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय्स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अज्ञा-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## द्वितीयध्यानादि

५०८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, (रागादि शून्य जूगुलिं) शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु (रागादि कारण 'निमित्त', नित्य धका भापिइगु 'नित्यनिमित्त' आदि मदुगुलिं) अनिमित्त नां दुगु थ्वला 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु थ्वकुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु (रागादि प्रार्थना मदुगुलिं) अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५०९. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामपाखें अलग जूगुलिं ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना च्वनाच्वनीगु खः, थ्वकुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अनिमित्त नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

शुद्धिक प्रतिपदा क्वचाल ।

## शुद्धिकशून्यत

५१०. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५११. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; उगु इलय् थिइगु स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वयेधुंकूगु भाव, भाविता याना वयेधुंकूगु भावया कारणं कामपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५१२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वयेधुंकूगु भाव, भाविता यानावये धुंकूगु भावया कारणं कामपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५१३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यान ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु ख; थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु थ्व ला 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' ख; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

शुद्धिकशून्यत व्वचाल ।





दुगु शून्यत नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अनिमित्त नां दुगु ... पूर्ववत् ... थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अप्रणिहित नां दुगु ... पूर्ववत् ... थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५१८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामपाखें अलग जूगुलिं ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना च्वनाच्चनीगु खः, थ्वकुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अनिमित्त नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु शून्यत नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

शून्यतप्रतिपदा क्वचाल ।

Dhamma.Digital

## शुद्धिकअप्रणिहित

५१९. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भावितायाना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्चंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५२०. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं

अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५२१. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तर कुशलध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५२२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यान ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

शुद्धिकअप्रणिहित क्वचाल ।

## अप्रणिहितप्रतिपदा

५२३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।



समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामपाखे अलग जूगुलिं ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अप्रणिहित नां दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय्... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय्... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना च्वनाच्वनीगु खः, थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, अप्रणिहित नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अनिमित्त नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, शून्यत नां दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अप्रणिहितप्रतिपदा क्वचाल ।

## नीगू महानय

५२८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरमार्गयात भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्मृतिप्रस्थान भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सम्यक्प्रधान भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर ऋद्धिपाद भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर इन्द्रिय भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बल भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बोध्यङ्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सत्य भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर शमथ भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर धर्म भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्कन्ध (प्यंगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर आयतन (निगू) भाविता याइ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर धातु (निगू) भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर आहार भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्पर्श भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर वेदना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर संज्ञा भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर चेतना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर चित्त भाविता याइ, कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... विक्षिप्त मजुइगु 'अविक्षेप' उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तरकुशल ध्यानयात हे याना वये धुंकूगु भाव, भाविता याना वये धुंकूगु भावया कारण कामगुणपाखे अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु, फल 'विपाक'जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

नीगू महानय क्वचाल ।



५३२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, चिन्तन याइगु 'वितर्क' अनुमार्जन याइगु 'विचार'या शान्त जूगु कारणं ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यान ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यान ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यान ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यान ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, (रागादि शून्य जूगुलिं) शून्यत नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्व कुशल खः .....पूर्ववत्..... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अनिमित्त नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु अप्रणिहित नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

५३३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामपाखें अलग जूगुलिं ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु ... पूर्ववत् ... द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय्... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय्... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु पञ्चमध्यानय् थ्यना च्वनाच्चनीगु खः, थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु, शून्यत नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अनिमित्त नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्व कुशल खः ... पूर्ववत् ... सुखप्रतिपदा क्षिप्रज्ञान दुगु अप्रणिहित नां दुगु छन्द हे प्रमुखता 'छन्दाधिपति' दुगु थ्वला फल 'विपाक' खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

छन्दाधिपतेय्यशुद्धिक प्रतिपदा क्वचाल

## छन्दाधिपतेय्यशुद्धिक शून्यत

५३४. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्वंगु धारणा 'दृष्टि' द्वंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत् प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तर ध्यानयात वृद्धि याइ, कामगुणं अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... शून्यत नां दुगु छन्दाधिपति दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यानयात प्राप्त याना)













## नीगू महानय

### प्रथममार्ग विपाक

५५२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् द्रंगु धारणा 'दृष्टि' द्रंगु धारणा 'दृष्टि'लिसे समान उत्पत्ति दुगु विचिकित्सा इत्यादि अकुशल धर्मतयत्त प्रहाण याना प्रथमभूमिइ थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु, च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुयात विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरमार्गयात भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्मृतिप्रस्थान भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सम्यक्प्रधान भाविता याइ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर ऋद्धिपाद भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर इन्द्रिय भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बल भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर बोध्यङ्ग भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर सत्य भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर शमथ भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर धर्म भाविता याइ ... पूर्ववत् ... (प्यंगू) लोकोत्तर स्कन्ध भाविता याइ ... पूर्ववत् ... (निगू) लोकोत्तर आयतन भाविता याइ... पूर्ववत् ... (निगू) लोकोत्तर धातु भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर आहार भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर स्पर्श भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर वेदना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर संज्ञा भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर चेतना भाविता याइ ... पूर्ववत् ... लोकोत्तर चित्त भाविता याइ, कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु छन्दाधिपति दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तरकुशल ध्यानयात हे याना वयेधुंकूगु भाव, भाविता याना वयेधुंकूगु भावया कारणं कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु, शून्यत नां दुगु ... पूर्ववत् ... अनिमित्त नां दुगु ... पूर्ववत् ... अप्रणिहित नां दुगु छन्दाधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीर्याधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... चित्ताधिपति दुगु ... पूर्ववत् ... वीमंशाधिपति दुगु फल 'विपाक' जुयाच्वंगु प्रथमध्यानय् थ्यना च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

प्रथममार्ग विपाक व्वचाल ।

### द्वितीयादिमार्ग विपाक

५५३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कामावचरभूमिइ आसक्त जुइगु 'कामराग' स्यंकीगु 'व्यापाद'यात सालुका द्वितीयभूमिइ (सकृदागामिस्तरय्) थ्यंकेया नितिं ... पूर्ववत् ... कामावचरभूमिइ आसक्त जुइगु 'कामराग' स्यंकीगु 'व्यापाद'यातबाँकी मल्यंक प्रहाण याना तृतीयभूमिइ थ्यंकेया नितिं ... पूर्ववत् ... रूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'रूपराग', अरूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'अरूपराग', च्वय्च्वय् धाइगु 'मान', मन चंचल जुइगु 'औधृत्य', सिइके बहःगुयात मसिइगु (प्यंगू सत्ययात मसिइगु) 'अविद्या'तयत्त बाँकी मल्यंक प्रहाण यायेया नितिं चतुर्थभूमिइ (अरहन्त स्तरय्) थ्यंकेया नितिं वर्तदुःखं पिहाँ वनेसःगु च्युति प्रतिसन्धितयत्त विनाश याना वनेसःगु लोकोत्तरध्यान वृद्धि याइ, कामगुणपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अज्ञा-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत कुशल खः ।

उगु लोकोत्तरकुशलध्यानयात हे याना वयेधुंकूगु भाव, भाविता याना वयेधुंकूगु भावया कारणं कामपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... दुःखप्रतिपदा मन्द ज्ञानबुद्धि दुगु शून्यत नां दुगु, फल 'विपाक' जुयाच्चंगु प्रथमध्यानय् थ्यना च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अज्ञातावि-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... उर्पिं धर्मत बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - शुर्पिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शयागु स्वभाव

५५४. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### अज्ञातावि-इन्द्रियया स्वभाव

५५५. उगु इलय् आधिपत्य दुगुकथं सिइ धुंकूगु 'अज्ञातावि-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् सिइ धुंकूगु धर्मतय्त गुगु सिइगु, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार, (अनित्य आदियात) परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक (अनित्य आदियात) लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्त्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव, (अनित्य आदियात) प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, (अनित्य आदियात) चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुके सःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्तित याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', प्रज्ञा धयागु आधिकारिकरूपं सिइगु 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', इकिधिकि मसंक सिइगु 'प्रज्ञाबल', (क्लेशयात त्वाःल्हायेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', (थः उत्पन्न जुयाच्चंम्ह पुद्गलयात थछ्वया बिइफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशद 'प्रज्ञाप्राशद', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत, (यइपुताइगुयात उत्पन्न जुइकेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुइगु 'अमोह', (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइखनीगु 'सम्यकदृष्टि', मार्गाङ्ग जुयाच्चंगु मार्गय् दुथ्यागुसहीरूपं सिइगु मार्गज्ञानया अङ्ग जुयाच्चंगु (प्यंगू सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु 'धर्मविचयसम्बोध्यङ्ग'(दु) - उगु इलय् आधिपत्य दुगुकथं सिइ धुंकूगु 'अज्ञातावि-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उर्पिं धर्मत बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (छन्द, अधिमोक्ष, मनसिकार, तत्रमध्यस्तता धयागु) गुगु नामधर्मत दु - शुर्पिं धर्मत अव्याकृत खः ।

द्वितीयादिमार्ग विपाक क्वचाल ।  
लोकोत्तरविपाक क्वचाल ।

## अकुशलविपाक अव्याकृत चित्त

### अकुशलविपाक पञ्चविज्ञान

५५६. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् अकुशलकर्मयात याना वये धुंकूगु भाव बारम्बार याना वये धुंकूगु भावया कारणं फल 'विपाक' जुयाच्चंगु उपेक्षासहगतगु रूपारम्भण हे आरम्भण दुगु चक्षुविज्ञान उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ... पूर्ववत् ... उपेक्षासहगतगु शब्दारम्भण हे आरम्भण दुगु श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ... पूर्ववत् ... उपेक्षासहगतगु गन्धारम्भण हे आरम्भण दुगु घ्राणविज्ञान उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ... पूर्ववत् ... उपेक्षासहगतगु रसारम्भण हे आरम्भण दुगु जिह्वाविज्ञान उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ ... पूर्ववत् ... दुःखसहगतगु स्पष्टव्यारम्भण हे आरम्भण दुगु कायविज्ञान उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ; उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', अनुभव याइगु 'वेदना', म्हसिकीगु 'संज्ञा', प्रेरित याइगु 'चेतना', सिइगु 'चित्त', मज्जा मताइगु 'दुःख', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगुया भाव 'चित्तया एकाग्रता', आधिपत्य दुगु मन 'मन-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु दुःख वेदना 'दुःख-इन्द्रिय', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

#### स्पर्शया स्वभाव

५५७. कारण चूलाइगु उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? कारण चूलाइगु उगु इलय् गुगु थिइगु स्वभाव, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) - उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

#### वेदनाया स्वभाव

५५८. उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् उगु वेदनायात अनुकूलगु कायविज्ञानधातुया बांलाक संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु, कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, कायय् बःकाइगु दुःख, कायविज्ञानया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःमज्जूयात अनुभव याइगु, दुःखात अनुभव याइगु, कायविज्ञानया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःमज्जू अनुभव याइगु, दुःख अनुभव याइगु वेदना (दु) - उगु इलय् अनुभव याइगु 'वेदना' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

#### दुःखया स्वभाव

५५९. उगु इलय् मज्जा मताइगु 'दुःख' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, कायय् बःकाइगु दुःख, कायविज्ञानया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमज्जूयात अनुभव याइगु, दुःखात अनुभव याइगु कायविज्ञानया संघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःमज्जू अनुभव याइगु, दुःख अनुभव याइगु वेदना दु - उगु इलय् मज्जा मताइगु 'दुःख' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... ।

**दुःख-इन्द्रियया स्वभाव**

५६०. उगु इलय् आधिपत्य दुगु दुःख वेदना 'दुःख-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय् कायय् बःकाइगु गुगु मज्जा मताइगु, कायय् बःकाइगु दुःख, कायविज्ञानयासंघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा तायेबहःमजूगुयात अनुभव याइगु, दुःखयात अनुभव याइगु, कायविज्ञानयासंघट्टन जूगुलिं उत्पन्न जुइगु मज्जा ताये बहःमजूगु अनुभव याइगु दुःख अनुभव याइगु वेदना दु - उगु इलय् आधिपत्य दुगु दुःख वेदना 'दुःख-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

**कोट्टासवार**

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू कायविज्ञानधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ...।

**संस्कारस्कन्ध**

५६१. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् थिइगु 'स्पर्श', प्रेरित याइगु 'चेतना', चित्तया छगू जक आरम्भण दुगुयाभाव 'चित्तयाएकाग्रता', आधिपत्य दुगु रक्षा याइगु स्वभाव 'जीवित-इन्द्रिय' दु; उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अकुशलविपाक पञ्चविज्ञान क्वचाल ।

## अकुशलविपाक मनोधातु

५६२. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् (अतीतकालय्) कामावचरअकुशलकर्म याना वये धुंकूगुया भाव, बारम्बार याना वये धुंकूगु भावया कारणं उपेक्षा सहगतगु, विपाक जुयाच्चंगु आरम्मणयात सिङ्गु मात्र स्वभाव मनोधातु (सम्प्रतिच्छन्न चित्त) रूपारम्मणयात जूसां ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यारम्मणयात जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु, थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगूस्पर्श... पूर्ववत् ... छगू मनोधातु, छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु, थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

५६३. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय दु; उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध बाहेक ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अकुशलविपाक मनोधातु वचाल ।

Dhamma.Digital

## अकुशलविपाक मनोविज्ञानधातु

५६४. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? उगु (अतीत) इलय् कामावचर अकुशलकर्म याना वये धुंकूगु भाव, बारम्बार याना वये धुंकूगु भावया कारणं उपेक्षा सहगतगु, फल 'विपाक' जुयाच्चंगु विशेषरूपं सिङ्गु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (सन्तीरणचित्त) रूपारम्मणयात जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्मणयात जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइ, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोविज्ञानधातु (सन्तीरणचित्त), छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।



**संस्कारस्कन्ध**

५६५. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध बाहेक ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अकुशलविपाक मनोविज्ञानधातु क्वचाल ।

विपाक अव्याकृत क्वचाल ।

**अहेतुकक्रिया अव्याकृत****क्रियामनोधातु**

५६६. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखु (कुशल, अकुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु उपेक्षासहगतगु, रूपारम्भणयात जूसां ... पूर्ववत् ... प्रष्टव्यारम्भणयात जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना, याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु मनोधातु (पञ्चद्वारावर्जनचित्त) उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु, कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृतखः ... पूर्ववत् ... ।

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, स्वंगू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोधातु (पञ्चद्वारावर्जनचित्त), छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

**संस्कारस्कन्ध**

५६७. उगु इलय् छु गुगुधर्म संस्कारस्कन्ध खः ? स्पर्श, चेतना, वितर्क, विचार, चित्तया एकाग्रता, जीवित-इन्द्रिय दु; उपिं बाहेक उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु - उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

क्रियामनोधातु क्वचाल ।

## सौमनस्यसहगत क्रियामनोविज्ञानधातु

५६८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय कुशल नं मखु अकुशल नं मखु (कुशल, अकुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु सौमनस्य सहगतगु रूपारम्भण जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भण जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण यानाविशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (हसितुत्पादचित्त) उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, वितर्क, विचार, प्रीति, सुख, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, सौमनस्य-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उषिं धर्मत बाहेक उगु इलय मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु ) गुगु नामधर्मत (दु) – थुषिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### स्पर्शया स्वभाव

५६९. उगु इलय थिइगु 'स्पर्श' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय गुगु थिइगु, थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु आकारप्रकार, बांलाक थिइगु पहः (दु) – उगु इलय थिइगु 'स्पर्श' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### एकाग्रताया स्वभाव

५७०. उगु इलय चित्तया छगू जक आरम्भण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय चित्तया आरम्भण्य स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' (दु) – उगु इलय चित्तया छगू जक आरम्भण दुगुया भाव 'एकाग्रता' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### वीर्य-इन्द्रियया स्वभाव

५७१. उगु इलय आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय चित्तय बःकाइगु गुगु शुरूइ कुतः याइगु, अलिच्छं पिहाँ वनीगुकथं कुतः याइगु, तःनं तः कुतः याइगु, च्वय च्वय थहाँ वना कुतः याइगु, उच्चोग याइगु, दुःखयात सह याइगु, तीव्ररूपं कुतः याइगु, धिसि धाइगु, धारण याइगु, सिधिल मजगु कुतः दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु इच्छा दुम्ह व्यक्तिया भाव, दिका मतगु अभिभार दुम्ह व्यक्तियाभाव, अभिभारयात बांलाक कुविइगु, वीरपिनिगु ज्या, आधिपत्य दुगुकुतः 'वीर्य-इन्द्रिय', धिसिधाःगु कुतः 'वीर्यबल' (दु) – उगु इलय आधिपत्य दुगु कुतः 'वीर्य-इन्द्रिय' धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### समाधि-इन्द्रियया स्वभाव

५७२. उगु इलय आधिपत्य दुगुस्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? उगु इलय चित्तया आरम्भण्य स्थिर जुइगु, बांलाक स्थिर जुइगु, घुसे जुया स्थिर जुइगु, चिला मवनीगु, चिल्लाय मदनीगु, चिला मवंगु चित्त दुम्हेसिगु भाव, शान्त जुइगु, आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय', धिसिधाःगु स्थिरता 'समाधिबल' (दु) – उगु इलय आधिपत्य दुगु स्थिरता 'समाधि-इन्द्रिय' धयागु

थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ... पूर्ववत् ... उपिं बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोविज्ञानधातु (हसितुत्पादचित्त), छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

५७३. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, विर्तक, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय व जीवित-इन्द्रिय दु; उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध बाहेक ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – उगु इलय् संस्कारस्कन्ध धयागु थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ..... पूर्ववत् ..... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

सौमनस्यसहगत क्रियामनोविज्ञानधातु क्वचाल ।

## उपेक्षासहगत क्रियामनोविज्ञानधातु

५७४. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखु (कुशल, अकुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु उपेक्षा सहगतगु रूपारम्भण जूसां ... पूर्ववत् ... धर्मारम्भण जूसां न्ह्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना विशेषरूपं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' (मनोद्वारावर्जनचित्त) उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, विर्तक, विचार, उपेक्षा, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय, मन-इन्द्रिय, उपेक्षा-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

उगु इलय् प्यंगू स्कन्ध, निगू आयतन, निगू धातु, स्वंगू आहार, न्यागू इन्द्रिय, छगू स्पर्श ... पूर्ववत् ... छगू मनोविज्ञानधातु (मनोद्वारावर्जनचित्त), छगू धर्मायतन, छगू धर्मधातु उत्पन्न जुइ; उपिं धर्मत बाहेक उगु इलय् मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... ।

### संस्कारस्कन्ध

५७५. उगु इलय् छु गुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ? उगु इलय् स्पर्श, चेतना, विर्तक, विचार, चित्तया एकाग्रता, वीर्य-इन्द्रिय, समाधि-इन्द्रिय व जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु इलय् वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्धयात ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु नं जुयाच्चंगु कारण बःकया उत्पन्न जुइगु (अधिमोक्ष, मनसिकार धयागु) गुगु नामधर्मत दु – उगु इलय् थुगु धर्म संस्कारस्कन्ध खः ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

क्रिया मनोविज्ञानधातु (मनोद्वारावर्जनचित्त) क्वचाल ।  
अहेतुक क्रिया अव्याकृतचित्त क्वचाल ।

## सहेतुककामावचर क्रिया

५७६. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखु (कुशल, अकुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु -

- (१) सौमनस्यसहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...
- (२) सौमनस्यसहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...
- (३) सौमनस्यसहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...
- (४) सौमनस्यसहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...
- (५) उपेक्षासहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...
- (६) उपेक्षासहगत ज्ञानसम्प्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु ... पूर्ववत् ...
- (७) उपेक्षासहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ...
- (८) उपेक्षासहगत ज्ञानविप्रयुक्तगु प्रेरणा सहितगु रूपारम्भण जूसां ... पूर्ववत् ...

धर्मारम्भण जूसां न्त्यागुसां छगू छगूयात आरम्भण याना विशेषरूपं सिद्धगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु' उत्पन्न जुयाच्चंगु जुइ, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ... पूर्ववत् ... अव्याकृत धर्मयागु मूहा ल्वःमवनीगु 'अलोभ अव्याकृतमूल' ... पूर्ववत् ... अव्याकृतधर्मयागु मूहा मस्यंकीगु 'अद्वेष अव्याकृतमूल' ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

सहेतुक कामावचर क्रिया क्वचाल ।

## रूपावचरक्रिया

५७७. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखु (कुशल, अकुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारणमात्र (दृष्टधर्म सुख विहार) जुयाच्चंगु रूपावचरध्यानयात भाविता याइ, कामपाखें अलग जुया हे ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु प्रथमध्यानय् थ्यना (प्रथमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## द्वितीयध्यानादि

५७८. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (अकुशल, कुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारण मात्र जुयाच्चंगु, रूपावचरध्यान भाविता याइ, वितर्क विचारया शान्त जूगुलिं ... पूर्ववत् ... पृथ्वीकसिण हे आरम्भण दुगु द्वितीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... तृतीयध्यानय् ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् ... पूर्ववत् ... प्रथमध्यानय् ... पूर्ववत् ... पञ्चमध्यानय् थ्यना (पञ्चमध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्वनीगु खः; उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

रूपावचरक्रिया क्वचाल ।

## अरूपावचरक्रिया

### आकाशानन्त्यायतनध्यान

५७९. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (अकुशल, कुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारण मात्र जुयाच्चंगु, अरूपावचरध्यानयात भाविता याइ, फुक्क आकारप्रकारं वर्ण कसिणमण्डलय् उत्पन्न जूगु संज्ञा (रूपध्यान, रूपध्यानया आरम्मण) 'रूपसंज्ञातयत्' बांलाक पुला वंगुलिं (वस्तु आरम्मण निथीलसे) ठक्कर नगुलिं उत्पन्न जुइगु संज्ञा 'प्रतिघसंज्ञा'तयगु निरोध जूगुलिं थीथी (आरम्मणय् उत्पन्न जुइगु) संज्ञा 'नान्तसंज्ञा'तयत् बिचाः मयागुलिं अन्त मदुगु आकाश धयागु (प्रथम अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकाशानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ...पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् थ्यना(चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्शउत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### विज्ञानन्त्यायतनध्यान

५८०. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (अकुशल, कुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारण मात्र जुयाच्चंगु, अरूपावचरध्यानयात भाविता याइ, फुक्क आकारप्रकारं आकाशानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुलावना अन्त मदुगु विज्ञान (चित्त) धयागु (द्वितीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'विज्ञानन्त्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ...पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### आकिंचन्यायतनध्यान

५८१. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (अकुशल, कुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारण मात्र जुयाच्चंगु, अरूपावचरध्यानयात भाविता याइ, फुक्क आकारप्रकारं विज्ञानानन्त्यायतन ध्यानयात बांलाक पुलावना विज्ञानया भतिचा हे ल्यं मदु धयागु (तृतीय अरूपध्यानया) आधार (आरम्मण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'आकिंचन्यायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत् ... चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ ...पूर्ववत्... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## नैवसंज्ञानासंज्ञायतनध्यान

५८२. गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? गुगु इलय् कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (अकुशल, कुशल) कर्मया फल 'विपाक' नं मखुगु याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगुया कारण मात्र जुयाच्चंगु, अरूपावचरध्यानयात भाविता याइ, फुक्क आकारप्रकारं आकिंचन्यायतनध्यानयात बांलाक पुलावना स्थूलगु संज्ञा धाःसा मद्दु, तर शूक्ष्मगु संज्ञा मद्दुगु मखुगु (चतुर्थ अरूपध्यानया) आधार (आरम्भण)य् उत्पन्न जूगु संज्ञा 'नैवसंज्ञानासंज्ञायतनसंज्ञा' सहगतगु सुखयात नं प्रहाण याःगुलिं ... पूर्ववत्... तटस्थ जुइगु 'उपेक्षा' सहगतगु चतुर्थध्यानय् थ्यना (चतुर्थध्यान प्राप्त याना) च्वनाच्चनीगु खः, उगु इलय् स्पर्श उत्पन्न जुइ ... पूर्ववत् ... अविक्षेप उत्पन्न जुइ... पूर्ववत्... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः... पूर्ववत् ... अव्याकृत धर्मयागु मूहा ल्वःमवनीगु 'अलोभ अव्याकृतमूल' ... पूर्ववत् ... अव्याकृतधर्मयागु मूहा मस्यंकीगु 'अद्वेष अव्याकृतमूल' ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

अरूपावचरक्रियाचित्त व्वचाल ।  
क्रिया अव्याकृत व्वचाल ।  
चित्तोत्पादकाण्ड व्वचाल ।



## रूपकाण्ड

### उद्देश 'संक्षिप्त'

५८३. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? कामावचर रूपावचर अरूपावचर अपरियापन्न जुयाच्चंगु कुशल अकुशल धर्मतय्गु विपाक जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध संज्ञास्कन्ध संस्कारस्कन्ध विज्ञानस्कन्ध, कुशल नं मखुगु, अकुशल नं मखुगु, (कुशल, अकुशल) कर्मया फल नं मखुगु क्रिया, फुक्क रूपं नं, असंस्कृत धातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

### मातृका 'धलः'

५८४. उगु खँय् फुक्क रूप धयागु छु खः ? प्यंगू तःसकं प्रकटगु 'महाभूत', प्यंगू महाभूततयत् वःकया उत्पन्न जुइगु 'उपादा' रूपं नं (दु) – थुपिं महाभूत व उपादारूपयात फुक्क रूप धका धाइ ।

### एकक 'छथीपुचः'

फुक्क रूप

मूल कारण हेतु मखु,

मूल कारण हेतु मदु 'अहेतुक',

मूल कारण हेतु लिसे विप्रयुक्त 'हेतुविप्रयुक्त',

(कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु) कारणधर्म नापं उत्पन्न जू 'सप्रत्यय',

(कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारणधर्मत) मुना मर्मतसम्भार यायेबहःजू 'संस्कृत',

विरोधी जुयाच्चंगु कारणं बदले जु 'रूप',

उत्पत्ति विनाश जुइगु लोकय् दुथ्या 'लौकिक',

आस्रवतय्गु आरम्मण 'सास्रव',

संयोजनतय्गु आरम्मण 'संयोजनिय',

ग्रन्थतय्गु आरम्मण 'ग्रन्थनिय',

ओघतय्गु आरम्मण 'ओघनिय',

योगतय्गु आरम्मण 'योगनिय',

नीवरणतय्गु आरम्मण 'नीवरणिय',

परामर्शतय्गु आरम्मण 'परामष्ट',

उपादानतय्गु आरम्मण 'उपादानिय',

क्लेशतय्गु आरम्मण 'संक्लेशिक',

कुशल अकुशलाया भावकथं कने बहःमजू 'अव्याकृत',

आरम्मण यायेगु मदु 'अनारम्मण',

चित्तय् सम्प्रयुक्त मजू 'अचैतसिक',

चित्तलिसे विप्रयुक्त 'चित्तविप्रयुक्त',

विपाक नं मखु, विपाकयात उत्पन्न जुइका बिइगु स्वभाव दुगु नं मखु 'नैवविपाक न विपाकधर्मधर्म',

दाह जुइका बिइगु शास्ति याना बिइगु क्लेशतयूसं दाह जुइका च्वनेम्वाः सास्ति याका च्वनेम्वाः तर दाह जुइका बिइगु सास्ति याना बिइगु क्लेशत दयेकेत जक योग्य जू 'असंक्लिष्ट संक्लेशिक',

चिन्तन याइगु 'वितर्क' व अनुमार्जन याइगु 'विचार' नापं नं उत्पन्न जुइ मखुगु 'न सवितर्क सविचार',

वितर्क मदु विचार मात्र दुगु नं मखु 'न अवितर्क विचारमात्र',

वितर्क नं मदु विचार नं मदु 'अवितर्क अविचार',

यइपु ताइगु 'प्रीति' सहगत मखु,

सुखलिसे सहगत नं मखु,

उपेक्षालिसे सहगत नं मखु,

दर्शनद्वारा प्रहातव्य नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य नं मखु,

दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु,

प्रतिसन्धिपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखु निर्वाणपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखु "नैव आचयगामि न अपचयगामि,

शैक्ष पुद्गल न्हेम्हिसिगु सम्पत्ति नं मखु अरहन्त पुद्गलयागु सम्पत्ति नं मखु 'नैव शैक्ष नाशैक्ष', कमगु आनुभव दु 'परित्र',

कामभूमिइ अवचरण जू 'कामावचर',

रूपभूमिइ अवचरण मजू ,

अरूपभूमिइ अवचरण मजू ,

वर्तदुःख्य दुध्या 'परियापन्न',

वर्तदुःख्य दुमथ्यागु मखु,

च्युतिया अनन्तरय् थः उत्पत्तिया अनन्तरय् फल बिइगु क्वातुसे मच्चं 'अनियत',

वर्तदुःखं पिहाँ वनेगुया कारण मखु 'अनैर्यानिक'

उत्पन्न जुयाच्चंगु रूपयात खुगू विज्ञानद्वारा सिइकेबहःजू 'विज्ञान विज्ञेय'

नित्य मजू 'अनित्य',

जरा अभिभूत याका च्वनेमाः 'जराभिभूत' । थुकथं छथीकथं रूपसंग्रह यायेमा : ।

एकक क्वचाल ।



## द्विक 'निथीपुचः'

### प्रकीर्णकद्विक

#### निथीकथं रूपसंग्रह -

- (१) बःकया उत्पन्न जुइगु रूप 'उपादा रूप' दु, (५९५-६४५)  
 (२) उपादा मखुगु रूप दु । (६४६-६५१)

(१) आरम्मण यायेगुकथं तृष्णादृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म फलया रूप्य् आसक्त जुइबहःगु रूप 'उपादिन्नरूप' दु, (६५२)

(२) आरम्मण यायेगुकथं तृष्णादृष्टिं प्यपुनेयःगु कर्म (फलविपाकरूप्य्) आसक्त जुइबहः मज्जूगु रूप 'अनुपादिन्नरूप' दु । (६५३)

(१) आरम्मण यायेगुकथं तृष्णादृष्टिं प्येपुनेयःगु कर्म (फल विपाकया रूप्य्) आसक्त जुइबहःगु नं जुया तःसकं आसक्त जुइसःगु 'उपादान' धर्मतयगु आरम्मण नं जुयाच्चंगु रूप 'उपादिन्नुपादानियरूप' दु, (६५४)

(२) आरम्मण यायेगुकथं तृष्णादृष्टिं प्येपुनेयःगु कर्म (फल विपाकया रूप्य्) आसक्त जुइबहः मज्जूया तःसकं आसक्त जुइसःगु 'उपादान' धर्मतयगु आरम्मण धाःसा जुयाच्चंगु रूप 'अनुपादिन्नुपादानियरूप' दु । (६५५)

(१) स्वयेगुनापं उत्पन्न जुइगु रूप 'सनिदर्शन रूप' दु, (६५६)

(२) स्वयेगुनापं उत्पन्न जुइ मखुगु रूप 'अनिदर्शन रूप' दु । (६५७)

(१) थियेगुनापं उत्पन्न जुइगु रूप 'सप्रतिघ रूप' दु, (६५८)

(२) थियेगुनापं उत्पन्न जुइ मखुगु रूप 'अप्रतिघ रूप' दु । (६५९)

(१) (सम्बन्धित ज्याय्) आधिपत्य दुगु रूप 'इन्द्रियरूप' दु, (६६०)

(२) इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (६६१)

(१) महान् प्रकटगु रूप 'महाभूत रूप' दु, (६६२)

(२) महाभूत मखुगु रूप दु । (६६३)

(१) थःगु इच्छाछन्दयात सिइगुया कारण पहःचहः जुयाच्चंगु रूप 'विज्ञप्तिरूप' दु, (६६४)

(२) विज्ञप्ति मखुगु रूप दु । (६६५)

(१) चित्त हे उत्पतिकारण दुगु रूप 'चित्तसमुत्स्थानरूप' दु, (६६६)

(२) चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप दु । (६६७)

- (१) चित्तलिसे उत्पन्न जुड़गु रूप 'चित्तसहभु रूप' दु, (६६८)  
 (२) चित्तसहभु मखुगु रूप दु । (६६९)
- (१) चित्तपाखे लिना वनीगु रूप 'चित्तानुपरिवर्त रूप' दु, (६७०)  
 (२) चित्तानुपरिवर्त मखुगु रूप दु । (६७१)
- (१) अध्यात्म सन्तानय् उत्पन्न जुड़गु रूप 'आध्यात्मिक रूप' दु, (६७२)  
 (२) बाह्य सन्तानय् उत्पन्न जुड़गु रूप 'बाहिरिक रूप' दु । (६७३)
- (१) स्थूलगु रूप 'औलारिक रूप' दु, (६७४)  
 (२) शूक्ष्मगु रूप 'शूक्ष्मरूप' दु । (६७५)
- (१) तापाःगु (सिद्धके थाकूगु) रूप 'दूरे रूप' दु, (६७६)  
 (२) सःतिगु (सिद्धके अपुगु) रूप 'सन्तिके रूप' दु । (६७७)

### वस्तुद्विक

- (१) चक्षुविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया वस्तु (आधार) रूप 'चक्षुसंस्पर्शया वस्तु' दु, (६७८)  
 (२) चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप दु । (६७९)
- (१) चक्षुविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुड़गु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानचित्तया वस्तु रूप 'चक्षुविज्ञानया वस्तु' दु, (६८०)  
 (२) चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप दु । (६८१)
- (१) श्रोतविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिह्वाविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया वस्तु रूप 'कायसंस्पर्शया वस्तु' दु । (६८२)  
 (२) कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप दु । (६८३)
- (१) कायविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुड़गु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया वस्तु रूप 'कायविज्ञानया वस्तु' दु, (६८४)  
 (२) कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप दु । (६८५)

### आरम्भणद्विक

- (१) चक्षुविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया आरम्भण जुयाच्चंगु रूप 'चक्षुसंस्पर्शया आरम्भण' दु, (६८६)  
 (२) चक्षुसंस्पर्शया आरम्भण मखुगु रूप' दु । (६८७)

(१) चक्षुर्विज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... चक्षुर्विज्ञानया आरम्मण जुयाच्चंगु रूप 'चक्षुर्विज्ञानया आरम्मण' दु, (६८८)

(२) चक्षुर्विज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप दु । (६८९)

(१) श्रोतविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिक्काविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया आरम्मण जुयाच्चंगु रूप 'कायसंस्पर्शया आरम्मण' दु, (६९०)

(२) कायविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप दु । (६९१)

(१) कायविज्ञानलिसे मिले जूगु स्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया आरम्मण जुयाच्चंगु रूप दु, (६९२)

(२) कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप दु । (६९३)

### आयतनद्विक

(१) चक्षुर्विज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान चक्षुप्रसाद रूप 'चक्षु-आयतन' दु, (६९४)

(२) चक्षु-आयतन मखुगु रूप दु । (६९५)

(१-२) श्रोतविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान स्रोतप्रसाद रूप 'श्रोत-आयतन' .... पूर्ववत् .... दु ।

(१-२) घ्राणविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान घ्राणप्रसाद रूप 'घ्राण-आयतन' .... पूर्ववत् .... दु ।

(१-२) जिक्काविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान जिक्काप्रसाद रूप 'जिक्का-आयतन' .... पूर्ववत् .... दु ।

(१) कायविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान कायप्रसाद रूप 'काय-आयतन' दु, (६९६)

(२) काय-आयतन मखुगु रूप दु । (६९७)

(१) चक्षुर्विज्ञानचित्त उत्पत्तिकारण वर्ण रूप 'रूप-आयतन' दु, (६९८)

(२) रूप-आयतन मखुगु रूप दु । (६९९)

(१) श्रोतविज्ञानचित्त उत्पत्तिकारण शब्द रूप 'शब्द-आयतन' ... पूर्ववत् ... घ्राणविज्ञानचित्त उत्पत्तिकारण गन्ध रूप 'गन्ध-आयतन' ... पूर्ववत् ... जिक्काविज्ञानचित्त उत्पत्तिकारण रस रूप 'रस-आयतन' ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानचित्त उत्पत्तिकारण स्पष्टव्य रूप 'स्पष्टव्य-आयतन' दु, (७००)

(२) स्पष्टव्य आयतन मखुगु रूप दु । (७०१)

### धातुद्विक

(१) खनीगु स्वभाव रूप 'चक्षुधातु' दु, (७०२)

(२) चक्षुधातु मखुगु रूप दु । (७०३)

(१) ताइगु स्वभाव रूप 'श्रोतधातु' दु... पूर्ववत् ... नंतुनीगु स्वभाव रूप 'घ्राणधातु' ... पूर्ववत् ... सवाः काइगु स्वभाव रूप 'जिक्काधातु' ... पूर्ववत् ... थिइगु स्वभाव रूप 'कायधातु' दु । (७०४)

(२) कायधातु मखुगु रूप दु । (७०५)

(१) वर्ण स्वभाव रूप 'रूपधातु' दु, (७०६)

(२) रूपधातु मखुगु रूप दु । (७०७)

(१) शब्द स्वभाव रूप 'शब्दधातु' ... पूर्ववत् ... गन्ध स्वभावरूप 'गन्धधातु' ... पूर्ववत् ... सवाः स्वभावरूप 'रसधातु' ... पूर्ववत् ... प्रष्टव्य स्वभाव रूप 'स्पष्टव्यधातु' दु, (७०८)

(२) स्पष्टव्यधातु मखुगु रूप दु । (७०९)

### इन्द्रियद्विक

(१) खनीगुलिइ आधिपत्य दुगु चक्षुप्रसाद रूप 'चक्षु-इन्द्रिय' दु, (७१०)

(२) चक्षु-इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (७११)

(१) ताइगुलिइ आधिपत्य दुगु श्रोतप्रसाद रूप 'श्रोत-इन्द्रिय' ... पूर्ववत् ... नंतुनीगुलिइ आधिपत्य दुगुघ्राणप्रसाद रूप 'घ्राण-इन्द्रिय' ... पूर्ववत् ... सवाःकायेगुलिइ आधिपत्य दुगु जिक्हाप्रसाद रूप 'जिक्हा-इन्द्रिय' ... पूर्ववत् ... थिइगुलिइ आधिपत्य दुगु कायप्रसाद रूप 'काय-इन्द्रिय' दु, (७१२)

(२) काय-इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (७१३)

(१) मिसा जुइगुया कारण्य आधिपत्य दुगु रूप 'स्त्री-इन्द्रिय' दु (७१४)

(२) स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (७१५)

(१) मिजं जुइगुया कारण्य आधिपत्य दुगु रूप 'पुरुष-इन्द्रिय' दु, (७१६)

(२) पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (७१७)

(१) आधिपत्य दुगु पालन याइगु रूप 'जीवित-इन्द्रिय' दु, (७१८)

(२) जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप दु । (७१९)

### शूक्ष्म रूप

(१) (थःगु इच्छाछन्दयात) शरीरयागु पहःचहःद्वारा सिइके बिइगु रूप 'कायविज्ञप्ति' दु, (७२०)

(२) कायविज्ञप्ति मखुगु रूप दु । (७२१)

(१) (थःगु इच्छाछन्दयात) खँ ल्हायेगुद्वारा सिइके बिइगु रूप 'वचीविज्ञप्ति' दु, (७२२)

(२) वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप दु । (७२३)

(१) ध्वः किबहः मजुगु (ध्वः किया सिइ दइ मखुगु खालि थाय्) स्वभाव रूप 'आकाश धातु' दु, (७२४)

(२) आकाश धातु मखुगु रूप दु । (७२५)

- (१) धी चिंकीगु स्वभाव रूप 'आपो धातु' दु, (७२६)  
 (२) आपो धातु मखुगु रूप दु । (७२७)
- (१) (निष्पन्न) रूपया हलुका जुइगु रूप 'रूपया लघुता' दु, (७२८)  
 (२) रूपया लघुता मखुगु रूप दु । (७२९)
- (१) (निष्पन्न) रूपया नाइसे च्वनीगु रूप 'रूपया मृदुता' दु, (७३०)  
 (२) रूपया मृदुता मखुगु रूप दु । (७३१)
- (१) (निष्पन्न) रूपया ज्याय् अनुकूल जुइगुरूप 'रूपया कर्मण्यता' दु, (७३२)  
 (२) रूपया कर्मण्यता मखुगु रूप दु । (७३३)
- (१) निष्पन्न रूपया शुरूइ उत्पन्न जुइगु रूप 'रूपया उपचय' दु, (७३४)  
 (२) रूपया उपचयमखुगु रूप दु । (७३५)
- (१) निष्पन्न रूपया वृद्धि जुयावं च्वनीगु कम रूप 'रूपया सन्तति' दु, (७३६)  
 (२) रूपया सन्ततिमखुगु रूप दु । (७३७)
- (१) निष्पन्न रूपया जीर्ण जुइगु धयागु रूप 'रूपया जरता' दु, (७३८)  
 (२) रूपया जरता मखुगु रूप दु । (७३९)
- (१) निष्पन्न रूपया नित्य मजू धयागु रूप 'रूपया अनित्यता' दु, (७४०)  
 (२) निष्पन्न रूपया अनित्यता मखुगु रूप दु । (७४१)
- (१) प्यय् प्यय् यायेबहःगु आहार रूप 'कबलीकार आहार' दु, (७४२)  
 (२) प्यय् प्यय् यायेबहःगु आहार मखुगु रूप दु (७४३) थुकथं निथीकथं रूपसंग्रह यायेमा : ।

द्विक क्वचाल ।

## त्रिक 'स्वथीपुचः'

### प्रकीर्णकत्रिक

#### स्वथीकथं रूपसंग्रह -

५८५.

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप उपाद रूप जक खः । (७४४)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप उपादा रूप नं दु, (७४५)  
 (३) उपादा मखुगु रूप नं दु । (७४६)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप उपादिन्न रूप जक खः । (७४७)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप उपादिन्न रूप नं दु, (७४८)  
 (३) अनुपादिन्न रूप नं दु । (७४९)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप उपादिन्नुपादानिय रूप जक खः । (७५०)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप उपादिन्नुपादानिय रूप नं दु, (७५१)  
 (३) अनुपादिन्नुपादानिय रूप नं दु । (७५२)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप अनिदर्शन रूप जक खः । (७५३)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप अनिदर्शन रूप नं दु, (७५४)  
 (३) अनिदर्शन रूप नं दु । (७५५)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ जक खः । (७५६)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप 'सप्रतिघ' रूप नं दु, (७५७)  
 (३) अप्रतिघ रूप नं दु । (७५८)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप इन्द्रिय रूप जक खः । (७५९)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप इन्द्रिय रूप नं दु, (७६०)  
 (३) इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (७६१)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप महाभूत मखुगु रूप जक खः । (७६२)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप महाभूत नं दु, (७६३)  
 (३) महाभूत मखुगु रूप नं दु । (७६४)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप विज्ञप्ति मखुगु रूप खः । (७६५)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप विज्ञप्ति रूप नं दु, (७६६)  
 (३) विज्ञप्ति मखुगु रूप नं दु । (७६७)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप खः । (७६८)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चित्तसमुत्स्थान रूप नं दु, (७६९)  
 (३) चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप नं दु । (७७०)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चित्तसहभु रूप मखु । (७७१)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चित्तसहभु रूप नं दु, (७७२)  
 (३) चित्तसहभु मखुगु रूप नं दु । (७७३)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चित्तानुपरिवर्त रूप मखु । (७७४)  
 (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चित्तानुपरिवर्त रूप नं दु, (७७५)

(३) चित्तानुपरिवर्त मखुगु रूप नं दु । (७७६)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप औडारिक (स्थूल) रूप जक खः । (७७७)

(२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप औडारिक नं दु, (७७८)

(३) शूक्ष्म रूप नं दु । (७७९)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप सन्तिके रूप जक खः । (७८०)

(२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु, (७८१)

(३) सन्तिके रूप नं दु । (७८२)

### वस्तुत्रिक

(१) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखूगु रूप खः । (७८३)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया वस्तु रूप नं दु, (७८४)

(३) चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप नं दु । (७८५)

(१) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जूगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप खः । (७८६)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षुविज्ञानया वस्तु रूप नं दु, (७८७)

(३) चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप नं दु । (७८८)

(१) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप श्रोतसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिह्वासंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप खः । (७८९)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कायसंस्पर्शया वस्तु रूप नं दु, (७९०)

(३) कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप नं दु । (७९१)

(१) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप कायसंस्पर्श वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप खः । (७९२)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कायविज्ञानया वस्तु रूप नं दु, (७९३)

(३) कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप नं दु । (७९४)

### आरम्मणत्रिक

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप खः । (७९५)

(२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण जूगु रूप नं दु, (७९६)

(३) चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप नं दु । (७९७)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जूगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप खः । (७९८)

- (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप चक्षुविज्ञानया आरम्भण जूगु रूप नं दु, (७९९)  
 (३) चक्षुविज्ञानया आरम्भण मखुगु रूप नं दु । (८००)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप श्रोतसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिह्वासंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्शया आरम्भण मखुगु रूप खः (८०१)

- (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप कायसंस्पर्शया आरम्भण जूगु रूप नं दु, (८०२)  
 (३) कायसंस्पर्शया आरम्भण मखुगु रूप नं दु । (८०३)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जूगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया आरम्भण मखुगु रूप खः । (८०४)

- (२) गुगु बाह्य रूप (दु), उगु रूप कायविज्ञानया आरम्भण जुयाच्चंगु रूप नं दु, (८०५)  
 (३) कायविज्ञानया आरम्भण मखुगु रूप नं दु । (८०६)

### आयतनत्रिक

- (१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु-आयतन मखुगु रूप खः । (८०७)  
 (२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु-आयतन रूप नं दु, (८०८)  
 (३) चक्षु आयतन मखुगु रूप नं दु । (८०९)

(१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप श्रोत-आयतन मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... घ्राण-आयतन मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... जिह्वा-आयतन मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... काय-आयतन मखुगु रूप खः । (८१०)

- (२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप काय-आयतन रूप नं दु, (८११)  
 (३) काय-आयतन मखुगु रूप नं दु । (८१२)

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप रूपायतन मखुगु रूप खः । (८१३)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपायतन रूप नं दु, (८१४)  
 (३) रूपायतन मखुगु रूप नं दु । (८१५)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप शब्दायतन मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... गन्धायतन मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... रसायतन मखुगु रूप खः स्पष्टव्यायतन मखुगु रूप खः । (८१६)

- (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप स्पष्टव्यायतन रूप नं दु, (८१७)  
 (३) स्पष्टव्यायतन मखुगु रूप नं दु । (८१८)

### धातुत्रिक

- (१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु धातु मखुगु रूप खः । (८१९)  
 (२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु धातु रूप नं दु, (८२०)



(३) चक्षु धातु मखुगु रूप नं दु । (८२१)

(१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप श्रोतधातु मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... घ्राणधातु मखुगु रूप खः... पूर्ववत् ... जिक्काधातु मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... कायधातु मखुगु रूप खः । (८२२)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कायधातु रूप नं दु, (८२३)

(३) कायधातु मखुगु रूप नं दु । (८२४)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप रूपधातु रूप खः, (८२५)

(२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूपधातु रूप नं दु, (८२६)

(३) रूपधातु मखुगु रूप नं दु । (८२७)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप शब्द धातु मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... गन्धधातु ... पूर्ववत् ... रसधातु ... पूर्ववत् ... प्रष्टव्य धातु मखुगु रूप खः । (८२८)

(२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप प्रष्टव्य धातु रूप नं दु, (८२९)

(३) प्रष्टव्य धातु मखुगु रूप नं दु । (८३०)

### इन्द्रियत्रिक

(१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु-इन्द्रिय मखुगु रूप खः । (८३१)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप चक्षु-इन्द्रिय रूप नं दु, (८३२)

(३) चक्षु इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (८३३)

(१) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप श्रोत इन्द्रिय मखुगु रूप खः ... पूर्ववत् ... जिक्का-इन्द्रिय मखूगु रूप खः ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय मखुगु रूप खः । (८३४)

(२) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप काय-इन्द्रिय रूप नं दु, (८३५)

(३) काय-इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (८३६)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप खः । (८३७)

(२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप स्त्री-इन्द्रिय रूप नं दु, (८३८)

(३) स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (८३९)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप खः । (८४०)

(२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप पुरुष-इन्द्रिय रूप नं दु, (८४१)

(३) पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (८४२)

(१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप खः । (८४३)

(२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप जीवित-इन्द्रिय रूप नं दु, (८४४)

(३) जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (८४५)

## शूक्ष्मरूपत्रिक

- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कायविज्ञप्ति मखुगु रूप खः । (८४६)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप कायविज्ञप्ति रूप नं दु, (८४७)  
 (३) कायविज्ञप्ति मखुगु रूप नं दु । (८४८)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप खः ॥ (८४९)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप वचीविज्ञप्ति रूप नं दु, (८५०)  
 (३) वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप नं दु । (८५१)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप आकाश धातु मखुगु रूप खः । (८५२)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप आकाश धातु रूप नं दु, (८५३)  
 (३) आकाश धातु मखुगु रूप नं दु । (८५४)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप आपो धातु मखुगु रूप खः । (८५५)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप आपो धातु रूप नं दु, (८५६)  
 (३) आपो धातु मखुगु रूप नं दु । (८५७)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप रूपया लघुता मखुगु रूप खः । (८५८)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूपया लघुता नं दु, (८५९)  
 (३) रूपया लघुता मखुगु रूप नं दु । (८६०)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया मृदुता मखुगु रूप खः । (८६१)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया मृदुता नं दु, (८६२)  
 (३) रूपया मृदुता मखुगु रूप नं दु । (८६३)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया कर्मण्यता मखुगु रूप खः । (८६४)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया कर्मण्यता नं दु, (८६५)  
 (३) रूपया कर्मण्यता मखुगु रूप नं दु । (८६६)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया उपचय मखुगु रूप खः । (८६७)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया उपचय नं दु, (८६८)  
 (३) रूपया उपचय मखुगु रूप नं दु । (८६९)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया सन्तति मखुगु रूप खः । (८७०)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया सन्तति नं दु, (८७१)  
 (३) रूपया सन्तति मखुगु रूप नं दु । (८७२)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया जरता मखुगु रूप खः । (८७३)

- (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया जरता नं दु, (८७४)  
 (३) रूपया जरता मखुगु रूप नं दु । (८७५)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूपया अनित्यता मखुगु रूप खः । (८७६)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप रूपया अनित्यता नं दु, (८७७)  
 (३) रूपया अनित्यता मखुगु रूप नं दु । (८७८)
- (१) गुगु आध्यात्मिक रूप (दु), उगु रूप कबलीकार आहार मखुगु रूप खः । (८७९)  
 (२) गुगु बाहिरिक रूप (दु), उगु रूप कबलीकार रूप नं दु, (८८०)  
 (३) कबलीकार आहार मखुगु रूप नं दु । (८८१) थुकथं स्वथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

त्रिक क्वचाल ।

## चतुष्क 'प्यथीपुचः'

### प्यथीकथं रूपसंग्रह -

५८६.

- (१) गुगु उपादा रूप (दु), उगु रूप उपादिन्न रूप नं दु,  
 (२) अनुपादिन्न रूप नं दु ।  
 (३) गुगु उपादा मखुगु रूप (दु), उगु रूप उपादिन्न रूप नं दु,  
 (४) अनुपादिन्न रूप नं दु । (८८२ - ८८५)
- (१) गुगु उपादा रूप (दु), उगु रूप उपादिन्नुपादानिय रूप नं दु,  
 (२) अनुपादिन्नुपादानिय रूप नं दु ।  
 (३) गुगु उपादा मखुगु रूप (दु), उगु रूप उपादिन्नुपादानिय रूप नं दु,  
 (४) अनुपादिन्नुपादानिय रूप नं दु । (८८६ - ८८९)
- (१) गुगु उपादा रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (२) अप्रतिघ रूप नं दु ।  
 (३) गुगु उपादा मखुगु रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (४) अप्रतिघ रूप नं दु । (८९० - ८९३)
- (१) गुगु उपादा रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (२) शूक्ष्म रूप नं दु ।  
 (३) गुगु उपादा मखुगु रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (४) शूक्ष्म रूप नं दु । (८९४ - ८९७)
- (१) गुगु उपादा रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,

- (२) सन्तिके रूप नं दु ।  
 (३) गुगु उपादा मखुगु रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (४) सन्तिके रूप नं दु । (८९८ - ९०१)
- (१) गुगु उपादिन्न रूप (दु), उगु रूप सनिदर्शन रूप नं दु,  
 (२) अनिदर्शन रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्न रूप (दु), उगु रूप सनिदर्शन रूप नं दु,  
 (४) अनिदर्शन रूप नं दु । (९०२ - ९०५)
- (१) गुगु उपादिन्न रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (२) अप्रतिघ रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्न रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (४) अप्रतिघ रूप नं दु । (९०६ - ९०९)
- (१) गुगु उपादिन्न रूप (दु), उगु रूप महाभूत रूप नं दु,  
 (२) महाभूत मखुगु रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्न रूप (दु), उगु रूप महाभूत रूप नं दु,  
 (४) महाभूत मखुगु रूप नं दु । (९१० - ९१३)
- (१) गुगु उपादिन्न रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (२) शूक्ष्म रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्न रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (४) शूक्ष्म रूप नं दु । (९१४ - ९१७)
- (१) गुगु उपादिन्न रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (२) सन्तिके रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्न रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (४) सन्तिके रूप नं दु । (९१८ - ९२१)
- (१) गुगु उपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप सनिदर्शन रूप नं दु,  
 (२) अनिदर्शन रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप सनिदर्शन रूप नं दु,  
 (४) अनिदर्शन रूप नं दु । (९२२ - ९२५)
- (१) गुगु उपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (२) अप्रतिघ रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप सप्रतिघ रूप नं दु,  
 (४) अप्रतिघ रूप नं दु । (९२६ - ९२९)

- (१) गुगु उपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप महाभूत रूप नं दु,  
 (२) महाभूत मखुगु रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु महाभूत रूप नं दु,  
 (४) महाभूत मखुगु रूप नं दु । (९३० - ९३३)
- (१) गुगु उपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (२) शूक्ष्म रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (४) शूक्ष्म रूप नं दु । (९३४ - ९३७)
- (१) गुगु उपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (२) सन्तिके रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (४) सन्तिके रूप नं दु । (९३८ - ९४१)
- (१) गुगु सप्रतिघ रूप (दु), उगु रूप इन्द्रिय रूप नं दु,  
 (२) इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अप्रतिघ रूप (दु), उगु रूप इन्द्रिय रूप नं दु,  
 (४) इन्द्रिय मखुगु रूप नं दु । (९४२ - ९४५)
- (१) गुगु सप्रतिघ रूप (दु), उगु रूप महाभूत रूप नं दु,  
 (२) महाभूत मखुगु रूप नं दु ।  
 (३) गुगु अप्रतिघ रूप (दु), उगु रूप महाभूत रूप नं दु,  
 (४) महाभूत मखुगु रूप नं दु । (९४६ - ९४९)
- (१) गुगु इन्द्रिय रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (२) शूक्ष्म रूप नं दु ।  
 (३) गुगु इन्द्रिय मखुगु रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (४) शूक्ष्म रूप नं दु । (९५० - ९५३)
- (१) गुगु इन्द्रिय रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (२) सन्तिके रूप नं दु ।  
 (३) गुगु इन्द्रिय मखुगु रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (४) सन्तिके रूप नं दु । (९५४ - ९५७)
- (१) गुगु महाभूत रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (२) शूक्ष्म रूप नं दु ।  
 (३) गुगु महाभूत मखुगु रूप (दु), उगु रूप औडारिक रूप नं दु,  
 (४) शूक्ष्म रूप नं दु । (९५८ - ९६१)
- (१) गुगु महाभूत रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,

- (२) सन्तिके रूप नं दु ।  
 (३) गुगु महाभूत मखुगु रूप (दु), उगु रूप दूरे रूप नं दु,  
 (४) सन्तिके रूप नं दु । (९६२ - ९६५)

- (१) खंकेबहःगु 'दृष्ट' रूप (दु)  
 (२) तायेकेबहःगु 'सुत' रूप (दु)  
 (३) घ्राण, जिह्वा, कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'मुत' रूप दु  
 (४) चित्तद्वारा सिइकेबहःगु 'विज्ञात' रूप दु । (९६६) थुकथं प्यथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

चतुष्क वचाल ।

## पञ्चक 'न्याथीपुचः'

### न्याथीकथं रूपसंग्रह -

५८७. (१) चा धयागु स्वभाव 'पृथ्वीधातु' (दु),  
 (२) लः धयागु स्वभाव 'आपोधातु' (दु),  
 (३) मि धयागु स्वभाव 'तेजोधातु' (दु),  
 (४) फय् धयागु स्वभाव 'वायुधातु' (दु),  
 (५) थुगु स्वभाव 'धातु' प्यंगूयात बःकाइगु 'उपादा' रूप (दु) । (९६७ - ९७१) थुकथं न्याथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

Dhamma.Digital

पञ्चक वचाल ।

## षष्टक 'खुथीपुचः'

### खुथीकथं रूपसंग्रह -

५८८. (१) चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'चक्षुविज्ञेय' रूप (दु),  
 (२) श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'श्रोतविज्ञेय' रूप (दु),  
 (३) घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'घ्राणविज्ञेय' रूप (दु),  
 (४) जिह्वाविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'जिह्वाविज्ञेय' रूप (दु),  
 (५) कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'कायविज्ञेय' रूप (दु),  
 (६) मनोविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'मनोविज्ञेय' रूप (दु) । (९७२) थुकथं खुथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

षष्टक वचाल ।

## सप्तक 'न्हेथीपुचः'

### न्हेथीकथं रूपसंग्रह -

५८९. (१) चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'चक्षुविज्ञेय' रूप (दु),

- (२) श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'श्रोतविज्ञेय' रूप (दु),
- (३) घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'घ्राणविज्ञेय' रूप (दु),
- (४) जिह्वाविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'जिह्वाविज्ञेय' रूप (दु),
- (५) कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'कायविज्ञेय' रूप (दु),
- (६) (पञ्चारम्मणयात) सिइगु मात्र स्वभाव 'मनोधातु'द्वारा सिइकेबहःगु 'मनोधातुविज्ञेय' रूप (दु),
- (७) (खुगू आरम्मणयात नं) विशेषकथं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु'द्वारा सिइकेबहःगु 'मनोविज्ञानधातुविज्ञेय' रूप (दु) । (९७३) थुकथं न्हेथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

सप्तक व्वचाल ।

## अष्टक 'च्याथीपुचः'

### च्याथीकथं रूपसंग्रह -

५९०. (१) चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'चक्षुविज्ञेय' रूप (दु),
- (२) श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'श्रोतविज्ञेय' रूप (दु),
- (३) घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'घ्राणविज्ञेय' रूप (दु),
- (४) जिह्वाविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'जिह्वाविज्ञेय' रूप (दु),
- (५) कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहःगु 'कायविज्ञेय' धयागु सुख स्पर्श दुगु 'सुखसंस्पर्श' रूप दु,
- (६) दुःख स्पर्श दुगु 'दुःखसंस्पर्श' रूप दु,
- (७) (पञ्चारम्मणयात) सिइगु मात्र स्वभाव 'मनोधातु'द्वारा सिइकेबहःगु 'मनोधातुविज्ञेय' रूप(दु),
- (८) (खुगू आरम्मणयात नं) विशेषकथं सिइगु स्वभाव 'मनोविज्ञानधातु'द्वारा सिइकेबहःगु 'मनोविज्ञानधातुविज्ञेय' रूप (दु) । (९७४) थुकथं च्याथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

Dhamma.Digital

अष्टक व्वचाल ।

## नवक 'गुथीपुचः'

### गुथीकथं रूपसंग्रह-

५९१. (१) खनीगुलिइ आधिपत्य दुगु चक्षुप्रसाद 'चक्षु-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (२) ताइगुलिइ आधिपत्य दुगु श्रोतप्रसाद 'श्रोत-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (३) नंतुनीगुलिइ आधिपत्य दुगु घ्राणप्रसाद 'घ्राण-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (४) सवाःकायेगुलिइ आधिपत्य दुगु जिह्वाप्रसाद 'जिह्वा-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (५) थिइगुलिइ आधिपत्य दुगु कायप्रसाद 'काय-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (६) मिसा जुइगुया कारण्य् आधिपत्य दुगु 'स्त्री-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (७) मिजं जुइगुया कारण्य् आधिपत्यदुगु 'पुरुष-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (८) आधिपत्य दुगुकथं पालन याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' रूप (दु),
- (९) इन्द्रियमखुगु रूप (दु) । (९७५ - ९७७) थुकथंगुथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

नवक व्वचाल ।

## दशक 'भ्रिथीपुचः'

### भ्रिथीकथं रूपसंग्रह

५९२. (१) खनीगुलिइ आधिपत्य दुगु चक्षुप्रसाद 'चक्षु-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (२) ताइगुलिइ आधिपत्य दुगु श्रोतप्रसाद 'श्रोत-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (३) नंतुनीगुलिइ आधिपत्य दुगु घ्राणप्रसाद 'घ्राण-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (४) सवाःकायेगुलिइ आधिपत्य दुगु जिक्हाप्रसाद 'जिक्हा-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (५) थिइगुलिइ आधिपत्य दुगु कायप्रसाद 'काय-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (६) मिसा जुइगुया कारण्य् आधिपत्य दुगु 'स्त्री-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (७) मिजं जुइगुया कारण्य् आधिपत्य दुगु 'पुरुष-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (८) आधिपत्य दुगुकथं पालन याइगु 'जीवित-इन्द्रिय' रूप (दु),  
 (९) इन्द्रिय मखुगु, थियेगुनापं उत्पन्न जुइगु 'सप्रतिघ' रूप (दु),  
 (१०) इन्द्रिय मखुगु, थियेगुनापं उत्पन्न जुइ मखुगु 'अप्रतिघ' रूप (दु) । (९७८ - ९८१) थुकथं  
 भ्रिथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

दशक 'भ्रिपुचः' क्वचाल ।

## एकादशक 'भ्रिंछथीपुचः'

### भ्रिंछथीकथं रूपसंग्रह -

५९३. (१) चक्षुविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान चक्षुप्रसाद 'चक्षु-आयतन' रूप (दु),  
 (२) श्रोतविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान श्रोतप्रसाद 'श्रोत-आयतन' रूप (दु),  
 (३) घ्राणविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान घ्राणप्रसाद 'घ्राण-आयतन' रूप (दु),  
 (४) जिक्हाविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान जिक्हाप्रसाद 'जिक्हा-आयतन' रूप (दु),  
 (५) कायविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान कायप्रसाद 'काय-आयतन' रूप (दु),  
 (६) चक्षुविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान वर्ण 'रूप-आयतन' रूप (दु),  
 (७) श्रोतविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान शब्द 'शब्द-आयतन' रूप (दु),  
 (८) घ्राणविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान गन्ध 'गन्ध-आयतन' रूप (दु),  
 (९) जिक्हाविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान रस 'रस-आयतन' रूप (दु),  
 (१०) कायविज्ञानचित्तया उत्पत्तिस्थान स्पष्टव्य 'स्पष्टव्य-आयतन' रूप (दु),  
 (११) धर्मायतन्य् दुथ्यागु, स्वयेगु नं मदु थियेगु नं मदुगु गुगु 'अनिदर्शनअप्रतिघ' रूप (दु) ।  
 (९८२ - ९८४) थुकथं भ्रिंछथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

एकादशक क्वचाल ।

मातृका क्वचाल ।



## रूपविभाजन

### एककनिर्देश 'छथीपुचः विस्तृत'

५९४. फुक्क रूप हेतु मखुगु जक, अहेतुक जक, हेतुविप्रयुक्त जक, सप्रत्यय जक, संस्कृत जक, रूप जक, लौकिक जक, सास्रव जक, संयोजनिय जक, ग्रन्थनिय जक, ओघनिय जक, योगनिय जक, नीवरणिय जक, परामष्ट जक, उपादानिय जक, संक्लेशिक जक, अव्याकृत जक, अनारम्मण जक, अचैतसिक जक, चित्तविप्रयुक्त जक, विपाक नं मखु विपाकयात उत्पन्न जुइका बिइगु स्वभाव दुगु नं मखुगु जक, असंक्लिष्ट संक्लेशिक जक, सवितर्कसविचार मखुगु जक, अवितर्क विचारमात्र मखुगु जक, अवितर्क अविचार जक, प्रीतिसहगत मखुगु जक, सुखसहगत मखुगु जक, उपेक्षासहगत मखुगु जक, दर्शनद्वारा प्रहातव्य भावनाद्वारा प्रहातव्य मखुगु जक, दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु मखुगु जक, प्रतिसन्धिपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखु निर्वाणपाखे थ्यनीगुया कारण नं मखुगु जक, शैक्ष पुद्गल न्नेम्हसिगु सम्पत्ति नं मखु अरहन्त पुद्गलयागु सम्पत्ति नं मखुगु जक, परित्र जक, कामावचर जक, रूपावचर मखुगु जक, अरूपावचर मखुगु जक, परियापन्न जक, अपरियापन्न मखुगु जक, अनियत जक, अनैर्याणिक जक, उत्पत्ति जुयाच्चंगु रूपयात खुगू विज्ञानद्वारा सिइकेबहःजूगु जक, अनित्य जक, जरां अभिभूत याइगु जक खः । थुकथं छथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

एककनिर्देश क्वचाल ।

### द्विकनिर्देश 'निथीपुचः विस्तृत'

Dhamma.Digital

## उपादारूप विभाजन

५९५. छु गुगु रूप बःकया उत्पन्न जुइगु उगु उपादा रूप खः ? चक्षु-आयतन, श्रोत-आयतन, घ्राण-आयतन, जिक्हा-आयतन, काय-आयतन, रूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, आकाशधातु, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, रूपया जरता, रूपया अनित्यता, कबलीकार आहार रूप (दु) । (थुपिं दक्क रूप बःकया उत्पन्न जुइगु उपादा रूप खः ।)

### चक्षु-आयतन

५९६. चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु चक्षुप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु चक्षुप्रसादं सनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूप खने नं धुकल, खना नं च्वन, खनी नं तिनि, खने नं यःनि ।



उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि...पूर्ववत् ... गुगु चक्षुवस्तुयात बःकया रूपारम्मणयात आरम्मण याना चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ...पूर्ववत् ...संज्ञा ...पूर्ववत् ... चेतना ...पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ...पूर्ववत् ... गुगु चक्षुवस्तुयात बःकया रूपारम्मण हे आरम्मण दुगु चक्षुसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि, गुगु चक्षु (वस्तु) यात बःकया रूपारम्मण हे आरम्मण दुगु चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ...पूर्ववत् ... संज्ञा...पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ...चक्षुविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप चक्षुप्रसाद नं, थुगु रूप चक्षु-आयतन नं, थुगु रूप चक्षु धातु नं, थुगु रूप चक्षु-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (वर्ण 'रूपारम्मण'यात खनीगुलिइ सन्तोष मजू पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (लँ तप्यं मप्यं, माथं वं मवं क्यना आत्मभावयात) न्ह्योनेयंकेसःगु जुया मिखा 'नेत्र' नं, थुगु रूप (लँ तप्यं मप्यं, माथं वं मवं क्यना आत्मभावयात) न्ह्योनेयंकेसःगु जुया मिखा 'नयन' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्वंगुसत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (चक्षुद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

## श्रोत-आयतन

६००. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु श्रोतप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्वनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु गुगु श्रोतप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु शब्द ताये नं धुकल, ताया नं च्वन, ताइ नं तिन, ताये नं यःनि ।

थुगु रूप श्रोतप्रसाद नं, थुगु रूप श्रोत-आयतन नं, थुगु रूप श्रोतधातु नं, थुगु रूप श्रोत-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (सः 'शब्दारम्मण' ताइगुलिइ सन्तोष मजू पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्वंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (श्रोतद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

६०१. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु श्रोतप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्वनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु गुगु श्रोतप्रसादय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु शब्द ठक्कर नये नं धुकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप श्रोतप्रसाद नं, थुगु रूप श्रोत-आयतन नं, थुगु रूप श्रोतधातु नं, थुगु रूप श्रोत-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (सः 'शब्दारम्मण' ताइगुलिइ सन्तोष मजू पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि'

जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (श्रोतद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६०२. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु श्रोतप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुध्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु श्रोतप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु शब्दारम्मणय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप श्रोतप्रसाद नं, थुगु रूप श्रोत-आयतन नं, थुगु रूप श्रोतधातु नं, थुगु रूप श्रोत-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (सः 'शब्दारम्मण' ताइगुलिइ सन्तोष मजू पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (श्रोतद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६०३. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु श्रोतप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुध्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, गुगु श्रोतवस्तुयात बःकया शब्दारम्मणयात आरम्मण याना श्रोतसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु श्रोतवस्तुयात बःकया शब्दारम्मणयात आरम्मण याना श्रोतसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ..... पूर्ववत् ..... गुगु श्रोतवस्तुयात बःकया शब्दारम्मण हे आरम्मण दुगु श्रोतसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि, गुगु श्रोतवस्तुयात बःकया शब्दारम्मण आरम्मण दुगु श्रोतसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप श्रोतप्रसाद नं, थुगु रूप श्रोत-आयतन नं, थुगु रूप श्रोतधातु नं, थुगु रूप श्रोत-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (सः 'शब्दारम्मण' ताइगुलिइ सन्तोष मजू पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (श्रोतद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## घ्राण-आयतन

६०४. घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु घ्राणप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुध्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु घ्राणप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गन्ध नताये नं धुंकल, नताया नं च्वन, नताइ नं तिन, नताये नं यःनि ।

थुगु रूप घ्राणप्रसाद नं, थुगु रूप गन्ध-आयतन नं, थुगु रूप घ्राणधातु नं, थुगु रूप घ्राण-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (वास 'गन्धारम्मण'यात नताइगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप(घ्राणद्वारय् उत्पन्न जूगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६०५. घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु घ्राणप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु घ्राणप्रसादय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गन्ध ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप घ्राणप्रसाद नं, थुगु रूप गन्ध-आयतन नं, थुगु रूप घ्राणधातु नं, थुगु रूप घ्राण-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (वास 'गन्धारम्मण'यात नताइगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप(घ्राणद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६०६. घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु घ्राणप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु घ्राणप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपारम्मणय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप घ्राणप्रसाद नं, थुगु रूप गन्ध-आयतन नं, थुगु रूप घ्राणधातु नं, थुगु रूप घ्राण-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (वास 'गन्धारम्मण'यात नताइगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (घ्राणद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६०७. घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु घ्राणप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, गुगु घ्राणवस्तुयात बःकया गन्धारम्मणयात आरम्मण याना घ्राणसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु घ्राणवस्तुयात बःकया गन्धारम्मणयात आरम्मण याना घ्राणसंस्पर्शा कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ..... पूर्ववत् ..... घ्राणविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु घ्राणवस्तुयात बःकया गन्धारम्मण हे आरम्मण दुगु घ्राणसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु घ्राणवस्तुयात बःकया गन्धारम्मण हे आरम्मण दुगु घ्राणसंस्पर्शा कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ...

पूर्ववत् ... चेतना ... घ्राणविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप घ्राणप्रसाद नं, थुगु रूप गन्ध-आयतन नं, थुगु रूप घ्राणधातु नं, थुगु रूपघ्राण-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (गन्धारम्मणयात नताइगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान वुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्वंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (घ्राणद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

## जिक्हा-आयतन

६०८. जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु जिक्हाप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्वनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु जिक्हाप्रसादं अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु रसयात सवाःकाये नं धुंकल, सवाःकया नं च्वन, सवाःकाइ नं तिन, सवाःकाये नं यःनि ।

थुगु रूप जिक्हाप्रसाद नं, थुगु रूप जिक्हा-आयतन नं, थुगु रूप जिक्हाधातु नं, थुगु रूप जिक्हा-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (रसारम्मणयात सवाः कायेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान वुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्वंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (जिक्हाद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

६०९. जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु जिक्हाप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्वनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु गुगु जिक्हाप्रसादय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु रस ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप जिक्हाप्रसाद नं, थुगु रूप जिक्हा-आयतन नं, थुगु रूप जिक्हाधातु नं, थुगु रूप जिक्हा-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (रसारम्मणयात सवा कायेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान वुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्वंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (जिक्हाद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

६१०. जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु जिक्हाप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्वनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु जिक्हाप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्वंगु रसारम्मणय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप जिक्काप्रसाद नं, थुगु रूप जिक्का-आयतन नं, थुगु रूप जिक्काधातु नं, थुगु रूप जिक्का-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (रसारम्मणयात सवा कायेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (जिक्काद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - जिक्का-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६११. जिक्का-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु जिक्काप्रसाद रूप प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुध्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, गुगु जिक्कावस्तुयात बःकया रसारम्मणयात आरम्मण याना जिक्कासंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगुजिक्कावस्तुयात बःकया रसारम्मणयात आरम्मण याना जिक्कासंस्पर्शा कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... जिक्काविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु जिक्कावस्तुयात बःकया रसारम्मण हे आरम्मण दुगु जिक्कासंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु जिक्कावस्तुयात बःकया रसारम्मण हे आरम्मण दुगु जिक्कासंस्पर्शा कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... जिक्काविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप जिक्काप्रसाद नं, थुगु रूप जिक्का-आयतन नं, थुगु रूप जिक्काधातु नं, थुगु रूप जिक्का-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (रसारम्मणयात सवा कायेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (जिक्काद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - जिक्का-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## काय-आयतन

६१२. काय-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुध्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु स्पष्टव्य थिइ नं धुंकल, थिया नं च्वन, थिइ नं तिनि, थिइ नं यःनि ।

थुगु रूप कायप्रसाद नं, थुगु रूप काय-आयतन नं, थुगु रूप कायधातु नं, थुगु रूप काय-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (स्पष्टव्यारम्मणयात थियेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु उत्पत्तिस्थान बुं 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतय्गु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुध्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (कायद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१३. काय-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसादय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु स्पष्टव्य ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप कायप्रसाद नं, थुगु रूप काय-आयतन नं, थुगु रूप कायधातु नं, थुगु रूप काय-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (स्पष्टव्यारम्मणयात थियेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बूँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (कायद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वाभि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१४. काय-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसाद अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु स्पष्टव्यारम्मणय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप कायप्रसाद नं, थुगु रूप काय-आयतन नं, थुगु रूप कायधातु नं, थुगु रूप काय-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (स्पष्टव्यारम्मणयात थियेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बूँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (कायद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वाभि मदुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१५. काय-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूतयात बःकया यचुसे च्वनाच्चनी, आत्मभावय् दुथ्याना च्वनी, अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चनी, गुगु कायप्रसादयात बःकया स्पष्टव्यारम्मणयात आरम्मणयाना कायसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु कायवस्तुयात बःकयास्पष्टव्यारम्मणयात आरम्मण याना कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु कायवस्तुयात बःकया स्पष्टव्यारम्मण हे आरम्मण दुगु कायसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु कायवस्तुयात बःकया स्पष्टव्यारम्मण हे आरम्मण दुगु कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप कायप्रसाद नं, थुगु रूप काय-आयतन नं, थुगु रूप कायधातु नं, थुगु रूप काय-इन्द्रिय नं, थुगु रूप लोक नं, थुगु रूप द्वार नं, थुगु रूप (स्पष्टव्यारम्मणयात थियेगुलिइ सन्तोष मजू, पूर्ण जुइ थाकूगुलिं) समुद्र नं, थुगु रूप यचुगु स्वभाव 'पण्डर' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु उत्पत्तिस्थान बूँ 'खेत्त' नं, थुगु रूप स्पर्शादि नामधर्मतयगु आधार 'वस्तु' नं, थुगु रूप (निर्वाणपाखें मेगु सि 'वारि' जुयाच्चंगु सत्कायय् दुथ्यागुलिं) थुखे सि 'ओरिमतीर' नं, थुगु रूप (कायद्वारय् उत्पन्न जुइगु यक्व



चित्तलिसे स्वापु दया अलग स्वामि मद्दुगुलिं) शून्यगु गां 'शून्यग्राम' नं खः - काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूप-आयतन

६१६. रूप-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु वर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण, वँचु, म्हासु, ह्याउँगु, तुयुगु, हाकूगु, स्येला, वाउँगु वर्ण, अँया अङ्कुर वर्ण, ताःहाक, चिहाक, चिधं, तःधं, चाकला, गोला, प्यकुंला, च्याकुंला, भिंखुकुंला, चिजाः तःजा, स्थल, किचः, निभा जः, मत जः, ख्यंगु अन्धकार, सुपाँय, खसु, कूँ, धु, चन्द्रमण्डलया वर्ण, सूर्यमण्डलया वर्ण, तारा पुचःया वर्ण, न्हाय्कया वर्ण, माणिक्य, शङ्ख, मोति, वैदूर्यमणिया वर्ण, लुँ वहःया वर्ण (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपवर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण नं दु । सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपारम्मणयात अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु चक्षुप्रसादं खने नं धुंकल, खना नं च्वन, खनी नं तिनि, खने नं यःनि ।

थुगु रूप वर्ण (रूप-आरम्मण) नं, थुगु रूप रूप-आयतन नं, थुगु रूप रूपधातु नं खः - रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१७. रूप-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु वर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण वँचु, म्हासु, ह्याउँगु, तुयुगु, हाकूगु, स्येला, वाउँगु वर्ण, अँया अङ्कुर वर्ण, ताःहाक, चिहाक, चिधं, तःधं, चाकला, गोला, प्यकुंला, च्याकुंला, भिंखुकुंला, चिजाः तःजा, स्थल, किचः, निभा जः, मत जः, ख्यंगु अन्धकार, सुपाँय, खसु, कूँ, धु, चन्द्रमण्डलया वर्ण, सूर्यमण्डलया वर्ण, तारा पुचःया वर्ण, न्हाय्कया वर्ण, माणिक्य, शङ्ख, मोति, वैदूर्यमणिया वर्ण, लुँ वहःया वर्ण (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपवर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण नं दु । सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपारम्मणय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु चक्षुप्रसाद ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप रूपारम्मण नं, थुगु रूप रूप-आयतन नं, थुगु रूप रूपधातु नं खः - रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१८. रूप-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु वर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण वँचु, म्हासु, ह्याउँगु, तुयुगु, हाकूगु, स्येला, वाउँगु वर्ण, अँया अङ्कुर वर्ण, ताःहाक, चिहाक, चिधं, तःधं, चाकला, गोला, प्यकुंला, च्याकुंला, भिंखुकुंला, चिजाः तःजा, स्थल, किचः, निभा जः, मत जः, ख्यंगु अन्धकार, सुपाँय, खसु, कूँ, धु, चन्द्रमण्डलया वर्ण, सूर्यमण्डलया वर्ण, तारा पुचःया वर्ण, न्हाय्कया वर्ण, माणिक्य, शङ्ख, मोति, वैदूर्यमणिया वर्ण, लुँ वहःया वर्ण (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपवर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण नं दु । सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपारम्मण अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु चक्षुप्रसादय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप रूपारम्मण नं, थुगु रूप रूप-आयतन नं, थुगु रूप रूपधातु नं खः - रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६१९. रूप-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु वर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण वँचु, म्हासु, ह्याउँगु, तुयुगु, हाकूगु, स्येला, वाउँगु वर्ण, अँया अङ्कुर वर्ण, ताःहाक, चिहाक, चिधं, तःधं, चाकला, गोला, प्यकूला, च्याकुंला, भिंखुकुंला, चिजाः तःजा, स्थल, किचः, निभा जः, मत जः, ख्यंगु अन्धकार, सुपाँय, खसु, कूँ, धु, चन्द्रमण्डलया वर्ण, सूर्यमण्डलया वर्ण, तारा पुचःया वर्ण, न्हायक्या वर्ण, माणिक्य, शङ्ख, मोति, वैदूर्यमणिया वर्ण, लुँ वहःया वर्ण (दु) । उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया सनिदर्शन, सप्रतिघ जुयाच्चंगु रूपवर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण नं दु । गुगु रूपारम्मणयात आरम्मण याना चक्षुवस्तुयात बःकया चक्षुसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु रूपारम्मणयात आरम्मण याना चक्षुवस्तुयात बःकया चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ..... पूर्ववत् ..... गुगु चक्षुवस्तुयात बःकया रूपारम्मण हे आरम्मण दुगु चक्षुसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु चक्षुवस्तुयात बःकया रूपारम्मण हे आरम्मण दुगु चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप रूपारम्मण नं, थुगु रूप रूप-आयतन नं, थुगु रूप रूपधातु नं खः - रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## शब्द-आयतन

६२०. शब्द-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण (सः), भेरीयागु सः, मृदुङ्ग सः, शङ्ख सः, धाः सः, म्य सः, बाजं सः, भ्यालि सः, लापा थागु सः, सत्त्वपिनिगु उद्घोषन सः, स्वभाव धातुतयगु परस्परय् संघट्टन जुइगु सः, फय् सः (फय् वइगु सः), लः सः, मनुया सः, मनुया सःपाखें अलगगु मेगु सः 'अमनुष्य सः' (दु) । उगु (उल्लेख याये धुकूगु सः शब्दारम्मणतपाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण नं दु । अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु शब्दारम्मणयात अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु श्रोतप्रसादं ताये नं धुकल, ताया नं च्वन, ताइ नं तिनि, ताये नं यःनि ।

थुगु रूप शब्दारम्मण नं, थुगु रूप शब्द-आयतन नं, थुगु रूप शब्दधातु नं खः - शब्द-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६२१. शब्द-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण (सः) भेरीयागु सः, मृदुङ्ग सः, शङ्ख सः, धाः सः, म्य सः, बाजं सः, भ्यालि सः, लापा थागु सः, सत्त्वपिनिगु उद्घोषन सः, स्वभाव धातुतयगु परस्परय् संघट्टन जुइगु सः, फय् सः (फय् वइगु सः), लः सः, मनुया सः, मनुया सःपाखें अलगगु मेगु सः 'अमनुष्य सः' (दु) । उगु (उल्लेख याये धुकूगु सः शब्दारम्मणतपाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण नं दु । अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मणय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु श्रोतप्रसाद ठक्कर नये नं धुकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप शब्दारम्मण नं, थुगु रूप शब्द-आयतन नं, थुगु रूप शब्दधातु नं खः - शब्द-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६२२. शब्द-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण (सः) भेरीयागु सः, मृदुङ्ग सः, शङ्ख सः, धाः सः, म्य सः, बाजं सः, भ्यालि सः, लापा थागु सः, सत्त्वपिनिगु उद्घोषन सः, स्वभाव धातुतयगु परस्परय् संघट्टन जुइगु सः, फय् सः (फय् वइगु सः), लः सः, मनुया सः, मनुया सःपाखें अलगगु मेगु सः 'अमनुष्य सः' (दु) । उगु (उल्लेख याये धुकूगु सः शब्दारम्मणतपाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्द आरम्मण नं दु । अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु श्रोतप्रसादय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिनि, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप शब्दारम्मण नं, थुगु रूप शब्द-आयतन नं, थुगु रूप शब्दधातु नं खः - शब्द-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६२३. शब्द-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्दारम्मण (सः) भेरीयागु सः, मृदुङ्ग सः, शङ्ख सः, धाः सः, म्य सः, बाजं सः, भ्यालि सः, लापा थागु सः, सत्त्वपिनिगु उद्घोषन सः, स्वभाव धातुतयगु परस्परय् संघट्टन जुइगु सः, फय् सः (फय् वइगु सः), लः सः, मनुया सः, मनुया सःपाखें अलगगु मेगु सः 'अमनुष्य सः' (दु); उगु (उल्लेख याये धुकूगु सः शब्दारम्मणतपाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु शब्द आरम्मण नं दु । गुगु शब्दारम्मणयात आरम्मण याना श्रोतवस्तुयात बःकया श्रोतसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि... पूर्ववत् ... गुगु शब्दारम्मणयात आरम्मणयाना श्रोतवस्तुयात बःकया श्रोत संस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु श्रोत वस्तुयात बःकया शब्दारम्मण हे आरम्मण दुगु श्रोतसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु श्रोतवस्तुयात बःकया शब्दारम्मण हे आरम्मण दुगु श्रोतसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... श्रोतविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिनि, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप शब्दारम्मण नं, थुगु रूप शब्द-आयतन नं, थुगु रूप शब्दधातु नं खः - शब्द-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## गन्ध-आयतन

६२४. गन्ध-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? प्यंगू महाभूतयात बःकया अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गन्धारम्मण हाया गन्ध, दुस्यःया गन्ध, ख्वालाया गन्ध, हःया गन्ध, स्वाँया गन्ध, फलया गन्ध, थचाः नवःगु गन्ध, ध्वग्गी नवःगु गन्ध, सुगन्ध, दुर्गन्ध (दु) । उगु (उल्लेख याये धुकूगुपाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु प्यंगू महाभूतयात बःकया उत्पन्न जुइगु अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गन्धारम्मण नं दु । अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु गन्धारम्मणयात अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु घाणप्रसादं नतुने नं धुंकल, नतुना नं च्वन, नतुनी नं तिनि, नतुने नं यःनि ।

थुगु रूप गन्धारम्मण नं, थुगु रूप गन्ध-आयतन नं, थुगु रूप गन्धधातु नं खः - गन्धारम्मण धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।







(खालि) प्वाःया रूप्य उत्पन्न जुइगु, प्यंगू महाभूतं थिइबहःमजूगु स्वभाव (दु) – आकाशधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया लघुता

६३८. रूपया लघुता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु च्वाइगु याउँसे च्वनीगु, हलुकारूपं परिवर्तन जुइगु भाव, धिलासुस्ति भयातु मजुइगु भाव, क्वातु मजुइगु भाव (दु) – रूपया लघुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया मृदुता

६३९. रूपया मृदुता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु नाइसे च्वनीगु, छाइसे नाइसे च्वनीगु, कडा मजुइगु, कठोर मजुइगु (दु) – रूपया मृदुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया कर्मण्यता

६४०. रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलाक अनुकूल जुइगु स्वभाव, ज्याय् अनुकूल जुइगु भाव (दु) – रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया उपचय

६४१. रूपया उपचय धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? रूप 'आयतन'तय्गु गुगु दक्खिसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु दु, उगु रूप 'आयतन'तय्गु दक्खिसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु रूपया उपचय खः – रूपया उपचय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया सन्तति

६४२. रूपया सन्तति धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु वृद्धि जुयाच्चनीगु कम (स्वाक्कनं उत्पन्न जुया च्वनीगु कम) दु, उगु रूपया वृद्धि जुयाच्चनीगु कम रूपया सन्तति खः – रूपया सन्तति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया जरता

६४३. रूपया जरता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु जीर्ण जुइगु, जीर्णभाव, वा त्वःधुलीगु, सँ भुइगु, छ्चंगु ह्यह्य कुनीगु, आयुया परिहानि जुइगु, (चक्षु-इन्द्रिय आदि थः थःलिसे स्वापु दुगु ज्याय्) इन्द्रियतय्गु परिपक्व जुइगु (छिपे जुइगु) (दु) – रूपया जरता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### रूपया अनित्यता

६४४. रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? (निष्पन्न) रूपया गुगु क्षय जुइगु, व्यय जुइगु, भेद जुइगु, प्रभेद जुइगु, नित्य मजुइगु, लोप जुइगु (दु) – रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

## कबलीकार आहार

६४५. कबलीकार आहार धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? जा, ग्वारामरी, सत्तु, न्या, मांस (ला), दुरु, धौ, घ्यो, नौनी, चिकं, कस्ति, साखः (दु); उगु बाहेक(उल्लेख याये धुंकूगु घासापाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु गुगु गुगु जनपदय् उपिं उपिं सत्त्वपिनिगु म्हुतु नयेबहःजूगु, वां न्ह्येयेबहःजूगु, कठुं घुतुकेबहःजूगु, प्वा कसे तन्के जुइका बिइ फुगु गुगु (खाना आहार) रूप नं दु, गुगु ओजाद्वारा सत्त्वपिसं जीवन यापन याइ – जीवन यापनया कारण जुयाच्चंगु कबलीकार आहार धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन । थुगु (उल्लेखः याये धुंकूगु) दक्व रूप उपादा रूप खः ।

उपादारूप विभाजन क्वचाल ।

रूपकाण्डय् दक्वसिबे न्हापांगु भाणवार क्वचाल ।

## उपादा मखुगु रूप

६४६. उपादा मखुगु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (पृथ्वीधातु, तेजोधातु, वायुधातु), लः धयागु (धी चिंकीगु) स्वभाव 'आपोधातु' दु । (थुपिं उपादा मखुगु रूप खः ।)

## स्पष्टव्य-आयतन

६४७. स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? पृथ्वीधातु, तेजोधातु, वायुधातु, छाःगु स्वभाव (कांक्षल), नायुगु स्वभाव, शूक्ष्मगु स्वभाव, कडागु स्वभाव, सुखसंस्पर्श, दुःखसंस्पर्श, भ्यातु स्वभाव, हलुकागु स्वभाव दु; अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु प्रष्टव्ययात अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसादद्वारा थिइ नं धुंकल, थिया नं च्वन, थिइ नं तिन, थिइ नं यःनि ।

थुगु रूप स्पष्टव्य नं, थुगु रूप स्पष्टव्य-आयतन नं, थुगु रूप स्पष्टव्यधातु नं खः – स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६४८. स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? पृथ्वीधातु, तेजोधातु, वायुधातु, छाःगु स्वभाव (कांक्षल), नायुगु स्वभाव, शूक्ष्मगु स्वभाव, कडागु स्वभाव, सुखसंस्पर्श, दुःखसंस्पर्श, भ्यातु स्वभाव, हलुकागु स्वभाव दु; अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु स्पष्टव्यय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसाद ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप प्रष्टव्य नं, थुगु रूप स्पष्टव्य-आयतन नं, थुगु रूप स्पष्टव्यधातु नं खः – प्रष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

६४९. स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? पृथ्वीधातु, तेजोधातु, वायुधातु, छाःगु स्वभाव (कांक्षल), नायुगु स्वभाव, शूक्ष्मगु स्वभाव, कडागु स्वभाव, सुखसंस्पर्श, दुःखसंस्पर्श, भ्यातु स्वभाव, हलुकागु स्वभाव दु; अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु स्पष्टव्यय् अनिदर्शन सप्रतिघ जुयाच्चंगु कायप्रसादय् ठक्कर नये नं धुंकल, ठक्कर नया नं च्वन, ठक्कर नइ नं तिन, ठक्कर नये नं यःनि ।

थुगु रूप प्रष्टव्य नं, थुगु रूप स्पष्टव्य-आयतन नं, थुगु रूप स्पष्टव्यधातु नं खः – प्रष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।



६५०. स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? पृथ्वीधातु, तेजोधातु, वायुधातु, छाःगु स्वभाव (कांक्षल), नायुगु स्वभाव, शूक्ष्मगु स्वभाव, कडागु स्वभाव, सुखसंस्पर्श, दुःखसंस्पर्श, भ्यातु स्वभाव, हलुकागु स्वभाव दुः गुगु स्पष्टव्यारम्मणयात आरम्मण याना कायवस्तुयात बःकया कायसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु स्पष्टव्यारम्मणयात आरम्मण याना कायवस्तुयात बःकया कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु कायवस्तुयात बःकया स्पष्टव्यारम्मण हे आरम्मण दुगु कायसंस्पर्श उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ... पूर्ववत् ... गुगु कायवस्तुयात बःकया स्पष्टव्यारम्मण हे आरम्मण दुगु कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदना ... पूर्ववत् ... संज्ञा ... पूर्ववत् ... चेतना ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान उत्पन्न जुइ नं धुंकल, उत्पन्न जुया नं च्वन, उत्पन्न जुइ नं तिन, उत्पन्न जुइ नं यःनि ।

थुगु रूप स्पष्टव्य नं, थुगु रूप स्पष्टव्य-आयतन नं, थुगु रूप स्पष्टव्यधातु नं खः - प्रष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

### आपोधातु

६५१. आपोधातु धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु लः, लःया रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्याना च्वनीगु, प्याना च्वनीगुया रूपय् उत्पन्न जुइगु, रूपयात धि चिंकीगु पाँय् चिंकीगु स्वभाव (दु) - आपोधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ।

उपादा मखुगु रूप क्वचाल ।

## द्विकनिर्देश 'निथीपुचः विस्तृत'

### उपादिन्न रूप

६५२. उपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन, श्रोत-आयतन, घ्राण-आयतन, जिह्वा-आयतन, काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न (कर्मज) धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न रूप

६५३. अनुपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय रूप

६५४. उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षुआयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरिस-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय रूप

६५५. अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### सनिदर्शन रूप

६५६. सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### अनिदर्शन रूप

६५७. अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### सप्रतिघ रूप

६५८. सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन, श्रोत-आयतन, घ्राण-आयतन, जिक्का-आयतन, काय-आयतन, रूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### अप्रतिघ रूप

६५९. अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार(दु) - थुगु रूप समूह अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### इन्द्रिय रूप

६६०. इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-इन्द्रिय, श्रोत-इन्द्रिय, घ्राण-इन्द्रिय, जिक्का-इन्द्रिय, काय-इन्द्रिय, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु रूप**

६६१. इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**महाभूत रूप**

६६२. महाभूत धयागु उगु रूप छु छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (पृथ्वी, तेजो, वायु), आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

**महाभूत मखुगु रूप**

६६३. महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**विज्ञप्ति रूप**

६६४. विज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) - थुगु निगू रूप विज्ञप्ति धयागु उगु रूप खः ।

**विज्ञप्ति मखुगु रूप**

६६५. विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**चित्तसमुत्स्थान रूप**

६६६. चित्तसमुत्स्थान (चित्तज) धयागु उगु रूप छु छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु चित्तया कारणं उत्पन्न जुइगु, चित्त हे कारण दुगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण दुगु रूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकासधातु, आपोधातु, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार रूप नं दु - थुगु रूप समूह चित्तसमुत्स्थान धयागु उगु रूप खः ।

**चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप**

६६७. चित्तसमुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु चित्तया कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु, चित्त धयागु कारण मदुगु, चित्त धयागु उत्पत्ति कारण मदुगु रूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकासधातु, आपोधातु, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार रूप नं दु - थुगु रूप समूह चित्त समुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**चित्तसहभु रूप**

६६८. चित्तसहभु धयागु उगु रूप छु छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) - थुगु निगू रूप चित्तसहभु धयागु उगु रूप खः ।

### चित्तसहभु मखुगु रूप

६६९. चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### चित्तानुपरिवर्त रूप

६७०. चित्तानुपरिवर्त धयागु उगु रूप छु छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुगु निगू रूप चित्तानुपरिवर्त धयागु उगु रूप खः ।

### चित्तानुपरिवर्त मखुगु रूप

६७१. चित्तानुपरिवर्त मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह चित्तानुपरिवर्तमखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक रूप

६७२. आध्यात्मिक धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूप

६७३. बाहिरिक धयागु उगु रूप छु छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक धयागु उगु रूप खः ।

### औडारिक रूप

६७४. औडारिक धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### शूक्ष्म रूप

६७५. शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### दूरे रूप

६७६. दूरे धयागु उगु रूप छु छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### सन्तिके रूप

६७७. सन्तिके धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुसंस्पर्शिया वस्तुरूप**

६७८. चक्षुसंस्पर्शिया वस्तु रूप धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) – थुगु रूप चक्षुसंस्पर्शिया वस्तुरूप धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुसंस्पर्शिया वस्तु मखुगु रूप**

६७९. चक्षुसंस्पर्शिया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह चक्षुसंस्पर्शिया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुसंस्पर्शज वेदानादिया वस्तुरूप**

६८०. चक्षुसंस्पर्शिया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदानाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) – थुगु रूप चक्षुविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप**

६८१. चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**श्रोतसंस्पर्शआदिया वस्तु रूप**

६८२. श्रोतसंस्पर्शिया ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्शिया ... पूर्ववत् ... जिह्वासंस्पर्शिया ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्शिया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) – थुगु रूप कायसंस्पर्शिया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

**कायसंस्पर्शिया वस्तु मखुगु रूप**

६८३. कायसंस्पर्शिया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह कायसंस्पर्शियावस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**कायसंस्पर्शज वेदानादिया वस्तुरूप**

६८४. कायसंस्पर्शिया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदानाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) – थुगु रूप कायविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

**कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप**

६८५. कायविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह कायविज्ञानयावस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुसंस्पर्शिया आरम्मण रूप**

६८६. चक्षुसंस्पर्शिया आरम्मण धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) – थुगु रूप चक्षुसंस्पर्शिया आरम्मण धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षुसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु रूप

६८७. चक्षुसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह चक्षुसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षुसंस्पर्शज वेदानादिया आरम्भण

६८८. चक्षुसंस्पर्श्या कारणं उत्पन्न जुइगु वेदानाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया आरम्भण धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप चक्षुविज्ञानया आरम्भण धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षुविज्ञानया आरम्भण मखुगु रूप

६८९. चक्षुविज्ञानया आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह चक्षुविज्ञानया आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### श्रोतसंस्पर्शआदिया आरम्भण रूपत

६९०. श्रोतसंस्पर्श्या ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्श्या ... पूर्ववत् ... जिह्वासंस्पर्श्या ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्श्या आरम्भण धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप कायसंस्पर्श्या आरम्भण धयागु उगु रूप खः ।

### कायसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु रूप

६९१. कायसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह कायसंस्पर्श्या आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### कायसंस्पर्शज वेदानादिया आरम्भण रूपत

६९२. कायसंस्पर्श्या कारणं उत्पन्न जुइगु वेदानाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया आरम्भण धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप कायविज्ञानया आरम्भण धयागु उगु रूप खः ।

### कायविज्ञानया आरम्भण मखुगु रूप

६९३. कायविज्ञानया आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह कायविज्ञानया आरम्भण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षु-आयतन रूप

६९४. चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु चक्षुप्रसाद रूप शून्यगु गां नं खः - चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**चक्षु-आयतन मखुगु रूप**

६९५. चक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह चक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**श्रोत-आयतनादि रूप**

६९६. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्हा-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु कायप्रसाद रूप शून्यगु गां नं खः - काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**काय-आयतन मखुगु रूप**

६९७. काय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह काय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**रूप-आयतन रूप**

६९८. रूप-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? प्यंगू महाभूततयत्त बःकया वर्ण धयागु गुगु रूपारम्मण ... पूर्ववत् ... थुगु रूप रूपधातु नं खः - रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**रूप-आयतन मखुगु रूप**

६९९. रूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**शब्द-आयतनादि रूप**

७००. शब्द-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... गन्ध-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रस-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? पृथ्वीधातु ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यधातु नं खः - स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**स्पष्टव्य-आयतन मखुगु रूप**

७०१. स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**चक्षुधातु रूप**

७०२. चक्षुधातु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) - थुगु रूप चक्षुधातु धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षुधातु मखुगु रूप

७०३. चक्षुधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह चक्षु धातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### श्रोतधातु रूपादि

७०४. श्रोतधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राणधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्काधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... कायधातु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) - थुगु रूप कायधातु धयागु उगु रूप खः ।

### कायधातु मखुगु रूप

७०५. कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### रूपधातु रूप

७०६. रूपधातु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप रूपधातु धयागु उगु रूप खः ।

### रूपधातु मखुगु रूप

७०७. रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### शब्दधातु रूपादि

७०८. शब्दधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... गन्धधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रसधातु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्प्रष्टव्यधातु धयागु उगु रूप छु खः ? स्प्रष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप स्प्रष्टव्यधातु धयागु उगु रूप खः ।

### स्प्रष्टव्यधातु मखुगु रूप

७०९. स्प्रष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह स्प्रष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### चक्षु-इन्द्रिय रूप

७१०. चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततयूत बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु चक्षुप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### चक्षु-इन्द्रिय मखुगु रूप

७११. चक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह चक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।



### श्रोत-इन्द्रियादि रूप

७१२. श्रोत-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्का-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु कायप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### काय-इन्द्रिय मखुगु रूप

७१३. काय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह काय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### स्त्री-इन्द्रिय रूप

७१४. स्त्री-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्रीया गुगु (म्हधिक ल्हाः, तुति आदि) स्त्री लिङ्ग, (स्त्री धका सिङ्गुया कारण) स्त्री निमित्त, स्त्रीया पहःचहः, स्त्रीया (वनी, वङ्गु पहः आदि) स्त्री हाउभाउ, स्त्रीया भाव, स्त्रीया स्वभाव (दु) - स्त्री-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप

७१५. स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### पुरुष-इन्द्रिय रूप

७१६. पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? पुरुषया गुगु (म्हधिक ल्हाः, तुति आदि) पुरुष लिङ्ग, (पुरुष धका सिङ्गुया कारण) पुरुष निमित्त, पुरुषया पहःचहः, पुरुषया (वङ्गु, वनीगु पहः आदि) पुरुष हाउभाउ, पुरुषया भाव, पुरुषया स्वभाव (दु) - पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप

७१७. पुरुष-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह पुरुष-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### जीवित-इन्द्रिय रूप

७१८. जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? उगु उगु विपरीणाम स्वभाव दुगु रूपधर्मतयगु गुगु आयु, स्थिर जुङ्गु कारण स्वभाव, (स्थिर जुङ्कथं) उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, (स्थिर जुङ्कथं) हना वंके बिङ्गु स्वभाव, (वृद्धि जुया) उत्पन्न जुङ्गु स्वभाव, (स्वाक्कं) उत्पन्न जुङ्गु कारण स्वभाव, रक्षा याङ्गु स्वभाव, आयु ताहाक जुङ्गु कारण स्वभाव, आयु ताहाक जुङ्गु कारण अधिकार दङ्गु जीवित-इन्द्रिय (दु) - जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप

७१९. जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### कायविज्ञप्ति रूप

७२०. कायविज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु खः ? कुशलचित्तया कारणं जूसां, अकुशलचित्तया कारणं जूसां, अव्याकृतचित्तया कारणं जूसां न्ह्योने वंम्हेसित, लिज्यां वंम्हेसित, तप्यंक स्वम्हेसित, व्यथां स्वम्हेसित, कयेकुंक्म्हेसित, चकंकम्हेसित (उत्पत्ति जूगु) शरीरया गुगु धिसिधाइगु, बांलाक धिसिधाइगु, बांलाक धिसिधाइगुया भाव, सिइके बिइगु स्वभाव, सिइके बिइगु आकारप्रकार, सिइके बिइगुया भाव (दु) - कायविज्ञप्ति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### कायविज्ञप्ति मखुगु रूप

७२१. कायविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह कायविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### वचीविज्ञप्ति रूप

७२२. वचीविज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु खः ? कुशलचित्तया कारणं जूसां, अकुशलचित्तया कारणं जूसां, अव्याकृतचित्तया कारणं जूसां (उत्पत्ति जूगु) गुगु वचन, गुगु खँ, खँया कम, उच्चारण यायेगु, घोषना यायेगु, घोषणा यायेगु ज्या, वचन धयागु म्हुतुं पिज्वइगु खँ (दु); थुगु खँ ल्हायेगु आदियात 'वाचा' धका धाइ । उगु खँ 'वाचा'द्वारा गुगु सिइके बिइगु स्वभाव, सिइके बिइगु आकारप्रकार, सिइके बिइगुया भाव (दु) - वचीविज्ञप्ति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप

७२३. वचीविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह वचीविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आकाशघातु रूप

७२४. ध्वःकीबहःमजूगु स्वभाव 'आकाशघातु' धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ? गुगु ध्वःकीबहः मजूगु (ध्वः किया सिइ दइ मखुगु खालि) स्वभाव, ध्वःकीबहःमजूगु स्वभावया रूपय् उत्पन्न जुइगु, थिइबहःमजूगु (धिया ज्वने मजूगु खालि) स्वभाव, थिइबहःमजूगु स्वभावकथं उत्पन्न जुइगु, प्वा, (खालि) प्वाया रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्यंगू महाभूतं थिइबहःमजूगु स्वभाव (दु) - आकाशघातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु जुयाच्वन ।

### आकाशघातु मखुगु रूप

७२५. आकाशघातु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह आकाशघातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आपोघातु रूप**

७२६. आपोघातु धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु जुयाच्चन ? गुगु ल; ल:या रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्याना च्वनीगु, प्याना च्वनीगुया रूपय् उत्पन्न जुइगु, रूपयात धि चिंकीगु पाँय् चिंकीगु स्वभाव (दु) – आपोघातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु ख: ।

**आपोघातु मखुगु रूप**

७२७. आपोघातु मखुगु धयागु उगु रूप छु छु ख: ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह आपोघातु मखुगु धयागु उगु रूप ख: ।

**रूपया लघुता रूप**

७२८. रूपया लघुता धयागु उगु रूप छु ख: ? (निष्पन्न) रूपया गुगु च्वाइगु याउँसे च्वनीगु, हलुकारूपं परिवर्तन जुइगु भाव, धिलासुस्ति भयातु मजुइगु भाव, क्वातु मजुइगु भाव (दु) – रूपया लघुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु ख: ।

**रूपया लघुता मखुगु रूप**

७२९. रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप छु छु ख: ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप ख: ।

**रूपया मृदुता**

७३०. रूपया मृदुता धयागु उगु रूप छु ख: ? (निष्पन्न) रूपया गुगु नाइसे च्वनीगु, छाइसे नाइसे च्वनीगु, कडा मजुइगु, कठोर मजुइगु (दु) – रूपया मृदुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु ख: ।

**रूपया मृदुता मखुगु रूप**

७३१. रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप छु छु ख: ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप ख: ।

**रूपया कर्मण्यता**

७३२. रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप छु ख: ? (निष्पन्न) रूपया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलाक अनुकूल जुइगु स्वभाव, ज्याय् अनुकूल जुइगु भाव (दु) – रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु ख: ।

**रूपया कर्मण्यता मखुगु रूप**

७३३. रूपया कर्मण्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु छु ख: ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह रूपया कर्मण्यता मखुगु धयागु उगु रूप ख: ।

### रूपया उपचय

७३४. रूपया उपचय धयागु उगु रूप छु खः ? रूप 'आयतन'तयगु गुगु दक्वसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु दु, उगु रूप 'आयतन'तयगु दक्वसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु रूपया उपचय खः - रूपया उपचय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### रूपया उपचय मखुगु रूप

७३५. रूपया उपचय मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूपया उपचय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### रूपया सन्तति

७३६. रूपया सन्तति धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु वृद्धि जुयाच्चनीगु कम (स्वाक्कनं उत्पन्न जुया च्वनीगु कम) दु, उगु रूपया वृद्धि जुयाच्चनीगु कम रूपया सन्तति खः - रूपया सन्तति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### रूपया सन्तति मखुगु रूप

७३७. रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### रूपया जरता

७३८. रूपया जरता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु जीर्ण जुइगु, जीर्णभाव, वा त्वःधुलीगु, सँ भुइगु, छत्रंगु ह्य ह्य कुनीगु, आयुया परिहानि जुइगु, (चक्षु-इन्द्रिय आदि थः थःलिसे स्वापु दुगु ज्याय) इन्द्रियतयगु परिपक्व जुइगु (छिपे जुइगु) (दु) - रूपया जरता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### रूपया जरता मखुगु रूप

७३९. रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### रूपया अनित्यता

७४०. रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु क्षय जुइगु, व्यय जुइगु, भेद जुइगु, प्रभेद जुइगु, नित्य मजुइगु, लोप जुइगु (दु) - रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### रूपया अनित्यता मखुगु रूप

७४१. रूपया अनित्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह रूपया अनित्यता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**कबलीकार आहार**

७४२. कबलीकार आहार धयागु उगु रूप छु खः ? जा, ग्वारामरी, सत्तु, न्या, मांस (ला), दुरु, धौ, घ्यो, नौनी, चिकं, कस्ति, साखः (दु); उगु बाहेक(उल्लेखः याये धुकूगु घासापाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु गुगु गुगु जनपदय् उपिं उपिं सत्त्वपिनिगु म्हुतुं नयेबहःजूगु, वां न्त्येयेबहःजूगु, कठुं घुतुकेबहःजूगु, प्वा कसे तन्के जुइका बिइफुगु गुगु (खाना आहार) रूप नं दु; गुगु ओजाद्वारा सत्त्वपिसं जीवन यापन याइ – जीवन यापनया कारण जुयाच्चंगु कबलीकार आहार धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**कबलीकार आहार मखुगु रूप**

७४३. कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रूपया अनित्यता (दु) – थुगु रूप समूह कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप खः । थुकथं निथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

द्विकनिर्देश क्वचाल ।

**त्रिकनिर्देश 'स्वथीपुचः विस्तृत'****आध्यात्मिक उपादा रूप**

७४४. आध्यात्मिक उपादा धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक उपादाधयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक उपादा रूप**

७४५. बाहिरिक उपादा धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक उपादा धयागु उगु रूपखः ।

**बाहिरिक तर उपादा मखुगु रूप**

७४६. बाहिरिक जक जुया उपादा मखुगु धयागु उगु रूप छु छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया उपादा मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक उपादिन्न रूप**

७४७. आध्यात्मिक उपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक उपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक उपादिन्न रूप**

७४८. बाहिरिक उपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक उपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक अनुपादिन्न रूप

७४९. बाहिरिक अनुपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता दुः उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक अनुपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक उपादिन्नुपादानिय रूप

७५०. आध्यात्मिक उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक उपादिन्नुपादानिय रूप

७५१. बाहिरिक उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक अनुपादिन्नुपादानिय रूप

७५२. बाहिरिक अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता दुः उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक अनिदर्शन रूप

७५३. आध्यात्मिक अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक सनिदर्शन रूप

७५४. बाहिरिक सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) – थुगु रूप बाहिरिक सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक अनिदर्शन रूप

७५५. बाहिरिक अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक सप्रतिघ रूप**

७५६. आध्यात्मिक सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक सप्रतिघ रूप**

७५७. बाहिरिक सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक अप्रतिघ रूप**

७५८. बाहिरिक अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक इन्द्रिय रूप**

७५९. आध्यात्मिक इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक-इन्द्रिय धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक इन्द्रिय रूप**

७६०. बाहिरिक इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक-इन्द्रिय धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया इन्द्रिय मखुगु रूप**

७६१. बाहिरिक जक जुया इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया इन्द्रियमखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया महाभूत मखुगु रूप**

७६२. आध्यात्मिक जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक महाभूत रूप**

७६३. बाहिरिक महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया महाभूत मखुगु रूप**

७६४. बाहिरिक जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु रूप

७६५. आध्यात्मिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक विज्ञप्ति रूप

७६६. बाहिरिक विज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक विज्ञप्ति धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु रूप

७६७. बाहिरिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया विज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप

७६८. आध्यात्मिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक चित्तसमुत्स्थान रूप

७६९. बाहिरिक चित्तसमुत्स्थान धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु चित्तया कारणं उत्पन्न जुइगु, चित्त हे कारण दुगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण दुगु रूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकासधातु, आपोधातु, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार रूप नं दु – थुगु रूप समूह बाहिरिक चित्तसमुत्स्थान धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु रूप

७७०. बाहिरिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु चित्तया कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु, चित्त धयागु कारण मदुगु, चित्त धयागु उत्पत्ति कारण मदुगुरूप-आयतन, शब्द-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकासधातु, आपोधातु, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार रूप नं दु – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चित्तसमुत्स्थान मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु रूप

७७१. आध्यात्मिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।



**बाहिरिक चित्तसहभु रूप**

७७२. बाहिरिक चित्तसहभु धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक चित्तसहभु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु रूप**

७७३. बाहिरिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चित्तसहभु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु रूप**

७७४. आध्यात्मिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक चित्तानुपरिवर्त रूप**

७७५. बाहिरिक चित्तानुपरिवर्त धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक चित्तानुपरिवर्त धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु रूप**

७७६. बाहिरिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चित्तानुपरिवर्त मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक औडारिक रूप**

७७७. आध्यात्मिक औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक औडारिक रूप**

७७८. बाहिरिक औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक शूक्ष्म रूप**

७७९. बाहिरिक शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक सन्तिके रूप**

७८०. आध्यात्मिक सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक दूरे रूप

७८१. बाहिरिक दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक सन्तिके रूप

७८२. बाहिरिक सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप

७८३. बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक चक्षुसंस्पर्शया वस्तु रूप

७८४. आध्यात्मिक चक्षुसंस्पर्शया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक चक्षुसंस्पर्शया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप

७८५. आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप

७८६. बाहिरिक जक जुया चक्षुविज्ञानया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप धयागु छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक चक्षुविज्ञानया वस्तु रूप

७८७. आध्यात्मिक चक्षुविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक चक्षुविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप

७८८. आध्यात्मिक जक जुया चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चक्षुविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप**

७८९. बाहिरिक जक जुया श्रोत संस्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिक्कासंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक कायसंस्पर्शया वस्तु रूप**

७९०. आध्यात्मिक कायसंस्पर्शया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक कायसंस्पर्शया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु रूप**

७९१. आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप**

७९२. बाहिरिक जक जुया कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक कायविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक कायविज्ञानया वस्तु रूप**

७९३. आध्यात्मिक कायविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक कायविज्ञानया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञानया वस्तु मखुगु रूप**

७९४. आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञानया वस्तु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप**

७९५. आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण रूप**

७९६. बाहिरिक चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक चक्षु संस्पर्शया वस्तु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप

७९७. बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप

७९८. आध्यात्मिक जक जुया चक्षुसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक चक्षुविज्ञानया आरम्मण रूप

७९९. बाहिरिक चक्षुविज्ञानया आरम्मण धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप बाहिरिक चक्षु विज्ञानया आरम्मण धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप

८००. बाहिरिक जक जुया चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षुविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप

८०१. आध्यात्मिक जक जुया श्रोत संस्पर्शया ... पूर्ववत् ... घ्राणसंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... जिह्वासंस्पर्शया ... पूर्ववत् ... कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक कायसंस्पर्शया आरम्मण रूप

८०२. बाहिरिक कायसंस्पर्शया आरम्मण धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप बाहिरिक कायसंस्पर्शया आरम्मण धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु रूप

८०३. बाहिरिक जक जुया कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया कायसंस्पर्शया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप

८०४. आध्यात्मिक जक जुया कायसंस्पर्शया कारणं उत्पन्न जुइगु वेदनाया ... पूर्ववत् ... संज्ञाया ... पूर्ववत् ... चेतनाया ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन

... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक कायविज्ञानया आरम्मण रूप

८०५. बाहिरिक कायविज्ञानया आरम्मण धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप बाहिरिक कायविज्ञानया आरम्मण धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु रूप

८०६. बाहिरिक जक जुया कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया कायविज्ञानया आरम्मण मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चक्षु-आयतन मखुगु रूप

८०७. बाहिरिक जक जुया चक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक चक्षु-आयतन रूप

८०८. आध्यात्मिक चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु चक्षुप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - आध्यात्मिक चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चक्षु-आयतन मखुगु रूप

८०९. आध्यात्मिक जक जुया चक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुयाचक्षु-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया श्रोत-आयतन मखुगु रूप

८१०. बाहिरिक जक जुया श्रोत-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-आयतन मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया काय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक काय-आयतन रूप

८११. आध्यात्मिक काय-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु कायप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - आध्यात्मिक काय-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया काय-आयतन मखुगु रूप

८१२. आध्यात्मिक जक जुया काय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुयाकाय-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूप-आयतन मखुगु रूप

८१३. आध्यात्मिक जक जुया रूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुयारूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूप-आयतन रूप

८१४. बाहिरिक रूप-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? प्यंगू महाभूततयत् वःकया गुगु वर्ण धयागु रूपारम्भण ... पूर्ववत् ... थुगु रूप रूपधातु नं खः- बाहिरिक रूप-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूप-आयतन मखुगु रूप

८१५. बाहिरिक जक जुया रूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुयारूप-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया स्पष्टव्य-आयतन मखुगु रूप

८१६. आध्यात्मिक जक जुया शब्द-आयतन मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... गन्ध-आयतन मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रस-आयतन मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक स्पष्टव्य-आयतन रूप

८१७. बाहिरिक स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? पृथ्वीधातु ... पूर्ववत् ... थुगु रूप स्पष्टव्यधातु नं खः - बाहिरिक स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्य-आयतन मखुगु रूप

८१८. बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्य-आयतन मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया चक्षु धातु मखुगु रूप**

८१९. बाहिरिक जक जुया चक्षु धातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षुधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक चक्षुधातु रूप**

८२०. आध्यात्मिक चक्षुधातु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक चक्षुधातु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया चक्षुधातु मखुगु रूप**

८२१. आध्यात्मिक जक जुया चक्षुधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया चक्षुधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया कायधातु मखुगु रूप**

८२२. बाहिरिक जक जुया श्रोतधातु मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राणधातु मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्काधातु मखुगु उगु रूप ... पूर्ववत् ... कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक कायधातु रूप**

८२३. आध्यात्मिक कायधातु धयागु उगु रूप छु खः ? काय-आयतन (दु) - थुगु रूप आध्यात्मिक कायधातु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया कायधातु मखुगु रूप**

८२४. आध्यात्मिक जक जुया कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कायधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया रूपधातु मखुगु रूप**

८२५. आध्यात्मिक जक जुया रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक रूपधातु रूप**

८२६. बाहिरिक रूपधातु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप रूपधातु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक जक जुया रूपधातु मखुगु रूप**

८२७. बाहिरिक जक जुया रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया स्पष्टव्यधातु मखुगु रूप

८२८. आध्यात्मिक जक जुया शब्दधातु मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... गन्धधातु मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रसधातु मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया स्पष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक स्पष्टव्यधातु रूप

८२९. बाहिरिक स्पष्टव्यधातु धयागु उगु रूप छु खः ? प्रष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक स्पष्टव्यधातु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्यधातु मखुगु रूप

८३०. बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया स्पष्टव्यधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया चक्षु-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३१. बाहिरिक जक जुया चक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया चक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक चक्षु-इन्द्रिय रूप

८३२. आध्यात्मिक चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततयत् बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु चक्षुप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - आध्यात्मिक चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया चक्षु-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३३. आध्यात्मिक जक जुया चक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? श्रोत-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुयाचक्षु-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जक जुया काय-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३४. बाहिरिक जक जुया श्रोत-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्वा-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुयाकाय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक काय-इन्द्रिय रूप

८३५. आध्यात्मिक काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु कायप्रसाद प्यंगू महाभूततयत् बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु कायप्रसाद रूप शून्य गां नं खः - आध्यात्मिक काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।



### आध्यात्मिक जक जुया काय-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३६. आध्यात्मिक जक जुया काय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... जिक्हा-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया काय-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३७. आध्यात्मिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक स्त्री-इन्द्रिय रूप

८३८. बाहिरिक स्त्री-इन्द्रिय जुयाच्चंगु उगु रूप धयागु गजागु स्वभाव दुगु खः ? स्त्रीया गुगु (म्हधिक ल्हाः तुति आदि) स्त्री लिङ्ग, (स्त्री धका सिङ्गुया कारण) स्त्री निमित्त, स्त्रीया पहःचहः, स्त्रीया (वनी, वङ्गु पहः आदि) स्त्री हाउभाउ, स्त्रीया भाव, स्त्रीया स्वभाव (दु) - बाहिरिक स्त्री-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु रूप

८३९. बाहिरिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया स्त्री-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप

८४०. आध्यात्मिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप खः ।

### बाहिरिक पुरुष-इन्द्रिय रूप

८४१. बाहिरिक पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? पुरुषया गुगु (म्हधिक ल्हा तुति आदि) पुरुष लिङ्ग, (पुरुष धका सिङ्गुया कारण) पुरुष निमित्त, पुरुषया पहःचहः, पुरुषया (वङ्गु, वनीगु पहः आदि) पुरुष हाउभाउ, पुरुषया भाव, पुरुषया स्वभाव (दु) - पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु रूप

८४२. बाहिरिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया पुरुष-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप

८४३. आध्यात्मिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक जीवित-इन्द्रिय रूप

८४४. बाहिरिक जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? उगु उगु विपरीणाम स्वभाव दुगु रूपधर्मतयगु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) हना वंके बिइगु स्वभाव, (वृद्धि जुया) उत्पन्न जुइगु स्वभाव, (स्वाक्कं) उत्पन्न जुइगु कारण स्वभाव, रक्षा याइगु स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारण स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारण अधिकार दइगु जीवित-इन्द्रिय (दु) – बाहिरिक जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु रूप

८४५. बाहिरिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया जीवित-इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु रूप

८४६. आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक कायविज्ञप्ति रूप

८४७. बाहिरिक कायविज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु खः ? कुशलचित्तया कारणं जूसां, अकुशलचित्तया कारणं जूसां, अव्याकृतचित्तया कारणं जूसां न्ह्योने वंम्हेसित, लिज्यां वंम्हेसित, तप्यं स्वम्हेसित, ब्यथां स्वम्हेसित, कयेकुंक्म्हेसित, चककम्हेसित (उत्पत्ति जुइगु) शरीरया गुगु धिसिधाइगु, बांलाक धिसिधाइगु, बांलाक धिसिधाइगु भाव, सिइके बिइगु स्वभाव, सिइके बिइगु आकारप्रकार, सिइके बिइगु पहः (दु) – बाहिरिक कायविज्ञप्ति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु रूप

८४८. बाहिरिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया कायविज्ञप्ति मखुगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप

८४९. आध्यात्मिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक वचीविज्ञप्ति रूप

८५०. बाहिरिक वचीविज्ञप्ति धयागु उगु रूप छु खः ? कुशलचित्तया कारणं जूसां, अकुशलचित्तया कारणं जूसां, अव्याकृतचित्तया कारणं जूसां (उत्पत्ति जुइगु) गुगु वचन, गुगु खँ, खँया क्रम, उच्चारण यायेगु, घोषणा यायेगु, घोषणा यायेगु ज्या, वचन धयागु म्हुतुं पिज्वइगु खँ (दु); थुगु खँ ल्हायेगु आदियात 'वाचा' धका धाइ । उगु खँ 'वाचा'द्वारा गुगु सिइके बिइगु स्वभाव, सिइके बिइगु आकारप्रकार, सिइके बिइगु पहः (दु) – बाहिरिक वचीविज्ञप्ति धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**बाहिरिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु रूप**

८५१. बाहिरिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया वचीविज्ञप्ति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया आकाशधातु मखुगु रूप**

८५२. आध्यात्मिक जक जुया आकाशधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया आकाशधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक आकाशधातु रूप**

८५३. ध्वःकीबहःमजूगु स्वभाव 'आकाशधातु' धयागु उगु रूप गजागु स्वभाव दुगु खः ? गुगु ध्वःकीबहः मजूगु (ध्वः किया सिइ दइ मखुगु खालि) स्वभाव, ध्वःकीबहःमजूगु स्वभावया रूपय् उत्पन्न जुइगु, थिइबहःमजूगु (थिया ज्वने मजूगु खालि) स्वभाव, थिइबहःमजूगु स्वभावकथं उत्पन्न जुइगु, प्वाः (खालि), प्वाःया रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्यगू महाभूतं थिइबहःमजूगु स्वभाव (दु) – बाहिरिक आकाशधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**बाहिरिक जक जुया आकाशधातु मखुगु रूप**

८५४. बाहिरिक जक जुया आकाशधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... उगु कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया आकाश धातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया आपोधातु मखुगु रूप**

८५५. आध्यात्मिक जक जुया आपोधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया आपोधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**बाहिरिक आपोधातु**

८५६. बाहिरिक आपोधातु धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु लः, लःया रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्याना च्वनीगु, प्याना च्वनीगुया रूपय् उत्पन्न जुइगु, रूपयात धि चिंकीगु पाँय् चिंकीगु स्वभाव (दु) – बाहिरिक आपोधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**बाहिरिक जक जुया आपोधातु मखुगु रूप**

८५७. बाहिरिक जक जुया आपोधातु मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया आपोधातु मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

**आध्यात्मिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु रूप**

८५८. आध्यात्मिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया लघुता रूप

८५९. बाहिरिक रूपया लघुता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु च्वाइगु याउँसे च्वनीगु, हलुकारूपं परिवर्तन जुइगु भाव, धिलासुस्ति भ्यातु मजुइगु भाव, क्वातु मजुइगु भाव (दु) – बाहिरिक रूपया लघुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु रूप

८६०. बाहिरिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया लघुता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु रूप

८६१. आध्यात्मिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया मृदुता

८६२. बाहिरिक रूपया मृदुता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु नाइसे च्वनीगु, छाइसे नाइसे च्वनीगु, कडा मजुइगु, कठोर मजुइगु (दु) – बाहिरिक रूपया मृदुता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु रूप

८६३. बाहिरिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया मृदुता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया कर्मण्यता मखुगु रूप

८६४. आध्यात्मिक जक जुया रूपया कर्मण्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया कर्मण्यता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया कर्मण्यता

८६५. बाहिरिक रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु ज्याय् अनुकूल जुइगु, बांलाक अनुकूल जुइगु स्वभाव, ज्याय् अनुकूल जुइगु भाव (दु) – बाहिरिक रूपया कर्मण्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपयाकर्मण्यता मखुगु रूप

८६६. बाहिरिक जक जुया रूपया कर्मण्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया कर्मण्यता मखुगु धयागु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया उपचय मखुगु रूप

८६७. आध्यात्मिक जक जुया रूपया उपचय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया उपचय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया उपचय

८६८. बाहिरिक रूपया उपचय धयागु उगु रूप छु खः ? रूप 'आयतन'तय्गु गुगु दक्खिसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु दु, उगु रूप 'आयतन'तय्गु दक्खिसिबे न्हापां शुरुइ उत्पन्न जुइगु रूपया उपचय खः - बाहिरिक रूपया उपचय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया उपचय मखुगु रूप

८६९. बाहिरिक जक जुया रूपया उपचय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया उपचय मखुगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु रूप

८७०. आध्यात्मिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया सन्तति

८७१. बाहिरिक रूपया सन्तति धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु वृद्धि जुयाच्चंगु कम (स्वाक्कनं उत्पन्न जुया च्चनीगु कम) दु, उगु रूपया वृद्धि जुयाच्चंगु कम रूपया सन्तति खः - बाहिरिक रूपया सन्तति धयागु थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु रूप

८७२. बाहिरिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया सन्तति मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया जरता मखुगु रूप

८७३. आध्यात्मिक जक जुया रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक रूपया जरता

८७४. बाहिरिक रूपया जरता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु जीर्ण जुइगु, जीर्णभाव, वा: त्वधुलीगु, सँ भुइगु, छयंगु ह्य ह्य कुनीगु, आयुया परिहानि जुइगु, (चक्षु-इन्द्रिय आदि थः थःलिसे स्वापु दुगु ज्याय) इन्द्रियतय्गु परिपक्व जुइगु (छिपे जुइगु) (दु) - बाहिरिक रूपया जरता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपया जरता मखुगु रूप

८७५. बाहिरिक जक जुया रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया जरता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु रूप

८७६. आध्यात्मिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक अनित्यता

८७७. बाहिरिक रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप छु खः ? (निष्पन्न) रूपया गुगु क्षय जुइगु, व्यय जुइगु, भेद जुइगु, प्रभेद जुइगु, नित्य मजुइगु, लोप जुइगु (दु) – बाहिरिक रूपया अनित्यता धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु रूप

८७८. बाहिरिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया अनित्यता मखुगु रूप खः ।

### आध्यात्मिक जक जुया कबलीकार आहार मखुगु रूप

८७९. आध्यात्मिक जक जुया कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह आध्यात्मिक जक जुया कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### बाहिरिक कबलीकार आहार

८८०. बाहिरिक कबलीकार आहार धयागु उगु रूप छु खः ? जा, ग्वारामरी, सत्तु, न्या, मांस (ला), दुरु, धौ, घ्यो, नौनी, चिकं, कस्ति, साखः (दु); उगु बाहेक (उल्लेख याये धुंकूगु घासापाखें) मेगु नं जुयाच्चंगु गुगु गुगु जनपदय् उपिं उपिं सत्त्वपिनिगु म्हुतुं नयेबहःजूगु, वां न्ह्येयेबहःजूगु, कठुं घुतुकेबहःजूगु, प्वाः कसे तन्के जुइका बिइफुगु गुगु (खाना आहार) रूप नं दु, गुगु ओजाद्वारा सत्त्वपिसं जीवन यापन याइ – जीवन यापनया कारण जुयाच्चंगु कबलीकार आहार धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### बाहिरिक जक जुया कबलीकार आहार मखुगु रूप

८८१. बाहिरिक जक जुया कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... रूपया अनित्यता (दु) – थुगु रूप समूह बाहिरिक जक जुया रूपया कबलीकार आहार मखुगु धयागु उगु रूप खः । थुकथं स्वथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

त्रिकनिर्देश क्वचाल ।

## चतुष्क निर्देश 'प्यथीपुचः विस्तृत'

### उपादा उपादिन्न रूप

८८२. उपादा उपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादा उपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा अनुपादिन्न रूप

८८३. उपादा अनुपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) - थुगु रूप समूह उपादा अनुपादिन्न धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा मखुगु उपादिन्न रूप

८८४. उपादा मखुगु उपादिन्न जुयाच्चंगु धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादा मखुगु उपादिन्न रूप खः ।

### उपादा मखुगु अनुपादिन्न रूप

८८५. उपादा मखुगु अनुपादिन्न धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादा मखुगु अनुपादिन्न रूप खः ।

### उपादा उपादिन्नुपादानिय रूप

८८६. उपादा उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) - थुगु रूप समूह उपादा उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा अनुपादिन्नुपादानिय रूप

८८७. उपादा अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-

आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादा अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा मखुगु उपादिन्नुपादानिय रूप

८८८. उपादा मखुगु उपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादा मखुगु उपादिन्नुपादानिय धयागु रूप खः ।

### उपादा मखुगु अनुपादिन्नुपादानिय रूप

८८९. उपादा मखुगु अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादा मखुगु अनुपादिन्नुपादानिय धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा सप्रतिघ रूप

८९०. उपादा सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रस-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह उपादा सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा अप्रतिघ रूप

८९१. उपादा अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह उपादा अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा मखुगु सप्रतिघ रूप

८९२. उपादा मखुगु सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप उपादा मखुगु सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा मखुगु अप्रतिघ रूप

८९३. उपादा मखुगु अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) - थुगु रूप उपादा मखुगु अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा औडारिक रूप

८९४. उपादा औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रसायतन (दु) - थुगु रूप समूह उपादा औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### उपादा शूक्ष्म रूप

८९५. उपादा शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह उपादा शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।



**उपादा मखुगु औडारिक (स्थूल) रूप**

८९६. उपादा मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप उपादा मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

**उपादा मखुगु शूक्ष्म रूप**

८९७. उपादा मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) – थुगु रूप उपादा मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

**उपादा दूरे रूप**

८९८. उपादा दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह उपादा दूरे धयागु उगु रूप खः ।

**उपादा सन्तिके रूप**

८९९. उपादा सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रस-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह उपादा सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

**उपादा मखुगु दूरे रूप**

९००. उपादा मखुगु दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) – थुगु रूप उपादा मखुगु दूरे धयागु उगु रूप खः ।

**उपादा मखुगु सन्तिके रूप**

९०१. उपादा मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप उपादा मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

**उपादिन्न सनिदर्शन रूप**

९०२. उपादिन्न सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुकूगु भावया कारणं उत्पन्न जुइगु रूप-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह उपादिन्न सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

**उपादिन्न अनिदर्शन रूप**

९०३. उपादिन्न अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुरु गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु – थुगु रूप समूह उपादिन्न अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

**अनुपादिन्न सनिदर्शन रूप**

९०४. अनुपादिन्न सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुकूगु भावया कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु रूप-आयतन (दु) – थुगु रूप अनुपादिन्न सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न अनिदर्शन रूप

१०५. अनुपादिन्न अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं (दु) - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न सप्रतिघ रूप

१०६. उपादिन्न सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न अप्रतिघ रूप

१०७. उपादिन्न अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न सप्रतिघ रूप

१०८. अनुपादिन्न सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न अप्रतिघ रूप

१०९. अनुपादिन्न अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न महाभूत रूप

११०. उपादिन्न महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादिन्न महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु रूप

९११. उपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न महाभूत रूप

९१२. अनुपादिन्न महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु रूप

९१३. अनुपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न औडारिक रूप

९१४. उपादिन्न औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वयेधुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न शूक्ष्म रूप

९१५. उपादिन्न शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु- थुगु रूप समूह उपादिन्न शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न औडारिक रूप

९१६. अनुपादिन्न औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव(कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न शूक्ष्म रूप

९१७. अनुपादिन्न शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न दूरे रूप

९१८. उपादिन्न दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्न सन्तिके रूप

९१९. उपादिन्न सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्न सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न दूरे रूप

९२०. अनुपादिन्न दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्न सन्तिके रूप

९२१. अनुपादिन्न सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्न सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन रूप

९२२. उपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप उपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन रूप

९२३. उपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुकूगु भाव

(कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन रूप

१२४. अनुपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भावया कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु रूप-आयतन (दु) - थुगु रूप अनुपादिन्नुपादानिय सनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन रूप

१२५. अनुपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय अनिदर्शन धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ रूप

१२६. उपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ रूप

१२७. उपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ रूप

१२८. अनुपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ रूप

१२९. अनुपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु,

रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय महाभूत

९३०. उपादिन्नुपादानिय महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु रूप

९३१. उपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन, स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय महाभूत रूप

९३२. अनुपादिन्नुपादानिय महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? कर्म याना वये धुंकूगु भाव(कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु स्पष्टव्य-आयतन, आपोधातु (दु) - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु रूप

९३३. अनुपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, आकाशधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय जक जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय औडारिक रूप

९३४. उपादिन्नुपादानिय औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन... पूर्ववत् ... काय-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय औडारिकधयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म रूप

९३५. उपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्वंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय औडारिक रूप

९३६. अनुपादिन्नुपादानिय औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म रूप

९३७. अनुपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय दूरे रूप

९३८. उपादिन्नुपादानिय दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय जीवित-इन्द्रिय बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### उपादिन्नुपादानिय सन्तिके रूप

९३९. उपादिन्नुपादानिय सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... काय-आयतन बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह उपादिन्नुपादानिय सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय दूरे रूप

९४०. अनुपादिन्नुपादानिय दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति, रूपया लघुता, रूपया मृदुता, रूपया कर्मण्यता, रूपया जरता, रूपया अनित्यता बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु आकाशधातु, आपोधातु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### अनुपादिन्नुपादानिय सन्तिके रूप

९४१. अनुपादिन्नुपादानिय सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? शब्द-आयतन (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु कर्म याना वये धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु रूप-आयतन, गन्ध-आयतन, रस-आयतन, स्पष्टव्य-आयतन धयागु रूप नं दु - थुगु रूप समूह अनुपादिन्नुपादानिय सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### सप्रतिघ इन्द्रिय रूप

१४२. सप्रतिघ इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह सप्रतिघ इन्द्रिय धयागु उगु रूप खः ।

### सप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु रूप

१४३. सप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह सप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### अप्रतिघ इन्द्रिय रूप

१४४. अप्रतिघ इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह अप्रतिघ इन्द्रिय धयागु उगु रूप खः ।

### अप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु रूप

१४५. अप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह अप्रतिघ जक जुया इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### सप्रतिघ महाभूत रूप

१४६. सप्रतिघ महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? प्रष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप सप्रतिघ महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### सप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु रूप

१४७. सप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रस-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह सप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### अप्रतिघ महाभूत रूप

१४८. अप्रतिघ महाभूत धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) - थुगु रूप अप्रतिघ महाभूत धयागु उगु रूप खः ।

### अप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु रूप

१४९. अप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह अप्रतिघ जुया महाभूत मखुगु धयागु उगु रूप खः ।

### इन्द्रिय औडारिक रूप

१५०. इन्द्रिय औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय औडारिक धयागु उगु रूप खः ।



**इन्द्रिय शूक्ष्म रूप**

९५१. इन्द्रिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु औडारिक रूप**

९५२. इन्द्रिय मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु शूक्ष्म रूप**

९५३. इन्द्रिय मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय दूरे रूप**

९५४. इन्द्रिय दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय, पुरुष-इन्द्रिय, जीवित-इन्द्रिय (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय दूरे धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय सन्तिके रूप**

९५५. इन्द्रिय सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु दूरे रूप**

९५६. इन्द्रिय मखुगु दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु दूरे धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु सन्तिके रूप**

९५७. इन्द्रिय मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

**महाभूत औडारिक रूप**

९५८. महाभूत औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? प्रष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप महाभूत औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

**महाभूत शूक्ष्म रूप**

९५९. महाभूत शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) – थुगु रूप महाभूत शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत मखुगु औडारिक रूप

९६०. महाभूत मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रस-आयतन (दु) – थुगु रूप महाभूत मखुगु औडारिक धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत मखुगु शूक्ष्म रूप

९६१. महाभूत मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह महाभूत मखुगु शूक्ष्म धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत दूरे रूप

९६२. महाभूत दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? आपोधातु (दु) – थुगु रूप महाभूत दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत सन्तिके रूप

९६३. महाभूत सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? स्पष्टव्य-आयतन (दु) – थुगु रूप महाभूत सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत मखुगु दूरे रूप

९६४. महाभूत मखुगु दूरे धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुगु रूप समूह महाभूत मखुगु दूरे धयागु उगु रूप खः ।

### महाभूत मखुगु सन्तिके रूप

९६५. महाभूत मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... रस-आयतन (दु) – थुगु रूप समूह महाभूत मखुगु सन्तिके धयागु उगु रूप खः ।

### दृष्ट रूपादि

९६६. रूप-आयतन दृष्ट, शब्द-आयतन श्रुत, गन्ध-आयतन रस-आयतन स्पष्टव्य-आयतन मुत रूप खः, फुक्क रूप विज्ञात रूप खः । थुकथं प्यथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

चतुष्क व्वचाल ।

## पञ्चकनिर्देश 'न्याथीपुचः विस्तृत'

### पृथ्वीधातु रूप

९६७. पृथ्वीधातु धयागु उगु रूप छु खः ? अध्यात्म सन्तानय् नं बाह्य सन्तानय् नं उत्पत्ति जुइगु, आरम्मण यायेगुकथं उपादिन्न अनुपादिन्न नं जुयाच्वंगु गुगु कडा जुइगु, छाइगु, कडा जुइगु भाव, कोडागु स्वभाव (दु) – पृथ्वीधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**आपोधातु रूप**

९६८. आपोधातु धयागु उगु रूप छु खः ? अध्यात्म सन्तानय् नं बाह्य सन्तानय् नं उत्पत्ति जुइगु, आरम्मण यायेगुकथं उपादिन्न अनुपादिन्न नं जुयाच्चंगु गुगु लः, लःया रूपय् उत्पन्न जुइगु, प्याना च्वनीगु, प्याना च्वनीगुया रूपय् उत्पन्न जुइगु, रूपयात धि चिंकीगु, पाँय् चिंकीगु स्वभाव (दु) – आपोधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**तेजोधातु रूप**

९६९. तेजोधातु धयागु उगु रूप छु खः ? अध्यात्म सन्तानय् नं बाह्य सन्तानय् नं उत्पत्ति जुइगु, आरम्मण यायेगुकथं उपादिन्न अनुपादिन्न नं जुयाच्चंगु गुगु मि, मिया रूपय् उत्पन्न जुइगु, पुइगु, पुइगु रूपय् उत्पन्न जुइगु, हा (वाफ), हाया रूपय् उत्पन्न जुइगु (दु) – तेजोधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**वायुधातु रूप**

९७०. वायुधातु धयागु उगु रूप छु खः ? अध्यात्म सन्तान बाह्य सन्तानय् उत्पन्न जुइगु, उपादिन्न अनुपादिन्न नं जुयाच्चंगु गुगु फय्, फय्या रूपय् उत्पन्न जुइगु, रूपया कसे तन्के जुइगु स्वभाव (दु) – वायुधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**उपादा रूप**

९७१. उपादा धयागु उगु रूप छु खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – आपोधातु धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः । थुकथं न्याथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।  
पञ्चक क्वचाल ।

**षष्टकनिर्देश 'खुथीपुचः विस्तृत'**

९७२. रूप-आयतन चक्षुविज्ञेय, शब्द-आयतन श्रोतविज्ञेय, गन्ध-आयतन घ्राणविज्ञेय, रस-आयतन जिह्वाविज्ञेय, स्पष्टव्य-आयतन कायविज्ञेय रूप खः, फुक्क रूप मनोविज्ञेय रूप खः । थुकथं खुथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

षष्टक क्वचाल ।

**सप्तकनिर्देश 'न्हेथीपुचः विस्तृत'**

९७३. रूप-आयतन चक्षुविज्ञेय, शब्द-आयतन श्रोतविज्ञेयः, गन्ध-आयतन घ्राणविज्ञेयः, रस-आयतन जिह्वाविज्ञेय, स्पष्टव्य-आयतन कायविज्ञेय, रूप-आयतन शब्द-आयतन गन्ध-आयतन रस-आयतन स्पष्टव्य-आयतन मनोधातुविज्ञेय (मनोधातु सिइकेमाःगु) रूप खः, फुक्क रूप मनोविज्ञानधातुविज्ञेय (मनोविज्ञानधातु सिइकेमाःगु) रूप खः । थुकथं न्हेथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

सप्तक क्वचाल ।

## अष्टकनिर्देश 'च्याथीपुचः विस्तृत'

९७४. रूप-आयतन चक्षुविज्ञेय, शब्द-आयतन श्रोतविज्ञेय, गन्ध-आयतन घ्राणविज्ञेयः, रस-आयतन जिह्वाविज्ञेय, मनापगु सुखसंस्पर्श स्पष्टव्य-आयतन कायविज्ञेय, अमनापगु दुःखसंस्पर्श स्पष्टव्य-आयतन कायविज्ञेय, रूप-आयतन शब्द-आयतन गन्ध-आयतन रस-आयतन व स्पष्टव्य-आयतन मनोधातुविज्ञेय रूप खः, फुक्क रूप मनोविज्ञानधातुविज्ञेय रूप खः । थुकथं च्याथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

अष्टक क्वचाल ।

## नवकनिर्देश 'गुथीपुचः विस्तृत'

### चक्षु-इन्द्रिय रूप

९७५. चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततय्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु रूप शून्य गां नं खः - चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

### श्रोत-इन्द्रिय आदि रूप

९७६. श्रोत-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिह्वा-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्त्री-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? उगु विपरीणाम स्वभाव दुगु रूपधर्मतय्यु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) हना वंके विइगु स्वभाव, (वृद्धि जुया) उत्पन्न जुइगु स्वभाव, (स्वाक्कं) उत्पन्न जुइगु कारण स्वभाव, रक्षा याइगु स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारण स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारणय् अधिकार दइगु जीवित-इन्द्रिय (दु) - जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु रूप खः ।

### इन्द्रिय मखुगु रूप

९७७. इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु धयागु उगु रूप खः । थुकथं गुथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

नवक क्वचाल ।

## दशकनिर्देश 'भिथीपुचः विस्तृत'

### चक्षु-इन्द्रिय रूप

९७८. चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततय्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु रूप शून्य गां नं खः - चक्षु-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**श्रोत-इन्द्रियादि रूप**

१७९. श्रोत-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्का-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्त्री-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... पुरुष-इन्द्रिय धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप छु खः ? उगु विपरीणाम स्वभाव दुगु रूपधर्मतयगु गुगु आयु, स्थिर जुइगु कारण स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) उत्पन्न जुया च्वनीगु स्वभाव, (स्थिर जुइकथं) हना वकं विइगु स्वभाव, (वृद्धि जुया) उत्पन्न जुइगु स्वभाव, (स्वाक्कं) उत्पन्नजुइगु कारण स्वभाव, रक्षा याइगु स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारण स्वभाव, आयु ताहाक जुइगु कारणय् अधिकार दइगु जीवित-इन्द्रिय (दु) - जीवित-इन्द्रिय धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु सप्रतिघ रूप**

१८०. इन्द्रिय मखुगु सप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? रूप-आयतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु सप्रतिघ धयागु उगु रूप खः ।

**इन्द्रिय मखुगु अप्रतिघ रूप**

१८१. इन्द्रिय मखुगु अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? कायविज्जप्ति ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह इन्द्रिय मखुगु अप्रतिघ धयागु उगु रूप खः । थुकथं भिथीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

दशक क्वचाल ।

**एकादशकनिर्देश 'भिच्छथीपुचः विस्तृत'****चक्षु-आयतन रूप**

१८२. चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? गुगु चक्षुप्रसाद प्यंगू महाभूततयत्त बःकया यचुसे च्वनी ... पूर्ववत् ... थुगु रूप शून्य गां नं खः - चक्षु-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**श्रोत-आयतन रूपादि**

१८३. श्रोत-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... घ्राण-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... जिक्का-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... काय-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रूप-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... शब्द-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... गन्ध-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... रस-आयतन धयागु उगु रूप ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप छु खः ? पृथ्वी धातु ... पूर्ववत् ... थुगु रूप स्पष्टव्य धातु नं खः - स्पष्टव्य-आयतन धयागु उगु रूप थजागु स्वभाव दुगु खः ।

**धर्मायतनपरियापन्न अनिदर्शन अप्रतिघ रूप**

९८४. धर्मायतनय् दुथ्यागु अनिदर्शन अप्रतिघ धयागु उगु रूप छु खः ? स्त्री-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... कवलीकार आहार (दु) - थुगु रूप समूह धर्मायतनय् दुथ्यागु अनिदर्शन अप्रतिघ रूप खः । थुकथं भिंछ्थीकथं रूपसंग्रह यायेमाःगु जुल ।

एकादशक व्वचाल ।

च्यागूगु भाणवार व्वचाल ।

रूपविभाजनव्वचाल ।

रूपकाण्ड व्वचाल ।



## ३. निक्षेपकाण्ड<sup>१३</sup>

### त्रिकनिक्षेप

#### १. कुशलत्रिक

९८५. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? त्वःमवनीगु 'अलोभ', विनाश जुइके मास्ति मवइगु 'अद्वेष' भुले मजुइगु 'अमोह' धयागु कुशलतयगु मूहा स्वंगू उगु अलोभादि कुशलमूल स्वंगूलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; उगु अलोभादि कुशलमूल स्वंगूया कारणं उत्पन्न जुइगु शरीरं ज्या याइगु 'कायकर्म', वचनं खँ ल्हाइगु 'वचीकर्म', मनं बिचाः याइगु 'मनोकर्म' (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

९८६. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? त्वःवनीगु 'लोभ', स्यंका विइगु 'द्वेष', भुले जुइगु 'मोह' धयागु अकुशलतयगु मूहा 'अकुशलमूल' स्वंगू उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगू नापं उत्पन्न जुइगु सन्ताप जुइकेयःगु सास्ति यायेयःगु 'क्लेश' धर्मत; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूया कारणं उत्पन्न जुइगु शरीरं ज्या याइगु 'कायकर्म', वचनं खँ ल्हाइगु 'वचीकर्म', मनं बिचाः याइगु 'मनोकर्म' (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

९८७. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) कुशल, अकुशलयागु फल 'विपाक' जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; उगु बाहेक कुशल नं मखु अकुशल नं मखुगु (कुशल, अकुशल) कर्मतयगु फल 'विपाक' नं मखुगु, याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु गुगु धर्मत; फुक्क रूप व (कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारण धर्मतयसं) मर्मत यायेबहःमजुगु स्वभाव 'असंस्कृत धातु'(निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

#### २. वेदनात्रिक

९८८. छु गुगु धर्मत सुख वेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) सुखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइगु (सुखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय दुगु) सुख वेदना बाहेक; उगु सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

९८९. छु गुगु धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु दुःखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइगु (दुःखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय दुगु) दुःखवेदना बाहेक; उगु दुःख वेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

९९०. छु गुगु धर्मत अदुःखमसुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ? कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) अदुःखमसुखवेदनाया

<sup>१३</sup> स्वभावधर्मतयत विस्तृतरूपं वर्णनं यायेगु त्वःता तसकं संक्षिप्तं नं मखु, तसकं विस्तृतं नं मखयेक पायुछिकथं क्यनातःगु परिच्छेद खः ।

उत्पत्तिस्थान जुयाच्चंगु चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइगु (अदुःखमसुखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय दुगु) अदुःखमसुखवेदना बाहेक; उगुअदुःखमसुखवेदनालिसेसम्प्रयुक्तगु (ल्यं दुगु) सज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत अदुःखमसुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्त जू ।

### ३. विपाकत्रिक

१९१. छु गुगु धर्मत विपाक खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) कुशल, अकुशल धर्मतयगु विपाक जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत विपाक खः ।

१९२. छु गुगु धर्मत विपाक उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु धर्म खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर); कुशल, अकुशल जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत विपाकउत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगुधर्म खः ।

१९३. छु गुगु धर्मत विपाक नं मखु, विपाक उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु धर्म नं मखु ? कुशल नं मखुगु, अकुशल नं मखुगु; कुशल, अकुशल कर्मतयगु विपाक नं मखुगु; याना मात्र जुयाच्चंगु गुगु धर्मत; फुक्क रूप व (कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारण धर्मतयसं) मर्मत याये बहःमजूगु 'असंस्कृत धातु' (निर्वाण दु) - थुपिं धर्मत विपाक नं मखु विपाक उत्पन्न जुइकीगु स्वभाव दुगु धर्म नं मखु ।

### ४. उपादिन्नत्रिक

१९४. छु गुगु धर्मत उपादिन्नुपादानिय खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु; (लोभ, दृष्टि, मोह धयागु) आश्रव धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कुशल अकुशलया विपाक जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; कर्म याना वये धुंकूगुभाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप (दु) - थुपिं धर्मत उपादिन्नुपादानिय खः ।

१९५. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्नुपादानिय खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु; (लोभ, दृष्टि, मोह धयागु) आश्रव धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कुशल अकुशल धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; कुशल नं मखु, अकुशल नं मखुगु, (कुशल, अकुशल) कर्मतयगु फल नं मखुगु, याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु गुगु धर्मत; कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगुया भावया कारणं उत्पन्न मजूगु गुगु रूप (दु) - थुपिं धर्मत अनुपादिन्नुपादानिय खः ।

१९६. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्न अनुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत (निर्वाण) धातु (दु) - थुपिं धर्मत अनुपादिन्न अनुपादानिय खः ।

### ५. संक्लिष्टत्रिक

१९७. छु गुगु धर्मत संक्लिष्टसंक्लेशिक खः ? ल्वःवनीगु 'लोभ', स्यंका बिइगु 'द्वेष', भुले जुइगु 'मोह' धयागु अकुशलतयगु मूहा स्वंगू; लोभादि अकुशलमूल स्वंगू नापं उत्पन्न जुइगु दाह जुइकेयःगु सास्ति यायेयःगु 'क्लेश' धर्मत; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगूया कारणं उत्पन्न जुइगु शरीरं ज्या याइगु 'कायकर्म', वचनं खँ ल्हाइगु 'वचीकर्म', मनं बिचाः याइगु 'मनोकर्म' (दु) - थुपिं धर्मत संक्लिष्टसंक्लेशिक खः ।

१९८. छु गुगु धर्मत असंक्लिष्टसंक्लेशिक खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु; आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कुशलधर्म, कुशल अकुशलकथं धायेबहःमजूगु अव्याकृत



धर्म जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत असक्लिष्टसकिलेसिक खः ।

१९९. छु गुगु धर्मत असक्लिष्टअसंक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) मार्गत, मार्गया फलत व (कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारणधर्मतयूसं) मर्मत यायेबहःमज्जूगु स्वभाव 'असंस्कृत' (निर्वाण) धातु (दु) - थुपिं धर्मत असक्लिष्टअसंक्लेशिक खः ।

## ६. वितर्कत्रिक

१०००. छु गुगु धर्मत सवितर्कसविचार खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर), वितर्कविचारलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्तय् दुगु वितर्कविचार बाहेक; उगु वितर्क विचार सम्प्रयुक्तगु (ल्यंगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत सवितर्कसविचार खः ।

१००१. छु गुगु धर्मत अवितर्कविचारमात्र खः ? रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर), वितर्क मदया विचार जक उत्पत्तिस्थान चित्तय् उत्पन्न जुइगु विचार बाहेक; उगु विचार सम्प्रयुक्तगु (ल्यंगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत अवितर्कविचारमात्र खः ।

१००२. छु गुगु धर्मत अवितर्कअविचार खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु वितर्क विचार उत्पत्ति मज्जूगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु; उगु बाहेक फुक्क रूप वअसंस्कृत (निर्वाण) धातु दु - थुपिं धर्मत अवितर्कअविचार खः ।

## ७. प्रीतित्रिक

१००३. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु प्रीतिया उत्पत्तिस्थानचित्तय् प्रीति बाहेक; उगु प्रीतिलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत खः ।

१००४. छु गुगु धर्मत सुखसहगत खः ? कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर जुयाच्चंगु), सुखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (सुखलिसेसम्प्रयुक्तगुचित्त, चैतसिकय् दुगु) सुख वेदना बाहेक; उगु सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत सुखसहगत खः ।

१००५. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत खः ? कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) उपेक्षावेदनाया उत्पत्तिस्थान जुयाच्चंगु चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (उपेक्षा सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय् दुगु) उपेक्षावेदना बाहेक; उगु उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु (ल्यं दुगु) संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत उपेक्षासहगत खः ।

## ८. दर्शनत्रिक

१००६. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः ? स्वंगू संयोजनत - (१) प्रकटरूपं दुगु (न्यागु स्कन्ध धयागु) कायय् (जि धका) द्वंकः खंकीगु 'सत्कायदृष्टि', (२) शंसय जुइगु 'विचिकित्सा', (३) द्वहं, खिचाः आदियागु) आचरणयात (शुद्ध जुइ धका) द्वंकः परामर्श याइगु 'शीलब्रतपरामर्श' ।

## सत्कायदृष्टि

१००७. उगु उगु (स्वंगू संयोजन) मध्ये गजागु स्वभावयात प्रकटरूपं दुगु (न्यागु स्कन्ध धयागु) कायय् (जि धका) द्वंकः खंकीगु 'सत्कायदृष्टि' धाइ ? थुगु लोकय् श्रुतज्ञान मदुम्ह, आर्यपितं ज्ञानं मखंनीम्ह जुया आर्यपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, आर्यपिनिगु धर्मय् विनीत मजुनीम्ह, सत्पुरुषपितं ज्ञानं मखंनीम्ह जुया सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् विनीत मजुनीम्ह पृथग्जनं रूपयात आत्मा धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात रूप दु धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् रूपयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा रूपय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । वेदनायात आत्मा ... आत्मायात वेदना दु ... आत्माय् वेदनायात ... वेदनाय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । संज्ञायात आत्मा ... आत्मायात संज्ञा दु ... आत्माय् संज्ञायात ... संज्ञाय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । संस्कारतयत आत्मा ... आत्मायात संस्कार दु ... आत्माय् संस्कारतयत ... संस्कारतयके आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । विज्ञानयात आत्मा ... आत्मायात विज्ञान दु ... आत्माय् विज्ञान ... विज्ञानय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्वंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्वंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धकाः धाइ ।

## विचिकित्सा

१००८. उगु उगु (स्वंगू संयोजन) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ), धर्मय् शंका याइ संशय याइ, संघय् शंका याइ संशय याइ, आचरण 'शिक्षाय्' शंका याइ, संशय याइ, न्हापायागु भागय् शंका याइ, संशय याइ, लिपायागु भागय् शंका याइ, संशय याइ, न्हापा लिपायागु भागय् शंका याइ, संशय याइ, ध्व (जरामरण आदिया) कारणधर्म (जाति आदि उगु उगु कारणयात) बःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् शंका याइ, संशय याइ ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु शंका जुइगु, शंका जुइगु आकारप्रकार, शंका जुइगुया भाव, मसिइगु, स्वभाव धर्मयात विचाःयातकि (निर्णय याये मफया) थाके जुइका बिइगु स्वभाव, द्वं मद्रं निधिकथं (छुटे याये मफया) कम्प जुइसःगु स्वभाव, निपु लँ समानगु स्वभाव, संशय यायेसःगु स्वभाव, एकान्तकथं ग्रहण यायेत असामर्थ्य स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणपाखें लिचिलीगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) छ्वाःखेरं (आरम्मणपाखें) सरे जुइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणय् ज्ञानद्वारा) दुतिने मफइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) चित्तया कडा जुइगु स्वभाव, मनयात कोरे यायेथें जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात विचिकित्सा धाइ ।

## शीलव्रतपरामर्श

१००९. उगु उगु (स्वंगू संयोजन) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्श धाइ ? थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु (द्वहं, खिचा आदियागु) शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्वहं, खिचा आदियागु) व्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्वहं, खिचा आदियागु) शीलव्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु

थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा 'दृष्टिसंयोजन', क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंगु विचाः याइगु स्वभाव, द्वंगु परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लंपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धय्यगु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं द्वंगु क्वातुक्क ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्श धाइ ।

१०१०. उगु उगु स्वंगू संयोजन; उगु संयोजननापं मिले जूगु दाह जुइकेसःगु सास्ति यायेसःगु क्लेश धर्मत; उगु संयोजन सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु संयोजनयागु कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः ।

१०११. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य खः ? (श्रोतापत्ति मार्गद्वारा प्रहाण याना) ल्यं दुगु लोभ, द्वेष, मोह; उगु लोभादि नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत; उगु लोभादिलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादिया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य खः ।

१०१२. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य नं मखु ? कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु; स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) कुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व (कर्म चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारणधर्मतयसं) मर्मत यायेबहःमज्जूगु 'असंस्कृत धातु' (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य नं मखु ।

## ९. दर्शनहेतुत्रिक

१०१३. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म खः ? स्वंगू संयोजनत - सत्कायदृष्टि, विचिकित्सा, शीलव्रतपरामर्श ।

१०१४. उगु उगु स्वंगू संयोजनतमध्ये गजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धाइ ... पूर्ववत् ... थजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धाइ ।

१०१५. उगु उगु स्वंगू संयोजनतमध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा धाइ ... पूर्ववत् ... थजागु स्वभावयात विचिकित्सा धाइ ।

१०१६. उगु उगु स्वंगू संयोजनतमध्ये गजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्श धाइ ... पूर्ववत् ... थजागु स्वभावयात 'शीलव्रतपरामर्श' धाइ ।

१०१७. थुपिं स्वंगू संयोजनत; उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत; उगु संयोजन सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु संयोजनया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म खः । सत्कायदृष्टि, विचिकित्सा शीलव्रतपरामर्श धयागु स्वंगू संयोजनत (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य धर्म खः । उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु लोभ, द्वेष, मोह (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु धर्म खः । उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत; उगु संयोजनलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु संयोजनया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म खः ।

१०१८. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म खः ? ल्यं दुगु लोभ, द्वेष, मोह (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु धर्मत खः । उगु लोभादि नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत; लोभादि नापं सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादिया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म खः ।

१०१९. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु ? उगु (मार्गं प्यंगूलिं प्रहाण यायेबहःगु हेतु दुगु) धर्मत बाहेक कामावचरभूमिइ रूपवचरभूमिइ अरूपवचरभूमिइ दुथ्यागु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु; ल्यं दुगु कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखुगु भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु ।

## १०. आचयगामित्रिक

१०२०. छु गुगु धर्मत आचयगामी खः ? कामावचरभूमिइ रूपवचरभूमिइ अरूपवचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु आस्रव धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कुशल अकुशल धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत आचयगामी खः ।

१०२१. छु गुगु धर्मत अपचयगामि खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्गत (दु) – थुपिं धर्मत अपचयगामी खः ?

१०२२. छु गुगु धर्मत आचयगामि नं मखु अपचयगामी नं मखु ? कामावचर रूपवचर अरूपवचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल धर्मया फल जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु बाहेक कुशल नं मखुगु, अकुशल नं मखुगु, विपाक नं मखुगु, याना मात्र 'क्रिया' जुयाच्चंगु गुगु धर्मत; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत आचयगामी नं मखु अपचयगामी नं मखु ।

## ११. शैक्षत्रिक

१०२३. छु गुगु धर्मत शैक्ष खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, क्वय् उत्पन्न जुइगु क्लेश शान्त जुइगु कारण मार्गया फल जुयाच्चंगु 'सामान्यफल' (क्वय्यागु फल) स्वंगू (दु) – थुपिं धर्मत शैक्ष खः ।

१०२४. छु गुगु धर्मत अशैक्ष खः ? च्यपाखे स्थित जुयाच्चंगु अरहत्त मार्गया फल (दु) – थुपिं धर्मत अशैक्ष खः ।

१०२५. छु गुगु धर्मत शैक्ष नं मखु अशैक्ष नं मखु ? उगु धर्मतयत् ल्यंका, कामावचर रूपवचर अरूपवचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु ल्यं दुगु लौकिक कुशल, अकुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप, असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत शैक्ष नं मखु अशैक्ष नं मखु ।

## १२. परित्रत्रिक

१०२६. छु गुगु धर्मत परित्र खः ? दक्व हे कामभूमिइ दुथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत परित्र खः ।

१०२७. छु गुगु धर्मत महर्गत खः ? रूपवचरभूमिइ अरूपवचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत महर्गत खः ।

१०२८. छु गुगु धर्मत अप्रमाण खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत, असंस्कृत धातु नं (दु) – थुपिं धर्मत अप्रमाण खः ।

### १३. परित्रारम्मणत्रिक

१०२९. छु गुगु धर्मत परित्रारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत परित्र धर्मयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत परित्रारम्मण खः ।

१०३०. छु गुगु धर्मत महर्गतारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत महर्गत धर्मयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत महर्गतारम्मण खः ।

१०३१. छु गुगु धर्मत अप्रमाणारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत अप्रमाण धर्मयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत अप्रमाणारम्मण खः ।

### १४. हीनत्रिक

१०३२. छु गुगु धर्मत हीन खः ? लोभ, द्वेष, मोह, उगु लोभादि नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, लोभादि नापं सम्प्रयुक्त जूगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादिया कारण उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत हीन खः ।

१०३३. छु गुगु धर्मत मध्यम खः ? आस्रव धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत मध्यम खः ।

१०३४. छु गुगु धर्मत प्रणीत खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं धर्मत प्रणीत खः ।

### १५. मिथ्यात्त्वत्रिक

१०३५. छु गुगु धर्मत मिथ्यात्त्वनियत खः ? च्युतिया अनन्तरय् फल बिइसःगु न्यागु अनन्तरियकर्म, क्वातुसे च्वंगु गुगु द्वंगु धारणा 'नियतमिथ्यादृष्टि' (अहेतुक, अक्रिया, नास्तिकदृष्टि) (दु) - थुपिं धर्मत 'मिथ्यात्त्वनियत' खः ।

१०३६. छु गुगु धर्मत सम्यक्त्वनियत खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्गत (दु) - थुपिं धर्मत सम्यक्त्वनियत खः ।

१०३७. छु गुगु धर्मत अनियत खः ? उगु धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुयाच्चंगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं धर्मत अनियत खः ।

### १६. मार्गारम्मणत्रिक

१०३८. छु गुगु धर्मत मार्गारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिकत आर्यमार्गयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत मार्गारम्मण खः ।

१०३९. छु गुगु धर्मत मार्गहेतुक खः ? आर्यमार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलया मार्गाङ्ग च्यागूयात ल्यंका, उगु मार्गाङ्गलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत मार्गहेतुक धर्म खः । आर्यमार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलयागु सम्यक्दृष्टि मार्ग नं मूल कारण हेतु नं खः, सम्यक्दृष्टियात ल्यंका, उगु सम्यक्दृष्टिलिसे सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत मार्गहेतुक धर्म खः । आर्यमार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलयागु अलोभ, अद्वेष, अमोह (दु) - थुपिं धर्मत मार्गहेतु खः । उगु मार्गहेतुलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत मार्गहेतुक खः ।

१०४०. छु गुगु धर्मत मार्गाधिपति खः ? आर्यमार्गयात अधिपति याना गुगु चित्त, चैतसिक धर्मत उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत मार्गाधिपति धर्म खः । वीमशाधिपति दुगु मार्गयात भाविता याम्ह

आर्यमार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलया वीमंश (प्रज्ञा) बाहेक उगु वीमंशलिसे सम्प्रयुक्त जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत मार्गाधिपति खः ।

### १७. उत्पन्नत्रिक

१०४१. छु गुगु धर्मत उत्पन्न खः ? उत्पन्न जुयाच्वंगु, प्रकट जुयाच्वंगु, बांलाक उत्पन्न जुयाच्वंगु, उत्पत्ति जुयाच्वंगु, तसकं उत्पत्ति जुयाच्वंगु, प्रकटरूपं उत्पत्ति जुयाच्वंगु, (वर्तमान इलय्) उत्पन्न जुयाच्वंगु, (वर्तमान इलय्) बांलाक उत्पन्न जुयाच्वंगु, स्थिर जुयाच्वंगु, बांलाक स्थिर जुयाच्वंगु, उत्पन्न जुयाच्वंगु, उत्पन्न जुयाच्वंगु भागकथं ल्याचाः यायेबहःगु रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत उत्पन्न खः ।

१०४२. छु गुगु धर्मत अनुत्पन्न खः ? उत्पन्न मज्जनिगु, प्रकट मज्जनिगु, (वर्तमान इलय्) बांलाक उत्पन्न मज्जनिगु, उत्पत्ति मज्जनिगु, तसकं उत्पत्ति मज्जनिगु, प्रकटरूपं उत्पत्ति मज्जनिगु, (वर्तमान इलय्) उत्पन्न मज्जनिगु, बांलाक उत्पन्न मज्जनिगु, स्थिर मज्जनिगु, बांलाक स्थिर मज्जनिगु, उत्पन्न मज्जनिगु, उत्पन्न मज्जनिगु भागकथं ल्याचाःयायेबहःगु रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अनुत्पन्न खः ।

१०४३. छु गुगु धर्मत उत्पादि खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुयाच्वंगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल, अकुशल धर्मया फल 'विपाक' जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगुया भाव (कर्म) या कारणं उत्पन्न जुइतिनीगु गुगु रूप नं (दु) - थुपिं धर्मत उत्पादि खः ।

### १८. अतीतत्रिक

१०४४. छु गुगु धर्मत अतीत खः ? (स्वंगू क्षण) पुलावने धुंकूगु, निरोध जुइ धुंकूगु, अलग जुइ धुंकूगु, हिले धुंकूगु, निरोधय् थ्यने धुंकूगु, तसकं निरोधय् थ्यने धुंकूगु, उत्पन्न जुइ धुंका तना वने धुंकूगु, (स्वंगू क्षण) पुलावने धुंकूगु, (स्वंगू क्षण) पुलावंगु भागकथं ल्याखय् वनेधुंकूगु रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अतीत खः ।

१०४५. छु गुगु धर्मत अनागत खः ? उत्पन्न मज्जनिगु, प्रकट मज्जनिगु, बांलाक उत्पन्न मज्जनिगु, उत्पत्ति मज्जनिगु, तसकं उत्पत्ति मज्जनिगु, प्रकटरूपं उत्पत्ति मज्जनिगु, (वर्तमान इलय्) उत्पन्न मज्जनिगु, (वर्तमान इलय्) बांलाक उत्पन्न मज्जनिगु, स्थिर मज्जनिगु, बांलाक स्थिर मज्जनिगु, उत्पन्न मज्जनिगु 'अनुत्पन्न', अनागत भागकथं ल्याचाःयायेबहःगु रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अनागत खः ।

१०४६. छु गुगु धर्मत प्रत्युत्पन्न खः ? उत्पन्न जुयाच्वंगु, प्रकट जुयाच्वंगु, बांलाक उत्पन्न जुयाच्वंगु, उत्पत्ति जुयाच्वंगु, तसकं उत्पत्ति जुयाच्वंगु, प्रकटरूपं उत्पत्ति जुयाच्वंगु, (वर्तमान इलय्) उत्पन्न जुयाच्वंगु, (वर्तमान इलय्) बांलाक उत्पन्न जुयाच्वंगु, स्थिर जुयाच्वंगु, बांलाक स्थिर जुयाच्वंगु, उत्पन्न जुयाच्वंगु, उत्पन्न जुयाच्वंगु भागकथं ल्याचाः यायेबहःगु रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत प्रत्युत्पन्न खः ।

### १९. अतीतारम्भणत्रिक

१०४७. छु गुगु धर्मत अतीतारम्भण खः ? गुगु चित्त, चैतसिक धर्मत अतीत धर्मतय्त आरम्भण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत अतीतारम्भण खः ।

१०४८. छु गुगु धर्मत अनागतारम्मण खः ? गुगु चित्त, चैतसिक धर्मत अनागत धर्मतयत् आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत अनागत खः ।

१०४९. छु गुगु धर्मत प्रत्युत्पन्नारम्मण खः ? गुगु चित्त, चैतसिक धर्मत प्रत्युत्पन्न धर्मतयत् आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत प्रत्युत्पन्नारम्मण खः ।

## २०. अध्यात्मत्रिक

१०५०. छु गुगु धर्मत अध्यात्म खः ? गुगु धर्मत उपिं उपिं सत्त्वपिनिगु अध्यात्म (थःगु काय) यात बःकया उत्पन्न जुइ, प्रत्यात्म (थीथी काय) यात बःकया उत्पन्न जुइ, थःगु सन्तानय् उत्पन्न जुइ, पुद्गल थीथीया सम्पत्ति जुइ, थःके लिक्कसं च्वना क्वातुक्क ग्रहण यायेबहःजुइ, (थुजागु स्वभाव दुगु) रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार व विज्ञान (दु) - थुपिं धर्मत अध्यात्म खः ।

१०५१. छु गुगु धर्मत बहिद्ध खः ? गुगु धर्मत उपिं उपिं मेपिं सत्त्वपिनिगु काययात बःकया उत्पन्न जुइ, थीथी काययात बःकया उत्पन्न जुइ, मेम्ह पुद्गलया सन्तानय् आसक्त जुया उत्पन्न जुइ, पुद्गल थीथीया सम्पत्ति जुइ, मेपिनि लिक्कसं च्वना क्वातुक्क ग्रहण यायेबहःजुइ, (थुजागु स्वभाव दुगु) रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार, विज्ञान (दु) - थुपिं धर्मत बहिद्ध खः ।

१०५२. छु गुगु धर्मत अध्यात्म बहिद्ध खः ? उगु (दुने पिने अध्यात्म बहिद्ध) निगू धर्म (दु) - थुपिं धर्मत अध्यात्म बहिद्ध खः ।

## २१. अध्यात्मारम्मणत्रिक

१०५३. छु गुगु धर्मत अध्यात्मारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत अध्यात्म सन्तानय् उत्पन्न जुयाच्वंगु धर्मतयत् आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत अध्यात्मारम्मण खः ।

१०५४. छु गुगु धर्मत बहिद्धारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत बहिद्ध सन्तानय् उत्पन्न जुयाच्वंगु धर्मतयत् आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत बहिद्धारम्मण खः ।

१०५५. छु गुगु धर्मत अध्यात्म बहिद्धारम्मण खः ? गुगु चित्त चैतसिक धर्मत अध्यात्म, बहिद्ध सन्तानय् उत्पन्न जुयाच्वंगु धर्मतयत् आरम्मण याना उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत अध्यात्म बहिद्धारम्मण खः ।

## २२. सनिदर्शनत्रिक

१०५६. छु गुगु धर्मत सनिदर्शनसप्रतिघ खः ? चक्षुविज्ञान उत्पत्ति कारण रूपारम्मण (दु) - थुपिं धर्मत सनिदर्शनसप्रतिघ खः ।

१०५७. छु गुगु धर्मत अनिदर्शनसप्रतिघ खः ? चक्षुविज्ञानया उत्पत्तिस्थान चक्षु-आयतन, श्रोतविज्ञानया उत्पत्तिस्थान श्रोत-आयतन, घ्राणविज्ञानया उत्पत्तिस्थान घ्राण-आयतन, जिक्काविज्ञानया उत्पत्तिस्थान जिक्का-आयतन, कायविज्ञानया उत्पत्तिस्थान काय-आयतन, श्रोतविज्ञानया उत्पत्तिकारण शब्द-आयतन, घ्राणविज्ञानया उत्पत्तिकारण गन्ध-आयतन, जिक्काविज्ञानया उत्पत्तिकारण रस-आयतन, कायविज्ञानया उत्पत्तिकारण स्पष्टव्य-आयतन (दु) - थुपिं धर्मत अनिदर्शनसप्रतिघ खः ।

१०५८. छु गुगु धर्मत अनिदर्शनअप्रतिघ खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध; अनिदर्शन अप्रतिघ जुयाच्वंगु धर्मायतनय् दुध्यागु गुगु रूप व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं धर्मत अनिदर्शनअप्रतिघ खः ।

त्रिकनिक्षेप क्वचाल ।

## द्विकनिक्षेप

### १. हेतुगुच्छक

#### १. हेतुद्विक

१०५९. छु गुगु धर्मत हेतु खः ? स्वंगू कुशल हेतु, स्वंगू अकुशल हेतु, स्वंगू अव्याकृत हेतु, गुंगू कामावचर हेतु, खुगू रूपावचर हेतु, खुगू अरूपावचर हेतु, खुगू अपरियापन्न हेतु (दु) ।

१०६०. उगु उगु हेतुमध्ये स्वंगू कुशल हेतु छु छु खः ? (१) ल्वःमवनीगु स्वभाव 'अलोभ', (२) स्यंके बिइ मखुगु स्वभाव 'अद्वेष', (३) भुले जुइ मखुगु स्वभाव 'अमोह' - थुपिं स्वंगू खः ।

#### अलोभ

१०६१. उगु उगु (स्वंगू कुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात अलोभ धकाः धाइ ? गुगु ल्वःमवनीगु स्वभाव, ल्वःमवम्व्हेसिगु आकारप्रकार, ल्वःमवम्व्हेसियागु भाव, आसक्त मजुइगु, आसक्त मजुइगु आकारप्रकार, आसक्त मजुम्व्हेसियागु भाव, मुग्ध मजुइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्वंगु ल्वःमवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात अलोभ धकाः धाइ ।

#### अद्वेष

१०६२. उगु उगु (स्वंगू कुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात अद्वेष धकाः धाइ ? गुगु स्यंकी मखुगु स्वभाव, स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुम्व्हेसिगु भाव, यःयेकीगु स्वभाव, यःयेकीगु आकारप्रकार, यःयेकेसःम्व्हेसियागु भाव, दया तइगु स्वभाव, दया तइगु आकारप्रकार, दया तयेसःम्व्हेसिगु भाव, हितयात मालेगु स्वभाव, अनुकम्पा तइगु स्वभाव, मन स्यंकी मखुगु स्वभाव, मनयात स्यंके बिइ मास्ति मवइगु स्वभाव, कुशलतय्गु मूहा जुयाच्वंगु अद्वेष कुशलमूल (दु) - थजागु स्वभावयात अद्वेष धकाः धाइ ।

#### अमोह

१०६३. उगु उगु (स्वंगू कुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात अमोह धकाः धाइ ? दुःखय् ज्ञान, दुःख समुदयय् ज्ञान, दुःख निरोधय् ज्ञान, दुःख निरोध जुयाच्वंगुनिर्वाणय् थ्यनीगुया कारण आचरणय् ज्ञान, पूर्वान्तय् ज्ञान, अपरान्तय् ज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् ज्ञान, थुगु (जरामरणादिया) कारण धर्मनापं (जाति आदि उगु उगु कारणतय्) बःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् ज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', थीथीकथं सिइगु स्वभाव, (अनित्य आदियात) परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक (अनित्य आदियात) लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्हयोने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्व्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्व्हेसिगु भाव, (अनित्य आदियात) प्रकटरूपं क्यने फुम्व्हेसिगु भाव, (अनित्य आदियात) चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्ह्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ व्वलुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, प्रज्ञा अधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', इकिधिकि मसंक सिइगु 'प्रज्ञाबल', (क्लेशयात त्वाःल्हायेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र',



(थः उत्पन्न जुयाच्चंम्ह पुद्गलयात थच्छ्वया विडफुगु) थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी जां थिङ्गु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत, (यड्पुताङ्गुयात उत्पन्न जुङ्केफुगु) थीथीकथं सिङ्गु प्रज्ञारूपी रत्त 'प्रज्ञारत्त', भुले मजुङ्गु 'अमोह', प्यंगू सत्ययात परीक्षण याङ्गु स्वभाव 'धर्मविचय', बांलाक सिङ्खनीगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - थजागु स्वभावयात अमोह धकाः धाइ । थुपिं स्वंगू कुशलहेतु खः ।

१०६४. उगु उगु (हेतु) मध्ये स्वंगू अकुशल हेतु धयागु छु छु खः ? (१) प्यपुनीगु स्वभाव 'लोभ', (२) स्यंकीगु स्वभाव 'द्वेष', (३) भुले जुङ्गु स्वभाव 'मोह' - थुपिं स्वंगू खः ।

## लोभ

१०६५. उगु उगु (स्वंगू अकुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात लोभ धकाः धाइ ? गुगु प्यपुनीगु स्वभाव, तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, (आरम्मणय् सत्त्वपित्त) बारम्बार आकर्षण याङ्गु स्वभाव, विरोधि मजुङ्गु स्वभाव, यङ्गु स्वभाव, यःया प्यपुनीगु स्वभाव, मनया तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, इच्छा जुङ्गु स्वभाव, मूर्च्छा जुङ्गु स्वभाव, नूनानं सिद्ध जुङ्का विङ्गु स्वभाव, आसक्त जुङ्गु स्वभाव, छ्वाःखेरं आसक्त जुङ्गु स्वभाव, तःक्यनीगु स्वभाव, भ्याता ना समान (क्वसिका विङ्गु) स्वभाव, भवय् क्वङ्गुङ्गु स्वभाव, छले याङ्गु स्वभाव, (वर्तदुःखय् सत्त्वपित्त) उत्पत्ति जुङ्कीगु स्वभाव, (दुःखलिसे) स्वापु तया उत्पत्ति जुङ्कीगु स्वभाव, (सत्त्वपित्त वर्तदुःखय् च्युतिप्रतिसन्धिया हिसाबं) सुया स्वापु तया विङ्गु स्वभाव, आरम्मणरूपी जाल दुगु स्वभाव, च्वाःगु लःधा दुगु खुशी समानगु स्वभाव, विष समानगु स्वभाव, खिपः समानगु स्वभाव, फिजे जुया आसक्त जुङ्गुःगु स्वभाव, कुतः याके विङ्गुःगु स्वभाव, पासा जुयाच्चंगु स्वभाव, प्रार्थना याङ्गु स्वभाव, भवय् आकर्षण यायेसःगु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) लिक्क वनेसःगु स्वभाव, अथवा अनर्थ दुःख उत्पन्न जुङ्का विङ्गुलिं वन समानगु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) तिब्ररूपं लिक्क वनेसःगु स्वभाव अथवा अनर्थ दुःख उत्पन्न जुङ्का विङ्गुलिं वन समानगु स्वभाव, भेले बुङ्गु स्वभाव, यङ्गु स्वभाव, अपेक्षा याङ्गु स्वभाव, बन्द यायेसःगु स्वभाव, (आरम्मणयात) आशा याङ्गु स्वभाव, आशा याङ्गु आकारप्रकार, आशा याङ्गु चित्तया भाव, रूपारम्मणय् आशा याङ्गु, शब्दारम्मणय् आशा याङ्गु, गन्धारम्मणय् आशा याङ्गु, रसारम्मणय् आशा याङ्गु, स्पष्टव्यारम्मणय् आशा याङ्गु, लाभय् आशा याङ्गु, धनय् आशा याङ्गु, कायय् आशा याङ्गु, जीवनय् आशा याङ्गु, (जिगु धन धका) धायेके विङ्गु स्वभाव, हानं हानं धायेके विङ्गु स्वभाव, (जिगु धन, जिगु धन धका) तसकं धायेकेसःगु स्वभाव, आसक्त जुङ्का विङ्गुःगु स्वभाव, आसक्त जुङ्का विङ्गु आकारप्रकार, आसक्त जुङ्का विङ्गु भाव, आरम्मणय् बारम्बार तसकं आसक्त जुङ्गु स्वभाव, आरम्मणय् बारम्बार लुप्त जुङ्गु आकारप्रकार, लुप्त जूम्हेसिगु भाव, न्हिपं संकूम्ह खिचाथे (लाभय्) कम्प जुङ्गु स्वभाव, बांलाक आरम्मणय् ल्वःवंम्हेसिगु भाव, उचित मजुगु थासय् आसक्त जुङ्गु स्वभाव, तच्चतं ल्वःवनीगु स्वभाव, यड्पु ताङ्गु स्वभाव, यड्पु ताङ्गु आकारप्रकार, प्रार्थना याङ्गु स्वभाव, यड्पु ताङ्गु स्वभाव, बांलाक आशिका याङ्गु स्वभाव, पञ्चकामगुणय् आसक्त जुङ्गु, 'कामतृष्णा', (रूप, अरूप) भवय् आसक्त जुङ्गु 'भवतृष्णा', (उच्छेद धका धाइगु) भवं अलग जुङ्गुलिङ्गु आसक्त जुङ्गु 'विभवतृष्णा', रूपभूमिङ्गु आसक्त जुङ्गु 'रूपतृष्णा', अरूपभूमिङ्गु आसक्त जुङ्गु 'अरूपतृष्णा', भव निरोध जुङ्गुलिङ्गु आसक्त जुङ्गु 'निरोधतृष्णा', वर्ण (रूपारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु 'रूपतृष्णा', सः(शब्दारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु 'शब्दतृष्णा', गन्ध (गन्धारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु गन्धतृष्णा', स्वाद (रसारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु 'रसतृष्णा', थिङ्गुवहःगु (स्पष्टव्यारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु 'स्पष्टव्यतृष्णा', स्वभावधर्म (धर्मारम्मण)य् आसक्त जुङ्गु धर्मतृष्णा, वर्तदुःखय् दुवे जुङ्का विङ्गुःगु स्वभाव 'ओघ', वर्तदुःखय् स्वापु तया विङ्गुःगु स्वभाव 'योग', वर्तदुःखय्

स्वाका गथः चिनेसःगु स्वभाव 'ग्रन्थ', क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु स्वभाव 'उपादान', (कुशल धर्मतयत्) पनेसःगु स्वभाव 'आवरण', (कुशल धर्मतयत्) पना बिइसःगु स्वभाव 'नीवरण', (सत्यधर्मयात) त्वपुइगु स्वभाव, (सत्त्वपित्त) वर्तदुःखय् चिनातयेसःगु स्वभाव, (मनयात) लिक्कसं मलिन याना बिइसःगु स्वभाव, छसिकथं सुला च्वनेसःगु स्वभाव, छचाःखेरं (मन छगूलिं कय्च्याना) उपद्रव मचे यायेसःगु स्वभाव, गसि समानगु स्वभाव, थीथीकथंयागु वस्तुतयत् ल्वःवकेसःगु स्वभाव, दुःख्यागु मूल, दुःख्यागु मुख्य कारण, दुःख्या शुरु उत्पत्तिस्थान, मारयागु पास, मारयागु बल्सी, मारया विषय, (बाःवनीगु) आसक्त जुइगु तृष्णा खुसि, (त्वःपुइसःगु) आसक्त जुइगु तृष्णा जाल, (क्वातुक्क चिइसःगु) आसक्त जुइगु गहुल, जायेके थाकूगु आसक्त जुइगु तृष्णा समुद्र, (मेपिनिगु सम्पत्तियात) ल्ववकीगु 'अविद्या', अकुशलतयगु मूहा ल्वःवनीगु आसक्त जुइगु 'लोभ अकुशलमूल'(दु) -थजागु स्वभावयात लोभ धकाः धाइ ।

## द्वेष

१०६६. उगु उगु (स्वंगू अकुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात द्वेष धकाः धाइ ? "जिगु अनर्थ याये धुंकल" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ यानाच्वन" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ याइतिनि" धकाः ईख तइ, "जि यःम्हेसिगु अनर्थ याये धुंकल" ... "जि यःम्हेसिगु अनर्थ यानाच्वन" ... "जि यःम्हेसिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ याये धुंकल" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ यानाच्वन" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ याइतिनि" धकाः ईख तइ, उगु बाहेक कारण मखुगुलिइ ईख तइ ।

थजागु स्वभाव दुगु चित्तया गुगु ईख तइगु स्वभाव, आरम्मणय् ठक्कर नइगु स्वभाव, आरम्मणय् ईख तइगु स्वभाव, तसकं विरोधी जुइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं स्यंका बिइगु स्वभाव, मनया विपरीत जुइगु स्वभाव, मन स्यनीगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु आकारप्रकार, तं पिहाँ वःम्हेसिगु भाव, स्यंकीगु स्वभाव, स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकीम्हेसिगु भाव, विपरीत जुइगु, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जूम्हेसिगु भाव, विरोध जुइगु स्वभाव, तःसकं बारम्बार विरोध जुइगु स्वभाव, चण्डम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु स्वभाव, मनया थःगु प्रकृति मन मखुगुया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात द्वेष धकाः धाइ ।

## मोह

१०६७. उगु उगु (स्वंगू अकुशल हेतु) मध्ये गजागु स्वभावयात (यर्थाथ स्वभावय्) भुले जुइगु मोह धकाः धाइ ? दुःखय् अज्ञान, दुःख समुदयय् अज्ञान, दुःख निरोधय् अज्ञान, दुःख निरोधय् थ्यनीगु आचरणय् अज्ञान, पूर्वान्तय् अज्ञान, अपरान्तय् अज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् अज्ञान, थुगु (जरा मरणादियागु) कारणधर्मलिसे (जाति आदि उगु उगु कारणयात) वःकया उत्पन्न जुइगु फल धर्मय् अज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइके मसःगु स्वभाव, सहि धर्मयात अनुकूल जुइक सिइके मसःगु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दांजे याना) सिइके मसःगु स्वभाव, द्रंक् सिइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना मसिइगु स्वभाव, (अनित्य आदिकथं) ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सन्तुलनय् तया भाविता यायेमसःगु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक भाविता याइगु) स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मसःगु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमसःगु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका बिइगु स्वभाव, मुख जुइकीगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव 'मोह', तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छचाःखेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव 'अविद्या', (वर्तदुःखय्) दुबे जुइका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-ओघ', (वर्तदुःखय्) स्वाका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-

योग', छसिकथं सुला च्वनेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-अनुशय', (क्लेशत) ब्बं ब्बं दना उपद्रव मचे यायेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-परियुष्ठाण', (हितसुखय् थ्यंकः वने मफयेक पनेसःगु जुया) चुकः समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशल धर्मतयगु मूहा जुयाच्चंगु भुले जुइगु मोह 'अकुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात मोह धकाः धाइ । थुपिं स्वंगू अकुशल हेतु खः ।

१०६८. उगु उगु (हेतुत) मध्ये स्वंगू अव्याकृत हेतु छु छु खः ? कुशल धर्मतयगु फल 'विपाक'धर्मय्, कुशल अकुशलया रूपय् धाये बहः मज्जुगु याना मात्र जुयाच्चंगु 'क्रियाव्याकृत' धर्मय् (दुगु) अलोभ, अद्वेष, अमोह (दु) - थुपिं स्वंगू अव्याकृतहेतु खः ।

१०६९. उगु उगु (हेतुत) मध्ये गुंगू कामावचरहेतु छु छु खः ? स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अकुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) - थुपिं गुंगू हेतुत कामावचरहेतु खः ।

१०७०. उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू रूपावचरहेतु छु छु खः ? स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) - थुपिं खुगू हेतुत रूपावचरहेतु खः ।

१०७१. उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू अरूपावचरहेतु छु छु खः ? स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) - थुपिं खुगू अरूपावचरहेतु खः ।

१०७२. उगु उगु (हेतुत) मध्ये खुगू अपरियापन्न (लोकोत्तर) हेतु छु छु खः ? स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) - थुपिं खुगू अपरियापन्नहेतु खः ।

१०७३. उगु उगु (अपरियापन्न हेतुत)मध्ये स्वंगू कुशलहेतु छु छु खः ? अलोभ, अद्वेष, अमोह खः ।

### अलोभ

१०७४. उगु उगु (कुशलहेतु स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात अलोभ धकाः धाइ ? गुगु ल्वःमवनीगु स्वभाव, ल्वः मवनीगु आकारप्रकार, ल्वः मवन्हेसियागु भाव, आसक्त मजुइगु, आसक्त मजुइगु आकारप्रकार, आसक्त मजुम्हेसिगु भाव, मुग्ध मजुइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु ल्वः मवनीगु 'अलोभ कुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात अलोभ धाइ ।

### अद्वेष

१०७५. उगु उगु (कुशलहेतु स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात अद्वेष धकाः धाइ ? गुगु स्यंकी मखुगु स्वभाव, स्यंकी मखुगु आकारप्रकार, स्यंकी मखुम्हेसिगु भाव, चित्त स्यनी मखुगु, चित्त स्यंके विइ मास्ति मवइगु, कुशल धर्मया मूहा जुयाच्चंगु स्यंके विइमखुगु 'अद्वेष कुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात अद्वेष धकाः धाइ ।

### अमोह

१०७६. उगु उगु (कुशलहेतु स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात अमोह धकाः धाइ ? दुःखय् ज्ञान, दुःख समुदयय् ज्ञान, दुःख निरोधय् ज्ञान, दुःख निरोध जुयाच्चंगु निर्वाणय् थ्यनीगुया कारण आचरणय् ज्ञान, पूर्वान्तय् ज्ञान, अपरान्तय् ज्ञान, पूर्वान्तापरान्तय् ज्ञान, थुगु (जरामरणादिया) कारण धर्मनापं (जाति आदि उगु उगु कारणतयत्) बःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् ज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव, (अनित्य आदियात) परीक्षण याइगु स्वभाव, थीथीकथं परीक्षण याइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्य) धर्मयात परीक्षण याइगु स्वभाव, बांलाक (अनित्य आदियात) लक्षित याइगु स्वभाव, लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, न्ह्योने वना लिक्कसं च्वना लक्षित याइगु स्वभाव, पण्डितयागु भाव, कुशलता दुम्हेसिगु भाव, निपुणता दुम्हेसिगु भाव,

(अनित्य आदियात) प्रकटरूपं क्यने फुम्हेसिगु भाव, (अनित्य आदियात) चिन्तन याइगु स्वभाव, परीक्षण याइगु स्वभाव, पृथ्वीसमानगु स्वभाव अथवा सही अर्थय् न्त्याइपुकेसःगु स्वभाव, क्लेशयात सास्ति याइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइकीगुलिइ क्वछुइकीगु स्वभाव, थीथीकथं ज्ञानं स्वइगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं सिइगु स्वभाव, कोडां समानगु स्वभाव, थीथीकथं सिइगु प्रज्ञा, आधिपत्य दुगु प्रज्ञा 'प्रज्ञा-इन्द्रिय', धिसिमिसिधाःगु प्रज्ञा 'प्रज्ञाबल', (क्लेशयात त्वाःल्हायेफुगु थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी शस्त्र 'प्रज्ञाशस्त्र', (थः उत्पन्न जुयाच्चंम्ह पुद्गलयात थछ्वया विइफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्राशाद 'प्रज्ञाप्राशाद', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जः 'प्रज्ञा-आलोक', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी प्रकाश 'प्रज्ञा-ओभास', थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी जां थिइगु मि ज्वाला 'प्रज्ञाप्रद्योत, (यइपुताइगुयात उत्पन्न जुइकेफुगु) थीथीकथं सिइगु प्रज्ञारूपी रत्न 'प्रज्ञारत्न', भुले मजुइगु 'अमोह', प्यंगू सत्ययात परीक्षण याइगु स्वभाव 'धर्मविचय', सहीरूपं खनीगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - थजागु स्वभावयात अमोह धकाः धाइ । थुपिं स्वंगू कुशलहेतु खः ।

१०७७. उगु उगु (अपरियापन्न हेतुत) मध्ये स्वंगू अव्याकृतहेतु छु छु खः ? कुशलधर्मतयगु विपाकय् (दुगु) अलोभ, अद्वेष, अमोह (दु) - थुपिं स्वंगू हेतुत अव्याकृतहेतु खः । थुपिं खुगू हेतुत स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु अपरियापन्न हेतु खः - थुपिं धर्मतयत हेतु धाइगु जुल ।

१०७८. छु गुगु धर्मत हेतु मखु ? उगु हेतुतयत ल्यंका (मेगु), ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं हेतु मखु ।

## २. सहेतुकद्विक

१०७९. छु गुगु धर्मत सहेतुक खः ? उगु उगु हेतुधर्मनापं सम्प्रयुक्त जूगुलिं हेतु दुगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत सहेतुक खः ।

१०८०. छु गुगु धर्मत अहेतुक खः ? उगु उगु हेतुधर्म नापं मिले मजुगुलिं हेतु मदुगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत अहेतुक खः ।

## ३. हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

१०८१. छु गुगु धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त खः ? उगु उगु हेतुधर्मलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त खः ।

१०८२. छु गुगु धर्मत हेतुविप्रयुक्तखः ? उगु हेतुतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत हेतुविप्रयुक्त खः ।

## ४. हेतु सहेतुकद्विक

१०८३. छु गुगु धर्मत हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? लोभ मोहयागु कारणं हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः; मोह लोभयागु कारणं हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः; द्वेष मोहयागु कारणं हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः; मोह द्वेषयागु कारणं हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः; अलोभ, अद्वेष, अमोह, थुपिं (स्वंगू धर्मत) हेतु नं खः, परस्परय् हेतु दुगु नं खः - थुपिं धर्मत हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१०८४. छु गुगु धर्मत सहेतुक जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (सम्प्रयुक्त जूगु हेतु) धर्मया कारणं सहेतुक धर्म खः; उगु सहेतुक धर्मय् दुगु उगु (हेतु) धर्मत बाहेक (मेगु ल्यं दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत सहेतुक जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ।

### ५. हेतु हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

१०८५. छु गुगु धर्मत हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? लोभ मोहयागु कारणं हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः, मोह लोभयागु कारणं हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः, द्वेष मोहयागु कारणं हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः, मोह द्वेषयागु कारणं हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः; अलोभ अद्वेष अमोह, थुपिं (स्वंगू हेतु) हेतु नं जुया परस्पर हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्मखः - थुपिं धर्मत हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म नं खः ।

१०८६. छु गुगु धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (हेतु) धर्मत नापं सम्प्रयुक्त जू, उगु सम्प्रयुक्त हेतुत बाहेक (मेगु ल्यं दुगु), वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ।

### ६. न हेतु सहेतुकद्विक

१०८७. छु गुगु धर्मत हेतु मखुसां नं सहेतुक धर्म खः ? हेतु मखुगु उगु (सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु हेतु) धर्मतयगु कारणं सहेतुक जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत दु - थुपिं धर्मत हेतु मखुसां नं सहेतुक धर्म खः ।

१०८८. छु गुगु धर्मत हेतु नं मखुगु हेतु नं मदुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत हेतु नं मखुगु खः, (हेतु) धर्मलिसे हेतु नं मदु । (थजागु स्वभाव दुगु) वेदनास्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु नं (दु) - थुपिं धर्मत हेतु नं मखुगु हेतु नं मदुगु धर्म खः ।

हेतुगुच्छक ववचाल ।

## २. चूलन्तरद्विक

Dhamma.Digital

### १. सप्रत्ययद्विक

१०८९. छु गुगु धर्मत सप्रत्यय खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध धयागु न्यागू स्कन्धत (दु) - थुपिं धर्मत सप्रत्यय खः ।

१०९०. छु गुगु धर्मत अप्रत्यय खः ? (कर्म, चित्त, ऋतु, आहार धयागु कारण धर्मतयसं) मर्मतसम्भार यायेबहःमजूगु स्वभाव 'असंस्कृतधातु' (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अप्रत्ययखः ।

### २. संस्कृतद्विक

१०९१. छु गुगु धर्मत संस्कृत खः ? गुगु धर्मत सप्रत्यय धर्म खः, उगु (सप्रत्यय) धर्मत हे संस्कृत खः ।

१०९२. छु गुगु धर्मत असंस्कृत खः ? गुगु धर्मत अप्रत्यय धर्म खः, उगु (अप्रत्यय) धर्मत हे असंस्कृत खः ।

### ३. सनिदर्शनद्विक

१०९३. छु गुगु धर्मत सनिदर्शन खः ? चक्षुविज्ञान उत्पत्ति कारण वर्ण 'रूपायतन' (दु) - थुपिं धर्मत सनिदर्शन खः ।

१०९४. छु गुगु धर्मत अनिदर्शन खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... प्रष्टव्य-आयतन, वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, अनिदर्शन अप्रतिघ जुयाच्चंगु धर्मायतनय् दुथ्यागु गुगु रूप नं, असंस्कृतधातु (निर्वाण) नं (दु) - थुपिं धर्मत अनिदर्शन खः ।

#### ४. सप्रतिघद्विक

१०९५. छु गुगु धर्मत सप्रतिघ खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... प्रष्टव्य-आयतन (दु) - थुपिं धर्मत सप्रतिघ खः ।

१०९६. छु गुगु धर्मत अप्रतिघ खः ? वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, अनिदर्शन अप्रतिघ जुयाच्चंगु धर्मायतनय् दुथ्यागु गुगु रूप नं, असंस्कृतधातु नं (दु) - थुपिं धर्मत अप्रतिघ खः ।

#### ५. रूपीद्विक

१०९७. छु गुगु धर्मत रूपी खः ? प्यंगू महाभूत व प्यंगू महाभूतयात बःकया (उत्पन्न जुइगु) रूप (दु) - थुपिं धर्मत रूपी खः ।

१०९८. छु गुगु धर्मत अरूपी खः ? वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, असंस्कृत धातु नं (दु) - थुपिं धर्मत अरूपी खः ।

#### ६. लौकिकद्विक

१०९९. छु गुगु धर्मत लौकिक खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, आश्रवधर्मतय्गु आरम्भण जुयाच्चंगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत लौकिक खः ।

११००. छु गुगु धर्मत लोकोत्तर खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं धर्मत लोकोत्तर खः ।

#### ७. केनचि विज्ञेयद्विक

११०१. छु गुगु धर्मत छुं छगू चित्तं सिइकेबहः मजू, छु गुगु धर्मत छुं छगू चित्तं सिइकेबहः मजू ? गुगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त जिक्काविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त जिक्काविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त चक्षुविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त घ्राणविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त जिक्काविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त जिक्काविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, गुगु धर्मतयत्त कायविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू, उगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू । गुगु धर्मतयत्त श्रोतविज्ञानद्वारा सिइकेबहः मजू ।



कामय् आसक्त जुइगु स्नेह, काम धयागु परिदाह जुइगु, ल्वःवंगु तच्चः जूगुलिं मूर्च्छा जुइगु, ल्वःवनापुसेच्च्वंगु कामयात नूना सिद्ध जुइका बिइगु (दु) – थजागु स्वभावयात कामास्रव धकाः धाइ ।

### भवास्रव

११०४. उपिं (प्यंगू आस्रवत) मध्ये गजागु स्वभावयात भवास्रव धकाः धाइ ? (रूप, अरूप) भूमिइ गुगु भवयात इच्छा याइगु, भवय् प्यपुनीगु, भवयात यःयेकीगु, भवय् आसक्त जुइगु, भवय् स्नेह जुइगु, भव ल्वःवनीगु धयागु दाह जुइगु (परिदाह), भव ल्वःवंगु तच्चः जुया मूर्च्छा जुइगु, भवयात नूना सिद्ध जुइकीगु (दु) – थजागु स्वभावयात भवास्रव धकाः धाइ ।

### दृष्टास्रव

११०५. उपिं (प्यंगू आस्रवत) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टास्रव धकाः धाइ ? “लोक शाश्वत खः” धकाः नं, “लोक अशाश्वत खः” ... “लोक अन्त दुगु खः” ... “लोक अन्त मदुगु खः” ... “व जीव हे व शरीर खः” ... “जीव मेगु हे शरीर मेगु हे खः” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूनि” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न मजू” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं दु मजूगु नं दु” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं मखु मजूगु नं मखु” धकाः नं, थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाय् दुध्यागुस्वभाव, द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्च्वंगु द्वंगु धारणा, क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्च्वंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लंपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टास्रव धकाः धाइ । दक्व मिथ्यादृष्टि नं दृष्टास्रव खः ।

### अविद्यास्रव

११०६. उपिं (प्यंगू आस्रवत) मध्ये गजागु स्वभावयात अविद्यास्रव धकाः धाइ ? दुःखय् मसिइगु ‘अज्ञान’, दुःख समुदयय् अज्ञान, दुःख निरोधय् अज्ञान, दुःख निरोधय् थ्यनीगु आचरणय् अज्ञान, पूर्वान्तय् अज्ञान, अपरान्तय् अज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् अज्ञान, थुगु (जरा मरणादियागु) कारणधर्मलिसे (जाति आदि उगु उगु कारणयात) बःकया उत्पन्न जुइगु फल धर्मय् अज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइके मसःगु स्वभाव, सहि धर्मयात अनुकूल जुइक सिइके मसःगु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दाँजे याना) सिइके मसःगु स्वभाव, द्वंक सिइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना मसिइगु स्वभाव, अनित्य आदिकथं ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सन्तुलनय् तथा भाविता याये मसःगु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक भाविता याइगु स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मसःगु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमसःगु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका बिइगु स्वभाव, मुर्ख जुइकीगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव ‘मोह’, तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छ्वाःखेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव ‘अविद्या’, (वर्तदुःखय्) दुबे जुइका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव ‘अविद्या-ओघ’, (वर्तदुःखय्) स्वाका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव ‘अविद्या-योग’, छ्वासिकथं सुला च्वनेसःगु मसिइगु स्वभाव ‘अविद्या-अनुशय’, (क्लेशत) ब्वं ब्वं दना उपद्रव मचे याये सःगु मसिइगु स्वभाव ‘अविद्या-परियुष्ठान’, (हितसुखय् थ्यंकः वने मफयेक पनेसःगु जुया) चुकः समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशल धर्मतय्गु मूहा जुयाच्च्वंगु भुले जुइगु मोह ‘अकुशलमूल’ (दु) – थजागु स्वभावयात अविद्यास्रव धकाः धाइ । थुपिं धर्मत आस्रव खः ।



११०७. छु गुगु धर्मत आसव मखु ? उपिं (आसव प्यंगू) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असस्कृतधातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत आसव मखु ।

## २. सास्रवद्विक

११०८. छु गुगु धर्मत सास्रव खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ अवचरण जुया उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु – थुपिं धर्मत सास्रव खः ।

११०९. छु गुगु धर्मत अनास्रव खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असस्कृतधातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत अनास्रव खः ।

## ३. आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

१११०. छु गुगु धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त खः ? उगु (आस्रव) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत दु – थुपिं धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त खः ।

११११. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त खः ? उगु (आस्रव) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप नं, असस्कृतधातु धयागु गुगु नामधर्मत दु – थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त खः ।

## ४. आस्रवसास्रवद्विक

१११२. छु गुगु धर्मत आस्रव नं जुया सास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु आस्रवधर्मत हे आस्रव नं जुया सास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१११३. छु गुगु धर्मत सास्रव जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (आस्रव) धर्मतकथं सास्रव खः, उगु (सम्प्रयुक्त आस्रव) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु सास्रव धर्म जुयाच्वंगु, कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत सास्रव जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ।

## ५. आस्रव आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

१११४. छु गुगु धर्मत आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? कामास्रव अविद्यास्रवयागु कारण आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः, अविद्यास्रव कामास्रवयागु कारण आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः, भवास्रव अविद्यास्रवयागु कारण आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः, दृष्टास्रव अविद्यास्रवयागु कारण आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः, अविद्यास्रव दृष्टास्रवयागु कारण आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः । थुपिं धर्मत आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१११५. छु गुगु धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु आस्रवधर्मतलिसे सम्प्रयुक्त जू, उगु (सम्प्रयुक्त आस्रव) धर्मतयत् ल्यंका (मेगु ल्यं दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ।

## ६. आस्रवविप्रयुक्तसास्रवद्विक

१११६. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया सास्रव जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु (आस्रव) धर्मतलिसे विप्रयुक्त जूगु आस्रवतयगु आरम्मण जुयाच्वंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुय्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ..... पूर्ववत् ..... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया सास्रव जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१११७. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया अनास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमय्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतघातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया अनास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

निक्षेपकाण्ड प्रथमभाणवार क्वचाल ।

## ४. संयोजनगुच्छक

### १. संयोजनद्विक

१११८. छु गुगु धर्मत संयोजन खः ? भिगू संयोजन – (१) कामगुणय् प्यपुनीगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'कामराग संयोजन' (१११९), (२) आरम्मणय् प्रतिघात जुइगु (द्वेष) धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'प्रतिघ संयोजन' (११२०), (३) (जि जक हे तधं आदिकथं) भापिइगु (च्वय् च्वय् धाइगु) अभिमान धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'मान संयोजन' (११२१), (४) द्वंगु धारणा धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'दृष्टि संयोजन' (११२२), (५) शंसय जुइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'विचिकित्सा संयोजन' (११२३), (६) (द्वहं, खिचा आदियागु) आचरणयात (शुद्धगु खः धकाः) द्वंक परामर्श याइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'शीलव्रतपरामर्श संयोजन' (११२४), (७) रूप अरूप भवय् प्यपुनीगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'भवराग संयोजन' (११२५), (८) नुगः मुइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'इर्ष्या संयोजन' (११२६), (९) नुगः स्याइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'मात्सर्य संयोजन' (११२७), (१०) (सिइके बहःगुयात) मसिइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वापु तयाः चिनाविइसःगु 'अविद्यासंयोजन' । (११२८)

### कामरागसंयोजन

१११९. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात कामरागसंयोजन धकाः धाइ ? ल्वःवनापुसे च्वंगु पञ्चकामगुणय् गुगु इच्छा याइगु, ल्वःवना प्यपुनीगु, ल्वःवना यःयेकीगु, ल्वःवना आसक्त जुइगु, ल्वःवनापुसेच्वंगु कामय् आसक्त जुइगु स्नेह, काम धयागु परिदाह जुइगु, ल्वःवंगु तच्चः जूगुलिं मूर्च्छा जुइगु, ल्वःवनापुसेच्वंगु कामयात नूना सिद्ध जुइका बिइगु (दु) – थजागु स्वभावयात कामराग संयोजन धकाः धाइ ।

### प्रतिघसंयोजन

११२०. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात प्रतिघसंयोजन धकाः धाइ ? "जिगु अनर्थ याये धुंकल" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ यानाच्वन" ... "जिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि यःमहसिगु अनर्थ याये धुंकल" ... "जि यःमहसिगु अनर्थ यानाच्वन" ... "जि यःमहसिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि

मयःम्हसिगु अर्थ याये धुंकल” ... “जि मयःम्हसिगु अर्थ यानाच्चन” ... “जि मयःम्हसिगु अर्थ याइतिनि” धका: ईख तइ, उगु बाहेक कारण मखुगुलिइ ईख तइ । थजागु स्वभाव दुगु चित्तया गुगु ईख तइगु स्वभाव, तसकं ठक्कर नइगु स्वभाव, आरम्मणय् ईख तइगु स्वभाव, तसकं विरोधी जुइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं स्यंका बिइगु स्वभाव, मनया विपरीत जुइगु स्वभाव, मन स्यनीगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु आकारप्रकार, तं पिहाँ वःम्हसिगु भाव, स्यंकीगु स्वभाव, स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकीम्हेसिगु भाव, विपरीत जुइगु, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जूम्हेसिगु भाव, विरोध जुइगु स्वभाव, तःसकं बारम्बार विरोध जुइगु चण्डम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु स्वभाव, मनया थःगु प्रकृति मन मखुगुया भाव (दु) – थजागु स्वभावयात प्रतिघसंयोजन धका: धाइ ।

### मानसंयोजन

११२१. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात मानसंयोजन धका: धाइ ? “जि श्रेष्ठ खः” धका च्वय् च्वय् धाइगु ‘सेय्यमान’, “जि सम्मानम्ह खः” धका च्वय् च्वय् धाइगु, “जि हीनम्ह खः” धका च्वय् च्वय् धाइगु ‘हीनमान’ (दु) – थजागु स्वभाव दुगु गुगु भापिइगु, भापिइगु आकारप्रकार, भापिइसःम्ह व्यक्तिया भाव, च्वय् च्वय् धाइगु स्वभाव, थल्हना तइगु स्वभाव, ध्वजा समानगु स्वभाव, च्वय् च्वय् धायेका तइगु स्वभाव, मनया ध्वजाथें च्वय् च्वय् थल्हने मास्ति वःगु भाव (दु) – थजागु स्वभावयात मान संयोजन धका: धाइ ।

### दृष्टिसंयोजन

११२२. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टिसंयोजन धका: धाइ ? “लोक शाश्वत खः” धका: नं, “लोक अशाश्वत खः” ... “लोक अन्त दुगु खः” ... “लोक अन्त मदुगु खः” ... “व जीव हे व शरीर खः” ... “जीव मेगु हे शरीर मेगु हे खः” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूनि” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न मजू” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं दु मजूगु नं दु” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं मखु मजूगु नं मखु” धका: नं; थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (खीनिगु) द्वंगु धारणाया दुथ्यागु स्वभाव, द्वंगु धारणारूपी घना जइल, द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यकदृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, स्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक बिचा: याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टिसंयोजन धाइ ।

### विचिकित्सासंयोजन

११२३. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सासंयोजन धका: धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ), धर्मय् ... संघय् ... आचरणशिक्षाय् ... न्हापायागु भागय् ... लिपायागु भागय् ... न्हापा, लिपायागु भागय् ... थ्व (जराकरण आदिया) कारणधर्म (जाति आदि उगु उगु कारणयात) वःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् शंका याइ, संशय याइ ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु शंका जुइगु, शंका जुइगु आकारप्रकार, शंका जुइगुया भाव, मसिइगु, स्वभावयात विचा: यातकिथाके जुइका बिइगु स्वभाव, द्वं मद्रं निधिकथं कम्प जुइसःगु स्वभाव, निपु लँ समानगु स्वभाव, संशय यायेसःगु स्वभाव, एकान्तकथं ग्रहण यायेत असामर्थ्य स्वभाव, आरम्मणपाखें

लिचिलीगु स्वभाव, छ्वाःखेरं (आरम्मणपाखें) सरे जुइगु स्वभाव, दुतिने मफइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया स्तम्भित जुइगु स्वभाव, मनयात कोरे यायेथें जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात विचिकित्सा संयोजन धकाः धाइ ।

### शीलव्रतपरामर्शसंयोजन

११२४. उषिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्शसंयोजन धकाः धाइ ? थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु (द्वहं, खिचा आदियागु) शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्वहं, खिचा आदियागु) व्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्वहं, खिचा आदियागु) शीलव्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्वंगु धारणा रूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् ध्यकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणा रूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्वंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्वंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतद्वंक क्वातुकक ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात शीलव्रत परामर्श संयोजन धकाः धाइ ।

### भवरागसंयोजन

११२५. उषिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात भवरागसंयोजन धकाः धाइ ? (रूप, अरूप) भूमिइ गुगु भवयात इच्छा याइगु, भवय् प्यपुनीगु, भवयात यःयेकीगु, भवय् आसक्त जुइगु, भवय् स्नेह जुइगु, भव ल्वःवनीगु धयागु दाह जुइगु (परिदाह), भव ल्वःवंगु तच्चः जुया मूर्च्छा जुइगु, भवयात नूना सिद्ध जुइकीगु (दु) – थजागु स्वभावयात भवराग संयोजन धकाः धाइ ।

### ईर्ष्यासंयोजन

११२६. उषिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात ईर्ष्यासंयोजन धकाः धाइ ? मेपिनिगु लाभ सत्कार गौरव मान वन्दना पूजाय् गुगु नुगः मुइगु स्वभाव, नुगः मुइगु आकारप्रकार, नुगः मुहिसिगु भाव, बेथां स्वइगु स्वभाव, बेथां स्वइगु आकारप्रकार, बेथां स्वम्हेसिगु भाव (दु) – थजागु स्वभावयात ईर्ष्या संयोजन धकाः धाइ ।

### मात्सर्यसंयोजन

११२७. उषिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात मात्सर्यसंयोजन धकाः धाइ ? मात्सर्य धयागु आवासमात्सर्य, कुलमात्सर्य, लाभमात्सर्य, वर्णमात्सर्य, धर्ममात्सर्य धका न्याथी दु । थजागु स्वभाव दुगु गुगु नुगः स्याइगु स्वभाव, नुगः स्याइगु आकारप्रकार, नुगः स्यायेसःम्हेसिगु भाव, (थःगु धन आदियात मेपिलिसे) स्वापुतयेया नितिं इच्छा महुम्हेसिगु भाव, कपटि जुइगु, मनयात लिक्कुका बिइगुस्वभाव, (बिइगु इच्छा दुगु) चित्तयात पना (लिक्कुगु चित्तयात) ग्रहण याना तइगु भाव (दु) – थजागु स्वभावयात मात्सर्यसंयोजन धकाः धाइ ।

### अविद्यासंयोजन

११२८. उपिं (भ्रिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात अविद्यासंयोजन धका: धाइ ? दु:खय् मसिइगु 'अज्ञान', दु:ख समुदयय् अज्ञान, दु:ख निरोधय् अज्ञान, दु:ख निरोधय् थ्यनीगु आचरणय् अज्ञान, पूर्वान्तय् अज्ञान, अपरान्तय् अज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् अज्ञान, थुगु (जरा मरणादियागु) कारणधर्मलिसे (जाति आदि उगु उगु कारणयात) वःकया उत्पन्न जुइगु फल धर्मय् अज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइके मसःगु स्वभाव, सहि धर्मयात अनुकूल जुइक सिइके मसःगु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दांजे याना) सिइके मसःगु स्वभाव, द्वंक सिइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना मसिइगु स्वभाव, अनित्य आदिकथं ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सन्तुलनय् तथा भाविता याये मसःगु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक भाविता याइगु) स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मसःगु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमसःगु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका बिइगु स्वभाव, मुखं जुइकीगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव 'मोह', तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छ्चाःखेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव 'अविद्या', (वर्तदुःखय्) दुबे जुइका विइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-ओघ', (वर्तदुःखय्) स्वाका विइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-योग', छ्चसिकथं सुला च्वनेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-अनुशय', (क्लेशत) ब्वं ब्वं दना उपद्रव मचे यायेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-परियुष्ठान', (हितसुखय् थ्यंकः वने मफयेक पनेसःगु जुया) चुकः समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशल धर्मतय्गु मूहा जुयाच्वंगु भुले जुइगु मोह 'अकुशलमूल' (दु) -थजागु स्वभावयात अविद्यासंयोजन धका: धाइ ।थुपिं धर्मत संयोजन खः ।

११२९. छु गुगु धर्मत संयोजन मखुगु धर्म खः ? उगु (संयोजन) धर्मतय् ल्यंका (मेगु) ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु नं (दु) - थुपिं धर्मत संयोजन मखुगु धर्म खः ।

Dhamma.Digital

### २. संयोजनियद्विक

११३०. छु गुगु धर्मत संयोजनिय धर्म खः ? आस्रव धर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्वंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत संयोजनिय खः ।

११३१. छु गुगु धर्मत असंयोजनिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत असंयोजनिय खः ।

### ३. संयोजनसम्प्रयुक्तद्विक

११३२. छु गुगु धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त खः ? उगु (संयोजन) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त खः ।

११३३. छु गुगु धर्मत संयोजनविप्रयुक्त खः ? उगु (संयोजन) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, दक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त खः ।



उत्पन्न जुइगु, कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त जुया संयोजनिय जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

११३९. छु गुगु धर्मत संयोजनविप्रयुक्त जुया असंयोजनिय नं धर्म जुयाच्चंगु खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त नं जुया असंयोजनिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

## ५. ग्रन्थगुच्छक

### १. ग्रन्थद्विक

११४०. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ खः ? प्यंगू ग्रन्थत – (१) कतःपिनिगु सम्पत्ति ल्वःवनीगु धयागु वर्तदुःखय् स्वाका गथः चिनेसःगु ‘अभिध्या कायग्रन्थ’ (११४१), (२) तं पिहां वइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वाका गथः चिनेसःगु ‘व्यापाद कायग्रन्थ’ (११४२), (३) शीलव्रतद्वारा क्लेशपाखें शूद्ध जुइ धकाः द्वंक परामर्श याइगु धयागु वर्तदुःखय् स्वाका गथःचिनेसःगु ‘शीलव्रतपरामर्श कायग्रन्थ’ (११४३), (४) थुगु धारणा जकसत्य खः धका द्वंकः ज्वनीगु धयागु वर्तदुःखय् स्वाका गथःचिनेसःगु ‘इदं सत्याभिनिवेशकायग्रन्थ’ । (११४४)

### अभिध्या कायग्रन्थ

११४१. उपिं (प्यंगू ग्रन्थत) मध्ये छुकीयात अभिध्या कायग्रन्थ धाइ ? गुगु प्यपुनीगु स्वभाव, तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, (आरम्मणय् सत्त्वपित्त) बारम्बार आकर्षण याइगु स्वभाव, विरोधि मजुइगु स्वभाव, यइगु स्वभाव, यःया प्यपुनीगु स्वभाव, मनया तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, इच्छा जुइगु स्वभाव, मूच्छा जुइगु स्वभाव, नूनानं सिद्ध जुइका बिइगु स्वभाव, आसक्त जुइगु स्वभाव, छचाःखेरं आसक्त जुइगु स्वभाव, तःक्यनीगु स्वभाव, भ्याता ना समान (क्वसिका बिइगु) स्वभाव, भवय् क्वछुइगु स्वभाव, छले याइगु स्वभाव, (वर्तदुःखय् सत्त्वपित्त) उत्पत्ति जुइकीगु स्वभाव, (दुःखलिसे) स्वापु तया उत्पत्ति जुइकीगु स्वभाव, (सत्त्वपित्त वर्तदुःखय् च्युतिप्रतिसन्धिया हिसाबं) सुया स्वापु तया बिइगु स्वभाव, आरम्मणरूपी जाल दुगु स्वभाव, च्वाःगु लःधा दुगु खुशी समानगु स्वभाव, विष समानगु स्वभाव, खिपः समानगु स्वभाव, फिजे जुया आसक्त जुइसःगु स्वभाव, कुतः याके बिइसःगु स्वभाव, पासा जुयाच्चंगु स्वभाव, प्रार्थना याइगु स्वभाव, भवय् आकर्षण यायेसःगु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) लिक्क वनेसःगु स्वभाव अथवा अनर्थ दुःख उत्पन्न जुइका बिइगुलिं वन समानगु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) तीव्ररूपं लिक्क वनेसःगु स्वभाव अथवा अनर्थ दुःख उत्पन्न जुइका बिइगुलिं वन समानगु स्वभाव, भेले बुइगु स्वभाव, यइगु स्वभाव, अपेक्षा याइगु स्वभाव, बन्द यायेसःगु स्वभाव, (आरम्मणयात) आशा याइगु स्वभाव, आशा याइगु आकारप्रकार, आशा याइगु चित्तया भाव, रूपारम्मणय् आशा याइगु, शब्दारम्मणय् आशा याइगु, गन्धारम्मणय् आशा याइगु, रसारम्मणय् आशा याइगु, स्पष्टव्यारम्मणय् आशा याइगु, लाभय् आशा याइगु, धनय् आशा याइगु, कायय् आशा याइगु, जीवनय् आशा याइगु, (जिगु धन धका) धायेके बिइगु स्वभाव, हानं हानं धायेके बिइगु स्वभाव, (जिगु धन, जिगु धन धका) तसकं धायेकेसःगु स्वभाव, आसक्त जुइका बिइसःगु स्वभाव, आसक्त जुइका बिइगु आकारप्रकार, आसक्त जुइका बिइगु भाव, आरम्मणय् बारम्बार तसकं आसक्त जुइगु स्वभाव, आरम्मणय् बारम्बार लुप्त जुइगु आकारप्रकार, लुप्त जूम्हेसिगु भाव, न्हिपं संकूम्ह खिचाथें (लाभय्) कम्प जुइगु स्वभाव, बांलाक आरम्मणय् ल्वःवंम्हेसिगु भाव, उचित मज्जूगु थासय् आसक्त जुइगु स्वभाव, तच्चतं ल्वःवनीगु स्वभाव, यइपु ताइगु स्वभाव, यइपु ताइगु आकारप्रकार, प्रार्थना याइगु स्वभाव, यइपु ताइगु स्वभाव, बांलाक आशिका याइगु स्वभाव, पञ्चकामगुणय् आसक्त जुइगु, ‘कामतृष्णा’, (रूप, अरूप) भवय् आसक्त जुइगु ‘भवतृष्णा’, (उच्छेद धका धाइगु) भवं

अलग जुड़गुलिइ आसक्त जुड़गु 'विभवतृष्णा', रूपभूमिइ आसक्त जुड़गु 'रूपतृष्णा', अरूपभूमिइ आसक्त जुड़गु 'अरूपतृष्णा', भव निरोध जुड़गुलिइ आसक्त जुड़गु 'निरोधतृष्णा', वर्णा(रूपारम्मण)य् आसक्त जुड़गु 'रूपतृष्णा', सः(शब्दारम्मण)य् आसक्त जुड़गु 'शब्दतृष्णा', वास(गन्धारम्मण)य् आसक्त जुड़गु 'गन्धतृष्णा', स्वाद(रसारम्मण)य् आसक्त जुड़गु 'रसतृष्णा', थिइबहःगु (स्प्रष्टव्यारम्मण)य् आसक्त जुड़गु 'स्प्रष्टव्यतृष्णा', स्वभावधर्म (धर्मारम्मण)य् आसक्त जुड़गु धर्मतृष्णा, वर्तदुःखय् दुबे जुड़का बिइसःगु स्वभाव 'ओघ', वर्तदुःखय् स्वापु तथा बिइसःगु स्वभाव 'योग', वर्तदुःखय् स्वाका गथः चिनेसःगु स्वभाव 'ग्रन्थ', क्वातुक्क आसक्त जुड़सःगु स्वभाव 'उपादान', (कुशल धर्मतयत्) पनेसःगु स्वभाव 'आवरण', (कुशल धर्मतयत्) पना बिइसःगु स्वभाव 'नीवरण', (सत्यधर्मयात) त्वपुइगु स्वभाव, (सत्त्वपित) वर्तदुःखय् चिनातयेसःगु स्वभाव, (मनयात) लिक्कसं मलिन याना बिइसःगु स्वभाव, छसिकथं सुला च्चनेसःगु स्वभाव, छ्चाःखेरं (मन छ्छगूलिं कय् च्याना) उपद्रव मचे यायेसःगु स्वभाव, गसि समानगु स्वभाव, थीथीकथंयागु वस्तुतयत् ल्वःवकेसःगु स्वभाव, दुःखयागु मूल, दुःखयागु मुख्य कारण, दुःखया शुरु उत्पत्तिस्थान, मारयागु पास, मारयागु बल्सी, मारया विषय, (बाःवनीगु) आसक्त जुड़गु तृष्णा खुसि, (त्वःपुइसःगु) आसक्त जुड़गु तृष्णा जाल, (क्वातुक्क चिइसःगु) आसक्त जुड़गु गद्दुल, जायेके थाकूगु आसक्त जुड़गु तृष्णा समुद्र, (मेपिनिगु सम्पत्तियात) ल्ववकीगु 'अभिध्या', अकुशलतयगु म्हा ल्वःवनीगु आसक्त जुड़गु 'लोभअकुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात अभिध्या कायग्रन्थ धका धाइ ।

### व्यापाद कायग्रन्थ

११४२. उपिं (प्यंगू ग्रन्थत) मध्ये छुकीयात व्यापाद कायग्रन्थ धकाः धाइ ? "जिगु अनर्थ याये धुंकल" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ याये धुंकल" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ याये धुंकल" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ यानाच्चन" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ याइतिनि" धकाः ईख तइ, उगु बाहेक कारण मखुगुलिइ ईख तइ ।

थजागु स्वभाव दुगु चित्तया गुगु ईख तइगु स्वभाव, तसकं ठक्कर नइगु स्वभाव, आरम्मणय् ईख तइगु स्वभाव, तसकं विरोधी जुड़गु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं स्यंका बिइगु स्वभाव, मनया विपरीत जुड़गु स्वभाव, मन स्यनीगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु आकारप्रकार, तं पिहाँ वःम्हसिगु भाव, स्यंकीगु स्वभाव, स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकीम्हसिगु भाव, विपरीत जुड़गु, विपरीत जुड़गु आकारप्रकार, विपरीत जूम्हेसिगु भाव, विरोध जुड़गु स्वभाव, तःसकं बारम्बार विरोध जुड़गु स्वभाव, चण्डम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु स्वभाव, मनया थःगु प्रकृति मन मखुगुया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात व्यापाद कायग्रन्थ धकाः धाइ ।

### शीलव्रतपरामर्श कायग्रन्थ

११४३. उपिं (प्यंगू ग्रन्थत) मध्ये छुकीयात शीलव्रतपरामर्श कायग्रन्थ धकाः धाइ ? थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु (द्रंह, खिचा आदियागु) शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्रंह, खिचा आदियागु) व्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, (द्रंह, खिचा आदियागु) शीलव्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्रंगु धारणा (ख्खीनिगू) द्रंगू धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्रंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्रंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्रंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय्



चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा 'दृष्टिसंयोजन', (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं द्वंक क्वातुक्क ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात शीलव्रतं परामर्श कायग्रन्थ धकाः धाइ ।

### इदंसत्याभिनिवेश कायग्रन्थ

११४४. उपिं (प्यंगू ग्रन्थत) मध्ये छुकीयात इदंसत्याभिनिवेश कायग्रन्थ धकाः धाइ ? "लोक शाश्वत खः" थुगु धारणा जक सत्य खः, मेगु धारणा द्वंगु खः धका नं; "लोक अशाश्वत खः" ... "लोक अन्त दुगु खः" ... "लोक अन्त मदुगु खः" ... "व जीव हे व शरीर खः" ... "जीव मेगु हे शरीर मेगु हे खः" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूनि" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न मजू" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं दु मजूगु नं दु" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं मखु मजूगु नं मखु" थुगु धारणा जक सत्य खः, मेगु धारणा द्वंगु खः धका नं; थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाया दुध्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना विइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाया थ्यंकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात इदं सत्याभिनिवेश कायग्रन्थ धकाः धाइ । थुपिं धर्मत ग्रन्थ खः ।

११४५. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ मखु ? उगु (ग्रन्थ) धर्मतयत् बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, दक्क रूपव असंस्कृतधातु (निर्वाण) नं (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थ मखु ।

### २. ग्रन्थनियद्विक

११४६. छु गुगु धर्मत ग्रन्थनिय खः ? आस्रव धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत ग्रन्थनिय खः ।

११४७. छु गुगु धर्मत अग्रन्थनिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अग्रन्थनिय खः ।

### ३. ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक

११४८. छु गुगु धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त खः ? उगु (संयोजन) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त खः ।

११४९. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त खः ? उगु (संयोजन) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त खः ।

#### ४. ग्रन्थ ग्रन्थनियद्विक

११५०. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थनिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु ग्रन्थत हे ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थनिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

११५१. छु गुगु धर्मत ग्रन्थनिय जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (ग्रन्थ) धर्मतद्वारा उगु ग्रन्थ धर्मतयसं आरम्मण यायेबहःगुलिं 'ग्रन्थनिय' धर्म खः । उगु (सम्प्रयुक्त ग्रन्थ) धर्मतबाहेक ल्यं दुगु आस्रवतयगु आरम्मण जयाच्वंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थनिय जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ।

#### ५. ग्रन्थ ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक

११५२. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? शीलव्रतपरामर्श कायग्रन्थ अभिध्याकायग्रन्थयागु कारणं ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्वंगु धर्म खः, अभिध्याकायग्रन्थ शीलव्रतपरामर्श कायग्रन्थयागु कारणं ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्वंगु धर्म खः, इदं सत्याभिनिवेश कायग्रन्थ अभिध्याकायग्रन्थयागु कारणं ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्वंगु धर्म खः, अभिध्याकायग्रन्थ इदं सत्याभिनिवेश कायग्रन्थयागु कारणं ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्वंगु धर्म खः - थुपिं धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

११५३. छु गुगु धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (ग्रन्थ) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्त धर्म खः, उगु सम्प्रयुक्त ग्रन्थ धर्मत बाहेक ल्यं दुगु ग्रन्थसम्प्रयुक्त धर्म जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ।

#### ६. ग्रन्थविप्रयुक्त ग्रन्थनियद्विक

११५४. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया ग्रन्थनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु (संयोजन) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्वंगु, कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया ग्रन्थनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

११५५. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया अग्रन्थनिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया अग्रन्थनिय जुयाच्वंगु धर्म खः ।

#### ६. ओघगुच्छक

११५६. छु गुगु धर्मत ओघ धर्म खः ? प्यंगू ओघत ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत ओघविप्रयुक्त जुया ओघनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

#### ७. योगगुच्छक

११५७. छु गुगु धर्मत योग धर्म खः ? प्यंगू योगत ... पूर्ववत् ... थुपिं धर्मत योगविप्रयुक्त जुया योगनीय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

## ८. नीवरणगुच्छक

### १. नीवरणद्विक

११५८. छु गुगु धर्मत नीवरण खः ? खुगु नीवरणत - (१) कामयागु इच्छा याइगु धयागु कुशल धर्मतयूत पना बिइगु 'कामच्छन्द नीवरण' (११५९), (२) तं पिहाँ वइगु धयागु 'व्यापाद नीवरण' (११६०), (३) गुजुं, ज्वलं च्वनीगु धयागु 'थिनमिद्ध नीवरण' (११६१), (४) मन चंचल, पश्चाताप जुइगु धयागु 'औधृत्यकौकृत्य नीवरण' (११६२), (५) शंका जुइगु धयागु 'विचिकित्सा नीवरण' (११६३), (६) मसिइगु धयागु 'अविद्या नीवरण' (११६४) ।

### कामच्छन्द नीवरण

११५९. उपिं (खुगु नीवरणत) मध्ये गजागु स्वभावयात कामच्छन्द नीवरण धका धाइ ? ल्वःवनापुसे च्वंगु कामगुणय् गुगु इच्छा याइगु, ल्वःवना प्यपुनीगु, ल्वःवना यःयेकीगु, ल्वः वना आसक्त जुइगु, ल्वःवनापुसेच्वंगु कामय् आसक्त जुइगु स्नेह, काम धयागु परिदाह जुइगु, ल्वःवंगु तच्चः जूगुलिं मूच्छा जुइगु, ल्वःवनापुसेच्वंगु कामयात नूना सिद्ध जुइका बिइगु (दु) - थुजागु स्वभावयात कामच्छन्द नीवरण धका धाइ ।

### व्यापाद नीवरण

११६०. उपिं (खुगु नीवरणत) मध्ये गजागु स्वभावयात व्यापाद नीवरण धका धाइ ? "जिगु अनर्थ याये धुंकल" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ याये धुंकल" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जि यःम्हसिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ याये धुंकल" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ यानाच्चन" ... "जि मयःम्हसिगु अर्थ याइतिनि" धकाः ईख तइ, उगु बाहेक कारण मखुगुलिइ ईख तइ ।

थजागु स्वभाव दुगु चित्तया गुगु ईख तइगु स्वभाव, तसकं ठक्कर नइगु स्वभाव, आरम्मणय् ईख तइगु स्वभाव, तसकं विरोधी जुइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं स्यंका बिइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं स्यंका बिइगु स्वभाव, मनया विपरीत जुइगु स्वभाव, मन स्यनीगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु आकारप्रकार, तं पिहाँ वःम्हसिगु भाव, स्यंकीगु स्वभाव, स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकीम्हसिगु भाव, विपरीत जुइगु स्वभाव, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जूम्हसिगु भाव, विरोध जुइगु स्वभाव, तसकं बारम्बार विरोध जुइगु स्वभाव, चण्डम्हसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु स्वभाव, मनया थःगु प्रकृति मन मखुगुया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात व्यापाद नीवरण धका धाइ ।

### थिनमिद्ध नीवरण

११६१. उपिं (खुगु नीवरणत) मध्ये गजागु स्वभावयात थिनमिद्ध नीवरण धका धाइ ? चित्तया गुजुहुं च्वनीगु थिन (दु), चैतसिक पुचःया ज्वलहं च्वनीगु मिद्ध दु ।

### थिन

११६२. उपिं (थिन मिद्ध) मध्ये गजागु स्वभावयात (चित्तया) गुजुं च्वनीगु 'थिन' धका धाइ ? चित्तया गुगु कथं महःनीगुया भाव, (चित्तया सिथिलता) ज्याय् गुजुहुं च्वनीगु भाव, तक्यना च्वनीगु

आकारप्रकार, प्यपुना च्वनीगु आकारप्रकार, लिकुनीगु स्वभाव, लिकुनीगु आकारप्रकार, लिकुनेसःम्हसिगु भाव, चित्तया गुजुहुं च्वनीगु स्वभाव, चित्तया गुजुहुं च्वनीगु आकारप्रकार, चित्तया गुजुहुं च्वनीगुया भाव (दु) – थुजागु स्वभावयात धिन धका: धाइ ।

### मिद्ध

११६३. उपिं (धिन मिद्ध) मध्ये गजागु स्वभावयात (चैतसिक समूहया) ज्वलहं च्वनीगु 'मिद्ध' धका: धाइ ? चैतसिक समूहया गुगु ज्वलहं च्वनीगु भाव, ज्याय् अनुकूल मजुइगु भाव, ज्वलहं च्वनीगु, छ्वा:खेरं ज्वलहं च्वनीगु, दुनय् बालाक पनीगु स्वभाव, चैतसिक पुचःया अस्वस्थ जुइगु (ज्वलहं च्वनीगु न्थ्यलं ब्वाइगु) स्वभाव, च्वनीगु स्वभाव, मिखाब्बब्ब स्याइगु स्वभाव, च्वनीगु कारण स्वभाव, च्वनीगु आकारप्रकार, च्वनिम्हसिगु भाव (दु) – थुजागु स्वभावयात मिद्ध धका: धाइ ।

### औधृत्य कौकृत्य नीवरण

११६४. उपिं (खुगू नीवरणत) मध्ये छुकियात औधृत्य कौकृत्य नीवरण धका: धाइ ? चंचल जुइगु औधृत्य (दु), पश्चाताप जुइगु कौकृत्य (दु) ।

### औधृत्य

११६५. उपिं (औधृत्य कौकृत्य) मध्ये गजागु स्वभावयात औधृत्य धका: धाइ ? चित्तया गुगु चंचल जुइगु, स्थिर मजुइगु, चित्त चिल्लाय् मिल्लाय् दनीगु स्वभाव, चित्तया कम्प जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात औधृत्य धका: धाइ ।

### कौकृत्य

११६६. उपिं (औधृत्य कौकृत्य) मध्ये गजागु स्वभावयात कौकृत्य धका: धाइ ? योग्य मजुगुलिइ योग्य जू धयागु संज्ञा दुगुया भाव, योग्य जूगुलिइ योग्य मजू धयागु संज्ञा दुम्हसिगु भाव, दोष मखुगुलिइ दोष खः धयागु संज्ञा दुम्हसिगु भाव, दोष दुगुलिइ दोष मखु धयागु संज्ञा दुगुया भाव (दु) । थुजागु स्वभाव दुगु गुगु पश्चाताप जुइगु स्वभाव, पश्चाताप जुइगु आकारप्रकार, पश्चाताप जुइगुया भाव, मन म्हाइपुइगु स्वभाव, मनयात कीथें जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात कौकृत्य धका धाइ – थुकथं थुगु औधृत्य, थुगु कौकृत्य (दु) – थजागु स्वभावयात औधृत्यकौकृत्य नीवरण धका: धाइ ।

### विचिकित्सा नीवरण

११६७. उपिं (खुगू नीवरणत) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा नीवरण धका: धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ), धर्मय् ... संघय् ... आचरणशिक्षाय् ... न्हापायागु भागय् ... लिपायागु भागय् ... न्हापा, लिपायागु भागय् ... थ्व (जरामरण आदिया) कारणधर्म (जाति आदि उगु उगु कारणयात) बःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् शंका याइ, संशय याइ ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु शंका जुइगु, शंका जुइगु आकारप्रकार, शंका जुइगु भाव, मसिइगु स्वभावयात विचाःयातकि (निर्णय याये मफया) थाके जुइका बिइगु स्वभाव, द्वं मद्रं निथिकथं (छुटे याये मफया) कम्प जुइसःगु स्वभाव, निपु लँ समानगु स्वभाव, संशय यायेसःगु स्वभाव, एकान्तकथं ग्रहण यायेत असामर्थ्य स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणपाखें लिचिलीगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) छ्वा:खेरं (आरम्मणपाखें) सरे जुइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणय् ज्ञानद्वारा) दुतिने मफइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया स्तम्भित

जुइगु स्वभाव, मनयात कोरे यायेथें जुइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात विचिकित्सा नीवरण धका: धाइ ।

### अविद्या नीवरण

११६८. उपिं (खुगु नीवरणत) मध्ये गजागु स्वभावयात अविद्या नीवरण धका: धाइ ? दु:खय् मसिइगु 'अज्ञान', दु:ख समुदयय् अज्ञान, दु:ख निरोधय् अज्ञान, दु:ख निरोधय् थ्यनीगु आचरणय् अज्ञान, पूर्वान्तय् अज्ञान, अपरान्तय् अज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् अज्ञान, थुगु (जरा मरणादियागु) कारणधर्मलिसे (जाति आदि उगु उगु कारणयात) ब:कया उत्पन्न जुइगु फल धर्मय् अज्ञान (दु) ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध याना सिइके मस:गु स्वभाव, सहि धर्मयात अनुकूल जुइक सिइके मस:गु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दाँजे याना) सिइके मस:गु स्वभाव, द्वंक सिइगु स्वभाव, प्रतिवेध याना मसिइगु स्वभाव, अनित्य आदिकथं ग्रहण याये मस:गु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मस:गु स्वभाव, सन्तुलनय् तया भाविता यायेमस:गु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक: भाविता याइगु) स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मस:गु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमस:गु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका विइगु स्वभाव, मुखं जुइकीगु स्वभाव, बालाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव 'मोह', तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छ्चा:खेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव 'अविद्या', (वर्तदु:खय्) दुबे जुइका विइस:गु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-ओघ', (वर्तदु:खय्) स्वाका विइस:गु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-योग', छ्सिकथं सुला च्चनेस:गु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-अनुशय', (क्लेशत) ब्बं ब्बं दना उपद्रव मचे यायेस:गु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-परियुष्ठान', (हितसुखय् थ्यंका: वने मफयेक पनेस:गु जुया) चुक: समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशल धर्मतय्गु मूहा जुयाच्चंगु भुले जुइगु मोह 'अकुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात अविद्या नीवरण धका धाइ । थुपिं धर्मत नीवरण ख: ।

११६९. छु गुगु धर्मत नीवरण मखु ? उगु (नीवरण) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु नं (दु) - थुपिं धर्मत नीवरण मखु ।

### २. नीवरणियद्विक

११७०. छु गुगु धर्मत नीवरणिय ख: ? आस्रव धर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत नीवरणिय ख: ।

११७१. छु गुगु धर्मत अनीवरणिय ख: ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अनीवरणिय ख: ।

### ३. नीवरणसम्प्रयुक्तद्विक

११७२. छु गुगु धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त ख: ? उगु (नीवरण) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत(दु) - थुपिं धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त ख: ।

११७३. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त ख: ? उगु (नीवरण) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्त ख: ।



नीवरण सम्प्रयुक्त धर्म जुयाच्चंगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त जक जुया नीवरण मखुगु धर्म खः ।

## ६. नीवरणविप्रयुक्त नीवरणियद्विक

११७८. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया नीवरणिय जक जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु (नीवरण) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु, कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया नीवरणिय जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

११७९. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया अनीवरणिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया अनीवरणिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

## ९. परामर्शगुच्छक

### १. परामर्शीद्विक

११८०. छु गुगु धर्मत परामर्श खः ? दृष्टि परामर्श खः ।

### दृष्टि परामर्श

११८१. उगु खँय् गजागु स्वभावयात दृष्टि परामर्श धका धाइ ? “लोक शाश्वत खः” धका: नं, “लोक अशाश्वत खः” ... “लोक अन्त दुगु खः” ... “लोक अन्त मदुगु खः” ... “व जीव हे व शरीर खः” ... “जीव मेगु हे शरीर मेगु हे खः” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूनि” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न मजू” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं दु मजूगु नं दु” ... “सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं मखु मजूगु नं मखु” धका: नं; थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय् दुध्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंक: वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक बिचा: याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात दृष्टि परामर्श धका धाइ । दक्व मिथ्यादृष्टि नं दृष्टि परामर्श खः ।

११८२. गुगु धर्मत परामर्श धाइ मखु ?

उगु (परामर्श) धर्मतयत् ल्यंका, (मेगु) ल्यं दुगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप नं, असंस्कृत धातु नं (दु) - थुपिं धर्मत परामर्श धाइ मखु ।

## २. परामष्टद्विक

११८३. छु गुगु धर्मत परामष्ट खः ? आस्रव धर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत परामष्ट खः ।

११८४. छु गुगु धर्मत अपरामष्ट खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत अपरामष्ट खः ।

## ३. परामर्शसम्प्रयुक्तद्विक

११८५. छु गुगु धर्मत परामर्शसम्प्रयुक्त खः ? उगु (परामर्श) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत(दु) – थुपिं धर्मत परामर्शसम्प्रयुक्त खः ।

११८६. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त खः ? उगु (परामर्श) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत परामर्शविप्रयुक्त खः ।

## ४. परामर्श परामष्टद्विक

११८७. छु गुगु धर्मत परामर्श नं जुया परामष्टनं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु परामर्श हे परामर्श नं जुया परामष्टनं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

११८८. छु गुगु धर्मत परामष्ट जक जुया परामर्श मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (परामर्श) धर्मतद्वारा उगु (परामर्श) धर्मतय्सं आरम्मण याये बहःगुलिं 'परामष्ट' धर्म खः, उगु (सम्प्रयुक्त परामर्श) धर्मतबाहेक ल्यं दुगु आस्रवतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत परामष्टजक जुया परामर्श मखुगु धर्म खः ।

## ५. परामर्शविप्रयुक्त परामष्टद्विक

११८९. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त जुया परामष्टजक जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु परामर्श धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु आस्रवधर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु, कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत परामर्शविप्रयुक्त जुया परामष्ट जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

११९०. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त जुया अपरामष्टनं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत परामर्शलसे नं विप्रयुक्त जुया परामर्शतय्गु आरम्मण नं मज्जू धर्म खः ।

## १०. महन्तरद्विक

### १. सारम्मणद्विक

११९१. छु गुगु धर्मत सारम्मण खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत सारम्मण खः ।



११९२. छु गुगु धर्मत अनारम्मण खः ? फुक्क रूप नं, असंस्कृत धातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत अनारम्मण खः ।

## २. चित्तद्विक

११९३. छु गुगु धर्मत चित्त खः ? चक्षुविज्ञान, श्रोतविज्ञान, घ्राणविज्ञान, जिह्वाविज्ञान, कायविज्ञान, मनोधातु, मनोविज्ञानधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्त खः ।

११९४. छु गुगु धर्मत चित्त मखु ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु नं (दु) – थुपिं धर्मत चित्त मखु ।

## ३. चैतसिकद्विक

११९५. छु गुगु धर्मत चैतसिक खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चैतसिक खः ।

११९६. छु गुगु धर्मत चैतसिक मखु ? चित्त नं, दक्क रूप नं, असंस्कृतधातु (निर्वाण) नं (दु) – थुपिं धर्मत चैतसिक मखु ।

## ४. चित्तसम्प्रयुक्तद्विक

११९७. छु गुगु धर्मत चित्तसम्प्रयुक्त खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसम्प्रयुक्त खः ।

११९८. छु गुगु धर्मत चित्तविप्रयुक्त खः ? फुक्क रूप नं, असंस्कृतधातु नं (दु) – थुपिं धर्मत चित्तविप्रयुक्त खः । चित्तयात चित्तसम्प्रयुक्त धका नं, चित्तविप्रयुक्त धका नं धायेबहःमजू, धाये योग्यमजू ।

## ५. चित्तसंसृष्टद्विक

११९९. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्ट खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्ट खः ।

१२००. छु गुगु धर्मत चित्तविसंसृष्ट खः ? फुक्क रूप नं, असंस्कृतधातु नं (दु) – थुपिं धर्मत चित्तविसंसृष्ट खः । चित्तयात चित्तसंसृष्ट धका नं, चित्तविसंसृष्ट धका नं धायेबहःमजू, धाये योग्यमजू ।

## ६. चित्तसमुत्स्थानद्विक

१२०१. छु गुगु धर्मत चित्तसमुत्स्थान खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध; कायविज्ञप्ति वचीविज्ञप्ति (दु); उगु बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु चित्तयागु कारणं उत्पन्न जुइगु चित्त धयागु हेतु दुगु, चित्त हे उत्पत्ति कारण दुगु रूपायतन, शब्दायतन, गन्धायतन, रसायतन, प्रष्टव्यायतन, आकाशधातु, आपोधातु (निष्पन्न) रूपया हलुका जुइगु, (निष्पन्न) रूपया नाइसे च्वनीगु, (निष्पन्न) रूपया ज्याय् अनुकूल जुइगु, (निष्पन्न) रूपया उपसय, रूपया सन्तति, कबलीकार आहार धयागु गुगु रूप नं दु – थुपिं धर्मत चित्तसमुत्स्थान खः ।

१२०२. छु गुगु धर्मत चित्तसमुत्स्थान मखु ? चित्त, (चित्तजरूपं) ल्यं दुगु रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसमुत्स्थान मखु ।

### ७. चित्तसहभुद्विक

१२०३. छु गुगु धर्मत चित्तसहभु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसहभु खः ।

१२०४. छु गुगु धर्मत चित्तसहभु मखु ? चित्त, (निगू विज्ञप्तिपाखें) ल्यंगु रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसहभु मखु ।

### ८. चित्तानुपरिवर्तद्विक

१२०५. छु गुगु धर्मत चित्तानुपरिवर्त खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुपिं धर्मत चित्तानुपरिवर्त खः ।

१२०६. छु गुगु धर्मत चित्तानुपरिवर्त मखु ? चित्त नं, (विज्ञप्तिरूप निगुलिं) ल्यंगु रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्तानुपरिवर्त खः ।

### ९. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानद्विक

१२०७. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान खः ।

१२०८. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान मखु ? चित्त, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान मखु ।

### १०. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभुद्विक

१२०९. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु खः ।

१२१०. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु मखु ? चित्त, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु मखु ।

### ११. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्तद्विक

१२११. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त धर्म खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त खः ।

१२१२. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त मखुगु धर्म खः ? चित्त, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त मखु ।

### १२. आध्यात्मिकद्विक

१२१३. छु गुगु धर्मत आध्यात्मिक धर्म खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... मन-आयतन (दु) – थुपिं धर्मत आध्यात्मिक खः ।

१२१४. छु गुगु धर्मत बाहिरिक खः ? रूपायतन ... पूर्ववत् ... धर्मायतन (दु) – थुपिं धर्मत बाहिरिक खः ।

### १३. उपादाद्विक

१२१५. छु गुगु धर्मत उपादा खः ? चक्षु-आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) – थुपिं धर्मत उपादा खः ।

१२१६. छु गुगु धर्मत उपादा मखु ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध, प्यंगू महाभूत व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत उपादा मखु ।

## १४. उपादिन्नद्विक

१२१७. छु गुगु धर्मत उपादिन्न खः ? आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु; कुशल अकुशलया विपाक जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भाव कर्मया कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु रूप(दु) – थुपिं धर्मत उपादिन्न खः ।

१२१८. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्न खः ?

आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशलधर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु बाहेक कुशल नं मखु, अकुशल नं मखु, विपाक नं मखुगु क्रिया जुयाच्चंगु गुगु धर्मत; कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भाव कर्मया कारणं उत्पन्न मज्जुगु गुगु रूप, अपरियापन्न जुयाच्चंगु मार्ग, मार्गया फल व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत अनुपादिन्न खः ।

## ११. उपादानगुच्छक

### १. उपादानद्विक

१२१९. छु गुगु धर्मत उपादान खः ? प्यंगू उपादान – (१) कामगुणय् क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु 'काम-उपादान' (१२२०), (२) द्वंगु धारणाय् क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु 'दृष्टि-उपादान' (१२२१), (३) शीलव्रतद्वारा क्लेशपाखे शुद्ध जुइ धकाः क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु 'शीलव्रत-उपादान' (१२२२), (४) आत्म दु धकाः क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु 'आत्मवाद-उपादान' (१२२३) ।

### काम-उपादान

१२२०. उपिं (प्यंगू उपादान) मध्ये गजागु स्वभावयात काम-उपादान धकाः धाइ ? ल्वःवनापुसेच्चंगु कामगुणय् गुगु इच्छा याइगु, ल्वःवना प्यपुनीगु, ल्वःवना यःयेकीगु, ल्वःवना आसक्त जुइगु, ल्वःवनापुसेच्चंगु कामय् आसक्त जुइगु स्नेह, काम धयागु परिदाह जुइगु, ल्वःवंगु तच्चः जूगुलिं मूच्छ्रं जुइगु, ल्वःवनापुसेच्चंगु कामयात नूना सिद्ध जुइका बिइगु (दु) – थुजागु स्वभावयात काम-उपादान धकाः धाइ ।

### दृष्टि-उपादान

१२२१. उपिं (प्यंगू उपादान) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टि-उपादान धकाः धाइ ? दान बिइगुया (फल) मदु, महायज्ञ याइगुया (फल) मदु, यज्ञ याइगुया (फल) मदु, भिंगु मभिंगु कर्मतयगु फल विपाक मदु, थुगु लोक मदु, परलोक मदु, मां (याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) मदु, बौ (याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) मदु, सीना हानं उत्पन्न जूपिं सत्त्वपिं मदु, थुगु लोक परलोकयात स्वयं थःमं विशेषगु ज्ञानं सिया साक्षात्कार याना कने फुपिं, समग्रपिं, बांलागु आचरण दुपिं श्रमणब्राह्मणपिं लोकय् मदु” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना बिइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंकः वने मफयेक थाकूका बिइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु

धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीत द्वंक क्वातुकक ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टि-उपादान धकाः धाइ ।

### शीलब्रत-उपादान

१२२२. उपिं (प्यंगू उपादान) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलब्रत-उपादान धकाः धाइ ?

थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, ब्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, शीलब्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाया दुध्यागु स्वभाव, द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यकदृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतद्वंकः क्वातुकक ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात शीलब्रत-उपादान धकाः धाइ ।

### आत्मवाद-उपादान

१२२३. उपिं (प्यंगू उपादान) मध्ये गजागु स्वभावयात आत्मवाद-उपादान धकाः धाइ ? थुगु लोकय् श्रुतज्ञान मदुम्ह, आर्यपितं ज्ञानं मखंनीम्ह जुया आर्यपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, आर्यपिनिगु धर्मय् विनीत मजूनीम्ह, सत्पुरुषपितं ज्ञानं मखंनीम्ह जुया सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् विनीत मजूनीम्ह पृथग्जनं रूपयात आत्मा धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात रूप दु धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् रूपयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा रूपय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । वेदनायात ... पूर्ववत् ... संज्ञायात ... पूर्ववत् ... संस्कारतयत् ... पूर्ववत् ... विज्ञानयात आत्मा धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात विज्ञान दु धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् विज्ञानयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा विज्ञानय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगु) द्वंगु धारणाया दुध्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना विइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाया थ्यंकः वने मफयेक थाकूका विइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यकदृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंकः विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात आत्मवाद-उपादान धकाः धाइ । थुपिं धर्मत उपादान खः ।

१२२४. छु गुगु धर्मत उपादान मखु ? उगु (उपादान) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु, कुशल, अकुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत मखु ।

## २. उपादानिनियद्विक

१२२५. छु गुगु धर्मत उपादानिय खः ? आस्रव धर्मतयुगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत उपादानिय खः ।

१२२६. छु गुगु धर्मत अनुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (दु) - थुपिं धर्मत अनुपादानिय खः ।

## ३. उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

१२२७. छु गुगु धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त धर्म खः ? उगु (उपादान) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त धर्म खः ।

१२२८. छु गुगु धर्मत उपादानविप्रयुक्त धर्म खः ? उगु (उपादान) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त धर्म खः ।

## ४. उपादान उपादानिनियद्विक

१२२९. छु गुगु धर्मत उपादान नं जुयाउपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु उपादानत हे उपादान नं जुया उपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१२३०. छु गुगु धर्मत उपादानिय जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (उपादान) धर्मतद्वारा (उगु उपादान धर्मतयसं आरम्मण यायेबहःगुलिं) आरम्मण जुयाच्चंगु 'उपादानिय' धर्म खः; उगु (सम्प्रयुक्त उपादान) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु आस्रवतयुगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत उपादानिय जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ।

## ५. उपादान उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

१२३१. छु गुगु धर्मत उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः ? दृष्टि-उपादान काम-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः; काम-उपादान दृष्टि-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः; शीलव्रत-उपादान काम-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः; काम-उपादान शीलव्रत-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः; आत्मवाद-उपादान काम-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः; काम-उपादान आत्मवाद-उपादानयागु कारणं उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः - थुपिं धर्मत उपादान नं जुया उपादानलिसे नं सम्प्रयुक्त जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१२३२. छु गुगु धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत (उपादान) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्त धर्म खः; उगु सम्प्रयुक्त उपादान धर्मत बाहेक ल्यं दुगु उपादान सम्प्रयुक्त धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ।

## ६. उपादानविप्रयुक्त उपादानियद्विक

१२३३. छु गुगु धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया उपादानिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु (उपादान) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु आस्रवधर्मतयगु आरम्मण जुयाच्वंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया उपादानिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१२३४. छु गुगु धर्मत उपादानलिसे विप्रयुक्त जुया अनुपादानिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया अनुपादानिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

निक्षेपकाण्डय द्वितीयभागवार क्वचाल ।

## १२. क्लेशगुच्छक

### १. क्लेशद्विक

१२३५. छु गुगु धर्मत क्लेश धयागु धर्म खः ? भिगू क्लेशवस्तुत – (१) आरम्मणय् प्यपुनीगु 'लोभ' (१२३६), (२) स्यंकीगु 'द्वेष' (१२३७), (३) भुले जुइगु 'मोह' (१२३८), (४) अभिमान याइगु 'मान' (१२३९), (५) द्वंगुकथं खंकीगु 'दृष्टि' (१२४०), (६) आरम्मणयात निर्णय याये मफइगु 'विचिकित्सा' (१२४१), (७) चित्तया आलस्यपन 'थिन' (१२४२), (८) चित्त शान्त मजुइगु (चंचल जुइगु) 'औधृत्य', (१२४३), (९) काय दुश्चरित्रादि खना मच्छा: मजुइगु 'अहिरिक', (१२४४), (१०) काय दुश्चरित्रादि खना मग्याइगु 'अनोत्तप्प' । (१२४५)

### लोभ

१२३६. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात लोभ धका: धाइ ? गुगु प्यपुनीगु स्वभाव, तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, (आरम्मणय् सत्त्वपिंत) बारम्बार आकर्षण याइगु स्वभाव, विरोधि मजुइगु स्वभाव, यइगु स्वभाव, यःया प्यपुनीगु स्वभाव, मनया तसकं प्यपुनीगु स्वभाव, इच्छा जुइगु स्वभाव, मूर्च्छा जुइगु स्वभाव, नूनानं सिद्ध जुइका बिइगु स्वभाव, आसक्त जुइगु स्वभाव, छ्चा:खेरं आसक्त जुइगुस्वभाव, तःक्यनीगु स्वभाव, भ्यातना समान (क्वसिका बिइगु) स्वभाव, भवय् क्वछुइगु स्वभाव, छले याइगु स्वभाव, (वर्तदुःखय् सत्त्वपिंत) उत्पत्ति जुइकीगु स्वभाव, (दुःखलिसे) स्वापु तया उत्पत्ति जुइकीगु स्वभाव, (सत्त्वपिंत वर्तदुःखय् च्युतिप्रतिसन्धिया हिसाबं) सुया स्वापु तया बिइगु स्वभाव, आरम्मणरूपी जाल दुगु स्वभाव, च्वा:गु ल:धा दुगु खुशी समानगु स्वभाव, विष समानगु स्वभाव, खिप: समानगुस्वभाव, फिजे जुया आसक्त जुइस:गु स्वभाव, कृत: याके बिइस:गु स्वभाव, पासा जुयाच्वंगु स्वभाव, प्रार्थना याइगु स्वभाव, भवय् आकर्षण यायेस:गु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) लिक्क वनेस:गु स्वभाव अथवा अनर्थदुःख तसकं उत्पन्न जुइका बिइगुलिं वन समानगु स्वभाव, (उगु उगु आरम्मणपाखे) तीव्ररूपं लिक्क वनेस:गु स्वभाव अथवा अनर्थदुःख उत्पन्न जुइका बिइगुलिं वन समानगु स्वभाव, भेले बुइगु स्वभाव, यइगु स्वभाव, अपेक्षा याइगु स्वभाव, बन्द यायेस:गु स्वभाव, (आरम्मणयात) आशा याइगु स्वभाव, आशा याइगु आकारप्रकार, आशा याइगु चित्तया भाव, रूपारम्मणय् आशा याइगु, शब्दारम्मणय् आशा याइगु, गन्धारम्मणय् आशा याइगु, रसारम्मणय् आशा याइगु, स्पष्टव्यारम्मणय् आशा याइगु, लाभय् आशा याइगु, धनय् आशा याइगु, कायय् आशा याइगु, जीवनय् आशा याइगु, (जिगु धन धका:) धायेके बिइगु स्वभाव, हानं हानं धायेके बिइगु स्वभाव, (जिगु धन,

जिगु धन धकाः) तसकं धायेके सःगु स्वभाव, आसक्त जुइका विइसःगु स्वभाव, आसक्त जुइका विइगु आकारप्रकार, आसक्त जुइसःम्हेसिगु भाव, आरम्मणय् बारम्बार तसकं आसक्त जुइगु स्वभाव, आरम्मणय् बारम्बार लुप्त जुइगु आकारप्रकार, लुप्त जूम्हेसिगु भाव, न्हिपं संकूम्ह खिचार्थे (लाभय्) कम्प जुइगु स्वभाव, बांलाक आरम्मणय् ल्वःवंम्हेसिगु भाव, उचित मज्जू थासय् आसक्त जुइगु स्वभाव, तच्चतं ल्वःवनीगु स्वभाव, यइपु ताइगु स्वभाव, यइपु ताइगु आकारप्रकार, प्रार्थना याइगु स्वभाव, यइपु ताइगु स्वभाव, बांलाक आशिका याइगु स्वभाव, पञ्चकामगुणय् आसक्त जुइगु, 'कामतृष्णा', (रूप, अरूप) भवय् आसक्त जुइगु 'भवतृष्णा', (उच्छेद धकाः धाइगु) भवं अलग जुइगुलिइ आसक्त जुइगु 'विभवतृष्णा', रूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'रूपतृष्णा', अरूपभूमिइ आसक्त जुइगु 'अरूपतृष्णा', भव निरोध जुइगुलिइ आसक्त जुइगु 'निरोधतृष्णा', वर्ण (रूपारम्मण)य् आसक्त जुइगु 'रूपतृष्णा', सः (शब्दारम्मण)य् आसक्त जुइगु 'शब्दतृष्णा', गन्ध (गन्धारम्मण)य् आसक्त जुइगु 'गन्धतृष्णा', स्वाद(रसारम्मण)य् आसक्त जुइगु 'रसतृष्णा', थिइबहःगु (स्प्रष्टव्यारम्मण)य् आसक्त जुइगु 'स्प्रष्टव्यतृष्णा', स्वभावधर्म (धर्मारम्मण)य् आसक्त जुइगु धर्मतृष्णा, वर्तदुःखय् दुबे जुइका विइसःगु स्वभाव 'ओघ', वर्तदुःखय् स्वापु तथा विइसःगु स्वभाव 'योग', वर्तदुःखय् स्वाका गथः चिनेसःगु स्वभाव 'गन्ध', क्वातुक्क आसक्त जुइसःगु स्वभाव 'उपादान', (कुशल धर्मतय्त) पनेसःगु स्वभाव 'आवरण', (कुशल धर्मतय्त) पना विइसःगु स्वभाव 'नीवरण', (सत्यधर्मयात) त्वपुइगु स्वभाव, (सत्त्वपिंत) वर्तदुःखय् चिनातयेसःगु स्वभाव, (मनयात) लिक्कसं मलिन याना विइसःगु स्वभाव, छसिकथं सुला च्वनेसःगु स्वभाव, छचाःखेरं (मन छगूलिं कय् च्याना) उपद्रव मचे यायेसःगु स्वभाव, गसि समानगु स्वभाव, धीधीकथंयागु वस्तुतय्त ल्वःवंकेसःगु स्वभाव, दुःखयागु मूल, दुःखयागु मुख्य कारण, दुःखया शुरु उत्पत्तिस्थान, मारयागु पास, मारयागु बल्सी, मारया विषय, (बाःवनीगु) आसक्त जुइगु तृष्णा खुसि, (त्वःपुइसःगु) आसक्त जुइगु तृष्णा जाल, (क्वातुक्क चिइसःगु) आसक्त जुइगु गद्दल, जायेके थाकूगु आसक्त जुइगु तृष्णा समुद्र, (मेपिनिगु सम्पत्तियात) ल्ववकीगु 'अभिधा', अकुशलतय्तगु मूहा ल्वःवनीगु आसक्त जुइगु 'लोभ अकुशलमूल' (दु) -थजागु स्वभावयात लोभ धकाः धाइ ।

Dhamma.Digital

### द्वेष

१२३७. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात द्वेष धकाः धाइ ? "जिगु अनर्थ याये धुंकल" धकाः ईख तइ, "जिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि यःम्हेसिगु अनर्थ याये धुंकल" ... "जि यःम्हेसिगु अनर्थ यानाच्चन" ... "जि यःम्हेसिगु अनर्थ याइतिनि" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ याये धुंकल" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ यानाच्चन" ... "जि मयःम्हेसिगु अर्थ याइतिनि" धकाः ईख तइ, उगु बाहेक कारण मखुगुलिइ ईख तइ । थजागु स्वभाव दुगु चित्तया गुगु ईख तइगु स्वभाव, तसकं ठक्कर नइगु स्वभाव, आरम्मणय् ईख तइगु स्वभाव, तसकं विरोधी जुइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं तं पिहाँ वइगु स्वभाव, स्यंका विइगु स्वभाव, तसकं स्यंका विइगु स्वभाव, तसकं तीव्ररूपं स्यंका विइगु स्वभाव, मनया विपरीत जुइगु स्वभाव, मन स्यनीगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु स्वभाव, तं पिहाँ वइगु आकारप्रकार, तं पिहाँ वःम्हेसिगु भाव, स्यंकीगु स्वभाव, स्यंकीगु आकारप्रकार, स्यंकीम्हेसिगु भाव, विपरीत जुइगु, विपरीत जुइगु आकारप्रकार, विपरीत जूम्हेसिगु भाव, विरोध जुइगु स्वभाव, तःसकं बारम्बार विरोध जुइगु स्वभाव, चण्डम्हेसिगु भाव, बांलाक पूर्णरूपं खँ ल्हाये मफइगु स्वभाव, मनया थःगु प्रकृति मन मखुगुया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात द्वेष धकाः धाइ ।

### मोह

१२३८. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात मोह धकाः धाइ ? दुःखय् मसिइगु

'अज्ञान', दुःख समुदयय् अज्ञान, दुःख निरोधय् अज्ञान, दुःख निरोधय् थ्यनीगु आचरणय् अज्ञान, पूर्वान्त्य अज्ञान, अपरान्त्य अज्ञान, पूर्वान्तापरन्तय् अज्ञान, थुगु (जरा मरणादियागु) कारणधर्मलिसे(जाति आदि उगु उगु कारणयात) बःकया उत्पन्न जुइगु फल धर्मय् अज्ञान (दु); थजागु स्वभाव दुगु गुगु मसिइगु स्वभाव, (सहीधर्मयात) मखनीगु स्वभाव, प्रतिवेध यांना सिइके मसःगु स्वभाव, सहि धर्मयात अनुकूल जुइक सिइके मसःगु स्वभाव, (अनित्य आदिलिसे दाँजे यांना) सिइके मसःगु स्वभाव, द्वंक सिइगु स्वभाव, प्रतिवेध यांना:मसिइगु स्वभाव, (अनित्य आदिकथं) ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सहीधर्मयात दुबिना ग्रहण याये मसःगु स्वभाव, सन्तुलनय् तथा भाविता याये मसःगु (अनित्य आदियात नित्य आदिकथं मिले मजुइक भाविता याइगु) स्वभाव, प्रत्यवेक्षण याये मसःगु स्वभाव, प्रत्यक्षरूपं भाविता यायेमसःगु स्वभाव, (मन) निर्मल स्वच्छ जुइगुयात स्यंका बिइगु स्वभाव, मुख् जुइकीगु स्वभाव, बांलाक थीथीकथं मसिइगु स्वभाव, भुले जुइगु स्वभाव 'मोह', तीव्ररूपं भुले जुइगु स्वभाव, छ्वा:खेरं भुले जुइगु स्वभाव, (प्यंगू सत्ययात) मसिइगु स्वभाव 'अविद्या', (वर्तदुःखय) दुबे जुइका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-ओघ', (वर्तदुःखय) स्वाका बिइसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-योग', छसिकथं सुला चवनेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-अनुशय', (क्लेशत) व्वं व्वं दना उपद्रव मचे यायेसःगु मसिइगु स्वभाव 'अविद्या-परियुष्ठान', (हितसुखय् थ्यंकः वने मफयेक पनेसःगु जुया) चुकः समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशल धर्मतयगु मूहा जुयाच्चंगु भुले जुइगु मोह 'अकुशलमूल (दु) - थजागु स्वभावयात मोह धका: धाइ ।

## मान

१२३९. उपिं (भ्रिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात मान धका: धाइ ? "जि श्रेष्ठ खः" धका च्वय् च्वय् धाइगु 'सेय्यमान', "जि समानम्ह खः" धका भापिइगु 'सदिसमान', "जि हीनम्ह खः" धका भापिइगु 'हीनमान' (दु) - थजागु स्वभाव दुगु गुगु भापिइगु, भापिइगु आकारप्रकार, भापिइसःम्ह व्यक्तिया भाव, च्वय् च्वय् धाइगु स्वभाव, थल्हना तइगु स्वभाव, ध्वजा समानगु स्वभाव, च्वय् च्वय् धायेका तइगु स्वभाव, मनया ध्वजाथे च्वय् च्वय् थल्हने मास्ति वःगु भाव (दु) - थजागु स्वभावयात मान धका: धाइ ।

Dhamma.Digital

## दृष्टि

१२४०. उपिं (भ्रिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टि धका: धाइ ? "लोक शाश्वत खः" ... "लोक अशाश्वत खः" ... "लोक अन्त दुगु खः" ... "लोक अन्त मदुगु खः" ... "व जीव हे व शरीर खः" ... "जीव मेगु हे शरीर मेगु हे खः" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूनि" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न मजू" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं दु मजूगु नं दु" ... "सत्त्व मरणं लिपा उत्पन्न जूगु नं मखु मजूगु नं मखु" धका: नं; थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, द्वंगु धारणाय् दुध्यागु स्वभाव, द्वंगु धारणा रूपी घना जङ्गल, द्वंगु धारणा रूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाबिइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक विचा: याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमा:गु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात दृष्टि धका: धाइ ।

## विचिकित्सा

१२४१. उपिं (भ्रिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा धका: धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ), धर्मय् ... संघय् ... आचरणशिक्षाय् ... न्हापायागु भागय्



... लिपायागु भागय् ... न्हापा, लिपायागु भागय् ... थ्व (जरामरण आदिया) कारणधर्म (जाति आदि उगु उगु कारणयात) बःकया उत्पन्न जुइगु फलधर्मय् शंका याइ, संशय याइ । थजागु स्वभाव दुगु गुगु शंका जुइगु, शंका जुइगु आकारप्रकार, शंका जुइगुया भाव, मसिइगु स्वभावयात विचाः यातकि (निर्णय याये मफया) थाके जुइका बिइगु स्वभाव, द्वं मद्वं निथिकथं (छुटे याये मफया) कम्म जुइसःगु स्वभाव, निपु लं समानगु स्वभाव, संशय यायेसःगु स्वभाव, एकान्तकथं ग्रहण यायेत असामर्थ्य स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणपाखें लिचिलीगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) छचाःखेरं (आरम्मणपाखें) सरे जुइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) आरम्मणय् ज्ञानद्वारा) दुतिने मफइगु स्वभाव, (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया स्तम्भित जुइगु स्वभाव, मनयात कोरे यायेथें जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात विचिकित्सा धकाः धाइ ।

### थिन

१२४२. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात थिन धकाः धाइ ? चित्तया गुगु कथं महःनीगुया भाव, (चित्तया सिथिलता) ज्याय् अनुकूल मजुइगु भाव, तक्थना च्वनीगु आकारप्रकार, प्यपुना च्वनीगु आकारप्रकार, लिक्नीगु स्वभाव, लिक्नीगु आकारप्रकार, लिक्नेसःम्हेसिगु भाव, चित्तया गुजुहुं च्वनीगु स्वभाव, चित्तया गुजुहुं च्वनीगु आकारप्रकार, चित्तया गुजुहुं च्वनीगुया भाव (दु) – थजागु स्वभावयात थिन धकाः धाइ ।

### औधृत्य

१२४३. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात औधृत्य धकाः धाइ ? चित्तया गुगु चंचल जुइगु, स्थिर मजुइगु, चित्त चिल्लाय् मिल्लाय् दनीगु स्वभाव, चित्तया कम्म जुइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात औधृत्य धकाः धाइ ।

### अहिरिक

१२४४. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात अहिरिक धकाः धाइ ? गुगु स्वभाव धर्म मछालेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना मछालेमसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछाले मसः – थजागु स्वभावयात अहिरिक धकाः धाइ ।

### अनोत्तप्य

१२४५. उपिं (भिगू क्लेशत) मध्ये गजागु स्वभावयात अनोत्तप्य धकाः धाइ ? गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना ग्याये मसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्याये मसः – थजागु स्वभावयात अनोत्तप्य धकाः धाइ । थुपिं धर्मत क्लेश खः ।

१२४६. छु गुगु धर्मत क्लेश मखु ? उगु (संयोजन) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु नं (दु) – थुपिं धर्मत क्लेश मखु ।

### २. संक्लेशिकद्विक

१२४७. छु गुगु धर्मत संक्लेशिक खः ? आस्रव धर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्वंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु – थुपिं धर्मत संक्लेशिक खः ।

१२४८. छु गुगु धर्मत असंक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत असंक्लेशिक खः ।

### ३. संक्लिष्टद्विक

१२४९. छु गुगु धर्मत संक्लिष्ट खः ? लोभ, द्वेष, मोह धयागु स्वंगू अकुशलमूल, उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगू नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, उगु लोभादि अकुशलमूललिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु लोभादि अकुशलमूलया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म व मनोकर्म (दु) – थुपिं धर्मत संक्लिष्ट खः ।

१२५०. छु गुगु धर्मत असंक्लिष्ट खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत असंक्लिष्ट खः ।

### ४. क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

१२५१. छु गुगु धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त खः ? उगु (क्लेश) धर्मतलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त खः ।

१२५२. छु गुगु धर्मत क्लेशविप्रयुक्त खः ? उगु (क्लेश) धर्मतलिसे विप्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूपव असंस्कृतधातु (निर्वाण) धयागु गुगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत क्लेशविप्रयुक्त खः ।

### ५. क्लेश संक्लेशिकद्विक

१२५३. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया संक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु क्लेशत हे क्लेश नं जुया संक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१२५४. छु गुगु धर्मत संक्लेशिक जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु (क्लेश) धर्मतद्वारा क्लेश धर्मतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु 'संक्लेशिक' धर्म खः, (उगु संक्लेशिक धर्मय् दुथ्यागु) उगु (क्लेश) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु आस्रवतयगु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत संक्लेशिक जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ।

### ६. क्लेश संक्लिष्टद्विक

१२५५. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया संक्लिष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु क्लेशत हे क्लेश नं जुया संक्लिष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१२५६. छु गुगु धर्मत संक्लिष्ट जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ? गुगु धर्मत उगु क्लेश धर्मतद्वारा संक्लिष्ट धर्म खः, (उगु संक्लिष्ट धर्मय् दुथ्यागु) उगु (क्लेश) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु मेगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत संक्लिष्ट जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ।

### ७. क्लेश क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

१२५७. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? लोभ मोहयागु कारणं क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः, मोह लोभ (क्लेश) यागु कारणं क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः, द्वेष मोह (क्लेश) यागु कारणं क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं





## १३. पृष्ठद्विक

### १. दर्शनं प्रहातव्यद्विक

१२६१. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः ? स्वंगू संयोजन - (१) प्रकरूपं दुगु कायय् जि धकाः द्वंकः खंकीगु 'सत्कायदृष्टि' (१२६२), (२) शंका जुइगु 'विचिकित्सा' (१२६३), (३) (द्वहं, खिचायागु) शीलब्रतद्वारा क्लेशपाखें शुद्ध जुइ धकाः द्वंकः परामर्श याइगु 'शीलब्रतपरामर्श' (१२६४) ।

### सत्कायदृष्टि

१२६२. उपिं (स्वंगू संयोजन) मध्ये गजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धकाः धाइ ? थुगु लोकय् श्रुतज्ञान मदुम्ह, आर्यपिंत ज्ञानं मखंनीम्ह जुया आर्यपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, आर्यपिनिगु धर्मय् विनीत मज्जूनीम्ह, सत्पुरुषपिंत ज्ञानं मखंनीम्ह जुया सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् विनीत मज्जूनीम्ह पृथग्जनं रूपयात आत्मा धकाः बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात रूप दु धकाः बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् रूपयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा रूपय् आत्म यात बारबार खंका च्वनीगु खः । वेदनायात ... पूर्ववत् ... संज्ञायात ... पूर्ववत् ... संस्कारतयत् ... पूर्ववत् ... विज्ञानयात आत्मा धकाः बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात विज्ञान दु धकाः बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् विज्ञानयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा विज्ञानय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, (सही धारणायात पना विइसःगु) द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, (सही धारणाय् थ्यंकः वने मफयेक थाकूका विइगु) द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःखय् चिनाविइसःगु कारण जुयाच्वंगु द्वंगु धारणा, (आरम्मणयात द्वंगुकथं) क्वातुकक कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्वंगु स्वभाव, द्वंक विचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धकाः धाइ ।

### विचिकित्सा

१२६३. उपिं (भिगू संयोजन) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा धकाः धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ) ... पूर्ववत् ... (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया कडा जुइगु भाव, मनयात कोरे याःथें (ल्वाकबुकः) जुइ फुगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात विचिकित्सा धकाः धाइ ।

### शीलब्रतपरामर्श

१२६४. उपिं (भिगू संयोजनत) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलब्रतपरामर्श धकाः धाइ ? थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, ब्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, शीलब्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय्

दुध्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीतकथं द्वंक क्वातुक्क ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात शीलब्रतपरामर्श धकाः धाइ । थुगु स्वंगू संयोजन, उगु संयोजननापं उत्पन्न जुइगु क्लेश धर्म, उगु संयोजनतलिसे सम्प्रयुक्त वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु संयोजनतय्गु कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) – थुपिं धर्मत स्रोतापत्तिमार्ग धयागु दर्शनद्वारा प्रहातव्य धर्म खः ।

१२६५. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य मखुगु धर्म खः ? उगु (स्रोतापत्तिमार्ग धयागु 'दर्शन'द्वारा प्रहातव्य) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ अरूपावचरभूमिइ दुध्यागु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु बाहेक फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत स्रोतापत्तिमार्ग धयागु दर्शनद्वारा प्रहातव्य मखुगु धर्मत खः ।

## २. भावनां प्रहातव्यद्विक

१२६६. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य खः ? (स्रोतापत्तिमार्गद्वारा प्रहाण यायेबहःगु धर्मपाखें) ल्यं दुगु लोभ, द्वेष, मोह, उगु लोभादि नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत; उगु लोभादिलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; उगु लोभादिया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म वचीकर्म मनोकर्म दु – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य धर्मत खः ।

१२६७. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य मखु ? (उगु च्वय्यागु स्वंगू मार्गद्वारा प्रहाण यायेबहःगु) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ अरूपावचरभूमिइ दुध्यागु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य मखु ।

## ३. दर्शनं प्रहातव्यहेतुकद्विक

१२६८. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु खः ? स्वंगू संयोजनत –(१) प्रकटरूपं दुगु (न्यागू स्कन्ध धयागु) कायय् (जि धकाः) द्वंक खंकीगु (सत्कायदृष्टि) (१२६९), (२) (शंसय जुइगु) 'विचिकित्सा' (१२७०), (३) (द्वह, खिचाः आदियागु) आचरणयात (शुद्ध जुइ धकाः) द्वंक परामर्श याइगु 'शीलब्रतपरामर्श' (१२७१) ।

## सत्कायदृष्टि

१२६९. उपिं (संयोजन स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धकाः धाइ ? थुगु लोकय् श्रुतज्ञान मदुम्ह, आर्यपित ज्ञानं मखंनीम्ह जुया आर्यपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, आर्यपिनिगु धर्मय् विनीत मजुनीम्ह, सत्पुरुषपित ज्ञानं मखंनीम्ह जुया सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् दक्षता मदुनीम्ह, सत्पुरुषपिनिगु धर्मय् विनीत मजुनीम्ह पृथग्जनं रूपयात आत्मा धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात रूप दु धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् रूपयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा रूपय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः । वेदनायात ... पूर्ववत् ... संज्ञायात ... पूर्ववत् ... संस्कारतय्त् ... पूर्ववत् ... विज्ञानयात आत्मा धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्मायात विज्ञान दु धका बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा आत्माय् विज्ञानयात बारबार खंका च्वनीगु खः, अथवा विज्ञानय् आत्मायात बारबार खंका च्वनीगु खः ।

थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा, (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव, द्वंगु धारणारूपी घना जङ्गल, द्वंगु धारणारूपी कन्तार, सम्यक्दृष्टियात स्यंकीगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु विचलित जुइगु स्वभाव, वर्तदुःख्य चिनाविइसःगु कारण जुयाच्चंगु द्वंगु धारणा, क्वातुक्क कायेसःगु स्वभाव, द्वंगु धारणाया आधार जुयाच्चंगु स्वभाव, द्वंक बिचाः याइगु स्वभाव, द्वंक परामर्श याइगु स्वभाव, घृणा तायेकेमाःगु लँपु, द्वंगु पद्धति, द्वंगु स्वभाव, द्वंगु धारणा धयागु अनर्थताया उत्पत्तिस्थान, विपरीतकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात सत्कायदृष्टि धकाः धाइ ।

### विचिकित्सा

१२७०. उपिं (संयोजन स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात विचिकित्सा धकाः धाइ ? शास्ताप्रति शंका याइ, संशय याइ (निर्णय याये मफया थाके जुइ) ... पूर्ववत् ... (निर्णय यायेत असामर्थ्य जुया) मनया कडा जुइगु भाव, मनयात कोरे याःथें (त्वाकबुकः) जुइ फुगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात विचिकित्सा धकाः धाइ ।

### शीलव्रतपरामर्श

१२७१. उपिं (संयोजन स्वंगू) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्श धकाः धाइ ? थुगु शासनं पिने च्वपिं श्रमणब्राह्मणपिनिगु शीलद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, व्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ, शीलव्रतद्वारा (क्लेशपाखें) शुद्ध जुइ धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु धारणा (ख्वीनिगू) द्वंगु धारणाय् दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीतकथं द्वंक क्वातुक्क ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात शीलव्रतपरामर्श धाइ । थुपिं स्वंगू संयोजनत, उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, उगु संयोजन सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु संयोजनया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म मनोकर्म दु – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्मत खः । सत्कायदृष्टि, विचिकित्सा, शीलव्रतपरामर्श धयागु स्वंगू संयोजनत दु – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य धर्मत खः । उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु लोभ द्वेष मोह दु – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु धर्मत खः । उगु संयोजन नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, उगु संयोजनलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु संयोजनया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्मत खः ।

१२७२. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु मखु ? उगु (स्रोतापत्तिमार्ग धयागु 'दर्शन'द्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु) धर्मतयत् ल्यंका मेगु ल्यं दुगु कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ अरूपावचरभूमिइ दुथ्यागु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु, कुशल अकुशल अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु मखु ।

### ४. भावनां प्रहातव्यहेतुकद्विक

१२७३. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु खः ? (स्रोतापत्तिमार्गद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्मतपाखें) ल्यं दुगु लोभ, द्वेष, मोह दु – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतु खः । उगु लोभादि नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, उगु लोभादि नापं सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु

लोभादिया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म व मनोकर्म (दु) – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु खः ।

१२७४. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु मखु ? उगु (स्वंगू मार्गद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु) धर्मत बाहेक ल्यं दुगु कामावचरभूमिइ, रूपावचरभूमिइ, अरूपावचरभूमिइ दुथ्यागु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल, अकुशल, अव्याकृत धर्म जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु मखु ।

## ५. सवितर्कद्विक

१२७५. छु गुगु धर्मत सवितर्क खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु वितर्कलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्तय् दुगु वितर्क बाहेक, उगु वितर्क सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत सवितर्क खः ।

१२७६. छु गुगु धर्मत अवितर्क खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु; वितर्क उत्पत्ति मजुइगु चित्तय् दुगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; वितर्क, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत अवितर्क खः ।

## ६. सविचारद्विक

१२७७. छु गुगु धर्मत सविचार खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगूभूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) विचारलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्तय् दुगु विचार बाहेक उगु विचारसम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत सविचारखः ।

१२७८. छु गुगु धर्मत अविचार खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु; विचार उत्पत्ति मजुइगु चित्तय् दुगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; विचार, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत अविचार खः ।

## ७. सप्रीतिकद्विक

१२७९. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु, प्रीतिया उत्पत्तिस्थान चित्तय् प्रीति बाहेक उगु प्रीतिलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत खः ।

१२८०. छु गुगु धर्मत अप्रीतिक खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगुस्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु; प्रीतिनापं उत्पत्ति मजुगु चित्तय् (दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; प्रीति, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत अप्रीतिक खः ।

## ८. प्रीतिसहगतद्विक

१२८१. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु, प्रीतिया उत्पत्तिस्थान चित्तय् प्रीति बाहेक, उगु प्रीतिलिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत खः ।



१२८२. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत मजू ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु; प्रीतिनापं उत्पत्ति मजूगु चित्तय् (दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; प्रीति, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत मजू ।

### ९. सुखसहगतद्विक

१२८३. छु गुगु धर्मत सुखसहगत खः ? कामभूमिइ रूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु सुखया उत्पत्तिस्थान चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु (सुखलिसे सम्प्रयुक्तगु चित्त, चैतसिकय्दुगु) सुख वेदना बाहेक उगु सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत सुखसहगत खः ।

१२८४. छु गुगु धर्मत सुखसहगत मजू ? कामभूमिइ रूपभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु सुखनापं उत्पत्ति मजूगु चित्तय् (दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध; सुख, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत सुखसहगत मजू ।

### १०. उपेक्षासहगतद्विक

१२८५. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत खः ? कामावचरभूमिइ रूपावचरभूमिइ अरूपावचरभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु उपेक्षावेदनाया उत्पत्तिस्थान जुयाच्चंगु चित्तुत्पादय् दुगु उपेक्षा बाहेक, उगु उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्तगु संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत उपेक्षासहगत खः ।

१२८६. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत मजू ? कामभूमिइ रूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु, उपेक्षा नापं उत्पत्ति मजूगु चित्तय् (दुगु) वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उपेक्षा, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (दु) – थुपिं धर्मत उपेक्षासहगत मजू ।

### ११. कामावचरद्विक

१२८७. छु गुगु धर्मत कामावचर खः ? क्वय्भागकथं अविचिनरकयात अन्त याना, च्वय्भागकथं परनिर्मितवसवर्ति देवतापितं दुध्याका, थुगु थासय् थुगु कामभूमिइ अवचरण जुइगु थुगु कामभूमिइ दुध्यागु गुगु स्कन्ध, धातु, आयतन, रूप, वेदना, संज्ञा, संस्कार व विज्ञान (दु) – थुपिं धर्मत कामावचर खः ।

१२८८. छु गुगु धर्मत कामावचर मखु ? रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत कामावचर मखु ।

### १२. रूपावचरद्विक

१२८९. छु गुगु धर्मत रूपावचर खः ? क्वय्भागकथं (प्रथमध्यानभूमि धयागु) ब्रह्मलोकयात अन्त याना, च्वय्भागकथं अकनिष्टब्रह्मापितं दुध्याका, थुगु थासय् थुगु (रूपभुवन)य् अवचरण जुइगु थुगु रूपभुवनय् दुध्यागु ध्यानय् बांलाक थ्यंम्हेसिगु, प्रतिसन्धि च्वनीगुकथं लिक्क थ्यंम्हेसिगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगु दुम्हेसिगु चित्त चैतसिक धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत रूपावचर खः ।

१२९०. छु गुगु धर्मत रूपावचर मखु ? कामभूमिइ अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत रूपावचर मखु ।

### १३. अरूपावचरद्विक

१२९१. छु गुगु धर्मत अरूपावचर खः ? क्वय्यागु भागकथं आकाशानन्त्यायतनभूमिइ उत्पत्ति जूपिं ब्रह्मापित अन्त याना, च्वय्यागु भागकथं नैवसंज्ञा नासंज्ञायतनभूमिइ उत्पत्ति जूपिं ब्रह्मापित दुध्याका, थुगु थासय् थुगु अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु थुगु अरूपभूमिइ दुध्यागु ध्यानय् बांलाक थ्यंम्हेसियागु, प्रतिसन्धि च्वनीगुकथं लिक्क थ्यंम्हेसिगु, प्रत्यक्ष जीवनय् सुखपूर्वक च्वनेगु दुम्हेसिगु चित्त चैतसिक धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अरूपावचर खः ।

१२९२. छु गुगु धर्मत अरूपावचर मखु ? कामभूमिइ रूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अरूपावचर मखु ।

### १४. परियापन्नद्विक

१२९३. छु गुगु धर्मत परियापन्न खः ? आस्रव धर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्वंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगुकुशल, अकुशल, अव्याकृत जुयाच्वंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत परियापन्न खः ।

१२९४. छु गुगु धर्मत अपरियापन्न खः ? मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत अपरियापन्न खः ।

### १५. नैर्यानिकद्विक

१२९५. छु गुगु धर्मत नैर्यानिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु प्यंगू मार्गत (दु) – थुपिं धर्मत नैर्यानिक खः ।

१२९६. छु गुगु धर्मत अनैर्यानिक खः ? उगु प्यंगू मार्गधर्मत बाहेक मेगु ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु; कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ..... पूर्ववत् ..... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत अनैर्यानिक खः ।

### १६. नियतद्विक

१२९७. छु गुगु धर्मत नियत खः ? च्युतिया अनन्तरय् फल बिइगु क्वातुसे च्वंगु न्यागू कर्म (पञ्चानन्तरियकर्म), गुगु नियत मिथ्यादृष्टि (अहेतुक, अक्रिय, नास्तिकदृष्टि), स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु प्यंगू मार्गत (दु) – थुपिं धर्मत नियत खः ।

१२९८. छु गुगु धर्मत अनियत खः ? उगु (नियत) धर्मतय् ल्यंका, (मेगु) ल्यं दुगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुध्याना उत्पन्न जुइगु, स्वंगू भूमिइ दुमध्यागु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्वंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृत धातु (दु) – थुपिं धर्मत अनियत खः ।

**१७. सउत्तरद्विक**

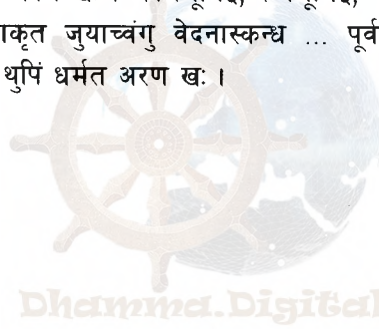
१२९९. छु गुगु धर्मत सउत्तर खः ? आसवधर्मतय्गु आरम्मण जुयाच्चंगु कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु कुशल अकुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु रूपस्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध दु - थुपिं धर्मत सउत्तर खः ।

१३००. छु गुगु धर्मत अनुत्तर खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु मार्गत, मार्गया फलत व असंस्कृत धातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अनुत्तर खः ।

**१८. शरणद्विक**

१३०१. छु गुगु धर्मत शरण खः ? लोभ, द्वेष, मोह धयागु स्वंगू अकुशलमूल; उगु लोभादि अकुशलमूल स्वंगू नापं उत्पन्न जुइगु क्लेशत, उगु लोभादि अकुशलमूललिसे सम्प्रयुक्तगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, उगु लोभादि अकुशलमूलाया कारणं उत्पन्न जुइगु कायकर्म, वचीकर्म, मनोकर्म (दु) - थुपिं धर्मत शरण खः ।

१३०२. छु गुगु धर्मत अरण खः ? कामभूमिइ, रूपभूमिइ, अरूपभूमिइ दुथ्याना उत्पन्न जुइगु स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु कुशल अव्याकृत जुयाच्चंगु वेदनास्कन्ध ... पूर्ववत् ... विज्ञानस्कन्ध, फुक्क रूप व असंस्कृतधातु (निर्वाण) (दु) - थुपिं धर्मत अरण खः ।



पृष्ठिद्विक क्वचाल ।  
अभिधर्मद्विक क्वचाल ।

## सौत्रान्तिकद्विकनिक्षेप

### १. विद्याभागीद्विक

१३०३. छु गुगु धर्मत विद्याभागी खः ? (च्यागू) विद्यालिसे सम्प्रयुक्तगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत विद्याभागी खः ।

१३०४. छु गुगु धर्मत अविद्याभागी खः ? अविद्यालिसे सम्प्रयुक्तगु धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अविद्याभागी खः ।

### २. विद्युत्पमद्विक

१३०५. छु गुगु धर्मत विद्युत्पम खः ? क्वय्यागु स्वंगू आर्यमार्गय् थीथीकथं सिङ्गु 'प्रज्ञा' (दु) – थुपिं धर्मत विद्युत्पम खः ।

१३०६. छु गुगु धर्मत वज्रुपम खः ? च्वय्यागु अरहत्तमार्गय् थीथीकथं सिङ्गु 'प्रज्ञा' (दु) – थुपिं धर्मत वज्रुपम खः ।

### ३. बालद्विक

१३०७. छु गुगु धर्मत बाल खः ? अहिरिक व अनोत्तप्प (दु) – थुपिं धर्मत बाल धर्म खः । फुक्क अकुशलधर्मत नं बाल खः ।

१३०८. छु गुगु धर्मत पण्डित खः ? हिरी व ओत्तप्प (दु) – थुपिं धर्मत पण्डित धर्म खः । फुक्क कुशलधर्मत नं पण्डित खः ।

### ४. कृष्णद्विक

१३०९. छु गुगु धर्मत कृष्ण खः ? अहिरिक व अनोत्तप्प (दु) – थुपिं धर्मत कृष्ण धर्म खः । फुक्क अकुशलधर्मत नं कृष्ण खः ।

१३१०. छु गुगु धर्मत शुक्ल खः ? हिरी व ओत्तप्प (दु) – थुपिं धर्मत शुक्ल धर्म खः । फुक्क कुशलधर्मत नं शुक्ल खः ।

### ५. तपनीयद्विक

१३११. छु गुगु धर्मत तपनीय खः ? कायदुश्चरित्र, वचीदुश्चरित्र, मनोदुश्चरित्र (दु) – थुपिं धर्मत तपनीय धर्म खः । फुक्क अकुशल धर्मत नं तपनीय खः ।

१३१२. छु गुगु धर्मत अतपनीय खः ? कायसुचरित्र, वचीसुचरित्र, मनोसुचरित्र (दु) – थुपिं धर्मत अतपनीय धर्म खः । फुक्क कुशल धर्मत नं अतपनीय खः ।

### ६. अधिवचनद्विक

१३१३. छु गुगु धर्मत अधिवचन खः ? उगु उगु धर्मतय्गु गुगु धायेबहःगु नां, बांलाक सिङ्के बहःगु नां, प्रज्ञप्त यायेबहःगु नां, व्यवहार यायेबहःगु नां, अर्थय् भुके जुङ्गु नां, अर्थय् भुके जुया क्यनीगु नां, अर्थय् भुके जुया तयेगु नां, पिकया क्यनीगु विग्रह धयागु नां, (अर्थ अभिप्राययात्) क्यनीगु नां, धायेबहःजूगु नां (दु) – थुपिं धर्मत अधिवचन धर्म खः । दक्व धर्मत हे अधिवचनपथ खः ।

### ७. निरुक्तिद्विक

१३१४. छु गुगु धर्मत निरुक्ति खः ? उगु उगु धर्मतयगु गुगु धायेबहःगु नां, बांलाक सिइकेबहःगु नां, प्रज्ञप्त यायेबहःगु नां, व्यवहार यायेबहःगु नां, अर्थय् भुके जुइगु नां, अर्थय् भुके जुया क्यनीगु नां, अर्थय् भुके जुया तयेगु नां, पिकया क्यनीगु विग्रह धयागु नां, (अर्थ अभिप्राययात) क्यनीगु नां, धायेबहःजगु नां (दु) – थुपिं धर्मत निरुक्ति धर्म खः । दक्व धर्मत हे निरुक्तिपथ धर्म खः ।

### ८. प्रज्ञप्तिद्विक

१३१५. छु गुगु धर्मत प्रज्ञप्ति खः ? उगु उगु धर्मतयगु गुगु धायेबहःगु नां, बांलाक सिइकेबहःगु नां, प्रज्ञप्त यायेबहःगु नां, व्यवहार यायेबहःगु नां, अर्थय् भुके जुइगु नां, अर्थय् भुके जुया क्यनीगु नां, अर्थय् भुके जुया तयेगु नां, पिकया क्यनीगु विग्रह धयागु नां, (अर्थ अभिप्राययात) क्यनीगु नां, धायेबहःजगु नां (दु) – थुपिं धर्मत प्रज्ञप्ति धर्म खः । दक्व धर्मत हे प्रज्ञप्तिपथ धर्म खः ।

### ९. नामरूपद्विक

१३१६. उगु नाम रूप निगूमध्ये छुकियात नाम धकाः धाइ ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, विज्ञानस्कन्ध व असंस्कृतधातु (दु) – थुगु धर्म दक्वयात नाम धकाः धाइ ।

१३१७. उगु नाम रूप निगूमध्ये छुकियात रूप धकाः धाइ ? प्यंगू महाभूत, प्यंगू महाभूतयात बःकया उत्पन्न जइगु उपादारूप (दु) – थुगु धर्म दक्वयात रूप धकाः धाइ ।

### १०. अविद्याद्विक

१३१८. उगु (अविद्या, भवतृष्णात) मध्ये गजागु स्वभावयात अविद्या धकाः धाइ ? गुगु मसिइगु स्वभाव, मखनीगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... चूकः समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशलया मूल जुयाच्वंगु मोह (दु) – थजागु स्वभावयात अविद्या धकाः धाइ ।

१३१९. उगु (अविद्या, भवतृष्णात) मध्ये गजागु स्वभावयात भवतृष्णा धकाः धाइ ? (रूप, अरूप) भवय् गुगु भवयात इच्छा याइगु ... पूर्ववत् ... (रूप, अरूप) भवयात नूना सिद्ध जुइका विइगु (दु) – थजागु स्वभावयात भवतृष्णा धकाः धाइ ।

### ११. भवदृष्टिद्विक

१३२०. उगु (भवदृष्टि, विभवदृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात भवदृष्टि धकाः धाइ ? “आत्मा नं लोक नं उत्पन्नं जुइतिनि” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगु) मिथ्यादृष्टिइ दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीतद्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात भवदृष्टि धकाः धाइ ।

१३२१. उगु (भवदृष्टि, विभवदृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात विभवदृष्टि धकाः धाइ ? “आत्मा नं लोक नं उत्पन्नं जुइ मखुत” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगु) द्वंगु दृष्टिइ दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात विभवदृष्टि धकाः धाइ ।

## १२. शाश्वतदृष्टिद्विक

१३२२. उगु (शाश्वतदृष्टि, उच्छेददृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात शाश्वतदृष्टि धका: धाइ ?  
“आत्मा नं लोक नं नित्य खः” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
शाश्वतदृष्टि धका: धाइ ।

१३२३. उगु (शाश्वतदृष्टि, उच्छेददृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात उच्छेददृष्टि धका: धाइ ?  
“आत्मा नं लोक नं त्वादली तिनि” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
उच्छेददृष्टि धका: धाइ ।

## १३. अन्तवाद्दृष्टिद्विक

१३२४. उगु (अन्तवाद्दृष्टि, अनन्तवाद्दृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात अन्तवाद्दृष्टि धका: धाइ ?  
“आत्मा नं लोक नं अन्त दु” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
अन्तवाद्दृष्टि धका: धाइ ।

१३२५. उगु (अन्तवाद्दृष्टि, अनन्तवाद्दृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात अनन्तवाद्दृष्टि धका: धाइ ?  
“आत्मा नं लोक नं अन्त म्दु” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
अनन्तवाद्दृष्टि धका: धाइ ।

## १४. पूर्वन्तानुद्दृष्टिद्विक

१३२६. उगु (पूर्वन्तानुद्दृष्टि, अपरन्तानुद्दृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात पूर्वन्तानुद्दृष्टि धका:  
धाइ ? (संसारयागु) न्थ्योने भागयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
पूर्वन्तानुद्दृष्टि धका: धाइ ।

१३२७. उगु (पूर्वन्तानुद्दृष्टि, अपरन्तानुद्दृष्टित) मध्ये गजागु स्वभावयात अपरन्तानुद्दृष्टि धका: धाइ ?  
(संसारयागु) ल्यूने भागयात आरम्मण याना उत्पन्न जुइगु गुगु द्वंगु दृष्टि, (ख्वीनिगू) द्वंगु दृष्टिइ  
दुथ्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्वंगुकथं ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात  
अपरन्तानुद्दृष्टि धका: धाइ ।

## १५. अहिरिकद्विक

१३२८. उगु (अहिरिक, अनोत्तप्पत) मध्ये गजागु स्वभावयात अहिरिक धका: धाइ ? गुगु स्वभाव  
मछालेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना मछालेमसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मछाले  
मसः - थजागु स्वभावयात अहिरिक धका: धाइ ।

१३२९. उगु (अहिरिक, अनोत्तप्पत) मध्ये गजागु स्वभावयात अनोत्तप्प धका: धाइ ?  
गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबहःगु कायदुश्चरित्र आदि खना ग्यायेमसः, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना  
थारान्हइ मसः - थजागु स्वभावयात अनोत्तप्प धका: धाइ ।

### १६. हिरीद्विक

१३३०. उगु (हिरी, ओत्तप्पत) मध्ये गजागु स्वभावयात हिरी धका: धाइ ? गुगु स्वभावधर्म मच्छालेबह:गु कायदुश्चरित्रादि खना मच्छालेस:, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना मच्छालेस: - थजागु स्वभावयात हिरी धका: धाइ ।

१३३१. उगु (हिरी, ओत्तप्पत) मध्ये गजागु स्वभावयात ओत्तप्प धका: धाइ ? गुगु स्वभावधर्म ग्यायेबह:गु कायदुश्चरित्र आदि खना ग्यायेस:, हीनगु अकुशल धर्मपाखे थ्यनीगु खना ग्यायेस: - थजागु स्वभावयात ओत्तप्प धका: धाइ ।

### १७. दौर्वचस्यताद्विक

१३३२. उगु (दौर्वचस्यता, पापमित्रता) मध्ये गजागु स्वभावयात दौर्वचस्यता धका: धाइ ? आचरण शिक्षापदय् न्वात धासा: थाकूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:, थाकूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:या भाव, थाकूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:या उत्पत्ति कारण, उचित मज्जुयात ग्रहण यायेगु बानि दुम्हेसिया भाव, विपरीत ज्याय् मज्जा तायेस:म्हेसिगु भाव, आदर तयेगु मदुम्हेसिगु भाव, आदर तयेगु मदुम्हेसिया आकारप्रकार, गौरव तयेगु मदुम्हेसिया भाव, क्वातुक्क न्यनेगु मदुम्हेसिया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात दौर्वचस्यता धका: धाइ ।

१३३३. उगु (दौर्वचस्यता, पापमित्रता) मध्ये गजागु स्वभावयात पापमित्रता धका: धाइ ? गुपिं पुद्गलपिं श्रद्धाधर्म मदु, शील मदु, श्रुत मदु, कपटि जू, प्रज्ञा मदु, उज्व:पिं पुद्गलपिंत गुगु सेवन यायेगु, न्ह्याबलें सेवन यायेगु, बांलाक सेवन यायेगु, भरोसा कायेगु, बांलाक भरोसा कायेगु, भक्ति यायेगु, बांलाक भक्ति यायेगु, उपिं पुद्गलपिंथाय् क्वासाया च्वनीगु (दु) - थजागु स्वभावयात पापमित्रता धका: धाइ ।

### १८. सौवचस्यताद्विक

१३३४. उगु (सौवचस्यता, कल्याणमित्रतात) मध्ये गजागु स्वभावयात सौवचस्यता धका: धाइ ? आचरण शिक्षापदय् न्वात धासा: अपूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:, अपूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:या भाव, अपूगु खँ दुम्हेसिया पह:चह:या उत्पत्ति कारण, उचित जूगुयात ग्रहण यायेगु बानि दुम्हेसिया भाव, विपरीत मज्जु ज्याय् मज्जा तायेस:म्हेसिगु भाव, आदर तयेगु दुम्हेसिगु भाव, आदर तयेगु दुम्हेसिया आकारप्रकार, गौरव तयेगु दुम्हेसिया भाव, क्वातुक्क न्यनेगु दुम्हेसिया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात सौवचस्यता धका: धाइ ।

१३३५. उगु (सौवचस्यता, कल्याणमित्रतात) मध्ये गजागु स्वभावयात कल्याणमित्रता धका: धाइ ? गुपिं पुद्गलपिं श्रद्धाधर्म दु, शील दु, बहुश्रुत दु, त्यागी जू, प्रज्ञा दु, उजापिं पुद्गलपिंत गुगु सेवन यायेगु, न्ह्याबलें सेवन यायेगु, बांलाक सेवन यायेगु, भरोसा कायेगु, बांलाक भरोसा कायेगु, भक्ति यायेगु, बांलाक भक्ति यायेगु, उपिं पुद्गलपिंथाय् क्वासाका च्वनीगु (दु) - थजागु स्वभावयात कल्याणमित्रता धका: धाइ ।

### १९. आपत्ति कुशलताद्विक

१३३६. उगु (आपत्तिकुशलता, आपत्तिवुद्धानकुशलतात) मध्ये गजागु स्वभावयात आपत्तिकुशलता धका: धाइ ? (पाराजिक, संघादिशेष, पाचित्तिय, पाटिदेशनी, दुकट धयागु) न्यागू आपत्तिपुच:त आपत्तित ख: । (पाराजिक, संघादिशेष, थुल्लसय, पाचित्तिय, पाटिदेशनी, दुकट, दुब्भासी धयागु) न्हेगू आपत्ति पुच:त नं आपत्तित ख: । उगु आपत्तितयत् गुगु आपत्तिइ कुशलम्हसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मज्जुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात आपत्तिकुशलता धका: धाइ ।

१३३७. उगु (आपत्तिकुशलता, आपत्तिवुद्धानकुशलतात) मध्ये गजागु स्वभावयात आपत्तिवुद्धानकुशलता धका: धाइ ? उगु आपत्तिपाखें गुगु दनेगुलिइ (मुक्त जुइक उपचार यायेगुलिइ) कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात आपत्तिवुद्धानकुशलता धका: धाइ ।

## २०. समापत्ति कुशलताद्विक

१३३८. उगु (समापत्तिकुशलता, समापत्तिव्युत्थानकुशलता) मध्ये गजागु स्वभावयात समापत्तिकुशलता धका: धाइ ? वितर्क व विचारनापं उत्पन्न जुइगु समापत्ति दु, वितर्क धा:सा मदु विचार जक दुगु समापत्ति दु, वितर्क नं मदु विचार नं मदुगु समापत्ति दु । उगु समापत्तिइ दुहाँ वनेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात समापत्तिकुशलता धका: धाइ ।

१३३९. उगु (समापत्ति कुशलता, समापत्तिव्युत्थानकुशलतात) मध्ये गजागु स्वभावयात समापत्तिवुद्धानकुशलता धका: धाइ ? उगु समापत्तिपाखें गुगु दनेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात समापत्तिव्युत्थानकुशलता धका: धाइ ।

## २१. धातुकुशलताद्विक

१३४०. उगु (धातुकुशलता, मनसिकारकुशलतात) मध्ये गजागु स्वभावयात धातुकुशलता धका: धाइ ? चक्षुधातु, रूपधातु, चक्षुविज्ञानधातु, श्रोतधातु, शब्दधातु, श्रोतविज्ञानधातु, घ्राणधातु, गन्धधातु, घ्राणविज्ञानधातु, जिह्वाधातु, रसधातु, जिह्वाविज्ञानधातु, कायधातु, प्रष्टव्यधातु, कायविज्ञानधातु, मनोधातु, धर्मधातु, मनोविज्ञानधातु धयागु भिंच्यागू धातु (दु) । उगु धातुइ गुगु कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु स्वभाव (दु) - थजागु स्वभावयात धातुकुशलता धका: धाइ ।

१३४१. उगु (धातुकुशलता, मनसिकारकुशलतात) मध्ये गजागु स्वभावयात मनसिकारकुशलता धका: धाइ ? उगु धातुतयत् गुगु मनं तुंनेगुलिइ कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु (दु) - थजागु स्वभावयात मनसिकारकुशलता धका: धाइ ।

## २२. आयतनकुशलताद्विक

१३४२. उगु (आयतनकुशलता, प्रतीत्यसमुत्पादकुशलता) मध्ये गजागु स्वभावयात आयतनकुशलता धका: धाइ ? चक्षु-आयतन, रूप-आयतन, श्रोत-आयतन, शब्द-आयतन, घ्राण-आयतन, गन्ध-आयतन, जिह्वा-आयतन, रस-आयतन, काय-आयतन, प्रष्टव्य-आयतन, मनायतन, धर्मायतन धयागु आयतन भिंनिगू (दु) । उगु आयतनतयत् गुगु आयतनय् कुशलम्हेसिगु भाव, थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतयत् परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु (दु) - थजागु स्वभावयात आयतनकुशलता धका: धाइ ।

१३४३. उगु (आयतनकुशलता, प्रतीत्यसमुत्पादकुशलता) मध्ये गजागु स्वभावयात प्रतीत्यसमुत्पादकुशलता धका: धाइ ? प्यंगू आर्य सत्य मसिइगु 'अविद्या' धयागु कारणं मर्मतसम्भार



याइगु 'संस्कारत' (उत्पन्न जुइ), संस्कार धयागु कारणं विशेषकथं सिइगु 'विज्ञान' (प्रतिसन्धिचित्त) (उत्पन्न जुइ), विज्ञान धयागु कारणं नाम व रूप (उत्पन्न) जुइ, नामरूप धयागु कारणं चित्त उत्पत्ति स्थान 'खुगू आयतन' (उत्पन्न जुइ), आयतन खुगू धयागु कारणं थिइगु 'स्पर्श' (उत्पन्न जुइ), स्पर्श धयागु कारणं अनुभव याइगु 'वेदना' (उत्पन्न जुइ), वेदना धयागु कारणं आसक्त जुइगु 'तृष्णा' (उत्पन्न जुइ), तृष्णा धयागु कारणं क्वातुक्क ज्वनीगु (प्यपुनीगु) 'उपादान' (उत्पन्न जुइ), उपादान धयागु कारणं 'भव' (कर्मभव) (उत्पन्न जुइ), भव धयागु कारणं प्रतिसन्धि च्वनेगु 'जाति' (उत्पन्न जुइ), जाति धयागु कारणं ज्याथ जुइगु 'जरा', सीगु 'मरण', शोक जुइगु ख्वयेगु, दुःख जुइगु, मन स्यनीगु, तःसकं डाह जुइगु (उत्पन्न जुइ), थुकथं दक्व सुखादिलिसे ल्वाकःमज्यागु थुगु दुःखपुचः प्रकटरूपय् उत्पन्न जुइगु जुल । थुकथं प्रतीत्यसमुत्पादय् गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतय्त परीक्षण याइगु, बालाक सिइगु (दु) - थजागु स्वभावयात प्रतीत्यसमुत्पादकुशलता धकाः धाइ ।

### २३. स्थानकुशलताद्विक

१३४४. उगु (स्थान कुशलता अस्थान कुशलता) मध्ये गजागु स्वभावयात स्थानकुशलता धकाः धाइ ? गुगु गुगु धर्मत गुगु गुगु (फल) धर्मतयगु कारण 'हेतु' खः, प्रत्यय खः, (उगु उगु फलधर्मत) उत्पत्तिया लागि उगु उगु कारण 'स्थान' दु । थुकथं उगु कारण खःगुलिइ गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतय्त परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु (दु) - थजागु स्वभावयात स्थानकुशलता धकाः धाइ ।

१३४५. उगु (स्थान कुशलता अस्थान कुशलता) मध्ये गजागु स्वभावयात अस्थानकुशलता धकाः धाइ ? गुगु गुगु धर्मत गुगु (फल) धर्मतयगु (उत्पत्तिया लागि) कारण मखु, प्रत्यय मखु, (उगु उगु फलधर्मत) उत्पत्तिया लागि उगु उगु मखुगु कारण 'अस्थान' दु । थुकथं उगु कारण मखुगुलिइ गुगु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु आकारप्रकार ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु, प्यंगू सत्यधर्मतय्त परीक्षण याइगु, बांलाक सिइगु (दु) - थजागु स्वभावयात अस्थानकुशलता धकाः धाइ ।

### २४. अद्यवद्विक

१३४६. उगु (अद्यव, मद्दव) मध्ये गजागु स्वभावयात अद्यव धकाः धाइ ? गुगु तप्यंगुभाव, बेमक्वगुभाव, चाः मतुगुभाव, भुके मजुगुभाव (दु) - थजागु स्वभावयात अद्यव धकाः धाइ ।

१३४७. उगु (अद्यव, मद्दव) मध्ये गजागु स्वभावयात मद्दव धकाः धाइ ? गुगु नायुगुभाव, नरम जुइगु भाव, कडा मजुइगु भाव, कठोर मजुइगु भाव (मान मदुगुलिं क्वसागु मन दुम्हसिया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात मद्दव धकाः धाइ ।

### २५. क्षान्तिद्विक

१३४८. उगु (क्षान्ति, सौरत्य) मध्ये गजागु स्वभावयात क्षान्ति धकाः धाइ ? गुगु सह याइगु, सह याइगु आकारप्रकार, च्वय् च्वंके विइगु (थःसिबे च्वय् तयेगु), चण्ड मजुइगु स्वभाव, पूर्णरूपं धाये फइगु, चित्तया थःगु प्रकृति चित्त दुगुया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात क्षान्ति धकाः धाइ ।

१३४९. उगु (क्षान्ति, सौरत्य) मध्ये गजागु स्वभावयात सौरत्य धकाः धाइ ? गुगु कायय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (कायसुचरित्र स्वंगू), वचनय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (वचीसुचरित्र स्वंगू), शरीर वचन निगुलिइ जुइगु उल्लंघन मयायेगु - थजागु स्वभावयात सौरत्य धकाः धाइ । दक्व शीलसंवरयात नं सौरत्य धकाः धाइ ।

## २६. साखल्यद्विक

१३५०. उगु (साखल्य, पटिसन्धार) मध्ये गजागु स्वभावयात साखल्य धका: धाइ ? गुगु खँ(नरम मजू) गथ: दु, न्यने म्हाइपु, मेपितं दाह जुइका विइ, मेपितं त:क्यंका तइ, मनय् दीका विइ, द्वेषया लिक्कसं उत्पन्न जुइ, समाधि उत्पत्ति जुइका विइमखु, उगु स्वभाव दुगु वचनयात त्याग याना गुगु खँ दोष मद्दु, कर्णसुख जू, यइपुकेबह:जू, हृदयङ्गम यायेबह:जू, शहरय् च्वंपिनिगु खँथें सभ्य जू, आपा: मनूतयत् यइपु जू, आपा: मनूतयगु मनयात वृद्धि याना व्यू: थजागु स्वभाव दुगु खँ ल्हाइम्ह जुइ । थजागु खँय् गुगु कोमलगु खँ दुम्हेसिया भाव, नरमगु खँ दुम्हेसिया भाव, कडा मजूगु खँ दुम्हेसिया भाव (दु) - थजागु स्वभावयात साखल्य धका: धाइ ।

१३५१. उगु (साखल्य, पटिसन्धार) मध्ये गजागु स्वभावयात पटिसन्धार धका: धाइ ? प्रत्ययद्वारा लोकवर्त यायेगु 'आमिसपटिसन्धार', धर्मद्वारा लोकवर्त यायेगु 'धर्मपटिसन्धार' धका: पटिसन्धार निधी दु । थुगु शासनय् (लोकय्) गुलिं पुद्गलं आमिसपटिसन्धारद्वारा अथवा धर्मपटिसन्धारद्वारा लोकवर्त याइगु जुयाच्चन - उगु स्वभावयात पटिसन्धार धका: धाइ ।

## २७. इन्द्रिय अगुप्तद्वारद्विक

१३५२. उगु (इन्द्रिय अगुप्तद्वारता, भोजनय् अमात्राज्ञता) मध्ये गजागु स्वभावयात इन्द्रियय् अगुप्तद्वारता धका: धाइ ? थुगु लोकय् गुलिं पुद्गलं चक्षुं रूपारम्भणयात खना (मिसा, मिजं, धयागु) निमित्त ग्रहण याइगु जुयाच्चन, (ल्हा: तुति आदि अङ्ग, मुसु कायेगु न्हिलेगु आदि पह:चह: लक्षण) अनुव्यञ्जन ग्रहण याइगु जुयाच्चन । गुगु कारणं चक्षु-इन्द्रिययात संवर मयासे च्वंम्ह पुद्गलयात मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' मनय् दु:ख जुइगु 'दौर्मनस्य' धयागु हीनगु अकुशल धर्मत छसिकथं ल्यू ल्यू वया शास्ति याका च्वनेमालि, उगु चक्षु-इन्द्रिययात संवर यायेत आचरण मया, चक्षु-इन्द्रिययात रक्षा मया, चक्षु-इन्द्रियय् संवरपाखे मथ्यं । श्रोतद्वारा शब्दारम्भणयात ताया... पूर्ववत् ... घ्राणद्वारा गन्धारम्भणयात नतुना ... पूर्ववत् ... जिक्का (में) द्वारा रसारम्भणयात स्वाद कया... पूर्ववत् ... कायद्वारा प्रष्टव्यारम्भणयात थिया ... पूर्ववत् ... मनद्वारा धर्मारम्भणयात सिया निमित्त ग्रहण याइगु जुयाच्चन, अनुव्यञ्जन ग्रहण याइगु जुयाच्चन, गुगु कारणं मन-इन्द्रिययात संवर मयासे च्वंम्ह पुद्गलयात मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' मनय् दु:ख जुइगु 'दौर्मनस्य' धयागु हीनगु अकुशल धर्मत छसिकथं ल्यू ल्यू वया शास्ति याका च्वनेमालि, उगु मन-इन्द्रिययात संवर यायेत आचरण मया, मन-इन्द्रिययात रक्षा मया, मन-इन्द्रियय् संवरपाखे मथ्यं । थुगु खूगु इन्द्रियतयत् गुगु सुरक्षित जुइका मबिइगु, सुरक्षित जुइका मबिइगु आकारप्रकार, रक्षा मयाइगु, रक्षा मयाइगु आकारप्रकार, संवर मयाइगु (दु) - थजागु स्वभावयात इन्द्रिय अगुप्तद्वारता धका: धाइ ।

१३५३. उगु (इन्द्रिय अगुप्तद्वारता, भोजनय् अमात्राज्ञता) मध्ये गजागु स्वभावयात भोजनय् अमात्राज्ञता धका: धाइ ? थुगु लोकय् गुलिं पुद्गलं (ज्ञानं) बिचा: मयासे योग्य मजूगुकथं म्हितेया नितिं अभिमानया नितिं, छायेपिया नितिं, विभूसनया नितिं आहार सेवन याना च्वनी । उगु आहार (भोजन)य् गुगु असन्तुष्टिभाव, मात्रा मसिइगुभाव, आहार (भोजन)य् (योग्यरूपं) प्रज्ञां बिचार मयाइगु (दु) - थजागु स्वभावयात भोजनय् अमात्राज्ञता धका धाइ ।

## २८. इन्द्रियगुप्तद्वारद्विक

१३५४. उगु (इन्द्रियगुप्तद्वारता भोजनय् मात्राज्ञता) मध्ये गजागु स्वभावयात इन्द्रियय् गुप्तद्वारता धका: धाइ ? थुगु लोकय् गुलिं पुद्गलं चक्षुद्वारा रूपारम्भणयात स्वया (मिसा, मिजं) निमित्तयात ग्रहण याइमखु, (ल्हा: तुति आदि अङ्ग, मुसु कायेगु न्हिलेगु आदि पह:चह: लक्षण) अनुव्यञ्जन ग्रहण याइमखु, गुगु कारणं चक्षु-इन्द्रिययात संवर मयासे च्वंम्ह पुद्गलयात मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' मनय् दु:ख जुइगु 'दौर्मनस्य'

धयागु हीनगु अकुशल धर्मत छसिकथं ल्यू ल्यू वया शास्ति याका च्वनेमालि, उगु चक्षु-इन्द्रिययात संवर यायेत आचरण याइ, चक्षु-इन्द्रिययात रक्षा याइ, चक्षु-इन्द्रियय् संवरपाखे थ्यनी । श्रोतद्वारा शब्दारम्मणयात ताया ... पूर्ववत् ... घ्राणद्वारा गन्धारम्मणयात नतुना ... पूर्ववत् ... जिह्वा (में) द्वारा रसारम्मणयात स्वाद कया ... पूर्ववत् ... कायद्वारा प्रष्टव्यारम्मणयात थिया ... पूर्ववत् ... मनद्वारा धर्मारम्मणयात सिया निमित्त ग्रहण याइमखु, (ल्हा: तुति आदि अङ्ग, मूसु कायेगु न्हिलेगु आदि पहःचहः लक्षण) अनुव्यञ्जन ग्रहण याइमखु, गुगु कारणं इन्द्रिययात संवर मयासे च्वंम्ह पुदगलयात मुग्ध जुइगु 'अभिध्या' मनय् दुःख जुइगु 'दौर्मनस्य' धयागु हीनगु अकुशल धर्मत छसिकथं ल्यू ल्यू वया शास्ति याका च्वनेमाली, उगु मन-इन्द्रिययात संवर यायेत आचरण याइ, चक्षु-इन्द्रिययात रक्षा याइ, चक्षु-इन्द्रिय संवरपाखे थ्यनी । थुगु खुगू इन्द्रियतय्त सुरक्षित जुइका विइगु, सुरक्षित जुइका विइगु आकारप्रकार, रक्षा याइगु, रक्षा याइगु आकारप्रकार, संवर याइगु (दु) - थजागु स्वभावयात इन्द्रिय गुप्तद्वारता धका: धाइ ।

१३५५. उगु (इन्द्रिय गुप्तद्वारता भोजनय् मात्राज्ञता) मध्ये गजागु स्वभावयात भोजनय् मात्राज्ञता धका: धाइ ? थुगु शासनय् गुलिं पुदगलं (ज्ञानं) विचा: याना योग्यकथं आहार(खाना) यात सेवन यानाच्वनी - म्हितेया नितिं नयागु मखु, अभिमानया नितिं नयागु मखु, छायेपिया नितिं नयागु मखु, विभूषणया नितिं नयागु मखु । थुगु शरीरया चिरस्थायी जुइकेत, यापन यायेत (जीवन हनेत), नयेपित्यागु कष्ट शान्त यायेत, ब्रह्मचर्ययात अनुग्रह यायेत जक आहार सेवन यानाच्वनी । थुकथं आहार सेवन या:गुलिं पुलांग वेदना (खाना मनगुलिं जुइगु वेदना) यात नं शान्त याना विइ । न्हूगु वेदना (यक्व नःगुलिं जुइगु वेदना) यात नं जुइके विइ मखु । जिगु जीवन यात्रा नं निर्दोषपूर्वक याउंक सुखपूर्वक व्यतीत याना च्वनीगु जुइ धयागु लक्ष्यं आहार सेवन यानाच्वनी । उगु आहारय् गुगु सन्तुष्ट जूम्हसिगु भाव, मात्रा स्यूम्हसिगु भाव, आहार (भोजन)य् ज्ञानं विचार याइगु (दु) - थजागु स्वभावयात भोजनय् मात्राज्ञता धका: धाइ ।

## २९. मृषितस्मृतित्वद्विक

१३५६. उगु (मृषितस्मृतित्व, असम्प्रजन्य) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात मृषितस्मृतित्व धका: धाइ? गुगु ल्वःमनीगु, छसिकथं ल्वःमनीगु, बारम्बार ल्वःमनीगु, ल्वःमनीगु आकारप्रकार, धारण याये मफइगु भाव, (लखय् ल्यंपुया च्वंगु गंगु लौका ख्वालथें आरम्मणय्) ल्यं पुइगु भाव, ल्वःमनीगु (विस्मृति) दुम्हसिगु भाव (दु) - थजागु स्वभावयात मृषितस्मृतित्व धका: धाइ ।

१३५७. उगु (मृषितस्मृतित्व, असम्प्रजन्य) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात असम्प्रजन्य धका: धाइ ? गुगु मसिइगु स्वभाव, मखनीगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... (हितसुखपाखे थ्यंक: वने मफयेक पनातयेसःगुलिं) चुकु समानगु मसिइगु स्वभाव, अकुशलयागु मूहा जुयाच्वंगु भुले जुइगु 'मोह अकुशलमूल' (दु) - थजागु स्वभावयात असम्प्रजन्य धका: धाइ ।

## ३०. स्मृतित्वद्विक

१३५८. उगु (स्मृति, सम्प्रजन्य) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात स्मृति धका: धाइ ? गुगु लुमंकीगु, छसिकथं लुमंकीगु, हाकनं लुमंकीगु, स्मृति धयागु लुमंकीगु आकारप्रकार, धारण याइगु आकारप्रकार, ल्यंय मपुइगु आकारप्रकार, भुले मजुइगु, आधिपत्य दुगु लुमन्ति 'स्मृति-इन्द्रिय', धिसिमिसिधा:गु लुमन्ति 'स्मृतिबल', सहीरूपं लुमंकीगु 'सम्यक्स्मृति' (दु) - थजागु स्वभावयात स्मृति धका: धाइ ।

१३५९. उगु (स्मृति, सम्प्रजन्य) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात सम्प्रजन्य धका: धाइ ? गुगु थीथीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', थीथीकथं सिइगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... (सही स्वभावय्) भुले मजुइगु (प्यंगू सत्य) धर्मतय्त परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइ खनीगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - थजागु स्वभावयात सम्प्रजन्य धका: धाइ ।

### ३१. पटिसंख्यानबलद्विक

१३६०. उगु (पटिसंख्यानबल, भावनाबल) मध्ये गजागु स्वभावयात पटिसंख्यानबल धका: धाइ ? गुगु धीधीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', धीधीकथं सिइगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... (सही स्वभावय्) भुले मजुइगु, (प्यंगूसत्य) धर्मतयत् परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइ खनीगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - थजागु स्वभावयात पटिसंख्यानबल धका: धाइ ।

१३६१. उगु (पटिसंख्यानबल, भावनाबल) मध्ये गजागु स्वभावयात भावनाबल धका: धाइ ? कुशलधर्म (बोधिपक्षियधर्म)तयत् गुगु सेवन यायेगु, वृद्धि यायेगु, यक्व: दयेक यायेगु (दु) - थजागु स्वभावयात भावनाबल धका: धाइ ।

### ३२. शमथद्विक

१३६२. उगु (शमथ, विपश्यना) मध्ये गजागु स्वभावयात शमथ धका: धाइ ? मनया गुगु स्थिर जुइगु ... पूर्ववत् ... बांलाक स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि'(दु) - थजागु स्वभावयात शमथ धका: धाइ ।

१३६३. उगु (समथ, विपश्यना) मध्ये गजागु स्वभावयात विपश्यना धका: धाइ ? गुगु धीधीकथं सिइगु 'प्रज्ञा', धीधीकथं सिइगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... (सही स्वभावय्) भुले मजुइगु, (प्यंगू सत्य) धर्मतयत् परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइ खनीगु 'सम्यक्दृष्टि' (दु) - थजागु स्वभावयात विपश्यना धका: धाइ ।

### ३३. शमथनिमित्तद्विक

१३६४. उगु (शमथनिमित्त, प्रग्राहनिमित्त) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात शमथनिमित्त धका: धाइ ? मनया गुगु स्थिर जइगु ... पूर्ववत् ... सहीरूपं स्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - थजागु स्वभावयात शमथनिमित्त धका: धाइ ।

१३६५. उगु (शमथनिमित्त, प्रग्राहनिमित्त) निगूमध्ये गजागु स्वभावयात प्रग्राहनिमित्त धका: धाइ ? चित्तय् ब:काइगु गुगु वीर्य ... पूर्ववत् ... सहीरूपं कुत: याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - थजागु स्वभावयात प्रग्राहनिमित्त धका: धाइ ।

### ३४. प्रग्राहद्विक

१३६६. उगु (प्रग्राह, अविक्षेपत) मध्ये गजागु स्वभावयात प्रग्राह धका: धाइ ? चित्तय् ब:काइगु गुगु वीर्य ... पूर्ववत् ... सहीरूपंकुत: याइगु 'सम्यक्व्यायाम' (दु) - थजागु स्वभावयात प्रग्राह धका: धाइ ।

१३६७. उगु (प्रग्राह, अविक्षेपत) मध्ये गजागु स्वभावयात अविक्षेप धका: धाइ ? मनया गुगु स्थिर जइगु ... पूर्ववत् ... सहीरूपस्थिर जुइगु 'सम्यक्समाधि' (दु) - थजागु स्वभावयात अविक्षेप धका: धाइ ।

### ३५. शीलविपत्तिद्विक

१३६८. उगु (शीलविपत्ति, दृष्टिविपत्ति) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलविपत्ति धका: धाइ ? कायय् जुइगु गुगु उल्लंघन (स्वंगू कायदुश्चरित्र), वचनय् जुइगु गुगु उल्लंघन (प्यंगू वचीदुश्चरित्र), काय वचन निगुलिइ जुइगु गुगु उल्लंघन (दु) - थजागु स्वभावयात शीलविपत्ति धका: धाइ । दक्व आचरण 'शील' मदुम्हसिगु भावयात नं शीलविपत्ति धका: धाइ ।

१३६९. उगु (शीलविपत्ति, दृष्टिविपत्ति) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टिविपत्ति धका: धाइ ? दान बियेगुया फल मद्दु, महायज्ज यायेगुया फल मद्दु, यज्ज यायेगुया फल मद्दु, भिंगु मभिंगु कर्मतय्गु फल

विपाक मद्दु, थुगु लोक मद्दु, परलोक मद्दु, मां (याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) मद्दु, बौ (याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) मद्दु, सीना हानं उत्पन्न जूपिं सत्त्वपिं मद्दु, थुगु लोक परलोकयात स्वयं थःम्हं विशेषगु ज्ञानं सिया साक्षात्कार याना कने फुपिं, समग्रपिं, बांलागु आचरण दुपिं श्रमणब्राह्मणपिं लोकय् मद्दु” धयागु थजागु स्वभाव दुगु गुगु द्रंगु धारणा (ख्वीनिगु) द्रंगु धारणाय् दुध्यागु स्वभाव ... पूर्ववत् ... विपरीत द्रंकः क्वातुक्क ग्रहण याइगु स्वभाव (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टिविपत्ति धकाः धाइ । दक्व मिथ्यादृष्टियात नं दृष्टिविपत्ति धकाः धाइ ।

### ३६. शीलसम्पदाद्विक

१३७०. उगु (शीलसम्पदा, दृष्टि सम्पदात) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलसम्पदा धकाः धाइ ? गुगु कायय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (कायसुचरित्र स्वंगू), वचनय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (वचीसुचरित्र स्वंगू), शरीर वचन निगुलिइ जुइगु उल्लंघन मयायेगु (आजीविका हे च्यागूगु ‘आजीवष्टमक’) शीलदु – थजागु स्वभावयात शीलसम्पदा धकाः धाइ । दक्व शील संवरयात नं शीलसम्पदा धकाः धाइ ।

१३७१. उगु (शीलसम्पदा, दृष्टि सम्पदात) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टिसम्पदा धकाः धाइ ? दान वियेगुया (फल) दु, महायज्ज यायेगुया (फल) दु, यज्ज यायेगुया (फल) दु, भिंगु मभिंगु कर्मतय्यगु फल विपाक दु, थुगु लोक दु, परलोक दु, मां(याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) दु, बौ(याप्रति भिं मभिं यानागुया फल) दु, सीना हानं उत्पन्न जूपिं सत्त्वपिं दु, थुगु लोक परलोकयात स्वयं थःम्हं विशेषगु ज्ञानं सिया साक्षात्कार याना कने फुपिं, समग्रपिं, बांलागु आचरण दुपिं श्रमणब्राह्मणपिं लोकय् दु” धकाः थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... सही स्वभावय् भुले मजुइगु (सत्ययात सिइगु), (प्यंगू सत्य) धर्मतयत् परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपसिइखनीगु (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टिसम्पदा धकाः धाइ । फुक्क सम्यक्दृष्टि दृष्टिसम्पदा खः ।

### ३७. शीलविशुद्धिद्विक

१३७२. उगु (शीलविशुद्धि, दृष्टिविशुद्धित) मध्ये गजागु स्वभावयात शीलविशुद्धि धकाः धाइ ? गुगु कायय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (कायसुचरित्र स्वंगू), वचनय् जुइगु उल्लंघन मयायेगु (वचीसुचरित्र स्वंगू), शरीर वचन निगुलिइ जुइगु उल्लंघन मयायेगु (आजीविका हे च्यागूगु ‘आजीवष्टमक’) शील (दु) – थजागु स्वभावयात शीलविशुद्धि धकाः धाइ । दक्व शील संवरयात नं शीलविशुद्धि धकाः धाइ ।

१३७३. उगु (शीलविशुद्धि, दृष्टिविशुद्धित) मध्ये गजागु स्वभावयात दृष्टिविशुद्धि धकाः धाइ ? कर्म थःगु सम्पत्ति खः धकाः सिइगु ज्ञान ‘कर्मसकताज्ञान’, (चतुरार्यसत्य) सत्यधर्म अनुकूल जुइक सिइगु ‘सत्यानुलोमिकज्ञान’ (विपश्यना ज्ञान), मार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलया सिइगु ‘मार्गज्ञान’, मार्गया फल सम्पन्नम्ह पुद्गलया सिइगु ‘फलज्ञान’ (दु) – थजागु स्वभावयात दृष्टिविशुद्धि धकाः धाइ ।

### ३८. दृष्टिविशुद्धिद्विक

१३७४. उगु बाहेक दृष्टि धारणाया विशेषरूपं शुद्ध जुइगु धयागु थीथीकथं सिइगु, थीथीकथं सिइगु स्वभाव ... पूर्ववत् ... भुले मजुइगु स्वभाव, (चतुरार्यसत्य) धर्मतयत् परीक्षण याइगु स्वभाव, सहीरूपं सिइ खनीगु ‘सम्यक्दृष्टि’ खः ।

१३७५. दृष्टि अनुकूलगु कुतः धयागु चित्तय् बःकाइगु कुतः याइगु ... पूर्ववत् ... सहीरूपंकुतः याइगु ‘सम्यक्व्यायाम’ खः ।

### ३९. संवेगद्विक

१३७६. संवेग धयागु प्रतिसन्धि च्वनीगु 'जाति'यात भयकथं खना उत्पन्न जुइगु ज्ञान 'जातिभय', ज्याथ जुइगु 'जरा'यात भयकथं खना उत्पन्न जुइगु ज्ञान 'जराभय', ल्वचं कइगु 'व्याधि'यात भयकथं खना उत्पन्न जुइगु ज्ञान 'व्याधिभय', सीगु 'मरण'यात भयकथं खना (उत्पन्न जुइगु ज्ञान) 'मरणभय' । संवेग उत्पत्ति कारणत जाति, जरा, व्याधि, मरण खः ।

१३७७. संवेग उत्पन्न जूम्हेसिया ल्वःगुकथं कुतः याइगु धयागु थुगु शासनय् भिक्षुं उत्पन्न मजुनीगु हीनगु अकुशलधर्मतय्त उत्पन्न मजुइकेया नितिं इच्छा उत्पन्न जुइकी, कुतः याइ, वीर्यं शक्ति पिकाइ, मनयात थछ्वइ, मन क्वाकी । उत्पन्न जुइ धुंकूगु अकुशलधर्मतय्त प्रहाण यायेत इच्छा उत्पन्न जुइकी, कुतः याइ, वीर्यं शक्ति पिकाइ, मनयात थछ्वइ, मन क्वाकी । उत्पन्न मजुनीगु कुशलधर्मतय्त उत्पन्न जुइकेया नितिं इच्छा उत्पन्न जुइकी, कुतः याइ, शक्ति पिकाइ, मनयात थछ्वइ, मन क्वाकी । उत्पन्न जुइ धुंकूगु कुशलधर्मतय्त थातं जुइका तयेत ल्वःमंका मछ्वयेत, तःसकं वृद्धि जुइका बिइत, सम्मृद्धि याना बिइत, भाविता यायेत, पूर्ण जुइका बिइत इच्छा उत्पन्न जुइकी, कुतः याइ, शक्ति पिकाइ, मनयात थछ्वइ, मन क्वाकी ।

### ४०. असन्तुष्टिद्विक

१३७८. कुशलधर्मय् सन्तोष जुइ मफुम्हेसिगु भाव धयागु कुशल धर्मतय्त भाविता यायेया नितिं सन्तुष्ट मजुम्हेसिगु तःसकं इच्छा याइगु भाव ।

१३७९. कुतः याइगु 'वीर्य'य् लिमच्यूम्हेसिगु भाव धयागु कुशल धर्मतय्त भाविता यायेया नितिं गगु गौरव तइगु, दिपा मदयेक कुतः याइगु, वीर्ययात ल्यंका मतसे याइगु, लिमच्यूसे कुतः याइगु भाव, दिका मतःगु इच्छा दुम्हेसिगु भाव, दिका मतःगु अभिभार दुम्हेसिगु भाव, सेवन याइगु, भाविता यायेगु, यक्व बार याइगु (दु) - थ्व अप्पटिवानिता च पधानस्मिं धयागु पालिया अर्थ खः ।

### ४१. विद्याविमुक्तिद्विक

१३८०. विज्जा धयागु न्हापा च्वनेनंगु स्कन्धकमयात (न्हापायागु भवयात) बारम्बार लुमंकीगुलिसे सम्प्रयुक्तगु ज्ञान धयागु प्रतिवेध याना सिइगु 'विद्या', सत्त्वपिनिगु च्युति प्रतिसन्धि च्वनेगुलिइ सिइगु धयागु प्रतिवेध याना सिइगु 'विद्या' आस्रवया क्षय (अरहत्तमार्ग)य् सिइगु ज्ञान धयागु प्रतिवेध याना सिइगु 'विद्या'कथं विद्या स्वंगू दु ।

१३८१. विमुक्ति धयागु चित्तया मुक्त जुइगु (च्यागू समापत्ति) 'चित्तया अधिमुक्ति', वान धयागु तृष्णां पिहाँ वइगु 'निर्वाण'कथं विमुक्ति निथी खः ।

### ४२. क्षयज्ञानद्विक

१३८२. क्लेशयात फुका गंका छोयेसःगु मार्गय् ज्ञान धयागु मार्ग सम्पन्नम्ह पुद्गलया सिइगु 'मार्गज्ञान' खः ।

१३८३. क्लेश हानं उत्पन्न जुइके मबिइगु फलय् ज्ञान धयागु फलं सम्पन्नम्ह पुद्गलया सिइगु 'फलज्ञान' खः ।

निक्षेपकाण्ड क्वचाल ।

४. अर्थकथाकाण्ड<sup>१४</sup>त्रिक अत्युद्धार<sup>१५</sup>

## १. कुशलत्रिक

१३८४. छु गुगु धर्मत कुशल खः ? (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल (दु) - थुपिं धर्मत कुशल खः ।

१३८५. छु गुगु धर्मत अकुशल खः ? भिनिगू अकुशल चित्तोत्पादत (दु) - थुपिं धर्मत अकुशल खः ।

१३८६. छु गुगु धर्मत अव्याकृत खः ? (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अव्याकृत खः ।

## २. वेदनात्रिक

१३८७. छु गुगु धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया विपाकपाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, क्रियापाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कुशल विपाक क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान,<sup>१६</sup> कुशल विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकचतुष्कध्यान,<sup>१७</sup> थुगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु सुखवेदना बाहेक ल्यं दुगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ।

१३८८. छु गुगु धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ? निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, दुःखसहगत कायविज्ञान, थुगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु दुःखवेदनायात ल्यंका मेगु ल्यं दुगु (नीछगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ।

१३८९. छु गुगु धर्मत उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें भिगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलया फल 'विपाक'पाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, क्रियापाखें खुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, कुशलविपाकक्रियापाखें चतुष्कनयकथं स्वंगू रूपावचर चतुर्थध्यान, कुशलविपाकक्रियापाखें अरूपावचर चित्त (प्रत्येकय्) प्यंगू याना भिनिगू, कुशलविपाकपाखें चतुष्कनयकथं च्यागू लोकोत्तर चतुर्थध्यान, थुपिं चित्तय् उत्पन्न जुइगु उपेक्षावेदनायात ल्यंका, ल्यं दुगु मेगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्तजू ।

## त्रिकमुक्त

स्वंगू वेदनात, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मतयत सुखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजूगु धर्म खः धकाः नं, दुःखवेदनालिसे सम्प्रयुक्तजूगु धर्म खः धकाः नं, उपेक्षावेदनालिसे सम्प्रयुक्तजूगु धर्म खः धकाः नं धायेबहःमजू ।

<sup>१४</sup> परमार्थधर्मतयगु स्वरूपयात छथासं मुंका क्यनातःगु परिच्छेद खः ।

<sup>१५</sup> स्वंगू पुचः याना कना बिज्यानातःगु धर्मतयगु स्वरूपयात पिकया छथासं मुंका क्यनातःगुयात त्रिकअत्युद्धार धाइ ।

<sup>१६</sup> चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान गुंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान भिनिगू खः ।

<sup>१७</sup> चतुष्कनयकथं लोकोत्तर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान नीप्यंगू; पञ्चकनयकथं लोकोत्तर प्रथम, द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान स्वीनिगू खः ।

### ३. विपाकत्रिक

१३९०. छु गुगु धर्मत विपाक खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू ) विपाक (दु) - थुपिं धर्मत विपाक खः ।

१३९१. छु गुगु धर्मत विपाकधर्म खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल (दु) - थुपिं धर्मत विपाकधर्म खः ।

१३९२. छु गुगु धर्मत विपाक नं मखु विपाकधर्म नं मखु ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत विपाक नं मखु विपाकधर्म नं मखु ।

### ४. उपादिन्नत्रिक

१३९३. छु गुगु धर्मत उपादिन्नुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) विपाक, कर्म याना सिद्ध जुइधुंकूगु भाव(कर्म)या कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु कर्मज रूप (दु) - थुपिं धर्मत उपादिन्नुपादानिय खः ।

१३९४. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्नुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भाव (कर्म) या कारणं (उत्पन्न जुइ मखुगु) गुगु (त्रिज) रूप(दु) - थुपिं धर्मत अनुपादिन्नुपादानिय खः ।

१३९५. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्न अनुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल<sup>१८</sup> व निर्वाण दु - थुपिं धर्मत अनुपादिन्न अनुपादानिय खः ।

### ५. संक्लिष्टत्रिक

१३९६. छु गुगु धर्मत संक्लिष्टसंक्लेशिक खः ? भिनिगू अकुशल चित्तोत्पाद दु - थुपिं धर्मत संक्लिष्टसंक्लेशिक खः ।

१३९७. छु गुगु धर्मत असंक्लिष्टसंक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुकक रूप दु - थुपिं धर्मत असंक्लिष्टसंक्लेशिक खः ।

१३९८. छु गुगु धर्मत असंक्लिष्टअसंक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत असंक्लिष्टअसंक्लेशिक खः ।

### ६. वितर्कत्रिक

१३९९. छु गुगु धर्मत सवितर्कसविचार खः ? (च्यागू) कामावचर कुशल, (भिनिगू) अकुशल, भिंछगू चित्तोत्पाद कामावचर कुशलया विपाकपाखें, निगू अकुशलया विपाकपाखें, भिंछगू(काम) क्रियापाखें, कुशलपाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), विपाकपाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), क्रियापाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), कुशलपाखें लोकोत्तर प्रथमध्यान (प्यंगू), विपाकपाखें लोकोत्तर प्रथमध्यान (प्यंगू), थुगु (न्येन्यागू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु वितर्कविचार बाहेक ल्यं दुगु (न्येगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत सवितर्कसविचार खः ।

१४००. छु गुगु धर्मत अवितर्कविचारमात्र खः ? रूपावचर (ध्यान) पञ्चकनयय् कुशलपाखें द्वितीयध्यान (छगू), विपाकपाखें द्वितीयध्यान (छगू), क्रियापाखें द्वितीयध्यान (छगू), लोकोत्तर (ध्यान) पञ्चकनयय् कुशलपाखें द्वितीयध्यान (प्यंगू), विपाकपाखें द्वितीयध्यान (प्यंगू), थुपिं (भिंछगू) चित्तय् उत्पन्न

<sup>१८</sup> क्लेश शान्त जुइगुया कारण प्यंगू मार्गया फल खः ।



जुइगु विचार बाहेक ल्यं दुगु मेगु (स्वीखुगु) चैतसिकत, (न्येन्यागु सवितर्कचित्तय् दुगु) वितर्क (दु) -थुपिं धर्मत अवितर्कविचारमात्र खः ।

१४०१. छु गुगु धर्मत अवितर्कअविचार खः ? द्वेपञ्चविज्ञान (भिगू), कुशलपाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर तृतीय, चतुर्थ, पञ्चम स्वंगू), विपाकपाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर तृतीय, चतुर्थ, पञ्चमध्यान स्वंगू), क्रियापाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर तृतीय, चतुर्थ, पञ्चमध्यान स्वंगू) कुशलपाखें अरूपावचरध्यान (प्यंगू), विपाकपाखें अरूपावचरध्यान (प्यंगू), क्रियापाखें अरूपावचरध्यान (प्यंगू), कुशलपाखें लोकोत्तर त्रिकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं लोकोत्तर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान भिंनिगू; पञ्चकनयकथं लोकोत्तर तृतीय, चतुर्थ, पञ्चमध्यान भिंनिगू), विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं लोकोत्तर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान भिंनिगू; पञ्चकनयकथं लोकोत्तर तृतीय, चतुर्थ, पञ्चमध्यान भिंनिगू), पञ्चकनयय् द्वितीयध्यानय् उत्पन्न जुइगु विचार (भिंछगू), रूप(नीच्यागू) व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अवितर्कअविचार खः ।

### त्रिकमुक्त

वितर्क सहगतगु विचारयात सवितर्कसविचार धकाः नं, अवितर्कविचारमात्र धकाः नं, अवितर्कअविचार धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ७. प्रीतित्रिक

१४०२. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत खः ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया विपाकपाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, क्रियापाखें न्यागू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, कुशलपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीयध्यान निगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू), विपाकपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीयध्यान निगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू), क्रियापाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीयध्यान निगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू), कुशलपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं लोकोत्तर प्रथमध्यान प्यंगू, द्वितीयध्यान प्यंगू जम्मा च्यागू, पञ्चकनयकथं लोकोत्तर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान भिंनिगू) विपाकपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान (चतुष्कनयकथं लोकोत्तर प्रथमध्यान प्यंगू, द्वितीयध्यान प्यंगू जम्मा च्यागू; पञ्चकनयकथं लोकोत्तर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान भिंनिगू) - थुपिं (न्येछगू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु प्रीति बाहेक ल्यं दुगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत खः ।

१४०३. छु गुगु धर्मत सुखसहगत खः ? कामावचर कुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, अकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद खुगू, क्रियापाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, कुशल विपाक क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, कुशल विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकचतुष्कध्यान, थुगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु सुखवेदना बाहेक ल्यं दुगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत सुखसहगत खः ।

१४०४. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत खः ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखेंखुगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद भिगू, अकुशलया फल 'विपाक' पाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद खुगू, क्रियापाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद

खुगू कुशलविपाकक्रियापाखें चतुष्कनयकथं रूपावचर चतुर्थध्यान स्वंगू कुशलविपाकक्रियापाखें अरूपावचर चित्त (प्रत्येकय्) प्यंगू याना भिनिगू कुशलविपाकपाखें चतुष्कनयकथं लोकोत्तर चतुर्थध्यान च्यागू - थुपिं चित्तय् उत्पन्न जुइगु उपेक्षावेदना बाहेक ल्यं दुगु मेगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत उपेक्षासहगतजू । प्रीति प्रीतिसहगत मजू, सुखसहगत जू, उपेक्षासहगत मजू । सुख सुखसहगत मजू, गुबलें प्रीतिसहगत जू, उपेक्षासहगत मजू, गुबलें प्रीतिसहगत जू धका: धायेबह:मजू ।

### त्रिकमुक्त

निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, दु:खसहगत कायविज्ञान, उपेक्षावेदना, रूप व निर्वाण धयागु गुगु धर्मत (दु) - थुपिं धर्मतयत् प्रीतिसहगत धका: नं, सुखसहगत धका: नं, उपेक्षासहगत धका: नं धायेबह:मजू ।

### ८. दर्शनत्रिक

१४०५. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य ख: ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, (छगू) विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य ख: ।

१४०६. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य ख: ? (छगू) औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य धर्मत ख: । प्यंगू दृष्टिगत विप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत गुलिंदर्शनद्वारा प्रहातव्य ख:, गुलिं भावनाद्वारा प्रहातव्य ख: ।

१४०७. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य नं मखु ? (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य नं मखु, भावनाद्वारा प्रहातव्य नं मखु ।

### ९. दर्शनहेतुकत्रिक

१४०८. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु ख: ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, (छगू) विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, थुगु (विचिकित्सासहगत)य् उत्पन्न जुइगु भुले जुइगु मोहयात ल्यंका मेगु ल्यं दुगु (नीनिगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु ख: ।

१४०९. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु ख: ? (छगू) औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, थुगु (औधृत्यसहगतचित्त)य् दुगु मोहयात ल्यंका मेगु ल्यं दुगु (भिंप्यंगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु ख: । प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत गुलिं दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु धर्म ख:, गुलिं भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु ख: ।

१४१०. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु ? विचिकित्सासहगतगु मोह, औधृत्यसहगतगु मोह, (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु, भावनाद्वारा प्रहातव्य हेतु दुगु नं मखु ।

## १०. आचयगामित्रिक

१४११. छु गुगु धर्मत आचयगामी खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, (भिनिगू) अकुशल (दु) – थुपिं धर्मत आचयगामि खः ।

१४१२. छु गुगु धर्मत अपचयगामी खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग (दु) – थुपिं धर्मत अपचयगामि खः ।

१४१३. छु गुगु धर्मत आचयगामी नं मखु, अपचयगामि नं मखु ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत आचयगामि नं मखु, अपचयगामी नं मखु ।

## ११. शैक्षत्रिक

१४१४. छु गुगु धर्मत शैक्ष खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, क्वय् क्वय् उत्पन्न जुइगु क्लेश शान्त जुइगुया कारण 'सामान्य' (मार्ग)या फल (क्वय्यागु फल स्वंगू) (दु) – थुपिं धर्मत शैक्ष खः ।

१४१५. छु गुगु धर्मत अशैक्ष खः ? च्वय् स्थित जुयाच्चंगु अरहतफल दु – थुपिं धर्मत अशैक्ष खः ।

१४१६. छु गुगु धर्मत शैक्ष नं मखु अशैक्ष नं मखु ? (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, (भिनिगू) अकुशल, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रिया, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत शैक्ष नं मखु अशैक्ष मखु ।

## १२. परित्रत्रिक

१४१७. छु गुगु धर्मत परित्र खः ? (च्यागू) कामावचर कुशल, (भिनिगू) अकुशल, (नीस्वंगू) दक्व कामावचर विपाक, (भिच्छगू) कामावचर क्रियाव्याकृत चित्त, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत परित्र खः ।

१४१८. छु गुगु धर्मत महर्गत खः ? (न्यागू) रूपावचर कुशल, (प्यंगू) अरूपावचर कुशल, (गुंगू महर्गतविपाक) अव्याकृत, (गुंगू महर्गतक्रिया) अव्याकृत (दु) – थुपिं धर्मत महर्गत खः ।

१४१९. छु गुगु धर्मत अप्रमाण खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अप्रमाण खः ।

## १३. परित्रारम्मणत्रिक

१४२०. छु गुगु धर्मत परित्रारम्मण खः ? दक्व (नीस्वंगू) कामावचर विपाक, क्रियामनोधातु (पञ्चद्वारावर्जन), सौमनस्यसहगत (अहेतुक) क्रिया मनोविज्ञानधातु (हसितुत्पाद) (दु) – थुपिं (नीन्यागू धर्मत) परित्रारम्मणखः ।

१४२१. छु गुगु धर्मत महर्गतारम्मण खः ? (स्वंगू) विज्ञानन्त्यायतनध्यान चित्त, (स्वंगू) नैवसंज्ञानासंज्ञायतनध्यान चित्त (दु) – थुपिं धर्मत महर्गतारम्मण खः ।

१४२२. छु गुगु धर्मत अर्पणारम्मण खः ? (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, क्लेश शान्त जुइगुया कारण प्यंगू 'सामान्य' फल (दु) – थुपिं (च्यागू) धर्मत अर्पणाधर्म (लोकोत्तरधर्म) जक आरम्मण दुगु 'अर्पणारम्मण' खः ।

कामावचरकुशलपाखें प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद, क्रियापाखें प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद, दक्व (भिनिगू) अकुशल (दु) – थुपिं (नीगू) धर्मत गुबलें परित्तरम्मण खः, गुबलें महर्गतारम्मण खः, अर्पणारम्मण धर्म धाःसा मखु, गुबलें परित्तरम्मण खः, गुबलें महर्गतारम्मण खः धकाः धायेबहःमजू ।

कामावचर कुशलपाखें प्यंगू ज्ञानसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, क्रियापाखें प्यंगू ज्ञानसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छग्गू), क्रियापाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छग्गू), उपेक्षासहगत क्रिया अहेतुक मनोविज्ञानघातु (मनोद्वारावर्जन) (दु) - थुपिं (भिंछग्गू) धर्मत गुबलें परिवारम्मण खः, गुबलें महर्गतारम्मण खः, गुबलें अर्पणारम्मण खः, गुबलें धाःसा परिवारम्मण खः धकाः नं, महर्गतारम्मणखः धकाः नं, अर्पणारम्मण खः धकाः नं धायेबहःमजू ।

कुशलपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान प्यंगू), विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान प्यंगू), क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान (चतुष्कनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीयध्यान स्वंगू; पञ्चकनयकथं रूपावचर प्रथम, द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान प्यंगू), (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यानविपाक (छग्गू), आकाशानन्त्यायतनध्यान (स्वंगू), आकिंचन्यायतनध्यान (स्वंगू) दु - थुपिं धर्मत परिवारम्मण खः धकाः नं, महर्गतारम्मण खः धकाः नं, अर्पणारम्मण खः धकाः नं धायेबहःमजू । रूप व निर्वाण आरम्मण यायेमसःगु 'अनारम्मण' खः ।

### १४. हीनत्रिक

१४२३. छु गुगु धर्मत हीन खः ? भिनिगू अकुशल चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत हीन खः ।

१४२४. छु गुगु धर्मत मध्यम खः ? (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) - थुपिं धर्मत मध्यम खः ।

१४२५. छु गुगु धर्मत प्रणीत खः ? (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत प्रणीत खः ।

### १५. मिथ्यात्वत्रिक

१४२६. छु गुगु धर्मत मिथ्यात्वनियत खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं (खुगू) धर्मत गुबलें मिथ्यात्वनियत, गुबलें अनियत खः ।

१४२७. छु गुगु धर्मत सम्यक्त्वनियतखः ? (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्गत (दु) - थुपिं धर्मत सम्यक्त्वनियतखः ।

१४२८. छु गुगु धर्मत अनियत खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, (छग्गू) विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, (छग्गू) औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, (काम, रूप, अरूप, अपरियापन्न) प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) स्वीखुगू विपाक, (काम, रूप, अरूप) स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अनियत खः ।

### १६. मार्गारम्मणत्रिक

१४२९. छु गुगु धर्मत मार्गारम्मण खः ? कामावचर कुशलपाखें प्यंगू ज्ञानसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, (कामावचर) क्रियापाखें प्यंगू ज्ञानसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत गुबलें मार्गारम्मण खः, (थुपिं धर्मत) मार्गहेतुक धर्म धाःसा मखु; गुबलें मार्गाधिपति खः (धकाः धायेमाः, धायेबहःजू), गुबलें मार्गारम्मण धकाः नं मार्गाधिपति धकाः नं धाये मज्यू, धायेबहःमजू ।

प्यंगू आर्यमार्गत मार्गारम्मण धर्म मखु, (बरु) मार्गहेतुक धर्म ख; थुपिं धर्मत मार्गाधिपति धर्म ख: (धका: धायेमा:, धायेबह:जू); गुबलें मार्गाधिपतिधर्म धका: धाये मज्यू, धायेबह:मजू ।

कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू), क्रियापाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू), उपेक्षासहगत क्रिया अहेतुक मनोविज्ञानधातु (मनोद्वारावर्जन) (दु) – थुपिं (स्वंगू) धर्मत गुबलें मार्गारम्मण धर्म ख: धका: धायेमा:, धायेबह: जू); मार्गहेतुक नं मार्गाधिपति धर्म नं मखु, (थुपिं धर्मत) गुबलें मार्गारम्मण धर्म धका: धायेमज्यू धायेबह:मजू ।

कामावचरकुशलपाखें प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद, भिंनिगू अकुशल, दक्व (नीस्वंगू) कामावचरविपाक, (कामावचर) क्रियापाखें (पञ्चद्वारावर्जन, हसितुत्पाद, प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त) खुगू चित्तोत्पाद, कुशलपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, चतुष्कनयकथं रूपावचर चतुर्थध्यान विपाक (छगू), कुशलपाखें अरूप (ध्यान) प्यंगू, विपाकपाखें अरूप (ध्यान) प्यंगू, क्रियापाखें अरूप (ध्यान) प्यंगू, प्यंगू सामान्यफल (दु) – थुपिं धर्मत मार्गारम्मण धका: नं, मार्गहेतुक धका: नं, मार्गाधिपति धका: नं धायेमज्यू धायेबह:मजू ।

रूप व निर्वाण अनारम्मण धर्म ख: ।

### १७. उत्पन्नत्रिक

१४३०. छु गुगु धर्मत उत्पन्न ख: ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, (कुशल, अकुशल) कर्मयात याना सिद्ध जुइ धुंकूगुया भाव(कर्म) याना उत्पन्न जुइगु कर्मज रूप (दु) – थुपिं धर्मत गुबलें उत्पन्न धर्म ख:, गुबलें उत्पादि धर्म ख:, अनुत्पन्न धर्म धका: धायेबह:मजू ।

प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, भिंनिगू अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत चित्त, कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भाव (कर्म) याना उत्पन्न जुइ मखुगु गुगु (त्रिज) रूप (दु) – थुपिं धर्मत गुबलें उत्पन्न ख:, गुबलें अनुत्पन्न ख:, उत्पादि धका: धायेबह:मजू ।

### त्रिकमुक्त

निर्वाणयात उत्पन्न धर्म धका: नं, अनुत्पन्न धर्म धका: नं, उत्पादि धर्म धका: नं धायेबह:मजू ।

### १८. अतीतत्रिक

१४३१. निर्वाण बाहेक फुक्क धर्मत गुबलें अतीत, गुबलें अनागत, गुबलें प्रत्युत्पन्न ख: ।

### त्रिकमुक्त

निर्वाणयात अतीत धका: नं, अनागत धका: नं, प्रत्युत्पन्न धका: नं धायेबह:मजू ।

### १९. अतीतारम्मणत्रिक

१४३२. छु गुगु धर्मत अतीतारम्मण ख: ? (स्वंगू) विज्ञानन्त्यायतन ध्यान, (स्वंगू) नैवसंज्ञा नासंज्ञायतन ध्यान (दु) – थुपिं (खुगू) धर्मत अतीतारम्मण ख: ।

१४३३. सदा अनागतधर्म हे आरम्मण दुगु 'अनागतारम्मण' धर्मत मदु ।

१४३४. छु गुगु धर्मत प्रत्युत्पन्नारम्मण ख: ? द्वेषञ्चविज्ञान, स्वंगू मनोधातु (दु) – थुपिं (भिंस्वंगू) धर्मत प्रत्युत्पन्नारम्मण ख: । कामावचर कुशलया विपाकपाखें भिगू चित्तोत्पाद, अकुशलविपाकपाखें (छगू) उपेक्षासहगत मनोविज्ञानधातु (सन्तीरण), सौमनस्यसहगत क्रिया अहेतुक मनोविज्ञान धातु (हसितुत्पाद)

(दु) - थुपिं (भिनिगू) धर्मत गुबलें अतीत धर्म हे आरम्मण दु, गुबलें अनागतधर्म हे आरम्मण दु, गुबलें वर्तमान धर्म हे आरम्मण दु ।

(च्यागू) कामावचर कुशल, (भिनिगू) अकुशल, (काम) क्रियापाखें गुंगू चित्तोत्पाद, कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू), क्रियापाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू), (दु) - थुपिं (स्वीछगू) धर्मत गुबलें अतीतधर्म हे आरम्मण दु, गुबलें अनागतधर्म हे आरम्मण दु, गुबलें वर्तमान धर्म हे आरम्मण दु, गुबलें (धा:सा) अतीतधर्म हे आरम्मण दु धका: नं, अनागतधर्म हे आरम्मण दु धका: नं, वर्तमान धर्म हे आरम्मण दु धका: नं धायेबह:मजू ।

कुशलपाखें रूपावचरत्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, चतुष्कनयकथं रूपावचर चतुर्थध्यान विपाक, (स्वंगू) आकाशानन्त्यायतनध्यान, (स्वंगू) आकिंचन्यायतनध्यान, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल (दु) - थुपिं धर्मतयत अतीतधर्म हे आरम्मण दु धका: नं, अनागतधर्म हे आरम्मण दु धका: नं, वर्तमानधर्म हे आरम्मण दु धका: नं धायेबह:मजू ।

रूप व निर्वाण आरम्मण याये मस:गु 'अनारम्मण' धर्म ख: ।

## २०. अध्यात्मत्रिक

१४३५. इन्द्रियलिसे स्वापु मदुगु अनिन्द्रियबद्धरूप, निर्वाणयात ल्यंका, (मेगु) दक्व (चित्त, चैतसिक, इन्द्रियबद्धरूप<sup>१९</sup>) धर्मत गुबलें अध्यात्मधर्म ख:, गुबलें बहिद्धधर्म ख:, गुबलें अध्यात्म बहिद्ध ख: ।

इन्द्रियलिसे स्वापु मदुगु 'अनिन्द्रियबद्ध' रूप व निर्वाण बहिद्ध धर्म ख: ।

## २१. अध्यात्मारम्मणत्रिक

१४३६. छु गुगु धर्मत अध्यात्मारम्मण ख: ? (स्वंगू) विज्ञानन्त्यायतनध्यान, (स्वंगू) नैवसंज्ञा नासंज्ञायतनध्यान (दु) - थुपिं (खुगू) धर्मत अध्यात्मारम्मण ख: ।

१४३७. छु गुगु धर्म बहिद्धारम्मण ख: ? कुशलपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, रूपावचर चतुर्थध्यान विपाक, स्वंगू आकाशानन्त्यायतनध्यान, (स्वंगू) भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल (दु) - थुपिं धर्मत बहिद्धारम्मण ख: ।

रूपयात ल्यंका दक्व हे कामावचर (च्यागू) महाकुशल, (भिनिगू) अकुशल, (कामविपाक क्रिया) अव्याकृत धर्म (स्वीप्यंगू), कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू), क्रियापाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान (छगू) (दु) - थुपिं धर्मत गुबलें अध्यात्मारम्मण धर्म ख:, गुबलें बहिद्धारम्मण धर्म ख:, गुबलें अध्यात्मबहिद्धारम्मण ख: ।

## त्रिकमुक्त

आकिंचन्यायतनध्यान (स्वंगू) यात अध्यात्म धर्म हे आरम्मण दु धका: बहिद्ध धर्म हे आरम्मण दु धका: अध्यात्मबहिद्ध धर्म हे आरम्मण दु धका: नं धायेबह:मजू ।

रूप व निर्वाण आरम्मण यायेमस:गु 'अनारम्मण' धर्म ख: ।

<sup>१९</sup> न्यागू प्रसादरूप, निगू भावरूप, जीवितरूप ख: ।

## २२. सनिदर्शनत्रिक

१४३८. छु गुगु धर्मत सनिदर्शनसप्रतिघ खः ? चक्षुविज्ञान उत्पत्ति कारण वर्ण 'रूपायतन' (दु) – थुपिं धर्मत सनिदर्शनसप्रतिघ खः ।

१४३९. छु गुगु धर्मत अनिदर्शनसप्रतिघ खः ? चक्षुविज्ञान उत्पत्तिस्थान चक्षुप्रसाद 'चक्षु-आयतन' ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान उत्पत्तिस्थान 'प्रष्टव्य-आयतन' (दु) – थुपिं धर्मत अनिदर्शनसप्रतिघ खः ।

१४४०. छु गुगु धर्मत अनिदर्शनअप्रतिघ खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व बाहेक धर्मायतनय् दुध्यागु स्वयेगु नं मदुगु थियेगु नं मदुगु, गुगु (शूक्ष्म) रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनिदर्शनअप्रतिघ खः ।

त्रिक अत्युद्धार व्वचाल ।

## द्विक अत्युद्धार

### १. हेतुगुच्छक

#### १. हेतुद्विक

१४४१. छु गुगु धर्मत हेतु खः ? स्वंगू कुशलहेतु, स्वंगू अकुशलहेतु, स्वंगू अव्याकृतहेतु (दु) । अलोभ कुशलहेतु, अद्वेष कुशलहेतु प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) (नीछगू) कुशल धर्मय् उत्पन्न जुइ । अमोह कुशलहेतु कामावचर कुशलपाखें प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद बाहेक प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) कुशलय् उत्पन्न जुइ ।

लोभ अकुशलहेतु च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । द्वेष अकुशलहेतु निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । मोह अकुशलहेतु दक्व अकुशलय् उत्पन्न जुइ ।

अलोभ विपाकहेतु, अद्वेष विपाकहेतु कामावचरविपाकपाखें अहेतुक चित्तोत्पादयात ल्यंका प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) विपाक (महाविपाक, महर्गतविपाक, फलचित्त)य् उत्पन्न जुइ । अमोह विपाकहेतु कामावचरविपाकपाखें अहेतुक चित्तोत्पाद, प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद बाहेक प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) विपाक (महाविपाक ज्ञानविप्रयुक्त, महर्गतविपाक, फलचित्त)य् उत्पन्न जुइ ।

अलोभ क्रियाहेतु, अद्वेष क्रियाहेतु कामावचर क्रियापाखें अहेतुक चित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) यात ल्यंका स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) क्रिया (महाक्रिया, महर्गतक्रिया)य् उत्पन्न जुइ । अमोह धयागु क्रियाहेतु कामावचरक्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद, प्यंगू ज्ञानविप्रयुक्त चित्तोत्पाद बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) क्रिया (महाक्रिया ज्ञानसम्प्रयुक्त, महर्गतक्रिया)य् उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत हेतु खः ।

१४४२. छु गुगु धर्मत हेतु मखु ? हेतुतयत् ल्यंका प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत हेतु मखु ।

## २. सहेतुकद्विक

१४४३. छु गुगु धर्मत सहेतुक खः ? विचिकित्सा सहगत मोह व औधृत्यसहगत मोहतयत् ल्यंका (मेगु) ल्यं दुगुभिंनिगू अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, कामावचरविपाकपाखें अहेतुकचित्तोत्पादयात ल्यंका प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) विपाक (महाविपाक, महर्गतविपाक, फलचित्त), कामावचरक्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) क्रियाव्याकृत (दु) – थुपिं धर्मत सहेतुक खः ।

१४४४. छु गुगु धर्मत अहेतुक खः ? विचिकित्सा सहगत मोह, औधृत्यसहगत मोह, (भिगू) द्वेषञ्चविज्ञान, स्वंगू मनोधातु (पञ्चद्वारावर्जन, निगू सम्प्रतिच्छन), न्यागू अहेतुकमनोविज्ञानधातु (स्वंगू सन्तीरण, मनोद्वारावर्जन, हसितुत्पाद), रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अहेतुक धर्म ।

## ३. हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

१४४५. छु गुगु धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त खः ? विचिकित्सासहगत मोह व औधृत्यसहगत मोहतयत् ल्यंका (मेगु) ल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, कामावचरविपाकपाखें अहेतुकचित्तोत्पादयात ल्यंका प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) विपाक(महाविपाक, महर्गतविपाक, फलचित्त), कामावचरक्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) क्रियाव्याकृत (दु) – थुपिं धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त खः ।

१४४६. छु गुगु धर्मत हेतुविप्रयुक्त खः ? विचिकित्सा सहगत मोह, औधृत्यसहगत मोह, (भिगू) द्वेषञ्चविज्ञान, स्वंगू मनोधातु (पञ्चद्वारावर्जन, निगू सम्प्रतिच्छन), न्यागू अहेतुकमनोविज्ञानधातु (स्वंगू सन्तीरण, मनोद्वारावर्जन, हसितुत्पाद), रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत हेतुविप्रयुक्त खः ।

## ४. हेतु सहेतुकद्विक

१४४७. छु गुगु धर्मत हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? गुगु चित्तय् निगू स्वंगू हेतुत छगूपाखें उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१४४८. छु गुगु धर्मत सहेतुक जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, कामावचर विपाकपाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुक विपाक) बाहेक प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) विपाक (महाविपाक, महर्गत विपाक, प्यंगू फल चित्त), कामावचर क्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) क्रियाव्याकृत (भिंन्हयगू); थुपिं (न्हेछगू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु हेतुत बाहेक (मेगु) ल्यं दुगु प्यीखुगू चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत सहेतुक जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

अहेतुक धर्मतयत् हेतु नं जुया सहेतुक नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, सहेतुक जक जुया हेतु मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ५. हेतु हेतुसम्प्रयुक्तद्विक

१४४९. छु गुगु धर्मत हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? गुगु चित्तय् निगू स्वंगू हेतुत छगूपाखें उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।



१४५०. छु गुगु धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, कामावचर विपाकपाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुक विपाक) बाहेक प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) विपाक (महाविपाक, महर्गत विपाक, प्यंगू फल चित्त), कामावचर क्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) क्रियाव्याकृत (भिंन्हयूगू); थुपिं (न्हयूछगू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु हेतु बाहेक (मेगु ल्यं दुगु प्यीखुगू चैतसिकत दु) – थुपिं धर्मत हेतुसम्प्रयुक्त जक जुया हेतु मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

हेतुविप्रयुक्त धर्मतयत् हेतु नं जुया हेतुसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, हेतुसम्प्रयुक्त जक जुया हेतु मखुगु धर्म धका नं धायेबहःमजू ।

### ६. न हेतु सहेतुकद्विक

१४५१. छु गुगु धर्मत हेतु मखुसां नं सहेतुक धर्म खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, कामावचर विपाकपाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुक विपाक) बाहेक प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) विपाक (महाविपाक, महर्गत विपाक, प्यंगू फल चित्त), कामावचर क्रियापाखें अहेतुकचित्तोत्पाद (अहेतुकक्रिया) बाहेक स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) क्रियाव्याकृत(भिंन्हयूगू); थुपिं (न्हयूछगू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु हेतुत बाहेक (मेगु ल्यं दुगु प्यीखुगू चैतसिकत दु) – थुपिं (न्हयूछगू) धर्मत हेतु मखुसां नं सहेतुक धर्म खः ।

१४५२. छु गुगु धर्मत हेतु नं मखुगु हेतु नं मदुगु धर्म खः ? (भिगू) द्वेपञ्चविज्ञान, स्वंगू मनोधातु (पञ्चद्वारावर्जन, निगू सम्प्रतिच्छन), न्यागू अहेतुकमनोविज्ञानधातु (स्वंगू सन्तीरण, मनोद्वारावर्जन, हसितुत्पाद), रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत हेतु नं मखुगु हेतु नं मदुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

(खुगू) हेतुधर्मतयत् हेतु मखु सहेतुक जक जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, हेतु नं मखुगु हेतु नं मदुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## २. चूलन्तरद्विक

### १. सप्रत्ययद्विक

१४५३. छु गुगु धर्मत सप्रत्यय खः ? प्यंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु (नीछगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु (स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुकक रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत सप्रत्यय धर्म खः ।

१४५४. छु गुगु धर्मत अप्रत्यय खः ? निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अप्रत्यय धर्म खः ।

## २. संस्कृतद्विक

१४५५. छु गुगु धर्मत संस्कृत खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ उत्पन्न जुइगु क्रियाव्याकृत (नीगू), फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत संस्कृत खः ।

१४५६. छु गुगु धर्मत असंस्कृत खः ? निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत असंस्कृत खः ।

## ३. सनिदर्शनद्विक

१४५७. छु गुगु धर्मत सनिदर्शन खः ? चक्षुविज्ञान चित्तया उत्पत्तिकारण 'रूपारम्भण'(दु) – थुपिं धर्मत सनिदर्शन खः ।

१४५८. छु गुगु धर्मत अनिदर्शन खः ? चक्षुविज्ञानया उत्पत्तिस्थान 'चक्षु-आयतन' ... पूर्ववत् ... कायविज्ञानया उत्पत्तिस्थान 'प्रष्टव्य-आयतन', प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, धर्मायतनय् दुथ्यागु अनिदर्शन अप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु (शूक्ष्म) रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनिदर्शन खः ।

## ४. सप्रतिघद्विक

१४५९. छु गुगु धर्मत सप्रतिघ खः ? चक्षुविज्ञान चित्तया उत्पत्तिस्थान 'चक्षु-आयतन' ... पूर्ववत् ... कायविज्ञान चित्तया उत्पत्तिकारण 'प्रष्टव्य-आयतन' (दु) – थुपिं धर्मत सप्रतिघ खः ।

१४६०. छु गुगु धर्मत अप्रतिघ खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, धर्मायतनय् दुथ्यागु अनिदर्शन अप्रतिघ जुयाच्चंगु गुगु (शूक्ष्म) रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अप्रतिघ खः ।

## रूपीद्विक

१४६१. छु गुगु धर्मत रूपी खः ? प्यंगू महाभूत, प्यंगू महाभूततयत्त बःकया (उत्पन्न जुइगु) उपादा रूप (दु) – थुपिं धर्मत रूपीखः ।

१४६२. छु गुगु धर्मत अरूपी खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, निर्वाण नं (दु) – थुपिं धर्मत अरूपी खः ।

## लौकिकद्विक

१४६३. छु गुगु धर्मत लौकिक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत लौकिक खः ।

१४६४. छु गुगु धर्मत लोकोत्तरखः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत लोकोत्तर खः ।

## ७. केनचि विज्ञेयद्विक

१४६५. (चक्षुविज्ञानादि) छुं छगू चित्तं (थःलिसे स्वापु दुगु) फुक्क धर्मतयत्त सिइकेबहः जू ।

१४६६. (चक्षुविज्ञानादि) छुं छगू चित्तं (थःलिसे स्वापु मदुगु) फुक्क धर्मतयत्त सिइकेबहः मजू ।

### ३. आस्रवगुच्छक

#### १. आस्रवद्विक

१४६५. छु गुगु धर्मत आस्रव खः ? कामास्रव, भवास्रव, दृष्टास्रव, अविद्यास्रवधका प्यंगू आस्रवत (दु) । उगु प्यंगू आस्रवतमध्ये कामास्रव च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, भवास्रव प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, दृष्टास्रव प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त (लोभसहगत) चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । अविद्यास्रव दक्क भिनिगू अकुशलय् उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत आस्रव खः ।

१४६६. छु गुगु धर्मत आस्रव मखु ? (प्यंगू) आस्रवतय्त ल्यंका (मेगु) ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल, (प्यंगू) भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत आस्रव मखु ।

#### २. सास्रवद्विक

१४६७. छु गुगु धर्मत सास्रव खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु) स्वीनिगू (लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत सास्रव खः ।

१४६८. छु गुगु धर्मत अनास्रव खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनास्रव खः ।

#### ३. आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

१४६९. छु गुगु धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त खः ? निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, थुगु दौर्मनस्यसहगत चित्तय् उत्पन्न जुइगु मोह बाहेक, विचिकित्सासहगतगु मोह व औधृत्यसहगतगु मोह बाहेकल्यंदुगु मेगु अकुशल (दु) – थुपिं धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त खः ।

१४७०. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त खः ? निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु मोह, विचिकित्सासहगत मोह, औधृत्यसहगत मोह, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण(दु) – थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त खः ।

#### ४. आस्रव सास्रवद्विक

१४७१. छु गुगु धर्मत आस्रव नं जुया सास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु आस्रव (प्यंगू) हे आस्रव नं जुया सास्रव नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१४७२. छु गुगु धर्मत सास्रव जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ? आस्रवत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत सास्रव जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

अनास्रव धर्मतयत् आस्रव नं जुया सास्रव नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, सास्रव जक जुया आस्रव मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ५. आस्रव आस्रवसम्प्रयुक्तद्विक

१४७३. छु गुगु धर्मत आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्मत खः ? गुगु चित्तय् आस्रव निगू स्वंगू छगूपाखं उत्पन्न जुयाच्चनी - थुपिं धर्मत आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्मत खः ।

१४७४. छु गुगु धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ? आस्रवत बाहेक ल्यं दुगु अकुशल (दु) - थुपिं धर्मत आस्रवसम्प्रयुक्त जक जुया आस्रव मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

आस्रवविप्रयुक्त धर्मतयत् आस्रव नं जुया आस्रवसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, आस्रवसम्प्रयुक्त जक जुया आस्रव मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ६. आस्रवविप्रयुक्त सास्रवद्विक

१४७५. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया सास्रव जक जुयाच्चंगु धर्म खः ? निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु मोह, विचिकित्सासहगत मोह, औधृत्यसहगत मोह, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) - थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त जुया सास्रव जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१४७६. छु गुगु धर्मत आस्रवविप्रयुक्त नं जुया अनास्रव नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, सामान्यफल प्यंगू व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत आस्रवविप्रयुक्त नं जुया अनास्रव नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

आस्रवसम्प्रयुक्त धर्मतयत् आस्रवविप्रयुक्त जुया सास्रव जक जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, आस्रवविप्रयुक्त नं जुया अनास्रव नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ४. संयोजनगुच्छक

### १. संयोजनद्विक

१४७७. छु गुगु धर्मत संयोजन खः ? कामरागसंयोजन, प्रतिघसंयोजन, मानसंयोजन, दृष्टिसंयोजन, विचिकित्सासंयोजन, शीलव्रतपरामर्शसंयोजन, भवरागसंयोजन, ईर्ष्यासंयोजन, मात्सर्यसंयोजन, अविद्यासंयोजन धकाः भिगू संयोजनत दु । भिगू संयोजनतमध्ये कामरागसंयोजन च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । प्रतिघसंयोजन निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । मानसंयोजन प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । दृष्टिसंयोजन प्यंगू

दृष्टिगतसम्प्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । विचिकित्सासंयोजन विचिकित्सासहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । शीलव्रतपरामर्शसंयोजन प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । भवरागसंयोजन प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । ईर्ष्यासंयोजन व मात्सर्यसंयोजन निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । अविद्यासंयोजन दक्क अकुशलय उत्पन्न जुइ - थुपिं धर्मत संयोजन धर्म खः ।

१४७८. छु गुगु धर्मत संयोजन मखु ? संयोजनतबाहेकल्यं दुगु (मेगु भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत संयोजन मखु ।

## २. संयोजनियद्विक

१४७९. छु गुगु धर्मत संयोजनिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिककुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) - थुपिं धर्मत संयोजनिय धर्म खः ।

१४८०. छु गुगु धर्मत असंयोजनिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत असंयोजनिय खः ।

## ३. संयोजनसम्प्रयुक्तद्विक

१४८१. छु गुगु धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त खः ? औधृत्यसहगत मोह बाहेकल्यं दुगु अकुशल (दु) - थुपिं धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त खः ।

१४८२. छु गुगु धर्मत संयोजनविप्रयुक्त खः ? औधृत्यसहगत मोह, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त खः ।

## ४. संयोजन संयोजनियद्विक

१४८३. छु गुगु धर्मत संयोजन नं जुया संयोजनिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? उगु संयोजनत हे संयोजन नं जुया संयोजनिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१४८४. छु गुगु धर्मत संयोजनिय जक जुया संयोजन मखुगु धर्म खः ? संयोजनत बाहेकल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं(दु) - थुपिं धर्मत संयोजनिय जक जुया संयोजन मखुगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

संयोजनतयगु आरम्भण मखुगु (लोकोत्तर) धर्मतयत् संयोजन नं जुया संयोजनिय नं जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, संयोजनिय जक जुया संयोजन मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजु ।

## ५. संयोजन संयोजनसम्प्रयुक्तद्विक

१४८५. छु गुगु धर्मत संयोजन नं जुया संयोजनसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? गुगु चित्तय निगू स्वंगू संयोजनत छगूपाखं उत्पन्न जुयाच्वनी - थुपिं धर्मत संयोजन नं जुया संयोजनसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१४८६. छु गुगु धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त जक जुया संयोजन मखुगु धर्म खः ? संयोजनत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल (दु) – थुपिं धर्मत संयोजनसम्प्रयुक्त जक जुया संयोजन मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

संयोजनविप्रयुक्त धर्मतयत् संयोजन नं जुया संयोजनसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, संयोजनसम्प्रयुक्त जक जुया संयोजन मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ६. संयोजनविप्रयुक्त संयोजनियद्विक

१४८७. छु गुगु धर्मत संयोजनविप्रयुक्त जुया संयोजनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? औधृतयसहगत मोह, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त जुया संयोजनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१४८८. छु गुगु धर्मत संयोजनविप्रयुक्त नं जुया संयोजनिय नं मजूगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत संयोजनविप्रयुक्त नं जुया संयोजनिय नं मजूगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

संयोजनसम्प्रयुक्त धर्मतयत् संयोजनविप्रयुक्त जुया संयोजनिय जक जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, संयोजनविप्रयुक्त नं जुया संयोजनिय नं मजूगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ५. ग्रन्थगुच्छक

### १. ग्रन्थद्विक

१४८९. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ खः ? अभिध्या कायग्रन्थ, व्यापाद कायग्रन्थ, शील - ब्रतपरामर्श कायग्रन्थ, इदं सत्याभिनिवेश कायग्रन्थ धकाः प्यंगू ग्रन्थत दु । उगु प्यंगू ग्रन्थतमध्ये अभिध्या कायग्रन्थ च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, व्यापाद कायग्रन्थ निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, शीलब्रतपरामर्श कायग्रन्थ व इदंसत्याभिनिवेश कायग्रन्थ प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत ग्रन्थ खः ।

१४९०. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ मखु ? ग्रन्थत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थ मखु ।

### २. ग्रन्थनियद्विक

१४९१. छु गुगु धर्मत ग्रन्थनिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थनिय खः ।

१४९२. छु गुगु धर्मत अग्रन्थनिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अग्रन्थनिय खः ।

### ३. ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक

१४९३. छु गुगु धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, थुगु (दृष्टिगतविप्रयुक्त चित्तय्) उत्पन्न जुइगु लोभ बाहेक, ल्यंगू (नीनिगू) चैतसिक, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, थुगु (दोषमूल) चित्तय् उत्पन्न जुइगु प्रतिघ बाहेक ल्यं दुगु (मेगु नीछगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त खः ।

१४९४. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु लोभ, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु प्रतिघ, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त खः ।

### ४. ग्रन्थ ग्रन्थनियद्विक

१४९५. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थनिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु ग्रन्थधर्मत हे ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थनिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१४९६. छु गुगु धर्मत ग्रन्थनिय जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ? ग्रन्थत बाहेकल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगुभिंन्हयगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं(दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थनिय जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

ग्रन्थतयगु आरम्भण मज्जू 'अग्रन्थनिय' (लोकोत्तर) धर्मतयत् ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थनीय नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, ग्रन्थनिय जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ५. ग्रन्थ ग्रन्थसम्प्रयुक्तद्विक

१४९७. छु गुगु धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? गुगु चित्तय् दृष्टि नं लोभ नं छगूपाखं उत्पन्न जुयाच्चनी – थुपिं धर्मत ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१४९८. छु गुगु धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ? च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, थुगु (लोभमूल, द्वेषमूल) चित्तय् उत्पन्न जुइगु ग्रन्थधर्मत बाहेक ल्यंदुगु (नीस्वंगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थसम्प्रयुक्त जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

ग्रन्थविप्रयुक्त धर्मतयत् ग्रन्थ नं जुया ग्रन्थसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, ग्रन्थसम्प्रयुक्त जक जुया ग्रन्थ मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ६. ग्रन्थविप्रयुक्त ग्रन्थनिय द्विक

१४९९. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया ग्रन्थनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु लोभ, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु प्रतिघ, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयूगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया ग्रन्थनिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१५००. छु गुगु धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त नं जुया ग्रन्थनिय नं मजूगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत ग्रन्थविप्रयुक्त नं जुया ग्रन्थनिय नं मजूगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

ग्रन्थसम्प्रयुक्त धर्मतयत ग्रन्थविप्रयुक्त जुया ग्रन्थनिय जक जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, ग्रन्थविप्रयुक्त नं जुया ग्रन्थनिय नं मजूगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ६. ओघगुच्छक

### १. ओघद्विक

१५०१. छु गुगु धर्मत ओघ धर्म खः ... पूर्ववत् ...

## ७. योगगुच्छक

### १. योग द्विक

१५०२. छु गुगु धर्मत योग धर्म खः ... पूर्ववत् ...

## ८. नीवरणगुच्छक

### १. नीवरणद्विक

१५०३. छु गुगु धर्मत नीवरण खः ? कामच्छन्दनीवरण, व्यापादनीवरण, धिनमिद्धनीवरण, औधृत्यकौकृत्यनीवरण, विचिकित्सानीवरण, अविद्यानीवरण धकाः खुगू नीवरणत (दु) । थुगु नीवरण खुगूमध्ये कामच्छन्दनीवरण च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, व्यापादनीवरण निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, धिनमिद्धनीवरण ससंस्कारिक अकुशलचित्तय् उत्पन्न जुइ, औधृत्यनीवरण औधृत्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, कौकृत्यनीवरण निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, विचिकित्सानीवरण विचिकित्सासहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ, अविद्यानीवरण दक्व अकुशलचित्तय् उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत नीवरण धर्म खः ।



१५०४. छु गुगु धर्मत नीवरण मखु ? नीवरणत बाहेक ल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत नीवरण मखु ।

## २. नीवरणियद्विक

१५०५. छु गुगु धर्मत नीवरणिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू लौकिक) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणिय खः ।

१५०६. छु गुगु धर्मत अनीवरणिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, (प्यंगू) सामान्यफल, निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनीवरणिय खः ।

## ३. नीवरणसम्प्रयुक्तद्विक

१५०७. छु गुगु धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त खः ? भिंनिगू अकुशल चित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त खः ।

१५०८. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्त खः ।

## ४. नीवरण नीवरणियद्विक

१५०९. छु गुगु धर्मत नीवरण नं जुया नीवरणिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु नीवरणत हे नीवरण नं जुया नीवरणिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५१०. छु गुगु धर्मत नीवरणिय जक जुया नीवरण मखुगु धर्म खः ? नीवरणधर्मत बाहेकल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगुभिंन्हयगू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणिय जक जुया नीवरण मखुगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

अनीवरणिय धर्मतयत् नीवरण नं जुया नीवरणिय नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, नीवरणिय जक जुया नीवरण मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## ५. नीवरण नीवरणसम्प्रयुक्तद्विक

१५११. छु गुगु धर्मत नीवरण नं जुया नीवरणसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्मत खः ? गुगु चित्तय् निगू, स्वंगू नीवरणत छगूपाखं उत्पन्न जुयाच्चनी – थुपिं धर्मत नीवरण नं जुया नीवरणसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्मत खः ।

१५१२. छु गुगु धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त जक जुया नीवरण मखुगु धर्म खः ? नीवरणधर्मत बाहेक ल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणसम्प्रयुक्त जक जुया नीवरण मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

नीवरणविप्रयुक्त धर्मतयत् नीवरण नं जुया नीवरणसम्प्रयुक्त नं जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, नीवरणसम्प्रयुक्त जक जुया नीवरण मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ६. नीवरणविप्रयुक्त नीवरणियद्विक

१५१३. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया नीवरणिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयू लौकिक) कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व बाहेक फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया नीवरणिय जक जुयाच्वंगु धर्म खः ।

१५१४. छु गुगु धर्मत नीवरणविप्रयुक्त जुया अनीवरणिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्ययाफल, निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत नीवरणविप्रयुक्तजुया अनीवरणिय नं जुयाच्वंगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

नीवरणसम्प्रयुक्त धर्मतयत् नीवरणविप्रयुक्त जुया नीवरणिय जक जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं, नीवरणविप्रयुक्त नं जुया अनीवरणिय नं जुयाच्वंगु धर्म धकाः नं धाये मज्यू धायेबहःमजू ।

## ९. परामर्शगुच्छक

### १. परामर्शद्विक

१५१५. छु गुगु धर्मत परामर्श खः ? दृष्टिपरामर्श प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत परामर्श धयागुखः ।

१५१६. छु गुगु धर्मत परामर्श मखु ? (दृष्टि) परामर्श बाहेकल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत परामर्श मखु ।

### २. परामष्टद्विक

१५१७. छु गुगु धर्मत परामष्ट खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयू) लौकिककुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत परामष्ट खः ।

१५१८. छु गुगु धर्मत अपरामष्ट खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अपरामष्ट खः ।

### ३. परामर्शसम्प्रयुक्तद्विक

१५१९. छु गुगु धर्मत परामर्शसम्प्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, थुगु चित्तय उत्पन्न जुइगु (दृष्टि) परामर्श बाहेकल्यं दुगु चैतसिक (नीगू दु) – थुपिं धर्मत परामर्शसम्प्रयुक्त खः ।

१५२०. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत परामर्शविप्रयुक्त खः ।

### द्विकमुक्त

(दृष्टि) परामर्शयात परामर्शसम्प्रयुक्त धकाः नं, परामर्श विप्रयुक्त धकाः नं धाये मज्जू, धायेबहः मजू ।

### ४. परामर्श परामष्टद्विक

१५२१. छु गुगु धर्मत परामर्श नं जुया परामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? (दृष्टि) परामर्श हे परामर्श नं जुया परामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५२२. छु गुगु धर्मत परामष्ट जक जुया परामर्श मखुगु धर्म खः ? (दृष्टि) परामर्श बाहेक ल्यं दुगु (मेगु) (भिंनिगु) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं(दु) – थुपिं धर्मत परामष्ट जक जुया परामर्श मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

परामर्शया आरम्मण मखुगु अपरामष्ट धर्मतयत् परामर्श नं जुया परामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, परामष्ट जक जुया परामर्श मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ५. परामर्शविप्रयुक्त परामष्टद्विक

१५२३. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त जुया परामष्ट जक जुयाच्चंगु धर्म खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं(दु) – थुपिं धर्मत परामर्शविप्रयुक्त जुया परामष्ट जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५२४. छु गुगु धर्मत परामर्शविप्रयुक्त नं जुया अपरामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत परामर्शविप्रयुक्त नं जुया अपरामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

(दृष्टि) परामर्श व परामर्शसम्प्रयुक्त (दृष्टिगतसम्प्रयुक्तचित्तोत्पाद) तयत् परामर्शविप्रयुक्त जुया परामष्ट जक जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, परामर्शविप्रयुक्त नं जुया अपरामष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

## १०. महन्तरद्विक

### १. सारम्मणद्विक

१५२५. छु गुगु धर्मत सारम्मण खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ ((उत्पन्न जुइगु नीगू) कियाव्याकृत (दु) – थुपिं धर्मत सारम्मण खः ।

१५२६. छु गुगु धर्मत अनारम्मण खः ? रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनारम्मण खः ।

### २. चित्तद्विक

१५२७. छु गुगु धर्मत चित्त खः ? चक्षुविज्ञान, श्रोतविज्ञान, घ्राणविज्ञान, जिह्वाविज्ञान, कायविज्ञान, मनोधातु, मनोविज्ञानधातु (दु) – थुपिं धर्मत चित्त खः ।

१५२८. छु गुगु धर्मत चित्त मखु ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्त मखु ।

### ३. चैतसिकद्विक

१५२९. छु गुगु धर्मत चैतसिक खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चैतसिक खः ।

१५३०. छु गुगु धर्मत चैतसिक मखु ? चित्त, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चैतसिक मखु ।

### ४. चित्तसम्प्रयुक्तद्विक

१५३१. छु गुगु धर्मत चित्तसम्प्रयुक्त खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसम्प्रयुक्त खः ।

१५३२. छु गुगु धर्मत चित्तविप्रयुक्त खः ? रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तविप्रयुक्त खः ।

### द्विकमुक्त

चित्तयात चित्तसम्प्रयुक्त धकाः नं, चित्तविप्रयुक्त धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ५. चित्तसंसृष्टद्विक

१५३३. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्ट खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्ट खः ।

१५३४. छु गुगु धर्मत चित्तविसंसृष्ट खः ? रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तविसंसृष्ट खः ।

### द्विकमुक्त

चित्तयात चित्तसंसृष्ट धकाः नं, चित्तविसंसृष्ट धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ६. चित्तसमुत्स्थानद्विक

१५३५. छु गुगु धर्मत चित्तसमुत्स्थान खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु); व बाहेक मेगु नं जुयाच्चंगु चित्तया कारणं उत्पन्न जुइगु 'चित्तज', चित्त धयागु हेतु दुगु 'चित्तहेतुक', चित्त हे उत्पत्ति कारण दुगु 'चित्तसमुत्स्थान' – रूपायतन, शब्दायतन, गन्धायतन, रसायतन, स्प्रष्टव्यायतन, आकाशधातु, आपोधातु, रूपया हलुका जुइगु, रूपया नाइसे च्वनीगु, रूपया ज्याय् कार्मण्य जुइगु, रूपया उपचय, रूपया सन्तति, प्यय् प्यय् यायेमाःगु खाना 'कबलीकार आहार' धयागु रूप नं दु – थुपिं धर्मत चित्तसमुत्स्थान खः ।

१५३६. छु गुगु धर्मत चित्तसमुत्स्थान मखु ? चित्त, (चित्तजरूपपाखें) ल्यं दुगु रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसमुत्स्थान मखु ।

### ७. चित्तसहभुद्विक

१५३७. छु गुगु धर्मत चित्तसहभु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसहभु खः ।

१५३८. छु गुगु धर्मत चित्तसहभु मखु ? चित्त, (विज्ञप्तिरूपपाखें) ल्यं दुगु (मेगु) रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसहभु मखु ।

### ८. चित्तानुपरिवर्तीद्विक

१५३९. छु गुगु धर्मत चित्तानुपरिवर्त खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध, कायविज्ञप्ति, वचीविज्ञप्ति (दु) – थुपिं धर्मत चित्तानुपरिवर्त खः ।

१५४०. छु गुगु धर्मत चित्तानुपरिवर्त मखु ? चित्त, (विज्ञप्तिरूपपाखें) ल्यं दुगु (मेगु) रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तानुपरिवर्त मखु ।

### ९. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानद्विक

१५४१. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान खः ।

१५४२. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान मखु ? चित्त, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थान मखु ।

### १०. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभुद्विक

१५४३. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु खः ।

१५४४. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु मखु ? चित्त, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानसहभु मखु ।

### ११. चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्तद्विक

१५४५. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त खः ? वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध (दु) - थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त खः ।

१५४६. छु गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त मखु ? चित्त, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत चित्तसंसृष्टसमुत्स्थानानुपरिवर्त मखु ।

### १२. आध्यात्मिकद्विक

१५४७. छु गुगु धर्मत आध्यात्मिक खः ? चक्षु आयतन ... पूर्ववत् ... मनायतन (दु) - थुपिं धर्मत आध्यात्मिक खः ।

१५४८. छु गुगु धर्मत बाहिरिक खः ? रूपायतन ... पूर्ववत् ... धर्मायतन (दु) - थुपिं धर्मत बाहिरिक खः ।

### १३. उपादाद्विक

१५४९. छु गुगु धर्मत उपादा खः ? चक्षु आयतन ... पूर्ववत् ... कबलीकार आहार (दु) - थुपिं धर्मत उपादा खः ।

१५५०. छु गुगु धर्मत उपादा मखु ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, प्यंगू महाभूत व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत उपादा मखु ।

### १४. उपादिन्द्विक

१५५१. छु गुगु धर्मत उपादिन्द्विक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक व बाहेक (कुशल, अकुशल) कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगु भावया कारणं उत्पन्न जुइगु गुगु (कर्मज) रूप (दु) - थुपिं धर्मत उपादिन्द्विक खः ।

१५५२. छु गुगु धर्मत अनुपादिन्द्विक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयूगू) लौकिक कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत (दु); उगु बाहेक (कुशल, अकुशल) कर्म याना सिद्ध जुइ धुंकूगुया भाव (कर्मया) कारणं उत्पन्न मज्जुगु (कर्मजरूप मखुगु) गुगु त्रिज रूप, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अनुपादिन्द्विक खः ।

महन्तरद्विक ववचाल ।

## ११. उपादानगुच्छक

### १. उपादानद्विक

१५५३. छु गुगु धर्मत उपादान खः ? काम उपादान, दृष्टि उपादान, शीलव्रत उपादान, आत्मवाद उपादान धकाः प्यंगू उपादानत दु । (उगु प्यंगू उपादानमध्ये) काम उपादान च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ । दृष्टि उपादान, शीलव्रत उपादान, आत्मवाद उपादान प्यंगू दृष्टिगत सम्प्रयुक्त चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत उपादान खः ।

१५५४. छु गुगु धर्मत उपादान मखु ? उपादानत बाहेक ल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत उपादान मखु ।

### २. उपादानियद्विक

१५५५. छु गुगु धर्मत उपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत उपादानिय खः ।

१५५६. छु गुगु धर्मत अनुपादानिय खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनुपादानिय खः ।

### ३. उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

१५५७. छु गुगु धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, थुगु धर्मय् उत्पन्न जुइगु लोभ बाहेकल्यं दुगु मेगु (नीनिगू) चैतसिकत दु – थुपिं धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त खः ।

१५५८. छु गुगु धर्मत उपादानविप्रयुक्त खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु लोभ, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण(दु) – थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त खः ।

### ४. उपादान उपादानियद्विक

१५५९. छु गुगु धर्मत उपादान नं जुया उपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु उपादान धर्मत हे उपादान नं जुया उपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५६०. छु गुगु धर्मत उपादानिय जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ? उपादानत बाहेकल्यं दुगु (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत उपादानिय जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

अनुपादानिय धर्मतयत् उपादान नं जुया उपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, उपादानिय जक जुया उपादान मखुगु धर्म धकाः नं धायेमज्यू, धायेबहःमजू ।

## ५. उपादान उपादानसम्प्रयुक्तद्विक

१५६१. छु गुगु धर्मत उपादान नं जुया उपादानसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? गुगु (दृष्टिगत सम्प्रयुक्त) चित्तय् दृष्टि नं लोभ नं छगूपाखं उत्पन्न जुइ (उगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु लोभ, दृष्टि धयागु) धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत उपादान नं जुया उपादानसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५६२. छु गुगु धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ? च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पाद, थुगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु उपादानत बाहेकल्यं दुगु मेगु (नीगू) चैतसिकत दु – थुपिं धर्मत उपादानसम्प्रयुक्त जक जुया उपादान मखुगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

उपादानविप्रयुक्त धर्मतयत् उपादान नं जुया उपादानसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, उपादानसम्प्रयुक्त जक जुया उपादान मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहः मजू ।

## ६. उपादानविप्रयुक्त उपादानियद्विक

१५६३. छु गुगु धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया उपादानिय जक जुयाच्चंगु धर्म खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय् उत्पन्न जुइगु लोभ, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया उपादानिय जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५६४. छु गुगु धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया अनुपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत उपादानविप्रयुक्त जुया अनुपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

## द्विकमुक्त

उपादानसम्प्रयुक्त धर्मतयत् उपादानविप्रयुक्त जुया उपादानिय जक जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, उपादानविप्रयुक्त जुया अनुपादानिय नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।



## १२. क्लेशगुच्छक

### १. क्लेशद्विक

१५६५. छु गुगु धर्मत क्लेश खः ? लोभ, द्वेष, मोह, मान, दृष्टि, विचिकित्सा, धिन, औधृत्य, अहिरिक, अनोत्तप्प धयागु क्लेशवस्तु भिगू दु । थुपिं क्लेश भिगूमध्ये लोभ च्यागू लोभसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । द्वेष निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । मोह दक्क अकुशलय उत्पन्न जुइ । मान प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । दृष्टि प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । विचिकित्सा विचिकित्सासहगत चित्तोत्पादय उत्पन्न जुइ । धिन ससंस्कारिक अकुशलय उत्पन्न जुइ । औधृत्य, अहिरिक, अनोत्तप्प दक्क अकुशलय उत्पन्नजुइ- थुपिं धर्मत क्लेश खः ।

१५६६. छु गुगु धर्मत क्लेश मखु ? क्लेशत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत क्लेश मखु ।

### २. संक्लेशिकद्विक

१५६७. छु गुगु धर्मत संक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू लौकिक) कुशल, (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप नं (दु) - थुपिं धर्मत संक्लेशिक खः ।

१५६८. छु गुगु धर्मत असंक्लेशिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत असंक्लेशिक खः ।

### ३. संक्लिष्टद्विक

१५६९. छु गुगु धर्मत संक्लिष्ट खः ? भिनिगू अकुशलचित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत संक्लिष्ट खः ।

१५७०. छु गुगु धर्मत असंक्लिष्ट खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत असंक्लिष्ट खः ।

### ४. क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

१५७१. छु गुगु धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त खः ? भिनिगू अकुशलचित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त खः ।

१५७२. छु गुगु धर्मत क्लेशविप्रयुक्त खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत क्लेशविप्रयुक्त खः ।

### ५. क्लेश संक्लेशिकद्विक

१५७३. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया संक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु क्लेश (भिगू) हे क्लेश नं जुया संक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५७४. छु गुगु धर्मत संक्लेशिक जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ? क्लेशत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत संक्लेशिक जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

असंक्लेशिक धर्मतयत् क्लेश नं जुया संक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, संक्लेशिक जक जुया क्लेश मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ६. क्लेशसंक्लिष्टद्विक

१५७५. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया संक्लिष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? उगु (भिगू) क्लेशत हे क्लेश नं जुया संक्लिष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५७६. छु गुगु धर्मत संक्लिष्ट जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ? (भिगू) क्लेशतबाहेकल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशल (दु) – थुपिं धर्मत संक्लिष्ट जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

असंक्लिष्ट धर्मतयत् क्लेश नं जुया संक्लिष्ट नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, संक्लिष्ट जक जुया क्लेश मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ७. क्लेश क्लेशसम्प्रयुक्तद्विक

१५७७. छु गुगु धर्मत क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? गुगु चित्तय् निगू स्वंगू क्लेशत छगूपाखं उत्पन्न जुइ – थुपिं धर्मत क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५७८. छु गुगु धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ? (भिगू) क्लेशत बाहेक ल्यं दुगु (भिनिगू) अकुशलत (दु) – थुपिं धर्मत क्लेशसम्प्रयुक्त जक जुया क्लेश मखुगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

क्लेशविप्रयुक्त धर्मतयत् क्लेश नं जुया क्लेशसम्प्रयुक्त नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, क्लेशसम्प्रयुक्त जक जुया क्लेश मखुगु धर्म धकाः नं धायेबहःमजू ।

### ८. क्लेशविप्रयुक्त संक्लेशिकद्विक

१५७९. छु गुगु धर्मत क्लेशविप्रयुक्त जुया संक्लेशिक जक जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिन्हयगू) लौकिक कुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू

भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत क्लेशविप्रयुक्त जुया संक्लेशिक जक जुयाच्चंगु धर्म खः ।

१५८०. छु गुगु धर्मत क्लेशविप्रयुक्त जुया असंक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत क्लेशविप्रयुक्त जुया असंक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म खः ।

### द्विकमुक्त

क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मतयत् क्लेशविप्रयुक्त जुया संक्लेशिक जक जुयाच्चंगु धर्म धकाः नं, क्लेशविप्रयुक्त नं जुया असंक्लेशिक नं जुयाच्चंगु धर्म धकाः धायेबहःमज्जु ।

## १३. पृष्ठिद्विक

### १. दर्शनं प्रहातव्यद्विक

१५८१. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः ? दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद प्यंगू, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद (छगू) दु – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः । प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत गुलिं दर्शनद्वारा प्रहातव्य खः, गुलिं दर्शनद्वारा प्रहातव्य मखु ।

१५८२. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य मखु ? औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्य मखु ।

### २. भावनां प्रहातव्यद्विक

१५८३. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य खः ? औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य खः । प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत गुलिं भावनाद्वारा प्रहातव्य धर्म खः, गुलिं भावनाद्वारा प्रहातव्य धर्म मखु ।

१५८४. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य मखु ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्य मखु ।

### ३. दर्शनं प्रहातव्यहेतुकद्विक

१५८५. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, थुगु (विचिकित्सासहगत) चित्तय् उत्पन्न जुइगु मोह बाहेकल्यं दुगु मेगु

(नीनिगू) चैतसिक (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु खः । प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत गुलिं दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतुक धर्म खः, गुलिं दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु धर्म खः ।

१५८६. छु गुगु धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु मखु ? विचिकित्सासहगत मोह, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत दर्शनद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु मखु ।

#### ४. भावनां प्रहातव्यहेतुकद्विक

१५८७. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु धर्म खः ? औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, थुगु (औधृत्यसहगत) चित्तय् उत्पन्न जुइगु मोह बाहेक ल्यं दुगु (भिंप्यंगू) सम्प्रयुक्त चैतसिक धर्मत (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतुक धर्म खः ।

प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, निगू दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) - थुपिं धर्मत गुलिं भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतुक धर्म खः, गुलिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु धर्म मखु ।

१५८८. छु गुगु धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु मखुगु धर्म खः ? प्यंगू दृष्टिगतसम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत मोह, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत भावनाद्वारा प्रहातव्यहेतु दुगु मखुगु धर्म खः ।

#### ५. सवितर्कीद्विक

१५८९. छु गुगु धर्मत सवितर्क खः ? (च्यागू) कामावचरकुशल, (भिंनिगू) अकुशल, कामावचर कुशलया विपाकपाखें भिंछगू चित्तोत्पाद, अकुशलया विपाकपाखें निगू (काम) क्रियापाखें भिंछगू, कुशलपाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), विपाकपाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), क्रियापाखें रूपावचर प्रथमध्यान (छगू), कुशलपाखें लोकोत्तर प्रथमध्यान (प्यंगू), विपाकपाखें लोकोत्तर प्रथमध्यान (प्यंगू), थुगु (न्येन्यागू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु वितर्कयात ल्यंका, मेगु ल्यं दुगु (न्येछगू) चैतसिकत (दु) - थुपिं धर्मत सवितर्क खः ।

१५९०. छु गुगु धर्मत अवितर्क खः ? द्वेषञ्चविज्ञान (भिंगू), कुशलपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान<sup>१०</sup> विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, कुशलपाखें प्यंगू अरूपावचर चित्तोत्पाद, विपाकपाखें प्यंगू अरूपावचर चित्तोत्पाद, क्रियापाखें प्यंगू अरूपावचर चित्तोत्पाद, कुशलपाखें लोकोत्तरत्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकचतुष्कध्यान, वितर्क, रूप व निर्वाण (दु) - थुपिं धर्मत अवितर्क खः ।

<sup>१०</sup> चतुष्कनयकथं रूपावचर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थध्यान - स्वंगू, पञ्चकनयकथं रूपावचर द्वितीय, तृतीय, चतुर्थ, पञ्चमध्यान - प्यंगू खः ।

## ६. सविचारद्विक

१५९१. छु गुगु धर्मत सविचार खः ? (च्यागू) कामावचर कुशल, भिंनिगू अकुशल, कामावचरकुशल विपाकपाखें भिंछगू चित्तोत्पाद, अकुशल विपाकपाखें निगू क्रियापाखें भिंछगू, कुशलपाखें रूपावचर एककद्विकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर एककद्विकध्यान, क्रियापाखें रूपावचर एककद्विकध्यान, कुशलपाखें लोकोत्तर एककद्विकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर एककद्विकध्यान, थुपिं (ख्खीखुगू) चित्तय् उत्पन्न जुइगु विचारयात ल्यंका ल्यं दुगु मेगु (न्येछगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत सविचार खः ।

१५९२. छु गुगु धर्मत अविचार खः ? (भिग्गू) द्वेपञ्चविज्ञान, कुशलपाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकत्रिकध्यान, कुशलपाखें (प्यंगू) अरूपचित्त, विपाकपाखें (प्यंगू) अरूपचित्त, क्रियापाखें (प्यंगू) अरूपचित्त, कुशलपाखें लोकोत्तर त्रिकत्रिकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकत्रिकध्यान, विचार, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अविचार खः ।

## ७. सप्रीतिकद्विक

१५९३. छु गुगु धर्मत सप्रीतिक खः ? कामावचरकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, अकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, कामावचर कुशल विपाकपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, क्रियापाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, कुशलपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान, क्रियापाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान, कुशलपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान, थुपिं चित्तय् उत्पन्न जुइगु प्रीति बाहेक ल्यं दुगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत सप्रीतिक खः ।

१५९४. छु गुगु धर्मत अप्रीतिक खः ? कामावचरकुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें च्यागू, कामावचरकुशल विपाकपाखें भिंछगू, अकुशलविपाकपाखें न्हगू, कामक्रियापाखें (उपेक्षा) खुगू, कुशलपाखें रूपावचर द्विकद्विकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर द्विकद्विकध्यान, क्रियापाखें रूपावचर द्विकद्विक ध्यान, कुशलपाखें प्यंगू अरूपचित्त, विपाकपाखें प्यंगू अरूपचित्त, क्रियापाखें प्यंगू अरूपचित्त, कुशलपाखें लोकोत्तर द्विकद्विकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर द्विकद्विकध्यान, प्रीति, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अप्रीतिक खः ।

## प्रीतिसहगतद्विक

१५९५. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत खः ? कामावचरकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, अकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, कामावचर कुशलया विपाकपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, क्रियापाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, कुशलपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर द्विकत्रिकध्यान, क्रियापाखें रूपावचरद्विकत्रिकध्यान, कुशलपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर द्विकत्रिकध्यान थुपिं चित्तय् उत्पन्न जुइगु प्रीतियात ल्यंका, मेगु ल्यं दुगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत खः ।

१५९६. छु गुगु धर्मत प्रीतिसहगत मखु ? कामावचरकुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें च्यागू, कामावचर कुशलविपाकपाखें भिंछगू, अकुशलविपाकपाखें न्हयगू, (काम) क्रियापाखें

(उपेक्षा) खुगू, कुशलपाखें रूपावचर द्विकद्विकध्यान, विपाकपाखें रूपावचर द्विकद्विकध्यान, क्रियापाखें रूपावचर द्विकद्विकध्यान, कुशलपाखें प्यंगू अरूपावचर चित्त, विपाकपाखें प्यंगू अरूपावचरचित्त, क्रियापाखें प्यंगू अरूपावचर चित्त, कुशलपाखें लोकोत्तर द्विकद्विकध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर द्विकद्विकध्यान, प्रीति, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत प्रीतिसहगत मखु ।

## ९. सुखसहगतद्विक

१५९७. छु गुगु धर्मत सुखसहगत खः ? कामावचरकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, अकुशलपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद खुगू, क्रियापाखें सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद न्यागू, कुशल विपाक क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, कुशल विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकचतुष्कध्यान, थुगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु सुखवेदनायात ल्यंका, मेगु ल्यंगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत सुखसहगत खः ।

१५९८. छु गुगु धर्मत सुखसहगत मखु ? कामावचरकुशलपाखें प्यंगू उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें च्यागू, कामावचरकुशलविपाकपाखें फिगू, अकुशलविपाकपाखें न्हयगू, कामक्रियापाखें खुगू, कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) रूपावचर चतुर्थध्यान, विपाकपाखें रूपावचर चतुर्थध्यान, क्रियापाखें रूपावचर चतुर्थध्यान, कुशलपाखें प्यंगू अरूपावचर चित्त, विपाकपाखें प्यंगू अरूपावचर चित्त, क्रियापाखें प्यंगू अरूपावचरचित्त, कुशलपाखें (चतुष्कनयकथं) (प्यंगू) लोकोत्तर चतुर्थध्यान, विपाकपाखें (प्यंगू) लोकोत्तर चतुर्थध्यान, सुख, रूप, व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत सुखसहगत मखु ।

## १०. उपेक्षासहगतद्विक

१५९९. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत खः ? कामावचरकुशलपाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद प्यंगू, अकुशल उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद खुगू, कामावचर कुशलया फल विपाकपाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद फिगू, अकुशलया फल विपाकपाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद खुगू, क्रियापाखें उपेक्षासहगत चित्तोत्पाद खुगू, कुशलविपाकक्रियापाखें चतुष्कनयकथं रूपावचर चतुर्थध्यान स्वंगू, कुशलविपाकक्रिया अरूपावचर चित्त (प्रत्येकय्) प्यंगू याना फिनिगू, कुशलविपाकपाखें (चतुष्कनयकथं) लोकोत्तर चतुर्थध्यान च्यागू, उगु चित्तय् उत्पन्न जुइगु उपेक्षावेदना बाहेक ल्यं दुगु मेगु (प्यीखुगू) चैतसिकत (दु) – थुपिं धर्मत उपेक्षासहगत खः ।

१६००. छु गुगु धर्मत उपेक्षासहगत मखु ? कामावचरकुशलपाखें प्यंगू सौमनस्यसहगत चित्तोत्पाद, अकुशलपाखें खुगू, कामावचरकुशलविपाकपाखें खुगू, अकुशलविपाकपाखें छगू, (काम) क्रियापाखें न्यागू, कुशलपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, क्रियापाखें रूपावचर त्रिकचतुष्कध्यान, कुशलपाखें लोकोत्तरत्रिकचतुष्कध्यान, विपाकपाखें लोकोत्तर त्रिकचतुष्कध्यान, उपेक्षा (वेदना), रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत उपेक्षासहगत मखु ।

## ११. कामावचरद्विक

१६०१. छु गुगु धर्मत कामावचरखः ? (च्यागू) कामावचर कुशल, (फिनिगू) अकुशल, दक्ख

(नीस्वंगू) कामावचरविपाक, (भिंछगू) कामावचर क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत कामावचर खः ।

१६०२. छु गुगु धर्मत कामावचर मखु ? (भिंन्यागू) रूपावचर धर्म, (भिंनिगू) अरूपावचर धर्म, स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु अपरियापन्न धर्म (मार्ग, फल व निर्वाण) (दु) – थुपिं धर्मत कामावचर मखु ।

## १२. रूपावचरद्विक

१६०३. छु गुगु धर्मत रूपावचर खः ? कुशलपाखें रूपावचर चतुष्कपञ्चकध्यान (चतुष्कनयकथं प्यंगू रूपावचरध्यान, पञ्चकनयकथं न्यागू रूपावचरध्यान) विपाकपाखें रूपावचर चतुष्कपञ्चकध्यान (चतुष्कनयकथं प्यंगू रूपावचरध्यान, पञ्चकनयकथं न्यागू रूपावचरध्यान), क्रियापाखें रूपावचर चतुष्कपञ्चकध्यान (चतुष्कनयकथं प्यंगू रूपावचरध्यान, पञ्चकनयकथं न्यागू रूपावचरध्यान) (दु) – थुपिं धर्मत रूपावचर खः ।

१६०४. छु गुगु धर्मत रूपावचर मखु ? कामावचर धर्म, अरूपावचर धर्म, अपरियापन्न धर्म (दु) – थुपिं धर्मत रूपावचर मखु ।

## १३. अरूपावचरद्विक

१६०५. छु गुगु धर्मत अरूपावचर खः ? कुशलपाखें प्यंगू अरूपचित्त, विपाकपाखें प्यंगू अरूपचित्त, क्रियापाखें प्यंगू अरूपचित्त (दु) – थुपिं धर्मत अरूपावचर खः ।

१६०६. छु गुगु धर्मत अरूपावचर मखु ? कामावचर धर्म, रूपावचर धर्म, अपरियापन्न धर्मत (दु) – थुपिं धर्मत अरूपावचर मखु ।

## १४. परियापन्नद्विक

१६०७. छु गुगु धर्मत परियापन्न खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु लौकिक भिंन्हयगू) कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू लौकिक) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप नं (दु) – थुपिं धर्मत परियापन्न खः ।

१६०८. छु गुगु धर्म अपरियापन्नखः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अपरियापन्न खः ।

## १५. नैर्यानिकद्विक

१६०९. छु गुगु धर्मत नैर्यानिक खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु (लोकोत्तर) प्यंगू मार्ग (दु) – थुपिं धर्मत नैर्यानिक खः ।

१६१०. छु गुगु धर्मत अनैर्यानिक खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हयगू) लौकिक कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, फुक्क रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनैर्यानिक खः ।

### १६. नियतद्विक

१६११. छु गुगु धर्मत नियतखः ? (प्यंगू दृष्टिगत सम्प्रयुक्त चित्तोत्पाद, (निगू) दौर्मनस्यसहगत चित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत गुलिं नियत धर्म खः, गुलिं अनियत खः। स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग (दु) – थुपिं धर्मत नियत खः।

१६१२. छु गुगु धर्मत अनियत खः ? प्यंगू दृष्टिगतविप्रयुक्त लोभसहगत चित्तोत्पाद, विचिकित्सासहगत चित्तोत्पाद, औधृत्यसहगत चित्तोत्पाद, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हय्यू लौकिक) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनियत खः।

### १७. सउत्तरद्विक

१६१३. छु गुगु धर्मत सउत्तर खः ? स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु भिंन्हय्यू) लौकिक कुशल, (भिंनिगू) अकुशल, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीनिगू) लौकिक विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत व फुक्क रूप (दु) – थुपिं धर्मत सउत्तर खः।

१३१४. छु गुगु धर्मत अनुत्तर खः ? स्वंगू भूमिइ दुमथ्यागु प्यंगू मार्ग, प्यंगू सामान्यफल व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अनुत्तर खः।

### १८. सरणद्विक

१६१५. छु गुगु धर्मत सरण खः ? भिंनिगू अकुशलचित्तोत्पाद (दु) – थुपिं धर्मत सरण धर्म खः।

१६१६. छु गुगु धर्म अरण खः ? प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीछगू) कुशल, प्यंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु स्वीखुगू) विपाक, स्वंगू भूमिइ (उत्पन्न जुइगु नीगू) क्रियाव्याकृत, रूप व निर्वाण (दु) – थुपिं धर्मत अरण खः।

द्विकअत्युद्धार ववचाल ।

धर्मसङ्गणीग्रन्थ ववचाल ।